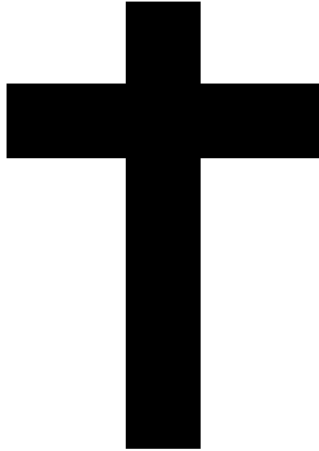

Kitabu ka Kanu

Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language of
Guinea

Kitabu ka Kanu
Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue Baga Sitemu de
Guinée

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Baga Sitemu

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
e5320012-5c6f-534d-9205-97d787f9a95c

Contents

Luk	1
Yebac	48
Sak	92

Kəbaru Kətət Luk

Kəberε ka kəcop moloku ma Luk

¹ Nte afum alarəm ɲaɲcɔp kəlompəs ka mes mme mənacepər su daco mə, ² pəmɔ təkɔ akɔ ɲananəɲk mi dəkəcɔp, akɔ ɲanasom kəlɔku ka afum tolɔku ta Kanu mə. ³ Kələləs kam, Teyofil, itɔ pəwuren'em fɔ pantesε ina sɔ, nte inten mi bel-bel kəyεfε dəkəcɔp mə. Awa, isɔɲ'am mi kəcərə dəmecicəs pəmɔ təkɔ inatakəs mi mə, ⁴ nte tɔɲsɔɲε məcərə kaɲce ka mes mme antəks'am mə.

*Mələkε moloku kədəkom ka Aɲɲabi Saɲ**

⁵ Təm nte Herodu enayɔnε wəbε ka atɔf ɲa Yude mə, wəlɔɲnε ka Kanu wəlɔma enayi pəc-we kɔ Yakariya, wəka kəgba ka alɔɲnε nkε aɲc-wenε wətem Abiya mə enayɔnε; wəran kən pəwur dokom da Aruna, pəc-we kɔ Elisabet. ⁶ Mərəɲ maɲan fəp ɲanalomp fər ya Kanu kirinɲ, ɲacəmə sɔ dɔpɔ kɔ mosom ma Kanu Kəpəɲ fəp darəɲ pəmɔ təkɔ pəmar mə. ⁷ Mba ɲanayɔ fε wan, bawo Elisabet enayɔnε fε wəran wəkombərə, mərəɲ maɲan fəp ɲanasikər.

⁸ Dəsək dələma Yakariya pəc-bəc yεbəc yɔn ya kəlɔɲnε ka Kanu, bawo kəgba kəɲan kənəkɔ kətəmpər kəlɔɲnε kaɲkɔ. ⁹ Pəmɔ təkɔ alɔɲnε a Kanu ɲaɲɔ ti mə, k'angbal kələ†; kɔ kələ kəmentər Yakariya dəsək dadəkɔ kəberε ka dəkəfɔ kəcempi ka kələ kəpəɲ pəkɔ-motε Kanu Kəpəɲ curay. ¹⁰ Afum alarəm ɲanayi nde dabanɲa ɲac-lok-lokər **Kanu** tēm tatəkɔ aɲc-mot curay mə. ¹¹ Awa, kɔ mələkε ma Kanu mowurər Yakariya, məcəmə nde kəca kətət ka **aɲgbip** nɲε aɲmot

curay mə. ¹² Nte Yakariya enəɲk mələkε mme mə, kɔ pəyi kɔ yama-yama, kɔ kənəsε kəsumpər kɔ. ¹³ Mba kɔ mələkε mme moloku kɔ:

«Ta mənəsε Yakariya,

bawo Kanu kələk kətola kam:

Elisabet, wəran kam, endekom'am wan wərkun

mədə məwe kɔ tewe ta Saɲ†.

¹⁴ Wan wəkəkɔ endesəɲ'am kəyeki domp pəbət'am sɔ mes;

kəkom kən kəndesəɲε afum alarəm kəselsər.

¹⁵ Bawo fum wəpəɲ endeyi fər ya Kanu Kəpəɲ kirinɲ;

ɔfɔde pəc-mun member, ɔfɔde pəc-mun yomunəs nyε yɛɲcisəs mə,

endelarε **Amera** Nəcempi **ɲa Kanu** pəsɔrɔ-yi kərə dəkɔr.

¹⁶ Endeluksε awut a Yisrayel alarəm nnɔ Kanu Kəpəɲ, Kanu kaɲan, kəyi mə.

¹⁷ Kanu kəndesak Saɲ pəyi Wəbε kirinɲ kəderənε amera kɔ fənəntər ya wədəɲk wəka Kanu Eliya.

Endekafəli bəkəc ya cas nnɔ awut ɲayi mə,

bəkəc ya atəɲi ləɲəs nnɔ kəsək domp ka alompu kəyi mə,

pəlompəs afum aɲε ɲandeyi kiyi ka Kanu Kəpəɲ tēm fəp mə.»

¹⁸ Kɔ Yakariya eyif mələkε: «Cəke cɔ indəcərenε, a kaɲce kɔ-ε? Bawo wətem iyɔnε kɔ wəran kem sɔ embək.»

¹⁹ Kɔ mələkε məsəɲε kɔ kəcərə, moc-loku kɔ : «Ina əyɔnε Yibirila nwe εɲcəmə Kanu fər kirinɲ mə! Asom'im kəsom dām kədəlok-lokər'am, ilok'am tolɔku tətət tante.

²⁰ Mba nte məntələɲ moloku mem mə, məfədesɔ-tam kələk-loku hanɲ dəsək nde tendeyi mə, tēm nte Kanu kəndefanɲ mə.» ²¹ Nte afum fəp ɲac-kar Yakariya nde dabanɲa mə, kɔ pənde pəciyənε ɲa, bawo oɲc-won

* **1:4** «Saɲ Batis» = Yaya; itɔ «Saɲ, wəgbət afum dərɔmun teta kəsəkəs bəkəc yaɲan.» † **1:9** «kɔ kələ kəmentər nwe Kanu kəfan mə.» K'angbal kələ: tatəkɔ tɔ aɲc-yek-yek wəlɔɲnε alɔɲnε daco mə pəc-mar kəberε kəfɔ kəcempi kəkɔ-motε Kanu curay nde kələ kəpəɲ mə. ‡ **1:13** a. «Yaya» = «Saɲ»

dāndo kəfo kəcempi. ²² Yakariya endewur, entam fε kəlok-lokar ŋa, kə afum ŋaŋcərə a Kanu kəsəŋe Yakariya kənaŋk tes təloma dāndo kəfo kəcempi disrε. Kə Yakariya ɔyənε wətətam kəlok-loku, k'eyefε kəlok-lokərə ŋa waca.

²³ Ntε mataka mən ma yebəc meŋcepər mə, k'olukus nde kəb kən. ²⁴ Pəwon fε, kə wəran kən Elisabet embekəs. K'ɔŋgbəpne yof kəcamat, pəc-loku: ²⁵ «Ntε tə Kanu Kəpəŋ kəyən'em, kəntep oŋ kədewosε kəwur'em malap nno afum ŋayi mə.»

Meleke moloku kadekom k'Arŋnabi Yesu

²⁶ Ŋof ŋa camət-tin ŋa kəbekəs kən, kə Kanu kəsom meleke Yibirila nde dare dəkə aŋwe Nasaret mə, atəf ŋa Kalile, ²⁷ ndena wan wəran wətəcərə wərkun, nwe aŋc-we Mari mə. Isifu wəka dokom da Dawuda eŋc-fac kə. ²⁸ Kə meleke mēmbere ndena Mari, kə moloku: «Pəbət'am, mana nwe Kanu kəmar kəfili mə; Kanu Kəpəŋ kəsol'am!» ²⁹ Kə toloku tatəkə təsəŋe kə pəyi Mari yama-yama. K'eyifne ntε kəyif kəŋkə kəloku mə. ³⁰ Kə meleke moloku kə: «Ta mənese Mari, bawo məsətə kəmar kəfili nke kəyefε ndena Kanu mə.

³¹ Mənəŋk fε! Kəbekəs kə mander, məkōm wan wərkun, mādε məwe kə tewe ta Yesu. ³² Fum wəpəŋ endeyi, pac-we kə wan ka Wəbe wəka dareŋc, Kanu Kəpəŋ kəndesəŋ kə kəŋgbasar Š ka dəbe da Dawuda, wətem kən.

³³ Nkən endekəkərə dəbe da doru o doru nno aka dolom da Yakuba * ŋayi mə, dəbe dən dəfədēlip.»

³⁴ Kə Mari eyif meleke: «Cəke cə tatəkə tentam kəyi-ε, bawo iŋcərə fε wərkun?» ³⁵ Kə meleke moloku kə:

«**Amera** Nəcempi **ŋa Kanu** ŋendeder'am, fənəntər fa Wəbe wəka dareŋc fəkump'am katəkəp kən.

Itə endesəŋε wan nwe andekom mə kəcemp, pac-kulε kə «Wan ka Kanu.»

³⁶ Mənəŋk fε! Elisabet wəkomene kam, nkən sə embekəs wan wərkun detembərə dən disrε. Nkən nwe aŋc-kulε kətə-kom mə, ŋof ŋən ŋa camət-tin ŋa kəbekəs ŋeyi ŋaŋe, ³⁷ bawo Kanu kəfotarpenε tes o tes.»

³⁸ Kə Mari oloku: «Kanu kəyən'em tatəkə məntep kəc-loku mə. Wəcar ka Kanu Kəpəŋ iyənε; intola teyi pəmə tante mələk'im ti mə.» Kə meleke meyefε kə day kə məŋkə.

Mari kəkətəs ndena Elisabet pəkə-nəŋk kə

³⁹ Mata maməkə, kə Mari eyefε kəkə katəna-katəna dare da Yuda dəloma, nde atəf ŋa dəmərə.

⁴⁰ K'ɔŋkə pəbere kəb ka Yakariya, k'eyif Elisabet. ⁴¹ Elisabet endene kəne dəm kəyif ka Mari, kə wan εsep kə dəkōr. Kə **Amera** Nəcempi **ŋa Kanu** ŋelare katin Elisabet, ⁴² kə ŋəsəŋε Elisabet kəgbəŋε kəloku:

«Kanu kəmpoc'am pətət aran fəp daco,

⁴³ Ak' iyənε ntε iya wəka Wəbe kem endeder kəyif'im mə?

⁴⁴ Ntε ine kəyif kam mə, kə wan εsep'im dəkōr pəbotu disrε. ⁴⁵ Pəbət nwe enalaŋ mə, bawo ntε Kanu Kəpəŋ kənaloku kə mə tendeyi.»

Teleŋ ta Mari tokor-kore Kanu

⁴⁶ Kə Mari oloku oŋ: «Iŋkor-koru Kanu Kəpəŋ kətam kem fəp,

Kanu kəpocε pətət pokom pa kor kam!

⁴⁷ Amera ŋem ŋelare pəbotu teta Kanu Kəpəŋ Wəyac kem;

⁴⁸ bawo owosε kəgbal fər nno ina, wəcar kən wəfəfər iyi mə.

Š 1:32 «kəŋgbasar» = «dəcōm da dəbe», ti tɔyənε teŋbekərə ta dəbe. * 1:33 «Kəb ka Yakuba» = «afum aka Yisrayel»

Ey, kəyefe ndekəl hanj tɛm fəp,
afum njande njac-lok'im a
pəmbət'im,

49 bawo Wəka fənəntər nwe
ɔyən'em mes məpənj mə,
tewe tən tenjemp!

50 Kəbət ka Kanu amera kənyefe
dɛtɛmp kə dɛtɛmp
akə njalɛləs ki mə.

51 Kəmentər fənəntər fa kəca kən:
kə kəsaməsər afum akə njanabək
bəkək mə;

52 kə kənjəbal abe apənj dəbe danjan
kə kənjəmbər afafər kirinj.

53 Kə kəsənjə kənəmbərə pətət anj
dor dənayɔ mə;

kə kəmbeləs akə njanayɔ daka mə
waca wəsəkər.

54 Kə kənder kədəmar aka Yisrayel,
amarəs ən;
kəmpələrne fɛ kəmentər dobotu
amera dən

55 a Abraham kə yuruya yən ta doru
o doru
—pəmɔ təkɔ ɛnaloku ti atem asu
mə.»

56 Kə Mari njayi kə Elisabet hanj yof
maas, k'olukus nde ndərən.

Kəkom ka Anjəni Saŋ Baptist†

57 Kə tɛm tɛmbəp nte pənamar
Elisabet pəkom mə, k'ənjəkom wan
wərkun. 58 Ande ən kə akomɛne
ən njane, a Kanu kəntorɛ kə pəforu
disrɛ, kə pəmbət njə fəp fanjan.
59 Tataka ta camət-maas ta kəkom
kən, kə njander kədəkənjɔ ka wan, kə
njəsənjɛne kə tewe ta kas Yakariya.
60 Mba kə kɛrɛ ɛlɛk moloku, k'oloku:
«Ala, Saŋ sɔ andewe kə.» 61 Mba
afum njaloku kə: «Ali fum eyi fɛ
dokom dam nwe anjwe tewe tante
mə.» 62 Kə afum njayefe kəyifətɛ kas
waca, tewe ta wan nte ɛfanj pawe
kə mə. 63 Kə Yakariya ewe tabam,
k'ɛnjɔcic: «Saŋ sɔ andewe kə.» Kə
pənjɔciane afum fəp. 64 Kə kusu kən
kəməpɛ katina, kə temer tən tɛyefe;
k'ɛyefe kəkər-koru ka Kanu. 65 Kə
kənɛsɛ kəyi ande ən fəp, kə mes
maməkɔ mɛmbanj atəf njə Yude fəp,

pac-yifətɛne mi. 66 Nwe o nwe ene
pac-loku mi, tenji kə dəbəkək, njac-
yifne: «Ake wan wəkəkɔ endeyəne
ən-ɛ?» Kə fənəntər fa Kanu Kəpənj
fənjɛmɛ kə darən.

Telej ta Yakariya tokor-korɛ Kanu

67 K'Amɛra Nɛcɛmpi njə Kanu
njɛlarɛ Yakariya papa ka Saŋ,
k'ɛyefe kədənjɔ moloku mɛnɛ Kanu
kənəsənj kə kəloku mə, pəc-loku:

68 «Injkor-kor'əm mənə Kanu Kəpənj,
Kanu ka aka Yisrayel,
bawo kənder kəmar afum ən, kə
kəmban njə.

69 Kəwure su wəyac wəpənj,
dokom da Dawuda, wəmarəs kən.

70 —Itɔ Kanu kənalok-lokɛ cusu ca
adənjɔ ən acɛmpi kəyefe nte
pənawon mə—

71 kənəsənj su temer kədəbanj su
atɛrɛne asu dəwaca
kə kətam ka akə njantəfanjɛ su pətət
mə.

72 Itɔ kənəmentərə amera njobotu njə
ki atem asu,
kə kənjɛm-ɛmɛnɛ **kəcaŋəs
kəcɛmpi kənjən kəyi tes tin.**

73 Pəmɔ **kədərəm** kənjɔ Kanu
kənədərmɛ Abraham wətem
kosu, itɔ ɛlasɛ su ki,

74 a kə kəndəbanj su atɛrɛne asu
dəwaca-ɛ,
kəndəsənjɛ su tɛm tatəkɔ pac-kor-
koru kə bəkək yoforu disrɛ,

75 nte tənəsənjɛ pakor-koru kə de-
cɛmpi kə dolompu disrɛ fər
yən kirinj
kiyi kosu doru fəp mə.

76 Kə mənə wan kem, wədənjɔ
wəka Wəbɛ wəka dərɛnjɔ ɔ
andew'am.

Mənə endeyi Wəbɛ kirinj, məc-
lompəs səpɔ sən.

77 Məkɔ məsənjɛ afum ən kəcərə a
Kanu kənder kədəyɛc njə,
kənjənɛnɛ njə kiciya kənjən. 78 Ey!
Teta dərɛnjɔ kə dobotu amera
da Kanu kosu,

† 1:56 Saŋ Baptist; məməmən 1:6

kamot su pawanƙara pa darenɗ, mpe powurɛne ko pawanƙara pa dec deɗɗe ma.

⁷⁹ Nte tɔɗɗɔɗe ako ɗayi kubump ko ako ɗayi kataƙɔp ka defi dantaf ma, ɗasɔto pawanƙara, kasole su so dɔpɔ da pɔforu.»

⁸⁰ Ko wan embek, pɛc-sɔto fanɔntar fa amera. K'eyi dɔndo dategbere han dɔsɔk nde enamentarne nno afum aka Yis-rayel ɗayi ma.

2

Kakom ka Aɗnabi Yesu (Isa)

(Mt 1:18-25)

¹ Mata mamako ma, Okustu wabe wɔpɔɗ waka taf ya Rom fap, osom kalɔm ka afum aɗe ɗanayi debe don dantaf ma fap. ² Kalɔm kacako-coko kanƙo kanayi tem nte Okustu enacambɔr Kurenijo, pɔyɔne wabe ka ataf ɗa Siri ma. ³ Ko afum fap ɗanƙo kasɔɗne mewe nwe o nwe nde dare don dɔpɔɗ nde anƙom ko ma.

⁴ Ko Isifu nkɔn so empe kayefe dare da Nasaret ataf ɗa Kalile kaka dare da Dawuda nde aɗwe Betlehem ma, bawo Isifu waka kelo ko dokom da Dawuda do enayɔne. ⁵ Nte tɔɗɗɔɗe pɔsɔɗne tewe ko Mari, wɔran nwe eɗc-fac ma, wakako pabekas.

⁶ Nanasɔro-yi di, ko tem ta Mari tokom tembɔp, ⁷ k'ɔɗkom wan kan wacoko-coko warkun. K'ɔfaktar ko dakaloto, k'ɔɗko paboc ko dɔtanƙu nte aɗc-bere yocol yeri ma, bawo ɗanasɔto fe kɔfo dɔndo dɔkarwanɗe.

Meleke ma Kanu mowurɔr akɛk yocol

⁸ Ataf ɗin ɗanƙo ɗenayo akɛk aɗe ɗanƙc-ceparene pibi dakulum kabum ka yocol yanjan ma. ⁹ Ko meleke ma Kanu Kɔpɔɗ mowurɔr ɗa, ko **pamot pa debeki da Kanu Kɔpɔɗ** pɛɗkel ɗa. Ko kanese kɔpɔɗ kayi ɗa. ¹⁰ Mba ko meleke moloku ɗa: «Ta nanese! Bawo toloku tɔtɔt to inder kadeloku

nu, nte tendebɔtas afum fap bakɛc ma: ¹¹ Mako, nde dare da Dawuda disre, anƙom'on wayac, nwe ayɔne Wabe, nwe Kanu kayek-yek ma. * ¹² Nte tendeyɔn'on teneɗale taka ti: Nɔɗko-bɔp kanaka pafaktar ki dakaloto, kafantare dɔtanƙu nte ambere yocol yeri ma.

¹³ Pɔwon fe, ko kanay ka melekee ma darenɗ kamɛpne katina macoko-coko kakor-koru ka Kanu, moc-loku: ¹⁴ **«Debeki da Kanu** deyi darenɗ, bakɛc yɔfor ako ɗayi dantaf ak' ombɔtar ɗa ma!»

Akek kaka kanjan Betlehem

¹⁵ Nte melekee mesak ɗa ko mempe darenɗ ma, ko akɛk ɗalokene: «Awa, panƙɔn han Betlehem, pakɔ pananƙ tɔko teyi ma, nte Kanu Kɔpɔɗ kasɔɗe su kacare ma.» ¹⁶ Ko akɛk ɗambelkar kaka, ko ɗanƙo ɗabɔp Mari ko Isifu, kanaka kafantare tanƙu pebere pa yocol yeri. ¹⁷ Nte ɗalip kananƙ ti ma, ko ɗalɔm tɔko analoku ɗa teta wan kaka ma. ¹⁸ Ako ɗanacɔɗkal moloku mako akɛk ɗanƙc-lɔmɔr ɗa ma fap, ko menɗiyane ɗa. ¹⁹ Ko Mari emenƙarne moloku mamako fap, pɛc-cem-cemne mi debakɛc. ²⁰ Ko akɛk ɗalukarne so nde ɗanayefe ma, **ɗac-cam debeki** da Kanu, ɗanƙc-kor-koru Ki teta moloku mako meleke menaloku ɗa, a ko ɗanƙɔn so mi ma.

Kawure ka Aɗnabi Yesu doru

²¹ Nte kakom ka wan kasoto mata camat-maas ma, k'anƙanƙc ko, k'awe ko Yesu, tewe nte meleke menabonɗar ɗa, ta antabekas ko ma.

Kamentar ka Aɗnabi Yesu nde kalɔ kɔpɔɗ ka Kanu

²² Nte mataka manjan ma kasokasne melip pɔmo nte sariye sa Musa saloku ti ma, ko ɗanƙekare ko Yerusalem kaka-mentar ko Wabe Kanu. ²³ ɗanayo moyo mako anɗic buk ba sariye sa Wabe disre ma: «Awut arkun acoko-coko aɗe aran

* **2:11** «Wɔsom ka Kanu» = «Krist» tokule to = «Nwe Kanu kayek-yek kasom ma».

ŋaŋkom mɔ fəp, pəmar pasəŋ ŋa Wəbe Kanu ŋayɔne acempi.»²⁴ Pəmar sɔ akombəra a wan wəkakɔ ŋalɔŋne Kanu «mɔpəy mɛrəŋ, kɔ pəyɔne fɛ ti-ɛ, ntantoriya yowut mɛrəŋ,» pəmɔ təkɔ aloku ti sariye sa Wəbe disre mɔ.

²⁵ Tɛm tatakɔ fum wəlɔma ɛnayi Yerusalem pəc-we kɔ Siməŋ. Fum wəlɔmpu ɛnayi pəcəme dɔpɔ da Kanu darəŋ, pəc-kar nwe endeyac Yisrayel mɔ, **Amera Nəcempi ŋa Kanu** ŋɛnayi kɔ kəron. ²⁶ Amera Nəcempi ŋaŋkɔ ŋenasəŋe kɔ kəcərə, a ɔfɔfi ta ɛnəŋk Krist, wəbe nwe Kanu Kəpəŋ kəyɛk-yɛk mɔ. ²⁷ Kɔ **Amera Nəcempi ŋa Kanu** ŋəŋcɔŋəs kɔ, k'əŋkɔ nde **kəlɔ kəpəŋ ka Kanu**. Ntɛ akombəra a Yesu ŋaŋkəkərə kɔ kəkɔ-yɔne kɔ təkɔ sariye səlɔku mɔ, ²⁸ kɔ Siməŋ ɛlɛk wan dəwaca k'əŋkor-koru Kanu pəc-loku: ²⁹ «Wəbe, məntam ɔŋ kəsak wəcar kam pəfine abəkəc ŋoforu pəmɔ təkɔ mənaloku ti mɔ, ³⁰ bawo fər yem yati yɔ inəŋke ntɛ məyɔ kəyac ka afum am mɔ—³¹ Nwe məlompəs afum fəp fər kirin mɔ—³² endeyɔne pəmɔ pəmot mɛpɛ pendesəŋ afum a tɔf ya doru fəp pəwanəkəra it' ɔŋsəŋe ŋacərə Kanu. Nwe endeyɔne pələl pa afum am, aka Yisrayel.»

Siməŋ kəlɔku ka təkɔ Kanu kəndeyɔ mɔ

³³ Kɔ pəŋciyanɛ akombəra a Yesu ntɛ Siməŋ ɔŋc-loku teta Yesu mɔ. ³⁴ Kɔ Siməŋ ontolanɛ ŋa, k'oloku Mari iya wəka Yesu: «Kanu kəŋkərə wan wəkawɛ kədesəŋe aka Yisrayel alarəm kətɛmpɛnɛ, pəyɛkti sɔ alarəm. Paka pa Kanu pɔ mɛpɛ pendesəŋe afum kəgbɛkəlɛnɛ mɔ. ³⁵ Endɛbɛr pəwanəkəra bəkəc ya ako ŋayɔ mɛcɛm-cɛmnɛ məgbɔpɛnɛ mɔ. Kɔ mənə Mari, pəcuɔ pɛndɛfut'əm abəkəc pəmɔ təkɔ kəŋgbasar kəŋfutu mɔ.»

Wədəŋk wəka Kanu wəran Hana

³⁶ Wədəŋk wəran wəlɔma ɛnayi pəc-we kɔ Hana, wan ka Panuyɛl, wəka kusunka ka Aser. Wəran wəsikər ɛnayi. ɛnalɔ nda wərkun meren camət-mɛrəŋ kəyɛfɛ ntɛ anagbaŋne kɔ mɔ. ³⁷ Kɔ wos ende pəfi, k'eyi ɔŋ ta ɔyɔ wərkun-ɛ. Hana pəsɔtɔ meren 84 k'eyi, ta ɔmbɔlɛ **kəlɔ kəpəŋ ka Kanu**-ɛ pəc-bəc mɛfan ma Kanu dan kɔ pibi **kəlɔk-lokər Kanu** kɔ kəsun disre. ³⁸ Kɔ nkən ɔŋkɔ sɔ pəberɛ di tɛm tatakɔ Siməŋ ɔŋc-loku teta wan pəc-kor-koru sɔ Kanu mɔ; pəc-yif Kanu nəwali, pəc-loku teta wan akɔ ŋaŋc-kar Kanu kədeyac Yerusalem mɔ.

Kəlulus ka Nasarɛt

³⁹ Ntɛ akombəra a Yesu ŋalip kəyɔ ka məyɔ məkɔ aloku sariye sa Kanu Kəpəŋ disre mɔ, kɔ ŋalulus nde ndaranjan Kalile, nde dare da Nasarɛt. ⁴⁰ Awa, wan pəc-bɛk, pəc-sɔtɔ fənəntər. Pələrɛ kəcərə ka pəkət, kəmar kəfili ka Kanu kəyi kɔ kəron.

Aŋnabi Yesu kəkɔ ka nde Kəlɔ kəpəŋ teren tən ta wəcɔ kɔ mɛrəŋ

⁴¹ Kərən o kərən, akombəra a Yesu ŋaŋc-kɔ Yerusalem kətəŋne kəsata ka aSuyif ka Kəcɛpər.†

⁴² Ntɛ Yesu ɔsɔtɔ meren wəcɔ kɔ mɛrəŋ mɔ, kɔ akombəra ɔn ŋasolɛ kɔ kəkɔ-təŋne kəsata ka Kəcɛpər dəndo Yerusalem pəmɔ təkɔ ŋaŋc-yɔ ti kərən o kərən mɔ. ⁴³ Ntɛ mataka ma kəsata melip mɔ, kɔ akombəra a Yesu ŋasumpər dɔpɔ kəlulus ndaranjan, mba kɔ wan Yesu nkən eyi Yerusalem, ta akombəra ɔn ŋaŋcərə ti-ɛ. ⁴⁴ Akombəra ɔn ŋanacɛm-cɛmnɛ a Yesu ŋasol kɔ alulus, kɔ ŋaŋkɔt tataka tin. Kɔ ŋantɛn Yesu akomɛnɛ kɔ acərənɛ aŋan dacɔ. ⁴⁵ Mba ŋananəŋk fɛ kɔ. Kɔ ŋalulsərɛnɛ sɔ Yerusalem ŋac-tɛn kɔ. ⁴⁶ Mata maas disre, kɔ ŋaŋkɔ ŋanəŋk kɔ nde **kəlɔ kəpəŋ ka Kanu** disre, pəndɛ atəkse dacɔ pəc-cəŋkəl ŋa,

† 2:41 «Kəsata ka kəcɛpər» Kəsata kəpəŋ ka Yisrayel kɔ, nke kəŋcɛm-cɛmɔs ŋa təkɔ mɛlɛkɛ mɛŋc-difət awut acəkɔ-cəkɔ a Misira a mɛc-sak akəŋan mɔ.

pæc-yifæt ña moloku. ⁴⁷ Anje ñanjc-cəŋkəl kə mə fəp, cusu cənaʋos ña dosoku domp dən, kə moloku mme oŋc-lukse ña mə. ⁴⁸ Nte akombəra ɔn ñanəŋk kə mə, kə pəŋciyanə ña. Kə kerε eyif kə: «Wan kem, ta ake tɔ məyɔnε su tantε-ε? Papa kam kə ina, bəkəc yelecε-lecε su kəten kam!» ⁴⁹ Kə Yesu eyif ña: «Ta ake tɔ nəntən'em-ε? Nəŋcərə fε a mənε isumpər yebəc ya Papa kem?» ⁵⁰ Mba akombəra ɔn ñanacərə fε tedisrε ta toloku tatəkə. ⁵¹ Kə Yesu eyefε kə ñasol kə akombəra ɔn kəkə ka Nasarət, bawo Yesu ɛnaleləs ña. Kə iya kən ɛmənəkərne dɛbəkəc mes maməkə fəp.

⁵² Yesu pəc-bereɛne kəcərə pətət, pəc-naŋkanε kəbek, pəc-sətə kəmar kəfili ka Kanu kə afum.

3

Kawandi ka Aŋnabi Saŋ

(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Saŋ 1:19-28)

¹ Teren ta wəco kə kəcəmət ta wəbε wəka atəf ña Tiber, tem tatəkə sɔ Pəŋse Pilat pəyɔnε wəbε wəka atəf ña Yude, Herodu nkən pəyɔnε wəbε ka atəf ña Kalile, wəŋc Filip pəyɔnε wəbε wəka taf mɛrəŋ; nde Iture kə atəf ña Tirakoniti. Lisaniyas pəyɔnε wəbε nde atəf ña Abilen. ² Tem ta alonɛnε a Kanu apəŋ Hana kə Kayifa tenayi sɔ. Kə toloku ta Kanu tender Saŋ, wan ka Yakariya, nde dətɛgbere. ³ Kə Saŋ ɔŋkət sədare sa Yurdən fəp, pəc-kawandi kəgbət afum dərɔmun teta kəsəkpər mera yanən, ñacəmə pəlompɔ darəŋ, nte tənɔŋje Kanu kəŋaŋne ña kiciya kəŋan mə. ⁴ Pəmə təkə aŋcic mi nde buk ba moloku ma wədəŋk wəka Kanu Esayi mə:

«Dim da wəkə eyi kəkule-kule nde dətɛgbere mə dɔ:

Nəlompəs dəpə da Kanu Kəpəŋ,
Nəlompε məpə mən!

⁵ Andelas mərɔ dəc fəp,
mərɔ kə pəŋcɔ fəp yendetɔr,
Səpə sənūtəsne fəp səndelomp,

Səpə səcumbul-cumbul fəp,
andeyukur si,

⁶ Afum fəp ñandenəŋk kəyac ka Kanu.»

⁷ Afum alarəm akə ñanjc-der nkən Saŋ pədegbət ña dərɔmun mə, ñɔ oŋc-loku ti: «Nəna anje nəyi pəmə bok mə! Anɔ ɛtəks'on kəyeksər ka mətɛlε mme mender mə-ε? ⁸ Nəmentər dəmɔyɔ a nəŋsəkpər mera, kə nəŋcəmə pəlompɔ darəŋ. Nəsak kəc-lokunε: «Abraham ɔyɔnε wətem kosu.» Bawo ic-lok'un a Kanu kəntam kəkafəli masar mame awut a Abraham. ⁹ Ndekəl oŋ tomunt tɛfəŋ kəcɔp kəcɛpəs tək haŋ ntɛntəl ya yi: Kətək nkε o nkε kətəkom yokom yətət, aŋcɛp ki paləm ki dənɛŋc.»

¹⁰ Kə cəgba ca afum cəyefε kəyifət kə: «Cəke cɔ səndeyɔ oŋ-ε?» ¹¹ K'oloku ña: «Məna nwe məŋyɔ suma mɛrəŋ mə, məpocε wəkə ɔntəyɔ mə, məna nwe məŋyɔ yeri mə, məpocε wəkə ɔntəyɔ mə.»

¹² Kə abanəs dut ñander a Saŋ pəgbət ña dərɔmun, ñac-yifət kə: «Wətəkse, cəke cɔ pəmar sədeyɔ oŋ-ε?» ¹³ K'oloku ña: «Ta nədenər mpe o mpe antəlok'un kəban mə.» ¹⁴ Kə asədar ñayif kə sɔ: «A sənə-a, cəke cɔ pəmar səyɔ oŋ-ε?» K'oloku ña: «Ta nəmentər nwe o nwe fənəntər, ta nədenε sɔ nwe o nwe yem, kəway konu kətəŋn'on.»

¹⁵ Nte afum fəp ñanayi kəkər mə, kə ñaŋyifne dəbəkəc kə pəyɔnε bafɔ Saŋ ɔyɔnε Krist, nwe Kanu kəpəŋ kəyεk-yεk mə. ¹⁶ Kə Saŋ oloku ña: «Ina dərɔmun ingbət'un de, mba wəlma eyi kəder nwe ɔyɔ fənəntər pətəs'im mə, ali cəfta cən iyɔ fε dofum nde pəmare isikəli ci mə. Wəkakə, **Amera Nəcempi ña Kanu** disrε kə nɛŋc yɔ ende pəc-gbət'un. ¹⁷ Pətəmpər kəgbɔ kən pəc-fəŋət kur kən; endecɛŋ-cɛŋ yika nyε endecəfε nɛŋc nde dəntədenime mə, pələk malɔ mən pəbər dəkɛlε.»

¹⁸ Saŋ oŋc-loku sɔ afum moloku mətət pəc-yenkas ña sɔ bəkəc bel-

bel. ¹⁹ Mba kɔ Saŋ enal wəbɛ Herodu teta Herodiyas, wəran nwe enabanar wɛŋc k'ɛnɛŋcɛ mɔ, kɔ teta mes melɛc mɔkɔ Herodu enayo mɔ. ²⁰ Kɔ Herodu ende pənanɔkanɛ kələsər: k'osumpər Saŋ, k'ɛmbər kɔ dəbili.

*Kəsəkəs ka Aŋnabi Yesu
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)*

²¹ Nte afum ŋasɔtɔ kəgbət dərɔmun mɔ, kɔ Yesu nkɔn sɔ ɔsɔtɔ kəgbət dərɔmun. Eyi **kələk-ləkər Kanu**, kɔ kɔm kəŋgbite, ²² kɔ **Amera Nɛcɛmpɪ ŋa Kanu** ŋontorər kɔ, ŋɛtəŋkələ dis d' abɛmp, pəmɔ antantoriya. Kɔ dim dontor kəyɛfɛ dərəŋc: «Wan kem nwe imbətər mɔ məyɔnɛ, pəbotu pem fəp pɔ imber'əm.»

*Akɔmbəra a Aŋnabi Yesu
(Mt 1:1-17)*

²³ Yesu enasɔtɔ meren 30, a pədɛcɔp yɛbɛc yɔn. Wan ka Isifu enayi pəmɔ tatəkɔ anacɛm-cɛmɛnɛ ti mɔ, wəka Heli, ²⁴ wəka Matat, wəka Lewy, wəka Melki, wəka Yannay, wəka Isifu,

²⁵ wəka Matatiyas, wəka Amɔs, wəka Nahum, wəka Hesəli, wəka Nakay,

²⁶ wəka Mahat, wəka Matatiyas,

wəka Semeyin, wəka Yosɛk, wəka Yoda,

²⁷ wəka Yohanan, wəka Resa, wəka Sorobabel,

wəka Salatiyɛl, wəka Neri,

²⁸ wəka Melki, wəka Adi, wəka Kosam,

wəka Elmadam, wəka Er,

²⁹ wəka Yesu, * wəka Eliyɛsɛr, wəka Yorim,

wəka Matat, wəka Lewy,

³⁰ wəka Simɔŋ, wəka Yuda, wəka Isifu,

wəka Yonam, wəka Eliyakim,

³¹ wəka Meleya, wəka Menna, wəka Matata,

wəka Natan, wəka Dawuda,

³² wəka Yisay, wəka Obɛd, wəka Bɔs,

wəka Sala, wəka Nasɔŋ,

³³ wəka Aminadabu, wəka Admin,

wəka Arni, wəka Hɛcəron,

wəka Pɛrɛc, wəka Yuda,

³⁴ wəka Yakuba, wəka Isiyaka, wəka Abraham,

wəka Terah, wəka Nahor,

³⁵ wəka Seruk, wəka Rehu, wəka Pɛlɛk,

wəka Heber, wəka Sala,

³⁶ wəka Kayinan, wəka Arpaksadu, wəka Semy, wəka Nuha, wəka Lɛmɛk,

³⁷ wəka Metusela, wəka Henok,

wəka Yɛrɛdu, wəka Mahalalel, wəka Kenan, †

³⁸ wəka Enɔs, wəka Sɛt,

wəka Adama, wəka Kanu.

4

Sentani kəfəŋ kəsɔŋɛ Aŋnabi Yesu
kəciya*

(Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)

¹ Kɔ Yesu ender kəyɛfɛ Yurden, pələrɛ **Amera Nɛcɛmpɪ ŋa Kanu**. Kɔ Amera Nɛcɛmpɪ ŋanɔkɔ ŋɛŋkəkərə kɔ nde dətɛgbɛrɛ, ² nde sentani sənawakəs kɔ kəsɔŋɛ kɔ kəciya mata 40 disrɛ mɔ. Ali paka enadi fɛ mataka maməkɔ disrɛ, nte mataka maməkɔ melip mɔ, kɔ dor dɔyɔ kɔ. ³ Kɔ sentani səlɔku kɔ: «Kɔ məyɔnɛ Wan ka Kanu-ɛ, məlɔku oŋ tasar tantɛ tɔyɔnɛ kəcom.» ⁴ Kɔ Yesu oloku sentani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariyɛ sa Kanu: «Bafɔ kəcom gbəcərəm kəŋsɔŋɛ fum kiya ka doru.»»

* **3:29** g. «Yesu» = h. «Yosuwe» † **3:37** h. «Kenan» = g. «Kayinam» * **4:** Sentani = <g. «diabolos» = «wəfor», itɔ wəbɛ wəka yɔŋk yɛlɛc, ŋi ŋɔsɔŋɛ afum kəciya; wəter ka Kanu wəcəkɔ-cəkɔ ŋɔ ɔyɔnɛ.

5 Kɔ sentani səmpene kɔ sɔ tofo teŋeci kəronj, kɔ səmentər kɔ pipic tɔf ya doru fəp. 6 Kɔ səloku kɔ: «Indesɔŋ'əm kətam fəp kɔ **pəmot pa pələl pa dəbe** da tɔf yayɛ fəp; bawo anasɔŋ'im yi, ina sɔ ic-tam kəsɔŋ yi nwe o nwe iŋfanj mɔ. 7 Awa, kɔ mənə mənəntontnən'em fər kirinj-ɛ, yayɛ fəp yam yɔ yɔŋyɔne.» 8 Kɔ Yesu oloku sentani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariyɛ sa Kanu: «Kanu Kəpɔŋ nke kəyɔne Kanu kam mɔ, pəmar məc-tontnɛne; nkən gbəcərəm ɔ pəmar sɔ məc-cəpəs tewe tən.»»

9 Kɔ sentani sənkekərə kɔ sɔ Yerusalem, kɔ sənko səcəmbər kɔ nde **kələ kəpɔŋ ka Kanu** kəronj. Kɔ səloku kɔ: «Kɔ pəyɔne fɔ Wan ka Kanu məyɔne-ɛ, məyoke ɔŋ ma nnɔ dəntɔf. Bawo aŋcic ti dəbuk ba Kanu: 10 «Kanu kəndesak melekɛe ɔŋ aŋɛ ŋande kəc-bum'əm mɔ;» 11 k'aŋcic sɔ: «Ŋandətəmpər'əm dəwaca nte tənɔŋɛ ta məmpət tasar mɔ.» 12 Kɔ Yesu oloku Sentani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariyɛ sa Kanu: «Ta məwakəs Kanu Kəpɔŋ, Kanu kam.»» 13 Nte Sentani səlip kəwakəs Yesu kəciya mɔ, kɔ səmbɔlɛ kɔ haŋ tɛm tɔloma.

Aŋnabi Yesu kəcɔp ka yɛbəc yɔn Kalile

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

14 Kɔ Yesu olukus Kalile kɔ fənəntər fa Amera ŋa Kanu disrɛ, kɔ tewe tən tɛsam dətɔf fəp. 15 Pəc-təkɛ afum nde **dəkəcəpəs** danjan, kɔ afum fəp **ŋac-cam debeki dən**.

Kəbeləs ka Aŋnabi Yesu nde Nasarɛt

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

16 Kɔ Yesu ender Nasarɛt nde anadusum kɔ mɔ, k'embɛrɛ **dəkəcəpəs** simiti, dəsək da kəŋesəm, pəmɔ təkɔ ɔŋc-yɔ ti mɔ. K'eyɛfɛ kəkɔ-karanj, 17 k'asɔŋ kɔ buk ba wədəŋk wəka Kanu Esayi. K'emperi buk, k'embəp da aŋcic:

18 «Amerə ŋa Kanu Kəpɔŋ ŋey'im kəronj,

bawo Kanu kəyɛk-yek'im

nte təsɔŋɛ iloku afum atəyɔ daka tɔloku tətɔt mɔ;

Kanu kəsom'im kədédəŋk kəyɛc ka acar aŋɛ asumpər dəkəwan mɔ.†

Ideloku atənəŋk a ŋandenəŋk;

kədəkekərə aŋɛ ŋayi kətam disrɛ mɔ, bəkəc yoforu disrɛ

19 kədédəŋk kərən ka kəmar nke Kanu kəndəŋaŋnɛnɛ afum səbe nɛ ŋantəmpər mɔ.»‡

20 Nte Yesu elip kəkaranj mɔ, k'ənɛp buk, k'ɔsɔŋ bi wəmarəs nwe enatəmpər teta səbuk mɔ, k'ɔŋkɔ pəndɛ. Akɔ ŋanayi **dəkəcəpəs** disrɛ mɔ fəp kɔ ŋaŋgbətne kɔ.

21 Kɔ Yesu eyɛfɛ kələk-lokər ŋa: «Məkɔ tɔloku tecic tətəkɔ nənɛ mɔ, telarɛ.» 22 Kɔ fəp fəmentər kɔ

nte pəmbət kɔ nnɔ eyi mɔ, kɔ təkɔ pəŋciyanɛ ŋa moloku ma kəmar

kəfili mme moŋc-wur kɔ dəkusu mɔ, kɔ ŋaŋyifətɛnɛ: «Bafɔ wan ka

Isifu ɔfɔ ba?» 23 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Iŋcərə a nəndelok'im capafɔ

nɛ: «Wətən-cɔl mətaməsne mənə sərka!» Nəndesɔ-lok'im: «Səne mes

məkɔ məŋcɛpərənɛ Kapərnayum mɔ fəp, məyɔ sɔ mes min mayi nnɔ

aŋkom'əm mɔ.» 24 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «Kaŋcɛ k'indelok'un: Ali wədəŋk

wəka Kanu wəkin afəsɛlɛnɛ bel-bel nde aŋkom kɔ mɔ. 25 Kaŋcɛ kɔ kaŋkɛ

indesɔ-lok'un mɔ: Aran aŋɛ awos aŋa ŋanafi Yisrayel mɔ ŋanala tɛm

ta Eliya, tɛm nte kəm kənaŋgbətne meren maas yof camət-tin mɔ, a

kɔ dor dɔpɔŋ dosumpər atɔf mɔ. 26 Mba kənasom fɛ Eliya nda nwe

o nwe, mənɛ nda wəran wətɔlɔ wəloma, nde Sarepta nde atɔf ŋa

Sidɔŋ. 27 Acunɛ sen alarəm ŋanayi sɔ Yisrayel tɛm ta sayibɛ Elise. Mba

ali wəkin ŋa dacɔ anasəkəs fɛ, mənɛ Naman wəka Siri.»

† 4:18 «Kədédəŋk kəyɛc ka acar aŋɛ asumpər dəkəwan mɔ» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «Kədəloku acar kəsak kəŋan ŋayi tɛfanj tanjan.» ‡ 4:19 Esayi 61:1-2

28 Nte afum akɔ ɲanayi dɛkɛcɛpɛs, ɲanane moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ mɛtɛlɛ meyi fɛp faɲan. 29 Kɔ ɲayɛfɛ kɛbɛlɛs kɔ kɔwurene dare, kɔ ɲaɲkɛkɛrɛ kɔ nde tɔrɔ tenɛci ta dare da Nasaret kɛronɲ nde ɲanacɛmbɛr dare daɲan mɔ, kɛkɔ-wɛn kɔ pɛtɛmpɛnɛ. 30 Kɔ Yesu embɛrɛ-bɛrɛ ɲa daco, k'ɔɲkɔ.

Fum nwe ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲɛnakafɛli-kafɛli mɔ

(Mk 1:21-28)

31 Kɔ Yesu ontɔr dare da Kapernayum atɔf ɲa Kalile; k'ɔɲkɔ pɛc-tɛksɛ simiti, dɔsɔk da kɛɲɛsɛm. 32 Pɛnaciyanɛ afum tatɔkɔ ɛɲc-tɛksɛ mɔ, bawɔ kanɛɛ kɛnayi moloku mɔn. 33 Fum wɛlɔma ɛnayi dɛndo **dɛkɛcɛpɛs**, nwe ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲɔtɔsɔk ɲɛnayi mɔ, pɛc-kulɛ-kulɛ pɛpɔɲ; 34 «Ta ake tɔ mɛmbɛrɛnɛ mes mosu-ɛ, Yesu wɛka Nasaret? Sɛna ɲɔ mɛnder kɛlɛsɛr? Inɛɛrɛ bel-bel wɛkɔ mɛyɔnɛ mɔ: Wɛcɛmpi wɛka Kanu!» 35 Kɔ Yesu ɛɲgbɔɲ-gbɔɲɛr ɲi, pɛc-loku: «Mɛmɛp kusu! Mɛwɛur fum wɛkawɛ!» Kɔ ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲɛɲgbɔl fum wɛkakɔ dɛntɔf afum daco, kɔ ɲowur kɔ, ali pɛlɛc ɲɛnayo fɛ kɔ. 36 Kɔ cusu cɛwɔs afum fɛp, kɔ ɲayɛfɛ kɛyifɛtɛnɛ: «Ake toloku tɔ tantɛ-ɛ? Fɛnɔntɛr kɔ kɔtam kɔn k'ɔɲlok-lokɛrɛ yɔɲk yɛlɛc yɔtɔsɔk, yoc-lukus afum darɔɲ.» 37 Kɔ tewe tɔn tɛsam dɛtɔf fɛp.

Aɲnabi Yesu kɛtamɛs kɛn acuy alarɛm

(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

38 Nte Yesu ɛyɛfɛ dɛndo **dɛkɛcɛpɛs** mɔ, k'ɔɲkɔ ndena Simɔɲ. K'ɔɲkɔ pɛbɔp iya wɛka wɛran ka Simɔɲ pɛc-yikɛnɛ fiba fɛpɔɲ, kɔ akakɔ ɲayɛfɛ kɛlɛtsɛnɛ Yesu a pɛmar ɲa. 39 Kɔ Yesu ɛntilsɛrɛnɛ wɛran nwe k'ɛɲgbɔɲ-gbɔɲɛr fiba fafɔkɔ, kɔ fiba fɛsɔk wɛran nwe. Gbɛɲcana babɔkɔ kɔ wɛran nwe ɛyɛfɛ k'ɛyɛrɛs afum yeri.

40 Nte dec dɛɲkɛlɛ mɔ, aɲɛ ɲanayo acuy mɔ fɛp, kɔ ɲaɲkɛnɛ ɲa

Yesu. K'ɛndɛɲɛsɛr ɲa waca fɛp, kɔ ɲantamɛ. 41 Kɔ yɔɲk yɛlɛc yolukus afum alarɛm darɔɲ, yoc-kulɛ-kulɛ: «Mɛna ɔyɔnɛ Wan ka Kanu!» Kɔ Yesu ɛɲgbɔɲ-gbɔɲɛr yi, ta ɔɲwɔsɛ a yolok-loku-ɛ, bawɔ yɛnacɛrɛ a nkɔn ɔyɔnɛ nwe Kanu kɛyɛk-yɛk mɔ.

Aɲnabi Yesu kɛkawandi kɛn dɛkɛcɛpɛs

(Mt 4:23; Mk 1:35-39)

42 Dec dɛndɛsɔk, kɔ Yesu owur k'ɔɲkɔ nde kɛfo kɛyɛr-yɛr kɛlɔma. Kɔ afum alarɛm ɲawur kɛtɛn kɔ, kɔ ɲaɲkɔ ɲabɔp kɔ dɛndo kɛfo kanɛkɔ. ɲanafɔɲ fɛ kɛsɔk Yesu pɛkɔ. 43 Mba k'oloku ɲa: «Nɛsɔk'im ikɔ-dɛɲk sɔ sɛdare sɛlɔma moloku mɔtɔt ma **dɛbɛ da Kanu**; bawɔ itɔ anasom'em.» 44 Kɔ Yesu ɛɲkawandi afum dɛndo **dɛkɛcɛpɛs** da sɛdare sa Yude.

5

Yesu kɛwɛ acɛpsɛ ɔn darɔɲ acɔkɔ-cɔkɔ

(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

1 Dɔsɔk dɔlɔma, Yesu pɛcɛmɛ agbɛp ɲa kɛba ka Kenesaret, afum ɲamɛpɛnɛ kɔ ɲac-cɛɲkɛl toloku ta Kanu. 2 K'ɛnɛɲk dɛndo kɛba kɛsɔk cɛbil mɛrɔɲ, nɛɛ awɛnt ɲanawur disrɛ, ɲac-yak manta maɲan mɔ. 3 Kɔ Yesu embɛkɛ abil ɲin disrɛ, ɲɲɛ ɲɛnayoɲnɛ ɲa Simɔɲ mɔ, k'oloku kɔ a pɛbɔlɛnɛ agbɛp pipic. K'ɛndɛ debil pɛc-tɛksɛ kɛnay kanɛkɔ kɛnacɛmɛ dɛntɔf mɔ.

4 Nte ɛsɔk kɛlok-loku mɔ, k'oloku Simɔɲ: «Mɛcɔɲɲɛ nde pɛntukmɛ mɔ, nɛgbɔl manta monu nɛsumpɛr lop.» 5 Kɔ Simɔɲ oloku kɔ: «Wɛkiriɲ, pibi pampe fɛp sɛc-gbɔl manta, mba ali paka sɛsɔtɔ fɛ. Mba nte mɔloku ti mɔ, kɛgbɔl k'inder manta.» 6 Nte ɛɲgbɔl manta mɔ, k'osumpɛr lop yɛlarɛm hanɲ kɔ manta monɛɔp kɛwɛlɛ. 7 Kɔ ɲawɛ anapa aɲan akɔ ɲanayi abil ɲa mɛrɔɲ ɲɔkɔ disrɛ mɔ, kɛdɛmar ɲa. Kɔ akakɔ ɲander, kɔ ɲalas cɛbil cacɔkɔ mɛrɔɲ hanɲ cɛc-fɔɲ kɛkɛlɛ.

8 Nte enəηk tatəkə mə, kə Siməη Piyer entempene Yesu wecək dəntəf, k'oloku: «Wəbe, məbəl'em! Fum wəciya iyəne.»⁹ Kə kusu kəwos kə, nkən kə akə ηanayi mə fəp, teta lop yəkə ηanasumpər mə.¹⁰ Itə pənayi sə asol a Siməη, Sak kə Saη, awut a Sebede. Kə Yesu oloku Siməη: «Ta mənese! Kəyefe məkə, afum ηə mände məc-fekəs oη.»¹¹ K'asumpər lop akakə ηampene cəbil dəgbəp, kə ηasak ca fəp, kə ηaηcəpse Yesu darəη.

*Yesu əsəkəs wətətamne
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)*

¹² Dare dələma də Yesu enayi. Kə wərkun wələma nwe sen sənəsumpər dis fəp mə, ender. Nte enəηk Yesu mə, k'entempene dəntəf, k'əηcəpe Yesu tobu, k'ələtsene kə: «Wəbe, kə məfaη-ε, məntam kəsəkəs'im.»¹³ Kə Yesu entəηc kəca, k'əηgbuηene kə, k'oloku: «Ifaη ti! Məsək!» Gbəηcana babəkə kə sen səsək fum wəkakə.¹⁴ Kə Yesu oloku kə: «Ta məloku ti fum o fum, mba məkə məmentərne wəloηne ka Kanu. Məloηne sə teta kəsəkəs kam pəmə təkə Musa enacic ti mə, nte təηsəηe afum fəp ηacəre a məntamne mə.»¹⁵ Tewe tən təηc-sam kəsam dəm, afum alaram ηac-loηkane kəcəηkəl kə, kəten ka kətaməs ka docu danan.¹⁶ Mba kə Yesu owur afum dacə, k'əηkə nde dətegbere **dəkəlok-lokər Kanu.**

*Yesu kətaməs kən fum nwe enatə-
tam kəkət mə*

(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷ Dəsək dələma Yesu pəc-təkse. AFarisi kə atəkse a sariye ηande. Nəyefe-yefe sədare sa təf ya Kalile kə Yude, kə dare da Yerusalem. Kə fənəntər fa Kanu Kəpəη fəyi kə Yesu, nte təηsəηe pəc-taməs acuy mə.¹⁸ Kə afum ηander, ηagbaηne wətəkət dəyala, ηac-səp kəbere kəkə-boc kə fər ya Yesu kirin.¹⁹ Nte delay da afum dəsəηe ηa kətəsətə dəkəbere mə, kə ηafərəηk kələ kəroη, kə ηaηkə ηafeni kələ darenç kəfo kələma, kə

ηantore wətəkət nwe pəyi dəyala yən afum dacə, Yesu fər kirin.²⁰ Nte Yesu enəηk kəlaη kəηan mə, kə Yesu oloku fum nwe: «Aηaηnen'am kiciya kam!»²¹ Atəkse sariye kə aFarisi ηayefe kəcəm-cəmne, ηac-yifne: «Fum wəre əfə wəkawe eηfani Kanu mə? Ana entam kəηaηnene kiciya, kə pəntəyəne Kanu sona-ε?»²² Kə Yesu eηcəre pəcəm-cəmne paηan, k'oloku ηa: «Ta ake tə nəηcəm-cəmnene məcəm-cəmne məme dəbəkəc-ε?»²³ Ake 'cuca kəloku pətəs: «Aηaηnen'am kiciya kam,» kə kəkule ka fo: «Məyefe məkət-ε?»²⁴ Awa kəsəηe konu kəcəre a Wan ka fum entam nno doru kəηaηnene ka kiciya: K'oloku wətətam kəkət, «Ic-lok'am: Məyefe! Mələk yala yam, məkə nde ndaram!»²⁵ Gbəηcana babəkə kə fum wəkakə fər yaηan kirin, k'ələk yala yən, k'osumpər dəpə kəkə nde ndəroηn **pəc-cam debeki** da Kanu.²⁶ Kə cusu cəwos afum fəp, kə ηayefe **kəcəm debeki** da Kanu. Kə kənese kəyi ηa, ηac-loku: «Sənəηk məkə nte səntatə-nəηk mə.»

Yesu kəwe kən Lewy

(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷ Nte tatəkə tənçepər mə, kə Yesu owur k'ənəηk wəbaηəs dut wələma, nwe aηc-we Lewy mə, pənde nde aηgbaηcan ηa abanəs dut. Kə Yesu oloku kə: «Məyefe məcəm'em darəη.»²⁸ Kə Lewy əsak mes fəp, k'əyefe k'əηcəpse Yesu darəη.²⁹ Kə Lewy əηkə pəboce kə kəsata kəpəη nde kələ kən. Abanəs dut alaram ηanayi di, ηandes-ndes dəməsa kə afum aləma kə Yesu.³⁰ AFarisi kə anapa aηan atəkse sariye aηe ηanayi di mə, ηac-cəpene, ηac-loku acəpse a Yesu darəη: «Ta ake tə nəndine yeri, nəc-munəs kə abanəs dut kə aciya-ε?»³¹ Mba Yesu oloku ηa: «Bafə atamne ηafəη wəten-cəl de, mba acuy ηafəη kə.»³² Bafə alompu ηə inder kəwe, mba aciya ηə inder kəwe ηatam **kəsəkpər mera, ηacəme pəlompu darəη.**»

Yesu kɔ kəsun
(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Kɔ ɲaloku Yesu: «Acɛpse a Saɲ darəɲ kɔ acɛpse a aFarisi darəɲ, ɲaɲsun tɛm fəp ɲac-cəpəs, kɔ mənə akam ɲandi yeri ɲac-mun.» ³⁴ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nəntam kəsɔɲɛ anapa a wəfura kəsun ɲayi kɔ wəfura kəsata kəɲan disre ba? ³⁵ Mataka meyi mme ɲandegbeyene kɔ wəfura mɔ, awa ɲandesun mata maməkɔ.» ³⁶ Kɔ Yesu oloku ɲa sɔ capafɔ nce: «Fum o fum əfɔwali kəpɔl dəkəloto kəfu kəkɔ-cəpe kəkur. Bawo tɔɲsɔɲɛ kəpɔl ka kəloto kəfu kanɲɔ ewali mɔ, kətamar kəloto kəkur kənkɔ efaɲ kəlompəs mɔ. ³⁷ Fum o fum əfɔber member dəkəfala. Kɔ pəyɔne fe ti-e, member montɔɲ, member moloɲɛ, məyi oɲ ta məsɔtɔ member mam-ɛ; ³⁸ mba pəmar paber member dəcəbuntəle. ³⁹ Nwe o nwe omun member mokur, əfɔsɔ-faɲ mofu, bawo oɲloku: «Mokur mɛntəɲne.»»

6

Aɲnabi Yesu kɔ simiti, dəsək da kəɲesəm

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Simiti səlɔma, dəsək da kəɲesəm,* kɔ Yesu eyi kəcali dale, kɔ acɛpse ən darəɲ ɲaɲɲosəru malɔ ɲac-gbac-gbaci mi ɲac-səm. ² Kɔ aFarisi alɔma ɲaloku ɲa: «Ta ake tɔ nəɲyɔne nte antəwose kəyɔ simiti, dəsək da kəɲesəm mɔ?» ³ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nəməmən fe yecicəs ya Kanu disre təkɔ Dawuda enayɔ, nte dor dənayɔ kɔ, kɔ afum ən mɔ? ⁴ —Dawuda enabərə kəlɔ kəpɔɲ, k'elek kəcom nke alonɲɛ Kanu nke pəntəmar fum o fum pəsəm mənɛ wəlɔɲɛ ka Kanu mɔ, kɔ nkən Dawuda əsəm ki, k'ompocɛ afum ən akɔ dor dənayɔ mɔ.» ⁵ Kɔ Yesu

oloku ɲa: «Wan ka fum əyɔne wəbɛ ka simiti, dəsək da kəɲesəm.»

Fum wəfi kəca
(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Kɔ simiti səlɔma, dəsək da kəɲesəm sənde səbəp, kɔ Yesu əɲkɔ nde **dəkəcəpəs** kətəkse afum. Wərkun wəlɔma enayi di, pəfi kəca kətət. ⁷ Atəkse sariye kɔ aFarisi ɲaɲkəkce Yesu bel-bel, kɔ pəyɔne fɔ əɲkətaməs fum simiti, dəsək da kəɲesəm-ɛ. ɲanayɔ ti nte tɔɲsɔɲɛ ɲasɔtɔ teyemsene kɔ mɔ. ⁸ Mba Yesu enacəre məcəm-cəmne maɲan, k'oloku wərkun nwe kəca kən kənafi mɔ: «Məyefe məcəme nno dacɔ.» Kɔ wəkakɔ eyefe, k'ɛɲcəme. ⁹ Kɔ Yesu eyif ɲa: «Ic-yifun ma: Cəke cɔ awose kəyɔ ka simiti, dəsək da kəɲesəm-ɛ? Pəmar payɔ pətət, ka pələc pɔ pəmar payɔ; pataməs fum, ka pace kɔ pəfi?» ¹⁰ Awa, kɔ Yesu əməmən ɲa dəcəro fəp faɲan, k'oloku wərkun nwe: «Mətɛɲci kəca!» Kɔ wərkun nwe entɛɲci kəca, kɔ kəca kən kəntamne. ¹¹ Mba kɔ pəntele acicəs a sariye kɔ aFarisi, kɔ ɲayefe kəgbəkələne nte ɲantam kəyɔ Yesu mɔ.

Yesu kəyɛk-yɛk Asom ən wəco kɔ mɛrəɲ

(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹² Tɛm tatakɔ, kɔ Yesu empe nde dətəro kəkɔ-sali, k'əɲkɔ pəcəpərəne pibi fəp kəlɔk-lokər Kanu. ¹³ Nte dec dəsək mɔ, k'ewe acɛpse ən darəɲ, k'eyɛk-yɛk ɲa dacɔ afum wəco kɔ mɛrəɲ, aɲɛ enasəɲ tewe ta «asom» ən mɔ. ¹⁴ K'ewe Simɔɲ, nwe enasəɲ tewe ta Piyer mɔ; kɔ wɛɲc Andərə, Sak, Saɲ kɔ Filip, Bartelemɔ, ¹⁵ Matiye, Tɔma, Sak, wan ka Alfe, Simɔɲ, wəsəɲka-saɲka† ¹⁶ Yude, wan ka Sak, kɔ Yudas wəka dare da Iskariya, nwe enadesəɲ Yesu adif ən mɔ.

* **6:1** simiti, dəsək da kəɲesəm sariye səmənə aEbəru fəp kəbəc tataka ta camət-mɛrəɲ lokun o lokun. Difɔ aɲwe simiti «simiti, dəsək da kəɲesəm». † **6:15** Simɔɲ, nwe aɲc-we «wəsəɲka saɲka», ou «wəsimse» mɔ, nwe efaɲ a atof ɲa Yisrayel ɲowur kətam kɔ dəbe da Rom.

Yesu pəc-təksə pəc-taməs

(Mt 4:23-25)

¹⁷ Kə Yesu nantor kəyɛfɛ dətərə kə ɲa, k'ɔŋkə pəcəmə kəfo kətəŋnɛnɛ nkɛ acɛpɛ ɔn alarəm, k'afum alarəm aləma ɲanayi mə: afum aka Yude fəp, Yerusalem, kə afum aka kəba kəsək nde sədare sa Tir kə Sidəŋ. ¹⁸ Afum akanɛ fəp ɲanader kədəcəŋkəl kə, pətaməsɛnɛ sɔ docu danan. Afum aɲɛ yəŋk yɛlɛc yəŋc-tərəs mə, ɲanatamnɛ. ¹⁹ Afum fəp ɲac-sɛp kəgbuɲɛnɛ kə, bawo fənəntər fəŋc-wur kə nɛ fəŋc-taməs acuy fəp mə.

Pətət kə pələc

(Mt 5:1-12)

²⁰ Kə Yesu ɔməmən acɛpɛ ɔn darəŋ, k'oloku:

«Pəbət'un nənə atəyɔ daka,
bawo nənə ɔyɔ **dɛbɛ da Kanu!**

²¹ Pəbət nənə aɲɛ dor dəyɔ tantɛ mə,
bawo nəndənɛmbərə!

Pəbət'un nənə aɲɛ nəyi kəbok mə,
bawo nəndesɛl!

²² Pəbət'un kə afum ɲandeter'un-ɛ, ɲac-bɛləs'un, ɲac-ləməs'un, ɲac-ləsər'un mewe bawo nəlanɲ dim da «Wan ka fum.» ²³ Nəde nəwoləs kə dəsək dadəkə dendeder-ɛ, nəyok-yokɛnɛ pəbotu, bawo kəpocɛ kəpəŋ kəŋkar'un nde darenɲ. Tantɛ tɔ atem anan ɲaŋc-yɔ adəŋk a Kanu.

²⁴ Pələc pey'un nənə aɲɛ nəyɔ daka mə!

Bawo nəlip kəsətɔ pənɛmpəsɛ ponu mɛ pənamar'un kədək-sətɔ mə.

²⁵ Pələc pey'un nənə aɲɛ ca fəp yɛlar mə,

bawo dor dendekə-yɔ nu!

Pələc pey'un nənə aɲɛ nəyi kəsɛl mə,

bawo nəndekə-yi kəbal kə kəbok disrɛ!

²⁶ Pələc pey'un nənə nwe afum fəp ɲandeloku pətət ponu mə,

tantɛ tɔ atem anan ɲaŋc-yɔ kə akɔ ɲaŋc-banɛnɛ kəyɔnɛ adəŋk a Kanu mə.»

Kəbətər ka aɲɛ ɲanter'un mə

(Mt 5:38-48; 7:12)

²⁷ «Mba, inloku ti nənə aɲɛ nəŋcəŋkəl'im mə: Nəbətər aterɛnɛ anu, nəyɔ pətət aɲɛ ɲanter'un mə!

²⁸ Nətolanɛ pətət aɲɛ ɲantolan'on pələc mə, nətolanɛ aɲɛ ɲaŋləməs'un mə!

²⁹ Kə fum efer'əm kəca dakanca-ɛ, məcəŋc sɔ akanca ɲa mɛrəŋ ɲəkə pəsut sɔ ɲaŋəkə. Kə fum ɛlɛkər'əm duma dakarəŋ-ɛ, məcə kə sɔ pələk duma dam dedisrɛ.

³⁰ Məpocɛ nwe o nwe ontol'am mə; kə fum ɛlɛkər'əm paka mɛ pəyɔnɛ pam mə, ta məwərəs kə pi.

³¹ Nəyɔnɛ afum təkɔ nəfan a ɲayən'on mə. ³² Kə nambətər gbəcərəm akɔ ɲambətər'un mə,

kəway kərə kə nəŋgbəkər sɔ mɛrə-ɛ?

Ali aciya ɲambətər aɲɛ ɲambətər ɲa mə! ³³ Kə pəyɔnɛ fɔ akɔ ɲaŋyən'on pətət mə gbəcərəm ɲɔ məŋyɔnɛ pətət-ɛ,

kəway kərə kə məntam kəgbəkər amɛrə-ɛ? Ali aciya tatəkɔ tɔ ɲaŋyɔ!

³⁴ Kə pəyɔnɛ fɔ akɔ nəyɔ amɛrə kədəluks'on mə gbəcərəm ɲɔ nəntam kəbər-ɛ,

kəway kərə kə nənə nəntam kəgbəkər amɛrə-ɛ? Bawo ali aciya sɔ ɲambər aciya nɛ tənɔŋɛ ɲa kədəsətɔ pətəŋnɛnɛ payi mə.

³⁵ Nəbətər ater anu, nəbər ɲa nəwure kəlukɛ debɛ dadəkə amɛrə. Nəndesətɔ kəpocɛ kəpəŋ, nəyɔnɛ sɔ awut a Wəbɛ wəka darenɲ,

bawo Kanu kəntesɛ nnɔ apələrɛnɛ pətət kə ayənki bəkac ɲayi mə. ³⁶ Nəbət mɛrə pəmɔ təkɔ Papa konu ɔmbət amɛrə mə.»

Ta nəcin afum aləma

(Mt 7:1-5)

³⁷ «Ta nəcin fum, afəkə-cin nu; ta nəboc kiti ka Kanu nnɔ fum eyi mə, afədəkə-kiti nu; nəŋaŋnɛnɛ akɔ,

andekə-ɲaŋnɛn'on. ³⁸ Nəpocɛ, andekə-poc'on; andekə-bɛr nde yuba yonu yəpəŋ ya duma donu potubucɛ pətət, pasumpər, pasəŋk-səŋk, pələnɛr. Bawo yotubucɛ nyɛ nəntubucɛ mə, yɔ andekə-tubucɛ nu kəlukɛ nu kəway.

³⁹ Kə Yesu olok-lokər ɲa ca-pafɔ: «Wətənəŋk ɛntam kəkətɛnɛ

wətənəjk ba? Kə pəyənə fə ti-ε mērəŋ maŋan fəp mə ŋantəmpənə abi disrə. ⁴⁰ Ali wətəkəs wəkin eŋcepər fə wətəkse kən; mba wətəkəs nwe entəkəs bel-bel mə, eŋyi pəmō wətəkse kən. ⁴¹ Ta ake tō məŋmōmənə ayika nŋe ŋeŋyi wəŋc'əm dərɔfər, a ta məntam kəkəkce togbu təkō teyi mənə sərka dərɔfər mə? ⁴² Cəke cō məntam kəloku wəŋc'əm: «Wəŋc'im məwose a ilin'əm ayika nŋe ŋey'əm dərɔfər mə!» mənə nwe məntənəjk togbu ta dərɔfər dam mə? Mənə wəbaŋenə dofum! Məlīŋ kərəsna togbu ta dərɔfər dam, itō ŋəŋəŋ'am kənəjk bel-bel məlin ayika ŋəkō ŋeyi wəŋc'əm dərɔfər mə.»

Kətək kə yokom ya ki
(Mt 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Kətək kətət kəfəkom yokom yelec, kətək kelec kəfəkom yokom yətət. ⁴⁴ Kətək nke o nke kə, yokom ya ki yō aŋnepəle ki. Afəpim tumbunyi† dəgbec, afəpim rəsəŋ§ dəbək. ⁴⁵ Fum wətət nde abəkac ŋən ŋətət eŋlek məyō mətət, kə fum wəlec nde abəkac ŋən ŋelec eŋlek məyō məlec. Bawo nte o nte kusu kəŋloku mə, ti teyi nde dəbəkac.»

Wəlō mērəŋ
(Mt 7:24-27)

⁴⁶ «Ta ake tō nəŋwen'em «Wəbe! Wəbe!» ta nəŋyō mes məkō inloku mə-ε? ⁴⁷ Nwe o nwe eder'im, pəne moloku mem, pəkət mi, imentər'un nwe owurənə mə: ⁴⁸ Owurənə fum nwe eyi kəcəmbər kəlō mə. Fum wəkakō eŋkay dəntəf bel-bel kə pəntukmə, k'eŋcəmbər kəlō kən tasar kəronj. Ali wəcafən ontuf pəlarəm, domun dəfəntərə, kəlō kən kəfətam kətempənə, bawo anacəmbər ki gbīŋ. ⁴⁹ Mba nwe o nwe ene moloku mem, ta ŋəkətənə mi-ε, fum wəkakō ŋawurənə kə nwe eŋcəmbər kəlō kən katina dəntəf, ta eŋkay pəcəmbər ki tasar kəronj

mə. Kə wəcafən ontuf, domun dəfəntərə-ε, kəlō kəŋkō kətempənə katina, kələce few!»

7

Aŋnabi Yesu kətaməs kən wəcar ka wəbe ka asodar 100
(Mt 8:5-13)

¹ Nte Yesu elip kəlōk-lokər afum aŋe ŋəŋc-cəŋkəl kə mə, k'əŋkō Kapernayum. ² Dəndo kəfo kəŋkō, wəbe ka asodar tasar tin (100) wəRom wəlōma enayō wəcar nwe tetən tenayəŋk kə mə. Wəcar wəkakō enatamnə fə, pəc-faŋ kəfi. ³ Nte wəbe ka asodar nwe ene pac-loku teta Yesu mə, k'osom abeki aSuyif alōma, ŋəkəwənə kə Yesu pədetaməsə kə wəcar kən. ⁴ Kə abeki akakō ŋander ŋabəp Yesu kə ŋələtsənə kə ŋac-gbəkərə, ŋac-loku: «Ŋyō dofum nde pəmar məyənə kə ti mə, ⁵ bawo wəbe wəkawə əmbətər atəf ŋosu, nkən enacəmbər **dəkəcəpəs** dosu.» ⁶ Kə Yesu ŋəkō kə ŋa. Nənabələnə fə kəlō ka wəsodar, kə wəsodar osom anapa ən kəkō-loku kə: «Wəbe ta mətərəsnə, bawo isətō fə dofum nde pəmar'am kəberə kəlō kem mə. ⁷ Itō əsəŋe nte ina sərka intōna-kō nnō məyi mə. Mba məloku toloku tin, wəcar kem pətamnə. ⁸ Bawo ina wəkawə yati abe'em ŋə iyi dəntəf, k'ina sō iyō asodar alōma aŋe ŋay'im dəntəf mə. Nwe inkule fō məkō mə, wəkayī ŋəkō, k'iloku wəkō fō məder-ε, wəkayī ender. K'iloku wəcar kem fō məyō nte-ε, əŋyō ti.» ⁹ Nte Yesu ene moloku maməkō mə, kə teta wəsodar nwe teŋciyanə kə. K'eŋkafələ, k'entəfərne afum akō ŋanacəmə kə darəŋ mə, k'oloku: «Ic-lok'un, ali nde Yisrayel inanəŋk fə kəlan pəmō kəŋkə!» ¹⁰ Kə asom a wəsodar nwe, ŋalukus ndərən. Kə ŋabəp wəcar nwe enatə-tamnə mə, pətamnə kəŋ.

Yesu kətimi kən wəfi

† 6:44 f. = «figue» § 6:44 Pokom mpe ponkom nde Yisrayel, pi pəkō anfac kəsətō member mme aŋwe «wəŋ» mə.

11 Nte telip mɔ, k'ɔŋkɔ dare nde anɔc-we Nayin mɔ. Atəkəs ɔn kɔ afum alarəm ɲanasol kɔ nkɔn kəkɔ. 12 Nte ɲalɔtərne kəberɛ ka dare mɔ, kɔ ɲambəpene kɔ afum ɲaɲc-kekəre fum wəfi dəkəwup, mba fum nwe sona gbɔɲ sɔ kere enakom kɔ; wos pəfi sɔ. Afum alarəm a dare dadəkɔ ɲaɲc-kekəre wəfi wəkakɔ dəkəwup. 13 Kɔ Yesu enəɲk wəran nwe, k'ɔyɔne kɔ nənɔfɔr, k'oloku kɔ: «Ta məbok!» 14 Kɔ Yesu ɔɲɔɲne k'ɔɲgbuɲene kaɲkərə ka wəfi. Anɛ ɲanatəmɲər kɔ mɔ ɲaɲcəmɛ. Kɔ Yesu oloku: «Wətəmp, ina olok'am: Məyefɛ!» 15 Kɔ wəfi eyefɛ k'ende, k'ɔɲɔp kəlɔk-loku. Kɔ Yesu olukse wəfi nwe kere. 16 Kɔ fəp fənese; kɔ ɲayefɛ **kəcam debeki** da Kanu, ɲac-loku: «Wədəɲk wəka Kanu wəpɔɲ eyefɛ su daco! Kɔ Kanu kənder kəmar afum ɔn!» 17 Kɔ tɔyɔ ta Yesu tatəkɔ tesam atɔf ɲa Yude fəp, kəbəp ka sədare səkɔ səɲkel Yude mɔ.

*Asom a Aɲɲabi Saɲ
(Mt 11:2-19)*

18 Kɔ acepse a Saɲ darəɲ ɲaɲkɔ ɲaloku kɔ mes maməkɔ fəp. Kɔ Saɲ ewe acepse ɔn darəɲ daco afum mərəɲ, 19 k'osom ɲa kəkɔ-yif Wəbe Yesu kɔ pəyɔne nkɔn ɔyɔne nwe eyi kəder mɔ ba, ka pəmar pakar wələma? 20 Nte ɲambəp kɔ mɔ, kɔ afum anɛ ɲaloku kɔ: «Saɲ wəgbət afum dərɔmun osom su kədeyif'am: «Məna ɔyɔne, nwe eyi kəder mɔ ba, ka pəmar səkər wələma?»» 21 Afum akakɔ anasom mɔ ɲaɲkɔ ɲabəp Yesu pəc-taməs docu da atətammɛ alarəm, lanyiru, anɛ yɔɲk yələc yɛɲcəme darəɲ mɔ, k'ɔsɔɲɛ atənəɲk alarəm kənəɲk. 22 Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nəkɔ nəloku Saɲ təkɔ nənəɲk kɔ təkɔ nəne mɔ: Atənəɲk ɲanəɲk, atorər ɲaɲkɔt, k'asəkəs aka sen, atone ɲane, afi ɲatime, andəɲk toloku tətət nɔɔ atɔyɔ daka ɲayi mɔ.

23 Pəbət nwe tetem təntədəsəɲɛ kəlɔɲɛ* mɔ!»

24 Nte asom a Saɲ anɛ ɲaɲkɔ mɔ, kɔ Yesu eyefɛ kəlɔku afum teta Saɲ pəc-yif: «Ake nənəkɔ kəməmən nde dətəgbere-ɛ? Awo ɲɛ afef ɲeyikac mɔ ba? 25 Mba ake nənəkɔ ɔɲ kəməmən di-ɛ, fum wəberne duma dətət? Mba aberne suma sətət, ɲayi pətət disre ɲande wələ wa abe disre. 26 Ake nənəkɔ ɔɲ kəməmən-ɛ, wədəɲk wəka Kanu-ɛ? Ey, ic-lok'un, Saɲ entese pətəs wədəɲk wəka Kanu. 27 Nkɔn ɔyɔne nwe yecicəs yecempi yoloku tetən mɔ: «Isak wəsom pəy'im kirinɲ pəkɔ-cəpəs dəpɔ dam fər yam kirinɲ.»†

28 Kɔ Yesu oloku: «Ic-lok'un, anɛ aran ɲaɲkom mɔ fəp, ali wəkin eyi fɛ nwe eɲcepər Saɲ mɔ. Mba nwe efete nde **dəbe da Kanu** mɔ, ɔyɔne nwe eɲcepər Saɲ mɔ. 29 Afum anɛ ɲanane kɔ kəlɔk-loku mɔ fəp, kəbəp awerəs dut, kɔ ɲawose dolompu da Kanu; ti disre kɔ ɲawose a Saɲ pəgbət ɲa dərɔmun; 30 mba aFarisi kɔ atəkse a sariye ɲanawose fɛ nte Kanu kənafanɛ ɲa mɔ, kɔ ɲafati a Saɲ pəgbət ɲa dərɔmun. 31 Anɔ indetubcəne afum a dətəmp dandɛ-ɛ? Anɔ ɔ ɲawurene-ɛ? 32 Anɛ ɲɔ ɲawurene: ɲawurene awut anɛ ɲande kəfo nkɛ afum fəp ɲambəpsene mɔ, a ɲac-wenene kəkɔ-loku:

«Səfulane nu aluk, kɔ nəntəpise!

Kɔ səlɛɲse nu melenɲ ma defi, kɔ nəntəbok.» 33 Bawo nte Saɲ wəgbət afum dərɔmun enader mɔ, ɔɲc-səm fɛ kəcom, ɔɲc-mun fɛ member, kɔ nəloku: «Wəka ɲaɲk ɲələc ɔfɔ!» 34 Kɔ Wan ka fum ender, pəc-səm kəcom pəc-mun member kɔ nəloku: «Wəcələk kɔ wəcis ɔfɔ, wanapa ka abanəs dut k'aciya!» 35 Mba awut a kəcərə pətət ɲawose dolompu da ki.»

Yesu nde kələ ka Siməɲ wəFarisi

* 7:23 kəsɔle † 7:27 Malaki 3:1

36 Kò wəFarisi wəloma ewe Yesu kəkò-di yeri kò nkòn. Kò Yesu emberé nde kə̀lò ka wəFarisi wəkəkò, k'ò̀nkò pə̀ndé amesa kirinj. 37 Wəran wəciya wəloma enayi dare dadəkò, nte ene a Yesu ɔ̀nkò nde kə̀lò ka wəFarisi nwe mə, k'èlek təkò-bò pətət pə̀lare labundé, 38 kò wəran nwe ɔ̀nkò pə̀cəmə Yesu kumunt darə̀j pə̀sumpər kò wəcək. K'eyefé kə̀bok pə̀c-caɲkəse meɲcər mən wəcək wa Yesu, k'efenjəte wəcək wa Yesu cəfon cən, pə̀c-cup wi, pə̀c-lɔ̀jsər wi labundé. 39 Nte wəFarisi nwe enawe Yesu nde ndərən, enə̀nk tatəkò mə, k'olokuné də̀bəkək: «Fum wəkawé ɔ̀jyənə wə̀də̀nk wə̀ka Kanu-e, k'ənçərə wəran nwe ɔ̀ngbuɲənə kò mə, fum nwe ɔ̀yənə mə—Wəran wəciya.» 40 Kò Yesu èlek moloku, k'oloku: «Simə̀j, iyò toloku təloma tolok'əm.» Kò Simə̀j oloku kò: «Mə̀lok'im ti, Wətə̀ksé.» 41 «Wə̀bəs-bəsər wə̀loma afum mərə̀j ɲanatə̀mpərə debe: Wə̀kin nwe pətə̀mpərə kò gbeti meɲcə̀mbəl masar kə̀camət (500); kò wə̀ka mərə̀j pətə̀mpərə kò meɲcə̀mbəl 50. 42 Mba nte wə̀bəs-bəsər nwe enə̀nk fə̀ alekər ɔ̀n sə̀be ɲayò fə̀ gbeti bolukse kò mə, k'ənçənənə mərə̀j manjan fə̀p. Akakò mərə̀j anò endenanɲkané kə̀bətər kò pətəs wəkò-e?» 43 Kò Simə̀j oloku kò: «Pə̀wuren'em, a wəkò enatə̀mpərə kò gbeti belarəm mə.» Kò Yesu oloku kò: «Gbes, mə̀loku kançel!» 44 Kò Yesu ençafə̀le k'entefərne wəran nwe, k'oloku Simə̀j: «Mənə̀nk wəran nwe? Imberə̀na nnò kə̀lò kam mba mə̀sə̀ɲna f'em domun ibikene wəcək; mba nkòn ençançəkəse wəcək wem meɲcər mən, k'efenjəte wi cəfon cən. 45 Mə̀ɲcupna f'em, mba nkòn kə̀yefé nte imberə̀na nnò mə, a k'ɔ̀ncop kə̀cupəs'im wəcək mə, haɲ ndəkəl itò eyi kə̀yò. 46 Mə̀sopna f'em moro dərə̀mp,† mba wəran wəkawé osop'im labundé də̀wəcək. 47 Itò ɔ̀sə̀jə nte intam kə̀lok'əm

fə̀, kiciya kə̀larəm nke ençiya mə, ançənənə kò ki, bawo nkòn ɔ̀mbətər pə̀nanɲkané. Mə̀na nwe ançənənə pipic mə, pipic pə̀ mə̀mbətər.» 48 Kò Yesu oloku wəran nwe: «Ançənən'am kiciya kam.» 49 Afum ançə̀ ɲanandé amesa kirinj kò nkòn mə, ɲançop kə̀c-lokuné də̀bəkək: «Anò ɔ̀fə̀ wəkawé ençənənə ali kiciya mə?» 50 Mba kò Yesu oloku wəran: «Kə̀lan kam kə̀yac'əm, mə̀kənə abəkək ɲoforu.

8

Aran ançə̀ ɲançol kò Yesu mə

1 Nte tɛyefé də̀nda mə, kò Yesu ende pə̀c-kət sə̀dare; pə̀c-kawandi pə̀c-də̀nk moloku mə̀tət ma **də̀be da Kanu**. ɲasol kò Asom ɔ̀n wə̀co kò mərə̀j, 2 kə̀berənə ka aran alə̀ma ançə̀ enatəməs docu da dis kò da yə̀nk yeləc mə: Mari wəkò ançə̀-we «Wə̀ka Makdala» mə, nwe anabeləs yə̀nk yeləc camət-mərə̀j mə; 3 Yohanna (wəran ka Cusa, wə̀lompəs ka mes ma kə̀lò disre ka Herodu), Susan kò aran alarəm alə̀ma ançə̀ ɲançə̀-wurə̀ daka danjan kə̀mar ka Yesu kò Asom ɔ̀n mə.

Capafə̀ ca wə̀bə̀f

(Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

4 Kò afum alarəm ayefé sə̀dare sə̀loma ɲamepə̀ne kò. Kò Yesu oloku capafə̀ nçé: 5 «Nte wə̀bə̀f owur kəkò-gbal malò mən mə, eyi kə̀gbal malò kò meɲgben mə̀loma mə̀ntə̀mpənə də̀pə̀. Afum ɲac-nas-nas mi, kò gbə̀ɲa yəsəm mi fə̀p. 6 Kò meɲgben mə̀loma mə̀ntə̀mpənə də̀masar; nte mompon mə, kò mowos, bawo mə̀nayə̀ fə̀ pə̀də̀m. 7 Kò meɲgben mə̀loma mə̀ntə̀mpənə də̀bənç, kò bənç yompon kò meɲgben mə̀məkò kò yentəsərne mi. 8 Kò meɲgben mə̀loma mə̀ntə̀mpənə antə̀f ɲətət kə̀ron. Nte mə̀məkò mompon mə, kò yonçoməs; kò popon mpe o mpe ponçom meɲgben tasar tin (100).»

† 7:46 Aka Yisrayel moro mə̀ ɲançə̀-sop acikə̀ra ançan alel

Yesu onj-loku toloku tatokó, pæc-gbàjé: «Màna nwe mànyò lèjàs mæc-ne mɔ, mæcànjkál!»

Ta ake tɔ Yesu onj-loke capafɔ-ε?

(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Kɔ acɛpse ɔn darəj ɲayif kɔ nte capafɔ cacokɔ cɔloku mɔ. ¹⁰ K'oloku: «Nàna ɲɔ asɔj kɛcɛrɛ mɔgbɔpɔnɛ ma **dɛbɛ da Kanu**; kɔ akɔ dɛcapafɔ aloku ɲa ti, mba: «Nagbɛtne kɔ ɲantɔ kɛc-nɛnjɔ; kɔ ɲanjɔnjkál ta ɲanjne-ε.»

Yesu kɔloku tedisrɛ ta capafɔ ca wɔbɔf

¹¹ «Tedisrɛ ta capafɔ caɲɛ tɛntɛ: Defet, toloku ta Kanu tɔ. ¹² Mɛnjgbɛn mɛmɛ mɛntɛmpɛnɛ dɔpɔ daco mɔ, mi mɔyɔnɛ afum aɲɛ ɲanjne mɔ; ɲɔnjɔ ɲɛlɛc ɲɛdɛr ɲɛlɛj ɲa dɛbɛkɛc toloku ta Kanu tɔkɔ ɛnane mɔ, nte tɔɲsɔjɛ pɔyamɔsɔr ɲa kɔlɔj nke kɛntam kɔyɔc ɲa mɔ. ¹³ Mɛnjgbɛn mɔkɔ meyi dɛmasar mɔ, afum ɲɔ, aɲɛ ɲanj-cɔna-ne toloku ta Kanu, pɛbɔt ɲa mɔ. Mba ɲayɔ fɛ ntɛntɔl,* ɲalɔj tɛm tɔlɔma, kɔ tɛm teyenjki tender ɲa-ε, ɲasak. ¹⁴ Mɛnjgbɛn mɛmɛ mɛntɛmpɛnɛ dɛbɛnjɔ mɔ, mi mɔyɔnɛ afum aɲɛ ɲanjɔnjkál moloku ma Kanu, kɔ ɲalɔsɔrɛnɛ mes mɔpɔj mɛmɛ mɛntɛsɔrɛnɛ ɲa mɔ: Mɛcɛm-cɛmɛnɛ mɛlarɛm, kɛsɔtɔ ka daka kɔ mɛfɔj mobotu ma doru, ɲa ɲafɔsɔj yokom yololu. ¹⁵ Mɛnjgbɛn mɛmɛ meyi antɔf ɲɔtɔt mɔ, afum ɲɔ, aɲɛ ɲanjɔnjkálɛ toloku abɛkɛc ɲɔtɔt ɲosoku, ɲamɛnjkɛrɛnɛ ti, ɲacɔmɛ ti darəj mɔ, ɲa ɲanjɔsɔj yokom yɔtɔt.»

Capafɔ ca lamp

(Mk 4:21-25)

¹⁶ «Nwe o nwe ɔfɔmot lamp a pɛkufun di kalɔj, ɔfɔsɔ-bɛrsɛnɛ di kɛfɔnjɔ dɛntɔf; mba ɛndɛt di kɛdɛt dɛm, nte tɔɲsɔjɛ aɲɛ ɲambɛrɛ dukɔlɔ mɔ, ɲanɛnjɔnɛ pɔwanjɔkɔrɔ. ¹⁷ Mɛpɛ o mɛpɛ pɛmɛnjɔkɔnɛ, antam pi kɛnɛnjɔ. Nte o nte tɔɲgbɔpɔnɛ mɔ, antam ti kɛcɛrɛ, tɔwur tɛfɔntɛrɛ pɔwanjɔkɔrɔ.

¹⁸ Nɛkɛmbɔrɛnɛ tɔkɔ ɲanjɔnjkál mɔ; bawo andekɔ-bɛrɛnɛ akɔ ɲayɔ mɔ; pabelɔr akɔ ɲantɔyɔ mɔ ali pɔkɔ ɲanjgbɛkɔr mɛrɔ kɔyɔnɛ pɔnjɔn mɔ.»

Iya kɔ awɛnjɔc a Yesu

(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹ Kɔ iya ka Yesu kɔ awɛnjɔc ɔn ɲander ɲabɔp kɔ, mba ɲanjɔc-tam fɛ kɔlɔtɔrɛnɛ kɔ nte afum ɲala mɔ. ²⁰ K'anjɔ paloku kɔ ti: «Iya kam kɔ awɛnjɔc'ɛm aɲa ɲayi nde doru, mɔn' ɔ ɲafɔj kɔnɛnjɔ.» ²¹ Kɔ Yesu oloku: «Iya kem kɔ awɛnjɔc'im aɲa, ɲayɔnɛ aɲɛ ɲanjɔnjkál toloku ta Kanu ɲacɔmɛ sɔ ti darəj mɔ.»

Yesu kɛcɔmbɔrɔs kɔn afɛf ɲɔpɔj

(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

²² Dɔsɔk dɔlɔma kɔ Yesu ɛmbɛkɛ debil kɔ acɛpse ɔn darəj. K'oloku ɲa: «Pacali ntɛndɛ kɔbɔa mokuru.» Kɔ ɲanjɔ. ²³ ɲayi kɛcali, kɔ Yesu ɛndirɔrɛnɛ. Kɔ afɛf ɲɔpɔj ɲɛyɛfɛ kɔwɔr dɛkɔbɔa kɔ abil ɲɛfɔj kɔkɔlɛ, kɔ ɲayi dɔpɔwɛy-wɛy. ²⁴ Kɔ acɛpse ɔn darəj ɲander ɲatimi kɔ, ɲac-kulɛ-kulɛ: «Wɔtɔkɛsɛ! Wɔtɔkɛsɛ! Kɛfi kɔ sɔnder!» Nte ɛntimɛ mɔ, k'ɛyɛfɛ kɔgbɔj-gbɔnjɔr afɛf, kɔ yam yɔpɔj yɔkɔ yɛnɔyɛfɛ mɔ, kɔ yɛsak few. Kɔ pɔyɔ yɛj, ali tes aɲɔc-ne fɛ sɔ. ²⁵ Kɔ Yesu ɛyif ɲa: «Dɛkɛ kɔlɔj konu kɔyɛ-ε?» Nte ɲanɛsɛ a kɔ cusu cɔwos ɲa mɔ, kɔ ɲayifɛnɛ: «Anɔ ɔfɔ wɔkɔwɛ? Wɔkɔwɛ ɛnjgbɔj-gbɔnjɔr ali afɛf kɔ yam, yɛcɔmɛ sɔ tɛfɔj tɔn darəj!»

Yesu kɔtamɔs ka fum nwe yɔnjɔ yɛlɛc yɛnacɔmɛ darəj mɔ

(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶ Kɔ Yesu ɔnjɔ pɔnɛnjɔc yɛcic yɔlɔma nde atɔf ɲa Kadara, nde pɔntɛfɔrɛnɛ kɔ Kalilɛ mɔ. ²⁷ Nte Yesu ontɔr dɛntɔf mɔ, k'ɛnɛnjɔc fum wɔlɔma wɔka dare dadɔkɔ fɔr yɔn kirɛj, nwe yɔnjɔc yɛlɛc yɛlarɛm yɛnacɔmɛ darəj mɔ. Kɔyɛfɛ nte pɔnawon mɔ, ɛnjɔc-bɛrɛnɛ fɛ duma, ɛnɔyɔ fɛ kɔlɔ kɔyɛ, mɛnɛ pɔyɛ nde aɲwɔpɛnɛ mɔ. ²⁸ Nte fum nwe

* **8:13** «kɛntɛntɔl», «ntɛntɔl» = «kɛcɔnjɔc», «njɔcɔnjɔc»

enɔŋk Yesu mɔ, kɔ nɔŋk nɛlɛc nɔsɔŋɛ kɔ kɔkule-kule, k'entempɛnɛ Yesu wɛcɔk dɛntɔf, k'oloku pɛpɔŋ: «Cɔke cɔ mɛfanɔr'im-ɛ, Yesu, Wan ka Kanu Wɔbɛ wɔka dareŋc? Iletsɛn'am ta mɔtɔrɔs'im!»²⁹ Bawo Yesu ɔŋc-loku nɔŋk nɛlɛc nɛ nɛnabɛrɛ fum wɔkɔkɔ dɛris pɛwɔn mɔ kɛwɔr. Gbɛkɛ yɔ aŋc-kɔtɔrɛnɛ fum wɔkawɛ dɔkɔcɔk kɔ afɛc nɔpɔŋ, mba ɔŋc-cɔpu gbɛkɛ yɔyɔkɔ, nɔŋk nɛlɛc nɔsɔlɛ kɔ nɛkɛkɛrɛ ndɛ dɔtɛgbɛrɛ.³⁰ Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cɔke cɔ aŋw'am-ɛ?» Kɔ fum nwɛ oloku Yesu: «Ina aŋwɛ «Pɔlaram.»» Bawo yɔŋk yɛlɛc yɛlarɛm yɛnacɔmɛ kɔ darɔŋ.³¹ Kɔ yɔŋk yɛlɛc nyɛ yɛletsɛnɛ Yesu kɛsak yi, ta pɛsɔŋɛ yi kɛwɔr yɔkɔ dɔpɔcɔca.³² Awa, nɛnabɔlɛnɛ fɛ sɔp yɛlarɛm yɔlɔma nyɛ yɔŋc-sɔmɔt dɛndɔ tɔrɔ kɛrɔŋ mɔ. Kɔ yɔŋk yɛlɛc yɔntɔla Yesu kɛwɔsɛ ka kɛbɛrɛ ka dɛsɔp nyɛ, kɔ Yesu owɔsɛ yi.³³ Kɔ yɔŋk yɛlɛc yolukus fum nwɛ dɛris, kɔ yɔŋkɔ yɛmbɛrɛ dɛsɔp. Kɔ sɔp nyɛ fɛp yɔntɔr kɛyɛfɛ dɔtɔrɔ, kɔ yɔŋkɔ yɔtɔr dɔkɔba, kɔ yɛŋgbɔtɔsɛ, kɔ yɛfis-fis fɛp.³⁴ Ntɛ afum aŋɛ nɛŋc-kɛk sɔp nyɛ nɛnɔŋk ti mɔ, kɔ nɛyɛkɛsɛ kɔ nɛŋkɔ nɛlɔku ti dare dɔŋŋan kɔ aka sɔdɛrɛ sɔkɛsɔk.³⁵ Kɔ afum nɛnder kɛmɔmɔn tɔkɔ tɛnacɛpɛr di mɔ. Kɔ nɛnder nɔɔ Yesu eyi mɔ, kɔ nɛmbɔp fum wɔkɔ yɔŋk yɛlɛc yɛnalukus darɔŋ mɔ, pɛndɛ Yesu dɛntɔf, pɛbɛrɛnɛ yamos pɛc-yɔ mes bel-bel, kɔ afum aŋɛ nɛnɔdɛr kɛmɔmɔn mɔ nɛnɛsɛ.³⁶ Afum akɔ nɛnanɔŋk mes mamɔkɔ mɛnacɛpɛr mɔ, nɛlɔmɔr akɔ nɛnɔdɛr kɛmɔmɔn tɔkɔ anɛyɔc kɔ mɔ.³⁷ Kɔ afum a atɔf nɛ Kadara fɛp nɛlɔku Yesu a pɛyɛfɛ ndaranɛn pɛkɔ, bawo nɛnanɔŋkanɛ kɛnɛsɛ. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ debil k'olukus.³⁸ Fum wɔkɔ Yesu ɛnalukɛ yɔŋk yɛlɛc darɔŋ mɔ, ɛletsɛnɛ Yesu a pɛtam kɛcɛ kɔ pɛyi kɔ dɛntɔf. Mba kɔ Yesu ombupɛrɛ kɔ pɛc-loku:³⁹ «Mɛlukus nɔɔ ndaram. Mɔkɔ mɛc-loku afum tɔkɔ Kanu kɛyɔn'am mɔ fɛp.» Kɔ fum nwɛ ɔŋkɔ pɛlɔku dare disrɛ fɛp

mes mɔkɔ Yesu ɛnɛyɔnɛ kɔ mɔ.

Wan wɔran wɔka Sayirus, kɔ wɔran wɔkɔ ɛnɛgbuŋɛnɛ yamos ya Yesu mɔ

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Yesu kɛlukus kɔn, kɔ afum nɛŋkɔ nɛfayɛnɛ kɔ, bawo fɛp fɛŋc-kar kɔ.⁴¹ Kɔ fum wɔlɔma, pɛc-wɛ kɔ Sayirus, nwɛ ɛnɛyɔnɛ wɔbɛ wɔka **dɔkɔcɔpɛs** mɔ, owur ndɛ pɛc-der. Kɔ Sayirus ɛfɛntɔrɛ dɛntɔf, k'osumpɛr Yesu wɛcɔk, pɛc-letsɛnɛ kɔ kɛwɔsɛ kɛdɛr ka kɛlɔ kɔn.⁴² Bawo ɛnɛyɔ wan wɔran wɔkin gbɔŋ, nwɛ ɛnasɔtɔ mɛrɛn wɔcɔ kɔ mɛrɔŋ mɔ, pɛc-fi. Ntɛ ɛyɛfɛ kɔkɔ mɔ, kɔ kɛnɛy kɛmɛpɛnɛ kɔ haŋ nɛc-yamɔsɔr kɔ kɛŋɛsɔm.⁴³ Wɔran wɔlɔma ɛnɛyi di, wɔkɔkɔ pɛc-yak kɛyɛfɛ ka mɛrɛn wɔcɔ kɔ mɛrɔŋ ta pɛŋcɛmbɔrɛs-ɛ. Wɔran nwɛ ɛnɛbɛrɛ dɔkɔ dɔn fɛp nɔɔ atɛn cɔl nɛyi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pɛtamɔs kɔ mɔ. Mba ali fum ɛnatam fɛ kɛtamɔs kɔ.⁴⁴ Kɔ wɔran nwɛ ɔlɔtɔrɛnɛ Yesu tadarɔŋ, k'ɔŋgbuŋɛnɛ dɔbɔl da duma dɔn. Gbɛŋcɛna babɔkɔ kɔ kɛwɔr mɛcɛr kɛŋkɔ kɛnɛyi kɔ mɔ kɛsɔkɛ.⁴⁵ Kɔ Yesu eyif: «Anɔ ɔgbuŋɛn'ɛm-ɛ?» Ntɛ afum fɛp nɛmbupɛrɛ ti mɔ, kɔ Piyɛr oloku: «Wɔtɔkɛ afum nɛŋkɛl'ɔm wɔca nwɛ fɛp!»⁴⁶ Kɔ Yesu oloku: «Fum wɔlɔma ɔŋgbuŋɛn'ɛm, bawo nɛcɛrɛ a fɛnɔntɔr fɛlɔma fɛwɔr'im dɛris.»⁴⁷ Ntɛ wɔran nwɛ ɛŋcɛrɛ a Yesu ɛŋcɛrɛ fɔ fum ɔŋgbuŋɛnɛ kɔ mɔ, k'ɛnder pɛc-yikɛ, k'entempɛnɛ Yesu wɛcɔk dɛntɔf. K'oloku afum fɛp fɔr kɛrɛŋ tɛs tɔkɔ tɛnasɔŋɛ kɔ kɛgbuŋɛnɛ ka duma da Yesu mɔ, kɔ tɔkɔ dɔcɔ dɔn dɛnatamɛnɛ gbɛŋcɛna babɔkɔ mɔ.⁴⁸ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Wan kem, kɛlɔŋ kam kɛyɔc'ɔm, mɔkɔnɛ abɔkɛc nɔforu.»

⁴⁹ Yesu eyi kɛlɔk-loku kɛŋkɔ, kɔ fum wɔlɔma ɛnder kɛyɛfɛ ka ndɛna wɔbɛ ka **dɔkɔcɔpɛs** da dare, k'ɛnder pɛlɔku: «Wan kam efi, ali mɛntɔrɔs fɛ sɔ wɔtɔkɛ kɔkɔ di.»⁵⁰ Mba Yesu ɛnɛnɛ fum nwɛ kɛlɔku

ka wəbe wəka **dəkəcəpəs** defi da wan kən, k'oloku wəbe nwe: «Ta mənese! Məlanj gbəcərəm, wan kam entamne.»⁵¹ Nte njalukus deker mə, Yesu owose fe fum kəbere kə nkən mənə Piyer, Sañ, Sak, wan wəran nwe kas kə kere gbəcərəm, njə enawose kəbere nnə wan wəran wəfi nwe eyi mə.⁵² Kə afum fəp njambok njac-ləm pəcu y pañan tetən. Kə Yesu oloku: «Ta njəbok! Efi fe, kədirə k'endə.»⁵³ Kə afum njayefe kəsələr Yesu, bawo afum anje njanacərə a wan wəran nwe efi.⁵⁴ Kə Yesu osumpər wan wəran nwe kəca, k'oloke dim dəpəñ: «Wəyecara, məyefe!»⁵⁵ Kə amera njən njender kə, gbəñcana babəkə k'eyefe, kə Yesu oloku a pasəñ kə yeri.⁵⁶ Kə cusu cəwos akombəra aka wan wəran nwe, kə Yesu oloku njə a ta njəlmər nwe o nwe nte teñcepər mə.

9

Yesu osom acepsə ən darəñ wəco kə merəñ

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

¹ Kə Yesu ewe Asom ən anje wəco kə merəñ, k'osəñ njə fənəntər kə kətam ka kəbeləs yəñk yələc fəp, kələkene kətam ka kətaməs ka docu.² Kə Yesu osom njə kəkə-dəñk **dəbe da Kanu**, kə kətaməs ka docu.³ K'oloku njə: «Ta nətəmpərəne daka o daka teta dəpə, ta nətəmpər togbo, ta nətəmpər tələba, ta nətəmpər tocom, ta nətəmpər pəsam, ta nwe o nwe pətəmpər suma merəñ.⁴ Nnə o nnə anjəkə-ba'ñ un waca merəñ mə, nəyi di, difə nəndekə-wur a nəsumpər dəpə donu kəkə.⁵ Nnə o nnə afum njantəkə-wos'on kəyi mə, kə nəndewur dare dadəkə-ε, nəkoñ-kəñ wəcək wonu, itə endeyəne sede nnə njayi mə.⁶ Kə asom anje njawur njac-kət sədare; njac-dəñk toloku tətət ta Kanu, njac-taməs acuy mofə fəp.

*Pəciyanə pa Herodu
(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)*

⁷ Nte Alkaly Herodu ene mes mme meñc-cepər mə, kə pəñciyanə kə. Bawo aləma njəñc-loku a Sañ entime afi daco;⁸ aləma njac-loku, a Eliya eder, aləma njac-loku, a wədəñk wəka Kanu wəcəkə-cəkə wələma oluksərne sə kəder.⁹ Kə Herodu nkən oloku: «Inəgbinti Sañ domp! Anə əyənə fum wəkawə anjloku tetən mə-ε?» Kə Herodu əfan kənəñk kə.

Yesu kəsəñe ka afum wul kəcamət (5000) kənəmbərə

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-34; Sañ 6:1-14)

¹⁰ Kə asom njander njalukse Yesu təkə njanayə mə fəp. Kə Yesu elək njə kə njawurnə kəsək, ntende dare da Betsayida.¹¹ Kə afum njəncərə kəwur kəñan kə njəñcepse njə darəñ. Kə Yesu owose njə kəder, k'əñkə pəc-loku njə teta **dəbe da Kanu**, k'entaməs sə anje njanətə-tamne mə.¹² Nte dec dəyefe kəkale mə, kə Asom ən njalətərne kə njac-loku: «Məyə oñ məsak afum akanje njəkə njaten dəkədirə kə yeri nde sədare nse səñkel nnə mə; bawo dətegbere ayi wəkawə.»¹³ Kə Yesu oloku njə: «Nəna nəsəñ njə yeri.» Kə Asom ən njaloku kə: «Cəcom kəcamət kə lop merəñ gbəcərəm yə səyə, məfan oñ a səkə səwayə kənay kəñkə yeri ba?»¹⁴ Mba afum anje njəñc-bəp afum wul kəcamət (5000). Kə Yesu oloku Asom ən: «Nəyə njə njaləñkanə afum 50-50.»¹⁵ Kə asom ən njayə təkə Yesu ənaloku njə kəyə mə, kə njandəs njə fəp.¹⁶ Kə Yesu elək cəcom nce kəcamət kə lop nyə merəñ, k'eyekti fər dərəñc, k'ontolanə yeri nyə nnə Kanu kəyi mə. Kə təyefe dənda k'entipi yeri nyə a k'endesəñəs yi acepsə a njayerəs kənay kəñkə.¹⁷ Kə afum akəkə fəp njandi yeri nyə kə njənəmbərə. Nte anawetəs yeri yələpəs nyə mə, yənayə cəfala wəco kə merəñ.

Piyer oloku a Yesu oyone nwe Kanu kayek-yek mo
(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸ Dɔsɔk dɔlɔma Yesu **pɛc-lok-lokɛr Kanu** taciɲa, aɕɛpɛ ɔn darɛɲ ɲalɔɲkanɛ kɔ kɔsɔk. Kɔ Yesu eyif ɲa: «Toloku ta afum, anɔ iyone-ɛ?»
¹⁹ K'acɛpɛ ɔn darɛɲ ɲaloku kɔ: «Ntɛ alɔma ɲaloku mɔ, a Saɲ wɛgbɔt afum dɛromun mɛyɔnɛ, k'alɔma ɲaloku a Eliya mɛyɔnɛ; alɔma a wɛdɔɲk wɛka Kanu wɛcɔkɔ-cɔkɔ wɛlɔma ɔ mɛyɔnɛ nwe eyefɛ afi daco mɔ.»
²⁰ Kɔ Yesu eyif ɲa sɔ: «Kɔ cɔke cɔ nɛna nɛɲcɛm-cɛmnɛn'em kayone-ɛ?» Kɔ Piyer oloku Yesu: «Wɛyɛk-yɛk wɛka Kanu mɛyɔnɛ.»

Yesu kacam defi dan kɔ kɔdeyɛfɛ kɔn afi daco
(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

²¹ Kɔ Yesu entin-tin ɲa kɔcaɲkɛ ti, ta ɲaloku ti fum o fum. ²² K'ɔnɔcɛr a pɛnamar dis dɔlɔl Wan ka fum bel-bel; abeki, alɔɲnɛ apɔɲ kɔ atɔkɛ sariyɛ ɲabelɔs kɔ; padif kɔ; pɛyɛfɛ defi tataka tɔn ta maas.

²³ K'oloku afum fɔp nte: «Kɔ fum ɛfan kɔcɛps'em-ɛ, wɛkayi pɛsak kɔcɛm-cɛmnɛ tetɔn ta sɛrka, wɛkayi pɛwɔsɛ kɔsak mɛfan mɔn pɛwɔsɛ kɔtɔrɔ haɲ pɛfi * dɔsɔk o dɔsɔk, pɛcɛm'em darɛɲ. ²⁴ Bawo, nwe o nwe ɛfan kayac kayi doru kɔn mɔ, kɔɲsalpɛr kɔ; mba nwe o nwe ɔ kiyi kɔn doru kɔsalpɛr kɔ tetem mɔ, eyac ki. ²⁵ Ake tɔyɔ fum kɔsɔtɔ kɔn doru dandɛ fɔp-ɛ, kɔ pɛyɔnɛ fɔ wɛkayi eyi kɔgbalɔnɛ kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti wɛkayi pɛc-lɛsɛrnɛ-ɛ? ²⁶ Nwe o nwe ɛlapɛrn'em kɔ moloku mem, Wan ka fum endekɔ-sɔdɛmnɛ-wɔsɛ kayac mɔna wɛkayi k'endeder **pɛmot pa pɛlɛl pa dɛbɛ** da Papa-ɛ, kɔ mɛlɛkɛɛ mɛcɛmpi. ²⁷ Ic-loku nu kaɲce: Afum akin akin ɲayi nɔnɔ kɔfɔ kaɲkɛ aɲɛ ɲantɔdewak defi ta ɲantanɔɲk **dɛbɛ da Kanu** mɔ.»

Piyer, Saɲ kɔ Sak ɲanɔɲk Yesu pɛyi pɛmot pa debeki da Kanu disrɛ
(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

²⁸ Ntɛ Yesu oloku moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ mata camɛt-maas mɛɲcɛpɛr, k'ɛlɛk Piyer, Saɲ kɔ Sak, kɔ ɲampɛ tɔrɔ kɔrɔɲ **kɔkɔ-lok-lokɛr Kanu**.
²⁹ Yesu eyi kɔsali, kɔ kɔrɔ kɔn kɛsɔkpɛr, kɔ yamos yɔn yɛnanɲkanɛ kɔfɛrɛ yoc-motɛr-motɛr. ³⁰ Pɛwɔn fɛ kɔ afum mɛrɛɲ ɲayɛfɛ kɔlɔk-loku kɔ nkɔn: Musa kɔ Eliya ɲanayi, ³¹ aɲɛ aɲc-nɔɲk **pɛmot pa pɛlɛl** pa debeki da Kanu disrɛ mɔ. ɲac-loku Yesu kɔkɔ kɔn nke kɔɲkɔyi Yerusalem mɔ. ³² Tɛtɛɲnɛ Piyer k'asol ɔn ɲac-dirɛ pɛpɔɲ; nte ɲantime mɔ, kɔ ɲanɔɲk Yesu pɛmot pa debeki da Kanu disrɛ, kɔ afum mɛrɛɲ akɔ ɲanacɛmɛ kɔ nkɔn mɔ. ³³ Tɛm nte afum akakɔ mɛrɛɲ ɲaɲc-gbɛyɛnɛ kɔ Yesu mɔ, kɔ Piyer oloku kɔ: «Wɛtɔkɛ pɔntɛsɛ su kiyi ka nɔnɔ. Sɛcɛmbɛr **cɛbal cɛcɛpɛ-cɛpɛ** maas, ɲin ɲam, ɲin ɲa Musa, kɔ ɲin ɲa Eliya.» Piyer ɛnacɛrɛ fɛ nte ɔɲc-loku mɔ. ³⁴ Ntɛ ɔɲc-loku tatakɔ mɔ, kɔ kɔp kɔnder kɔgbɛpɛrnɛ ɲa kɔ kɔnɛsɛ kɔsumpɛr aɕɛpɛ a Yesu darɛɲ nte ɲananɔɲk kɔp kaɲkɔ kɔcɛder kɔgbɛpɛrnɛ ɲa mɔ. ³⁵ Kɔ dim dowur kɔp kaɲkɔ disrɛ, doc-loku: «Wɛkawɛ oyone wan kem, nkɔn iyɛk-yɛk: Nɛcɔɲkɔl kɔ!»
³⁶ Ntɛ anɛ dim dadɔkɔ mɔ, k'anɔɲk Yesu pɛcɛmɛ sona. K'acɛpɛ a Yesu darɛɲ ɲaɲcaɲk ali fum ɛnaloku fɛ sɔ wɛkɔs tɔlɔma nte ɛnɔɲk mɔ mata mamɔkɔ.

Yesu kɔtamɔs ka wan nwe ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲɛnatoɲkulu-tɔɲkulu
(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

³⁷ Dɔcɔkɔsɔk nte ɲantɔr kayɛfɛ dɔtɔrɔ mɔ, kɔ afum alarɛm ɲander kɔdefaynɛ Yesu. ³⁸ Kɔ fum wɛlɔma ɔɲkulɔrnɛ kɔnay kaɲkɔ daco: «Wɛtɔkɛ ɛlɛtsɛn'am mɔmɔmɔn wan kem, bawo wɛkin wɛkawɛ gboɲ iyɔ. ³⁹ ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲɔlɔma ɲɛmbɛrɛ kɔ,

* **9:23** «kɔgbɔɲnɛ kɔtɔk ka gbɛkɛ kɔn» = ti disrɛ: «kɔwɔsɛ kɔsɔɲnɛ defi dɔsɔk o dɔsɔk pɛmɔ tɔkɔ Yesu ɛnaɔ tɔ mɔ.»

kɔ nɔsɔŋe kɔ kɔkule-kule gbɛŋcana babɔkɔ, kɔ nɛyikɛc kɔ pɛpɔŋ, kɔ nɔsɔŋe kɔ kɛfɔc kɔwɔr kɔ dɔkusu; kɔ nɔlɔlɔs kɔ dis, a kɔ nɛndesak kɔ. ⁴⁰ Iletsɛne acepsɛ-am darɛŋ kɔbelɔs ka ŋi, mba ŋantam fɛ ti.» ⁴¹ Kɔ Yesu oŋkulɔrne: «Nɔna afum alɛc a tɛm tantɛ, atɔlan Kanu, tɛm cɔke tɔ pɛmar sɔ iyi kɔ nɔna-ɛ? Tɛm cɔke tɔ pɛmar sɔ itɔmpɛr te tɔnu-ɛ? Mɛkɛrɛ wan kam nnɔ.» ⁴² Ntɛ wan wɛkakɔ oŋc-lɔtɔrne Yesu mɔ, kɔ ŋɔŋk ŋɛŋgbal kɔ dɛntɔf kɔ nɛyikɛc kɔ pɛpɔŋ. Mba kɔ Yesu ŋɛgbɛŋ-gbɛŋɔr ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛŋɔkɔ, k'ɛntamɔs wan wɛkakɔ, k'ɔsɔŋ kɔ kas. ⁴³ Kɔ cusu cɔwos afum fɛp kɛnɔŋk ka fɛnɔntɔr fɛpɔŋ fa Kanu.

Yesu kɔgbɔkɔrɛ kɔn kɔlɔku defi dɔn

(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Ntɛ mes mamɔkɔ Yesu oŋc-yɔ mɔ mec-ciyɛnɛ afum mɔ, k'oloku acepsɛ ɔn darɛŋ; ⁴⁴ «Nɔna nɔsu lɔŋɔs, nɔcɔŋkɛl bel-bel moloku mame: Kɔbɛr k'ander Wan ka fum afum dɔwaca.» ⁴⁵ Mba acepsɛ ɔn darɛŋ ŋanacɛrɛ fɛ tedisrɛ ta toluku tatɔkɔ oŋc-loku mɔ; tɛnagbɔpɔrɛ ŋa, nte tɔŋsɔŋe ta ŋɛŋcɔrɛ ti mɔ. Kɔ ŋanɛsɛ kɔyifɔt kɔ tedisrɛ ta toluku tatɔkɔ.

Anɔ ecepɔr nu fɛp-ɛ?

(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

⁴⁶ K'acepsɛ ɔn darɛŋ ŋayɛfɛ kɔyifɔtɛnɛ nte tɔŋsɔŋe ŋacɔrɛ nwe ɛŋcepɔr ŋa dɔkɔcɛmɛ mɔ. ⁴⁷ Yesu nwe ɛnacɔrɛ mɛcɛm-cɛmɛnɛ mɛmɛ meyi ŋa dɔcor mɔ, ɛlɛk wan wɛfɛt wɛkin, k'ɛŋcɛmbɔrɛrɛnɛ kɔ. ⁴⁸ Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nwe o nwe ɛban wan wɛkawɛ kɔban kɔtɔt tetem, ɛmban'im ina sɔrka pɛtɔt; nwe o nwe ɛban'im, ɛmban wɛkɔ osom'im mɔ. Bawo fum wɛkɔ ɛŋcɛmbarɛnɛ dɔkɔcɛmɛ defɛt mɔ, ɔyɔnɛ wɛkɔ ɛŋcepɔr nu fɛp.»

Nwe ɔntɔc'am mɔ, ɛfan'ɔm

(Mk 9:38-40)

⁴⁹ Kɔ Sanj ɛlɛk moloku k'oloku: «Wɛtɔkɛ sɛnanɔŋk fum wɛlɔma pɔc-bɛlɔsɛ yɔŋk yɛlɛc tɛwe tam; kɔ sɛfan kɛmɔnɛ kɔ, bawo wɛkayi ɛŋcɛmɛ f'am darɛŋ pɛmɔ sɔna.» ⁵⁰ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Ta nɛmɔnɛ kɔ ti; bawo fum nwe ɔntɔc'am mɔ, ɛfan'ɔm.»

Dare dɔlɔma da Samari kɔfati kɔban ka Yesu

⁵¹ Ntɛ dɔsɔk dɛlɛk da Yesu doru dɔŋc-lɔtɔs mɔ, k'olokunɛ a mɛnɛ pɔkɔ Yerusalem gbɔs. ⁵² K'osom afum alɔma ŋayi kɔ kirin. Kɔ akakɔ ŋayi kirin kɔ ŋɛŋkɔ ŋabɔp dare da Samari dɔlɔma, nte tɔŋsɔŋe ŋalompɔsnɛnɛ kɔ mɔ. ⁵³ Mba kɔ aka dare dadɔkɔ ŋafati kɔban kɔ, bawo Yerusalem ŋɛŋc-kɔ. ⁵⁴ Ntɛ afum ɛŋɛ ŋanɔŋk ti mɔ, acepsɛ a Yesu darɛŋ, Sanj kɔ Sak ŋaloku: «Wɛtɔkɛ, mɛfanj sɔlɔku nɛŋc dɔtor kɔyɛfɛ dɔkɔm dɛlɔsɔr ŋa?» ⁵⁵ Kɔ Yesu ɛŋkafɛlɛ k'ɛntɛfɔrɛnɛ ŋa, k'ɛgbɛŋ-gbɛŋɔr ŋa. ⁵⁶ Kɔ ŋayɛfɛ kɔ ŋɛŋkɔ dare dɔlɔma.

ŋɛ ŋafan kɔcɛmɛ Yesu darɛŋ mɔ

(Mt 8:19-22)

⁵⁷ Ntɛ ŋanayi dɔpɔ kɔkɔ mɔ, kɔ fum wɛlɔma oloku kɔ: «Iŋcam'am darɛŋ nnɔ o nnɔ mɛŋkɔ mɔ.» ⁵⁸ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Yeterɛr yɔyɔ bi kɔ bɛmp yɔyɔ wɔlɔ wa yi; mba Wan ka fum ɔyɔ fɛ nnɔ ɛntam kɔbɔc domp mɔ.» ⁵⁹ Kɔ Yesu oloku fum wɛlɔma: «Mɛcɛm'em darɛŋ.» Kɔ fum wɛkakɔ oloku kɔ: «Wɛtɔkɛ, mɛwos'em kɔrɛsna ikɔ iwup papa kem.» ⁶⁰ Kɔ Yesu oloku fum wɛkakɔ: «Mɛsɔk afi ŋawup afi; kɔ mɔna, mɔkɔ mɔdɔŋk **dɛbɛ da Kanu.**»

⁶¹ Kɔ fum wɛlɔma oloku: «Kɔcɛm'am k'inder darɛŋ Wɔbɛ, mba mɛkar ikɔ kɔrɛsna ilembɔrɛnɛ aka kɔlɔ kem disrɛ.» ⁶² Kɔ Yesu oloku kɔ: «Nwe o nwe edebifɛ cɔna a wɛkayi pɔc-mɔmɔn tadarɛŋ, entɛsɛ fɛ kɔdɔŋk ka **dɛbɛ da Kanu.**»†

† 9:62 «entɛsɛ fɛ kɔdɔŋk ka dɛbɛ da Kanu» kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «ɛmar fɛ dɛbɛ da Kanu.»

10

Kasom ka acepse darəŋ 72
(Mt 10:7-16)

¹ Nte tatəko tencepər mə, kə Wəbe eyek-yek sə afum 72 aləma, k'osom ŋa mērəŋ mērəŋ ŋayi kə tekirin kəkət ka sədare kə mofo fəp mme pənamar kə kəkə mə. ² K'oloku ŋa: «Dale detel dembek, mba atel ŋampice. Nəletsene wəka dale detel dandə, pəsak atel ŋade ŋatel dale dən. ³ Awa! Nəkə, isak'un nəko pəmō nte aŋsak ŋkesiya calma daco mə. ⁴ Ta nətəmpərəne pəsam pa delek, ta nətəmpərəne ləba, ta nətəmpərəne cəfta, ta nəyifene sə kə fum o fum dəpə. ⁵ Kələ nke o nke nəndekə-bere mə, nəkulə kərəsna: «Kanu kəberse pəforu kələ kaŋkə!» ⁶ Kə pəyone, fum wəka pəforu eyi kələ kaŋkə-ε, pəforu ponu pəŋyi kə kəron; kə pəyone fe ti-ε, pəforu papəkə poluksərn'on. ⁷ Nəyi kələ kaŋkə, nədi yeri, nəmun domun da kələ kaŋkə; bawo pəmar pasəŋ wəbəc kəway kən. Ta nəc-calcali wələ de! ⁸ Dare nde o nde nəbere a paban'un mə, nədi yeri yəkə aŋsəŋ'un mə. ⁹ Nətaməs acuy akə ŋayi di mə, nəloku ŋa: «**dəbe da Kanu** dələtərn'on.» ¹⁰ Dare nde o nde nəkə ta amban'un mə, nəkə nde aban̄ka ŋaŋan nəloku: ¹¹ «Səŋkəŋər'un kəbof ka dare donu ali nke kəsopte su dəwecək mə, səluks'on ki; nətam kəcəre a **dəbe da Kanu** dələtərne.» ¹² Ic-lok'un a dəsək dadək, təyō nte andeyō dare dadək mə, tendeyenk tecepər ta Sodom.»

Sədare nse səfati kəlan̄ mə
(Mt 11:20-24)

¹³ «Pələcər'am mənə dare da Korasin! Pələcər'am mənə, dare da Betsayida! Bawo **mes məwey-wey mme Kanu kəmməntər** ayō nnō ndoronu mə, m' anayō sədare sa Tir kə Sidəŋ-ε, kə ŋanasəkpər mera pəwon, ŋacəme pələmpu darəŋ, ŋaberne yamos yaŋan ya kəbal, ŋande ŋaməŋcne! ¹⁴ Itō

endesəŋe dəsək da kiti ka Kanu dadəkə, pəfədeyenkər Tir kə Sidəŋ pəmō nənə. ¹⁵ Kə mənə, dare da Kapernayum, məŋcəm-cəmnə a andekə-pen'am haŋ dareŋc? Ala! Andekə-tor'am dəntəf haŋ nnō afum aŋi ŋayi mə. ¹⁶ Nwε eŋcəŋkəl'un mə, eŋcəŋkəl'im. Kə nwε eŋwenəs'un mə, ewenəs'im, k'ewenəs wəkə osom'im mə.»

Kəluku ka acepse darəŋ 72

¹⁷ Kə afum 72 aŋe anasom mə ŋaluku pəbotu disre kə ŋaloku: «Wəbe! Ali yəŋk yələc fəp yənayi su dəntəf tewe tam.» ¹⁸ K'oloku ŋa: «Indenanəŋk Sentani kətempəne kəyefe dareŋc pəmō təkə pəŋmot mə. ¹⁹ Nəcəŋkəl: Isəŋ'un kətam kəkət ka bok kə mekaləŋcər kəron kələkene fənəntər fa ater anu fəp, daka o daka dəfətam kəyams'on ti. ²⁰ Mba ta pəbət'un nte yəŋk yələc yeyi nu dəntəf mə, mba pəbət'un nte aŋcic mewe monu nde dareŋc, ndenə Kanu mə.»

*Pəbotu pa Yesu**(Mt 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Tenatəŋne, **Amera Nəcempi ŋa Kanu** ŋəsəŋe pənan̄kanə kəbət Yesu, k'oloku: «ŋyek-yekəs'am, Papa, Wəbe wəka dareŋc kə dəntəf, nte məməŋkər abeki kə asoku səbomp mes mame, a kə məmentər mi awut afet mə. Ey, Papa, bawo tatəkə tō məfan̄ ti. ²² Ic-lok'un a Papa kem ember'im ca fəp dəwaca. Nwε o nwε eŋcəre fe nwε əyone Wan mə, kə pəntəyone Papa-ε; nwε o nwε eŋcəre fe sə nwε əyone Papa mə, kə pəntəyone Wan-ε, kə afum akə Wan eŋfan̄ kəloku ti mə.»

²³ Kə Yesu eŋkəfələ k'entefərne acepse ən darəŋ, k'eyel dim, pəc-loku ŋa: «Pəmbət fəp yəkə yəŋəŋk məkə nəyi kənəŋk mə! ²⁴ Bawo adəŋk a Kanu kə abe a təf yeləram ŋanəfan̄ kənəŋk mme nəyi kənəŋk mə, mba ŋanəŋk fe mi; ŋanəfan̄ kəne mme nəyi kəne mə, mba ŋanane fe mi.

Capafɔ ca wəSamari wətat

²⁵ Kɔ wətakse sariye wəloma eyefe k'oloku Yesu, nte efan kəcəpe kɔ towul mɔ. K'eyif Yesu: «Wəbe, cəke cɔ pəmar iyɔ kəsɔtɔ ka kəyi wəyeŋ katina-ε?» ²⁶ Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cəke cɔ aŋcic nde buk ba sariye-ε? Cəke cɔ mənkarəŋ bi disre-ε?» ²⁷ Kɔ fum nwe oloku Yesu: «Pəmar məbətəre Wəbe Kanu abəkac ŋam fəp, amera ŋam fəp, fənəntər fam fəp, kɔ kəsək kam domp fəp. Kɔ telip-ε, məbətər wəŋc'am pəmɔ təkɔ məmbətərne mənə sərka mɔ.» ²⁸ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məloku ti bel-bel, məyɔ tatəkɔ nte tɔŋsəŋ'am kəyi wəyeŋ katina mɔ.» ²⁹ Mba nte wəbe wəka sariye nwe efan kəmentər dolompu dən mɔ, k'eyif Yesu: «Anɔ əyənə wəŋc'im-ε?» ³⁰ Kɔ Yesu əŋgbəkəre moloku k'oloku: «Fum wəloma enayefe Yerusalem pəc-kɔ Yeriko. Kɔ afum wəkakɔ əŋkɔ pəberə afum alɛc dacɔ, kɔ afum alɛc akakɔ ŋambaŋər kɔ daka dəkɔ enatəmpər mɔ fəp, kɔ ŋasut kɔ haŋ pəc-but kəfi, kɔ ŋasumpər dɔpɔ kɔ ŋaŋkɔ. ³¹ Kɔ tosurene wəlɔŋne wəloma osolne sɔ dɔpɔ din dadəkɔ; nte wəlɔŋne nwe enəŋk fum wəkɔ anasut mɔ, k'əŋcəpər dɔpɔ ntende pəbɔle kɔ. ³² Kɔ wəLewy wəloma ender sɔ kəfɔ kin kəŋkɔ; kɔ wəkakɔ sɔ enəŋk fum nwe, kɔ nkən sɔ eŋcəpər ntende pəbɔle kɔ. ³³ Kɔ wəSamari wəloma nwe əŋc-kɔ delek mɔ, ender pəbəp fum wəkawe nte enəŋk kɔ mɔ, kɔ nənɔfər deyi kɔ. ³⁴ Kɔ wəSamari nwe ɔlətərne fum nwe, k'olɔŋər ruŋc yən member; k'əmbɔy yi moro; k'esektər yi. Kɔ wəSamari nwe ɛlek fum wəkakɔ k'enden kɔ pəkətene pən kəron, k'əŋkekəre kɔ karwanse kəloma, k'əŋkɔ pəbɔc kɔ di, k'əŋcəme tetən. ³⁵ Dɔckəsək kɔ wəSamari nwe owurə gbələŋ merəŋ ba pəsam, k'ɔsəŋ bi wəka karwanse. K'oloku kɔ: «Məgbəkəre kɔ, mpe o mpe mendesəŋ kɔ mɔ, indeluks'am pi dəkəlulukus dem.» ³⁶ Kɔ Yesu ənɔcər:

«Afum akanje maas dacɔ anɔ ə mənə mənɔcəm-cəmne kəyənə ka wəŋc ka fum wəkɔ afum alɛc ŋanasut mɔ?» ³⁷ Kɔ wəbe wəka sariye nwe oloku: «Nwe enamentər kɔ amera ŋobotu mɔ.» Kɔ Yesu oloku wəbe wəka sariye nwe: «Awa, mənə sɔ məkɔ məyɔ tatəkɔ.»

Yesu ndena Marta kɔ Mari

³⁸ Yesu ŋayi dɔpɔ kəkɔ kɔ acəpse ən darəŋ, kɔ ŋambere dare dɔloma, kɔ wəran wəloma pəc-we kɔ Marta, emban kɔ nde ndərən. ³⁹ Marta enayɔ wəŋc wəran wəloma nwe aŋc-we Mari mɔ, kɔ wəŋc nwe əŋkɔ pənde Wəbe dəntɔf, pəc-cəŋkəl moloku mən. ⁴⁰ Marta nkən pəsumpər yəbəc yelərəm. Kɔ Marta ender pəloku Yesu: «Wəbe tɔfətərəs'am tante wəŋc'im wəran ende pənd'am dəntɔf pəsəkər'em yəbəc yayə sona mɔ? Məloku kɔ pəde pəmar'im.» ⁴¹ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Marta, Marta! Məyi kəcəm-cəmne kɔ kəsimsɛ teta mes melərəm. ⁴² Mba tes tin gbəŋ tɔyɔ dəkəcəme. Mari ɛlek da pəntese mɔ, afɔsɔ-baŋər kɔ dənda.»

11

Yesu kɔ sali

(Mt 6:9-13; 7:7-11)

¹ Dəsək dəloma Yesu **pəc-lok-lokər Kanu** kəfɔ kəloma. Nte elip mɔ, kɔ wəcəpse kən darəŋ wəloma eyif kɔ: «Wətakse, mətəkse su kəlɔk-lokər Kanu, pəmɔ təkɔ Saŋ enatəkse acəpse ən darəŋ kəlɔk-lokər Kanu mɔ.» ² Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kɔ nənde kəc-lok-lokər Kanu-ε, nəloku: Papa! Pacərə decempi da tewe tam; Dɛbe dam deder! ³ Məc-səŋ su dəsək o dəsək kəcəm kosu ka dəsək; ⁴ Məŋaŋnene su kiciya kosu! Awa, sənə sɔ, səŋaŋnene nwe o nwe eŋciyanə su mɔ. Ta məsak su səcəm-cəmne kəciya.» ⁵ Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «Anɔ entam kəyɔ wəkɔs wəkin nu dacɔ,

nwe enyefe cek-cek pako pabap wanapa kon nde ndoron pac-loku ko: «Wanapa mabar'im cacom maas, ⁶ bawo wabot kem waloma eder nde nderem cek-cek cance, mba ali paka iyo fe mpe insan ko padi ma.» ⁷ Ko wanapa kon wakako, eyi dukalo ma oloku ko: «Ta matars'im! Angbat kumba, safantare ko awut'em, ifotam kayefe isan'am cacom.» ⁸ ic-lok'un ti: Ali payone fo ofoyefe pasan ko ci bawo wanapa kon ofo, endeyefe pasan ko daka o daka nde efan ma, bawo wanapa kon engbac gbes a mene pasan ko. ⁹ Ko ina, ilok'un: Natola, ansan'un; naten, nananj; nasut-sut kumba, angbite nu. ¹⁰ Bawo mana nwe mantola ma, amroc'am; mana nwe manten ma, mananj; pagbite nwe onsut-sut kumba ma. ¹¹ Kas kare kayi nu daco, nke wan kon ontola ko alop, pasan ko abok ma? ¹² Ko payone fe ti-e, wan kon patola ko ames negben, nkon pasan ko tekalenca? ¹³ Ko payone fo nana ane nalece ma, nanjare kasan awut anu ca yotot, ta ake to Kas nke kayi nde darenc ma, kanjoksan Amara Njempri nan ane nanjwer ko ni ma!»

Yesu kalukse moloku ma yem nye anabonca ko ma

(Mt 12:22-30; Mk 3:22-27)

¹⁴ Dasak dalma Yesu pac-belas njnk njlec nje nenasnje fum waloma keto-lok-loku ma. Nte njnk njlec nanjako njowur ko ma, ko watok-loku wakako olok-loku, ko panjiane afum. ¹⁵ Mba ko afum aloma njaloku: «Belsebul wabe waka njnk yelec, embelse njnk yelec.» ¹⁶ Nte aloma njafan kasumpar ko damoloku ma, ko njaloku ko a pamentar **tayo tegbekare tin nte tenmentar a Kanu kansom ko ma.** ¹⁷ Mba nte Yesu enacare pecem-cemne panjan ma, k'oloku ja: «Dare nde aka di ndeyefarene tanjan ma, denlapsar kalece. Walo wa di wetempene win win. ¹⁸ Ko payone

fo Sentani eyi kayefarene ko nkon sarka-e, cake co dare dan dentam katese-e? Bawo daloku a Belsebul imbelse njnk yelec. ¹⁹ Ko payone fo ina Yesu, Belsebul imbelse njnk yelec-e, awut anu on, ano o nambelse njnk yelec-e? Iti asanje nte ja yati nande kiti nu ma. ²⁰ Mba ko payone fo fanantar fa Kanu fo imbelse njnk yelec-e, **deb da Kanu** dender han nno nanyi ma. ²¹ Ko fum waka fanantar antampar posutnene-e, ombum daka dan bel-bel ta tolom o tolom tenanj di-e. ²² Mba ko fum waloma nwe embek ko fanantar ender pasut ko kayefarene patam ko-e, wakako embajar ko yosutnene yon nye enalan ma, palek ca yon fap payeras. ²³ Nwe antoyi ko ina ma, enter'im; mba nwe antolonkan'em ma, mansamasar'em.»

Kalukus ka njnk njlec

(Mt 12:43-45)

²⁴ «Nte njnk njlec nanjako njowur fum nwe daris ma, njc-ko njc-der njc-cep-ar-cep-ar mofa mowosu, njc-ten dakayi. Ko njontasoto, ko njoloku: «Ilukus nde kalo kem nke inayefe ma.» ²⁵ Nte njolokus ma, ko njebap kalo kanjo pafen ki, palompas di bel-bel. ²⁶ Awa! Ko njnk njlec nanjako njnk, njeten akos anj njnk yelec camat-meranj nye yenanankane kalece yetas ni ma; ko njsole yi ko yender yecame fum nwe daranj. Awa, ko palec penankane fum wakako patas tako panayi ko ma.»

Patat posoku

²⁷ Yesu eyi kaloku moloku mamako, ko waran waloma onjularne kanay ka afum akako daco: «Pabot kor nke kanabekas'am ma, ko mese mme anamesar'am ma!» ²⁸ Mba ko Yesu onkule: «Pabot ane nanjanjal toloku ta Kanu, nananjkarne ti ma!»

Kawe ka tayo tegbekare toloma nte teyefe nde Kanu kayi ma
(Mt 12:38-42)

²⁹ Nte kənay kəŋc-məpne Yesu mə, kə ŋayefe kəloku: «Afum a ndekəl ŋantese fe; **təy tēgbəkəre nte tēyefe ndena Kanu mə** tə ŋafan kəŋk; mba ali tin afəsə-mentər ŋa kə pəyone fe ta Yunusa-ε. ³⁰ Bawo təkə teta Yunusa tenayone aka Ninewe təy tēgbəkəre mə, itə teta Wan ka fum tendesə-yone afum a tem tantə təy tēgbəkəre. ³¹ Dəsək da kiti, wəbera wəka kəca kətət (kə məntefərne nde dec dəmpε mə), endetime tem ta kiti, pəcəme afum a ndekəl fər kirin. Endeyemsene ŋa, bawo kəfo kəbol-bolu ka dare dəloma k'ənayefe k'ender kəcəŋkəl kəcəre pəkət ka Sulemany. Mba fum eyi nnə nwe eŋcəpər Sulemany mə! ³² Dəsək da kiti, afum aka Ninewe ŋandekə-yefər afum a ndekəl ŋayemsene ŋa, bawo aka Ninewe ŋanasəkpər məyə maŋan, kə ŋancəme pəlompu darəŋ, nte ŋanane moloku ma Yunusa mə. Mba wəloma eyi nnə nwe eŋcəpər Yunusa mə.»

Capafə ca lamp da dis
(Mt 5:15; 6:22-23)

³³ «Fum nwe o nwe əfəmot lamp pəkəŋk di kə pəyone fe ti-ε pəmeŋk di, mba pəfos pə aŋcəmbər di nte tənəŋe aŋe ŋambere mə ŋanəŋk pəwanərə. ³⁴ Dəfər dam dəyone lamp da dis. Kə dəfər dam dentese-ε, dis dam fəp dəŋmotne; mba kə dəfər dam dəntətesε-ε, dis dam sə kubump kə denyi. ³⁵ Məkəmbərne ta pəwanərə mpe pey'əm dərīs mə pəyən'am kubump. ³⁶ Kə dis dam domot ta tofo o tofo teyi nte teyi kubump mə, tem tatəkə dis dam fəp demar, pəmə təkə lamp dəŋmot'əm kə dendemar-ε.»

Yesu kəboŋce aFarisi kə atəkse a sariye kiciya
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Nte Yesu enayi kəlök-łoku mə, kə wəFarisi wəloma elətsene kə kəkə-di yeri dəsək dadəkə nde ndəran. Kə Yesu emberε k'əŋkə pənde amesa kirin. ³⁸ Kə pəŋciyanε wəFarisi nwe nte Yesu enatə-gbət waca dərōmun * kərəsna a pədedi yeri mə. ³⁹ Mba kə Wəbe oloku kə: «Nəna aFarisi, pəlet kə səpət tadarəŋ yə nənəskəs, mba bəkəc yonu disre nələsərne deke dərīs kə kəyə mes mēlec. ⁴⁰ Nəna atəcəre mes aŋe nəyone mə, Kanu nke kəlompəs tadarəŋ mə, bafə ki kəlompəs sə tedisre ba?† ⁴¹ Nəc-pocε atəyə daka mpe penyi səpət kə dəpəlet yonu mə, fəp fa yi fəndesək nnə nəyi mə.

⁴² Mba pələcər'un nəna aFarisi! Bawo nənəŋəŋ Kanu farile fa merket kə malanən; mba nəc-pələr dolompu kə kəbətər ka Kanu. Tatəkə tə pəmar payə, ta ampələrne təkə-ε. ⁴³ Pələcər'un nəna aFarisi! bawo nəmbətər dəkəndε dəcəkə-cəkə **dəkəcəpəs**, kə kəyif kələl nde ambəpsene mə. ⁴⁴ Pələcər'un! bawo nəyi pəmə cufu nce antəgbəkəre mə, pəc-kət ci kəron ta aŋcəre-ε.»

⁴⁵ Kə fum wəloma atəkse a sariye daco elek moloku, k'əŋkulərne: «Wətəkse, kə məloku tatəkə-ε, məŋsunu sə sənə!» ⁴⁶ Kə Yesu oloku: «Pələcər sə nəna, atəkse a sariye! Bawo nənəsarəsər afum yesare nye ŋantətam mə, ta nənəŋbunənene yi ali telər tonu-ε.»

⁴⁷ «Pələcər'un! Bawo nəna əŋlə cufu ca adəŋk a Kanu aŋe atem anu ŋanadif mə. ⁴⁸ Kəmentər kə mənde tantə a mənə sə məwosε məyə ma atem anu məməkə, bawo ŋa ŋanadif adəŋk a Kanu, kə nəna nənəŋlə cufu cəŋan! ⁴⁹ Itə əsəŋe kəcəre kətət ka Kanu disre, kəloku: «Indekene ŋa adəŋk kə asom.» Kə ŋandif aləma, kə ŋantərəs aləma, ⁵⁰ itə endəsəŋe afum a ndekəl kədəkə-sare kiciya ka kədif ka adəŋk a Kanu akanε

* **11:38** CəFarisi, kə fum əŋkə kədi yeri-ε, mənε pəgbət kərəsna waca dərōmun. † **11:40** Kanu nke kəlompəs tadarəŋ mə, bafə ki kəlompəs sə tedisre ba? kə pəyone fe ti-ε, nwe olompəs tadarəŋ mə, bafə nkən olompəs sə tedisre ba?

fəp, kəyefɛ nte doru doŋcop mə, ⁵¹kəyefɛ mecir ma Abel, haŋ kəbəp ka ma Yakariya, nwe anadif nde Kələ kəpəŋ ka Kanu, kəfo kəcempɪ kə **an**gbip dacɔ mə. Ey, inlok'un ti: Andekɔ-yif ti afum a tɛm tante.»

⁵² «Pələcər'un, nəna atəkse a sariye! Bawo nəliŋ tasapa pa kəcərə; nəna sərka nəmbere fɛ, nəwose fɛ sɔ acuru ŋabere ako ŋanafaŋ kəbere mə.»

⁵³ Nte Yesu owur nde kələ kaŋkə mə, kə pəntele atəkse sariye kə aFarisi nnɔ eyi mə. Kə ŋayefɛ kəgbəŋ-gbəŋər kə, ŋac-yifət kə mes fəp, ⁵⁴ŋac-cəpɛ kə mowul, nte tɔŋsɔŋɛ ŋanene kə yem dəmολου mə.

12

Nəkembərne ta nabaŋene dofum

(Mt 10:26-27)

¹ Tɛm tatəkɔ afum wul wul ŋanalɔŋkanɛ, pəwurene pəmə ŋadenjərəne, kə Yesu oloku acɛpse ɔn darəŋ kərəsna: «Nəkembərne lebin da aFarisi nde dɔyɔne kəbaŋene dofum mə. ² Tes o tes tɔgbəpne teyi fɛ nte pəntamar paloku mə, nte o nte tɔŋgbəpne fɛ nte pəntamar pacərə mə. ³ Itɔ ɔsɔŋɛ nte o nte tɔ nəloku kubump, andene ti daŋ pen; kə nte məŋmɛŋkəs fum dɛləŋəs dukələ mə, andedəŋk ti kələ kəroŋ.»

Nwe pəmar nənese mə

(Mt 10:28-31)

⁴ «Ic-lok'un ti, nəna anapa'em: Ta nənese anɛ ŋandif dis gbəcərəm, kə tɛyefɛ dənda ta ŋantam təlɔm o təlɔm sɔ mə. ⁵ Indementər'un nwe pəmar nənese mə: Nənese nwe endif pəkafəle sɔ pətam kələm'əm Yahanama mə. Ey! Ic-lok'un, nkən pəmar nənese! ⁶ Bafɔ gbaŋa kəcəmət y'əŋcaməs pəsam gbələŋ mərəŋ? Awa! Ic-lok'un a Kanu kəfɔpəl ali ŋin yi dacɔ. ⁷ Ali cəfon ca domp donu alɔm ci fəp. Ta nənese; bawo pələl ponu pençepər pa gbaŋa yelərəm!»

*Amera Nəcempɪ ŋa Kanu
ŋendetəkse pəmar acɛpse a Yesu
kəloku mə*

(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Ic-lok'un ti: Nwe o nwe owose afum alarəm dacɔ a wəcɛpse kem darəŋ ɔyɔne; Wan ka fum endesərəmnɛ-wose nnɔ fər ya mɛlekɛɛ a Kanu kirin, a wəkən fum wəkakɔ ɔyɔne. ⁹ Mba məna nwe məndekɔ-bupərə ti afum dacɔ mə, Wan ka fum endekəsərəmnɛ-cɛ məna wəkayi mɛlekɛɛ a Kanu fər kirin. ¹⁰ Nwe o nwe oloku pələc pa Wan ka fum, andekɔ-ŋaŋnɛne wəkayi; mba nwe o nwe ɔləməs **Amera Nəcempɪ ŋa Kanu**, afədəkɔ-ŋaŋnɛne kə.»

¹¹ «K'ande pac-liŋəs'un kəkəkərə nde **dəkəcəpəs**-ɛ, kə pəyɔne fɛ ti nda aboc kiti, kə pəyɔne fɛ ti abe-ɛ, ta nəcɛm-cɛmnɛ nte nəŋkɔyacnɛ, kə təkɔ nəŋkɔloku mə; ¹² bawo **Amera Nəcempɪ ŋa Kanu** ŋendekɔ-təks'on gbəŋcana babəkɔ təkɔ pəmar nəndekɔ-loku mə.»

Capafɔ ca wəka daka wətɔcərə tes

¹³ Kə fum wələma oloku Yesu kənay kaŋkə disre: «Wətəkse, məloku wɛŋc'im a səyerɛne kɛ kosu!» ¹⁴ Kə Yesu oloku fum wəkakɔ: «Anɔ ɔ 'cəmbər'im kəyɔne ka wəboc kiti nu dacɔ, kə pəyɔne fɛ ti, wəyer'un daka donu-ɛ?» ¹⁵ Kə tɛyefɛ dənda, kə Yesu oloku ŋa: «Nəkembərne kəbətər ka kəyɔ daka dɛlarəm, bawo bafɔ daka dadəkɔ dətəmpər teçepərəne ta fum doru, ali wəkayi pəyɔ daka dɛlarəm.»

¹⁶ Kə Yesu oloku ŋa capafɔ cələma: «Fum wəka daka wələma ɛnəyɔ ntəf nyɛ yɛŋc-tesɛ yəbɔf mə. ¹⁷ Pəc-cɛm-cɛmnɛ, pəc-yifnɛ: «Cəke cɔ indeyɔ-ɛ? Bawo iyɔ fɛ kəfo nkɛ inko-lɔŋka yɛtɛl yem fəp mə.» ¹⁸ Kə fum nwe olokunɛ, «Nte tɔ indeyɔ: Kəwəkɛc kə inko cɛle cɛm, isɛl nɛ cəmbək mə, ilɔŋka ci disre malɔ kə ca yem yələma. ¹⁹ Kə tɛyefɛ dənda-ɛ, ilokunɛ dɛbəkɛc: «Iyɔ daka dɛlarəm dɛmɛŋkərne meren

melarəm; inəsəm oŋ, idi, imun iwoləs.»²⁰ Mba kɔ Kanu kəloku kɔ: «Məna Wəbəc, Wətəcərə tes! Pibi pa məkɔ yati pɔ andewer'əm kiyi kam doru; təkɔ məlompəs mə, anɔ ɔ mändesakərə ti-ε?»²¹ Kɔ Yesu ɔnəcər: «Itɔ pəyi fum nwe endelɔŋka daka dən, a ta Kanu kəŋnəŋk kəyɔ kən daka mə-ε.»

Kəlanj Kanu
(Mt 6:25-34)

²² Kɔ Yesu oloku acəpse ɔn darəŋ: «Itɔ ɔsɔŋe nte ilok'un: Ta nəcəm-cəmne teta doru donu — ake nändedi-ε. Ta nəcəm-cəmne sɔ teta dis donu — ake nändebərne-ε.²³ Bawo kəyi doru kəŋcəpər yeri, kɔ dis deŋcəpər yamos. ²⁴ Nəkəkce bəmp ya ser: Yəfəbəf, yəfətəl, yəfəmənəkərne, yəyɔ fε cεle, mba Kanu kəŋsəŋ yi yeri. Nəna nəŋcəpər bəmp yayəkɔ pəbɔle! ²⁵ Anɔ ɔ kəcəm-cəmne kən kəntam kəberene kururu katin gbɔŋ kawon kɔn doru-ε? ²⁶ Kɔ pəyɔne a nəfətam ali tes tɛfət-ε, ake nəŋkəcəm-cəmne təkɔ tɛŋcəme mə? ²⁷ Nəgbətəne nte yeləŋk ya dale yompon mə: Yəfəbəc, yəfədu yamos, mba ic-lok'un, ali wəbe Sulemany kɔ daka da debeki dən, enayɔ fε yamos nyε yənatese pəmɔ pələŋk papəkɔ pin mə. ²⁸ Yika yeyi məkɔ dale, alna pac-ləm yi dənəŋc, mba Kanu kəŋsəŋe pəmar yi. Nəna, aŋe kəlanj konu kəmpice mə, nəntam kəlanj tes tin: Pipice oŋ cəke o cəke, itɔ Kanu kəndeyən'on! ²⁹ Kɔ nəna, ta nətərəsne kəcəm-cəmne teta yeri yəkɔ nənde nəc-di mə, ta nəcəm-cəmne teta yomunəs yəkɔ nənde nəc-munəs mə. ³⁰ Bawo acuru a doru dandε ŋəŋcəm-cəmne teta ca yayəkɔ. Kɔ nəna, Papa konu eŋcərə a nəfaŋ yi. ³¹ Nəten **dəbe da Kanu**; nkən Kanu endesəŋ'un yeləpəs yəkɔ.»

Daka kiyi ka dareŋc
(Mt 6:19-21)

³² «Ta mənese, Atəkəs'em darəŋ! Bawo pəmbət Papa konu kəsəŋ konu daka da dəbe dən fəp.

³³ Nəcəməs daka donu, nəpocε kəway kəŋkɔ atəyɔ daka. Nte təŋsəŋe nəmənəkərne daka da alna ndena Kanu mə. Daka da ndena Kanu dəfəlɔp! Dəndo wəke eyi fε nwe ɔŋlɔtərne di mə; ate ŋeyi fε ŋeŋe ŋəŋsəm di mə. ³⁴ Bawo da daka donu deŋyi mə, difɔ abəkəc ŋonu ŋeŋyi.»

Abəc aŋe ŋambum mə

³⁵ «Nəgbəŋcne səbelet dəfi, nəmot səlamp sonu, nəcəme bel-bell! ³⁶ Nəyi pəmɔ abum aŋe ŋandekar wəbe kəŋan kəder kəyefε dəŋgbəŋne mə, nte təŋsəŋe wəkəkɔ ɔŋc-kəna-der pəsut-sut kumba, ŋa ŋəgbite kɔ ki katəna mə. ³⁷ Pəbət acar akakɔ wəbe kəŋan, ɔŋc-kəna-der pəbər kɔ pəc-kar kəgbite kɔ mə. Amina! Ic-lok'un ti: Endəgbəŋcne bɛlet, pədəs acar akakɔ dəməsa kəkɔ-di yeri, nkən pəyerəs ŋa yi. ³⁸ Ali pəyɔne fɔ cək-cək cɔ ender, kɔ pəyɔne fε ti-ε dəsəka, mba k'embəp ŋa ta ŋandire-ε, pəbət ŋa!»

³⁹ «Nəcərə bel-bel a kɔ wəbe wəkə kəlɔ eŋcərə tɛm nte wəke ender mə-ε, ɔfəsak kɔ pəwəkəc kəlɔ kən. ⁴⁰ Nəna sɔ, nəcəme bel-bell! Bawo Wan ka fum endeder tɛm nte nəntəyɔ kɔ amera mə.»

Wəbəc wəlompu kɔ wəbəc wətəlomp
(Mt 24:45-51)

⁴¹ Kɔ Piyer eyif Yesu: «Wəbe, səna gbəcərəm ŋə məŋlɔku capafɔ cəŋce, ka fəp fɔ məŋlɔku ti ba?»

⁴² Kɔ Wəbe oloku: «Wəcəmbər-cəmbər daka wərə olomp, pəsək domp-ε? Nkən ɔyɔne nwe wəbe ɔŋlɔku: «Isəŋ'əm yebəc nyε: Məc-səŋ yeri afum aŋe ŋayi kəbəc'em mə, tɛm nte pəmar mə.» ⁴³ Pəbət wəcar wəkəkɔ wəbe kən ɔŋlukus pəbəpε kɔ yebəc yayəkɔ mə! ⁴⁴ Ilok'un ti, kəŋce kɔ: Nkən ɔ wəbe kən ɔŋsəŋ yebəc ya kəcəmbər-cəmbər ka daka dən fəp! ⁴⁵ Mba kɔ wəcar olokune dəbəkəc: «Wəbe kem entayefε fε kəder,» pəyefε kəsut ka amarəs

arkun kɔ aran-ε, pɔc-di, pɔc-mun han pɔcis-ε, ⁴⁶ wɔbε ka wɔcar kakɔ endeder dɔsɔk nde ɔntɔyɔ kɔ amera mɔ, dec nde ɔntɔcɔrε mɔ, tɛm tatɔkɔ embelɔs wɔcar wɔkakɔ, pɔsɔŋ kɔ kɔway nke pɔmar pɔsɔŋ acar atɔnɛnε wɔbε kɔŋan mɔ. ⁴⁷ Wɔcar nwe ɛŋcɔrε tɛfan ta wɔbε kɔn mɔ, ta olompɔsnɛnε kɔ mɔ, ta ɔŋyɔ tɔkɔ wɔbε kɔn ɛfan mɔ, aŋsut wɔcar wɔkakɔ kɔsut kɔpɔŋ. ⁴⁸ Mba wɔcar nwe ɔntɔcɔrε tɛfan ta wɔbε kɔn mɔ, pɔciya-ciya kɔlompɔs mɔ, wɔcar wɔkakɔ pɔpic pɔ aŋsut kɔ. K'anasaŋ fum pɔlarɔm-ε, pɔlarɔm pɔ aŋwer kɔ. K'anasaŋ kɔ kɔmɛŋk pɔlarɔm-ε, aŋnaŋkanε kɔwer kɔ pɔlarɔm.»

Teta Yesu tɔsɔŋε afum kɔgbeyɛnε
(Mt 10:34-36)

⁴⁹ «Nɛŋc d' inder kɔbɛr doru, k'ifanɛ di kɔmar! ⁵⁰ Pɔmar isɔtɔ kɔgbɔt dɔromun, kɔ kɔŋwon'im kɔyi. ⁵¹ Nɔŋcɛm-cɛmnε a pɔforu pɔ iŋkɛrε kɔsɔŋ doru ba? Ala de, mba kɔgbey k'iŋkɛrε. ⁵² Kɔyɛfε ɔŋ tante aŋε o aŋε ŋayi kɔcamɔt kɔlɔ disrε, ŋandɛgbeyɛnε akɔ ŋayi maas akɔ ŋayi mɛrɔŋ. ⁵³ Kas kɔgbey wan wɔrkun, wan wɔrkun pɔgbey kas; kɛrε kɔgbey wan wɔran, wan wɔran pɔgbey kɛrε; kɔŋcɔra kɔgbey wɔran ka wan kɔn, wan-sɔ pɔgbey kɔŋcɔra.»

Kɔcɔrɛnε ka kɔm
(Mt 16:2-3)

⁵⁴ Kɔ Yesu oloku sɔ kɔnay: «Kɔ nɔnɔŋk kɔp kɔgbɔpɔrnε ntende dec dɛŋkale mɔ, nɔŋkulε katina: «Kɔder kɔ wɔcafɔn endeder!» Pɔfɔ-won wɔcafɔn pɔder. ⁵⁵ Mba kɔ nɔnɔŋk afɛf ŋa kɔca kɔtɔt ŋɔc-wur-ε, nɔloku: «Kɔwonε kɔ pɔnder,» tɔkɔ nɔŋloku ti mɔ, itɔ tɛŋyi. ⁵⁶ Nɔna Abaŋɛnε dofum! Nɔntam kɔcɔrε mɛgbɛkɔrε ma tɔkɔ antɔf kɔ kam yɛnyi mɔ; ta ake tɔ nɔntɔtam kɔcɔrɛnε tɛgbɛkɔrε ta tɛm tante, nte tɛyɛfε ndena Kanu mɔ-ε?»

Mɔtɛn kɔtɔŋnε kɔ wɔtɛrɛnε kam
(Mt 5:25-26)

⁵⁷ «Ta ake tɔ nɔntɔcɔrɛnε nɔna sɔrka tɔkɔ pɔmar nɔyɔ mɔ-ε? ⁵⁸ Kɔ mɔndekɔ kɔ wɔyɛfɔrɛnε kam dɔŋkiti-ε, mɔwɔsɛ nɔtɔŋnε dɔpɔ kɔrɛsna. Kɔ pɔyɔnε fɛ ti-ε, ɛŋkɛkɔr'am dabε. Wɔbɔc kiti pɔsɔŋ'am wɔsɔdar, wɔsɔdar ɛbɛr'am dɔbili. ⁵⁹ Ic-lok'am mɔfɔwur dɔbili kɔ mɔntɔlip kɔsɔŋ pɔsam pɔkɔ mɔntɔmpɔrε wɔkɛkɔrε kam dɔbili mɔ.

13

Nɔsɔkpɔr mera, nɔcɔmε pɔlompu darɔŋ, kɔ pɔyɔnε fɛ ti-ε, nɔfi!

¹ Tɛm tatɔkɔ kɔ afum alɔma ŋander ŋalɔmɔr Yesu tɔkɔ Pilat ɛnadifɔt aKalile alɔma nte ŋaŋc-ɔŋnε Kanu mɔ. Itɔ tatɔkɔ Pilat ɛnanɔŋkɔl mecir ma afum kɔlɔŋnε kɔŋan. ² Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nɔŋcɛm-cɛmnε a k'anadifɔt aKalile akakɔ tatɔkɔ-ε, a tɛmentɔr ɔŋ a ŋananɔŋkanε kɔciya ŋatas aKalile alɔpɔs akɔ anatɔ-dif mɔ ba? ³ Ala! Ic-lok'un: Mba kɔ nɔntɔsɔkpɔr mera nɔcɔmε pɔlompu darɔŋ-ε,* tatɔkɔ tɔ nɔndelɔsɔrnε fɔp pɔmɔ akakɔ. ⁴ Kɔ pɔyɔnε fɛ ti-ε, afum aŋε wɔcɔ kɔ camɔt-maas aŋε kɔlɔ ka Siloye kɔnawɛkɔrnε kɔdif mɔ, nɔŋcɛm-cɛmnε a ŋa ŋananɔŋkanε kɔciya ŋatas aka Yerusalem alɔpɔs aŋε ba? ⁵ Ala, ic-lok'un, mba kɔ nɔntɔsɔkpɔr mera nɔcɔmε pɔlompu darɔŋ-ε, nɔna sɔ fɔp nɔŋfi pɔmɔ ŋa!»

Capafɔ ca kɔtɔk kɔkom nke kɔnatɔ-yɔ yokom mɔ

⁶ Kɔ Yesu oloku sɔ capafɔ nɛc: «Fum wɔlɔma ɛnabɔf kɔtɔk ka tumbunyi dale dɔn daco. K'ender kɔtɛn yokom ya ki, mba k'embɔp kɔtɔk ka tumbunyi nke ta kɔŋkom-ε. ⁷ Awa, k'oloku wɔbɔc kɔn wɔkɔ ɔŋc-bumε kɔ dale mɔ: «Meren maas mɔ mame nte inder kɔpim yokom ya kɔtɔk kɔŋkε mɔ, mba ifɔsɔtɔ. Awa mɔcɛp

* 13:3 «Nɔntubi» itɔ «Nɔsɔkpɔrε mɔyɔ mɔtɔt mɔyɔ mɛlɛc.»

ki! Ta ake tɔ kændecɛmɛnɛ, kɛbaŋ antɔf gbɛcɛrɛm-ɛ? 8 Kɔ wɛbum ka dale oloku kɔ: «Wɛbɛ, mɛsak kɛtɔk kɛkom kaŋkɛ kɛren nkɛ gbɛcɛrɛm pamɔmɛn sɔ; indekay haŋ inɔŋkɛr, iber ma sɔ ŋcɛk-cɛk-a. 9 Kɔ tatako teyi-ɛ, tɔlɔma kɛŋkom dok, kɔ pɛyi fɛ ti-ɛ, mɛcɛp ki.»

Yesu katamɛs ka wɛran wɛlɔma simiti, dɔsɔk da kɛŋesɛm

10 Kɛtɔkɛ kɔ Yesu ɛŋc-ndɛ **dɛkɛcɛpɛs** dɔlɔma, simiti, dɔsɔk da kɛŋesɛm. 11 Wɛran wɛlɔma ɛnayi dɛnda nwe ŋŋk ŋɛɛc ŋɛnasɔŋɛ kɛtɔ-kɛt kɛyɛfɛ meren wɛco kɔ camɛt-maas mɔ; ɛnanutɛ, ta ɛntam kɛtɛŋcɛ-ɛ. 12 Ntɛ Yesu ɛnɔŋk wɛran nwe mɔ, k'ewe kɔ, k'oloku kɔ: «Wɛran, docu dam desak'ɛm.» 13 Kɔ Yesu endɛŋ kɔ kɛca. Gbɛŋcana babɔkɔ kɔ wɛran nwe ɛntɛŋcɛ, k'ɛyɛfɛ **kɛcam** debeki da Kanu. 14 Mba kɔ pɛntɛɛ wɛbɛ wɛka **dɛkɛcɛpɛs** dadɔkɔ, ntɛ Yesu ɛnatamɛs wɛran wɛkakɔ simiti, dɔsɔk da kɛŋesɛm mɔ, kɔ wɛbɛ nwe oloku afum: «Mata camɛt-tin meyi nmɛ pɛmar pac-bɛc mɔ, nɛder nɛtɛn kɛtamɛsne mata mamɔkɔ disrɛ, mba ta nɛder simiti, dɔsɔk da kɛŋesɛm.» 15 Kɔ Yesu oloku kɔ ntɛ: «Nɛna abanɛnɛ dofum: Simiti, dɔsɔk da kɛŋesɛm, anɔ ɔntɔgbeki wana wɔn, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ, sɔfale sɔn pɛkɛkɛrɛ kɛkɔ-mun-ɛ? 16 A wɛran nwe owur dokom da Abraham, a kɔ Sentani sɛsumpɛr sɛkot kɛyɛfɛ meren wɛco kɔ camɛt-maas mɔ, pɛmar fɛ pasikɛli kɔ bɛnda yayɔkɔ simiti, dɔsɔk da kɛŋesɛm ba?» 17 Yesu kɛlɔku moloku mamɔkɔ, kɔ tɔsɔŋɛ ater ɔn fɛp kɛlapɛrɛnɛ; mba pɛnabɔt kɛnay fɛp, mɔyɔ mɔpɔŋ mamɔkɔ Yesu ɔŋc-yɔ mɔ.

Capafɔ ca tɛŋgbɛn tɛfɛt
(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

18 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ake **dɛbɛ da Kanu** dowurɛnɛ-ɛ? Ak' inde tubcɛnɛ di-ɛ? 19 Tɛŋgbɛn tɛfɛt† ntɛ fum ɛɛk, pɛlɛm dale dɔn disrɛ mɔ. Tɛŋgbɛn tatako topɔŋ, pɛyɔnɛ kɛtɔk kɛpɔŋ, bɛmp yeder yɔlɔ wara wawɔkɔ kɛrɔŋ mɔ.»

Capafɔ ca lebin
(Mt 13:33)

20 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ak' inde tubcɛnɛ **dɛbɛ da Kanu**-ɛ? 21 **Dɛbɛ da Kanu** dowurɛnɛ kɔ lebin ndɛ wɛran ɛŋɛk pɛbɛr kɛcom nkɛ ɛnalompɛs kɔ abek ŋa farin daco mɔ, a kɔ kɛcom kaŋkɔ kɛmpɛ fɛp mɔ.»

Capafɔ ca dɛkɛbɛrɛ dɛwɛkɛnɛ
(Mt 7:13-14,21-23)

22 Ntɛ Yesu ɛŋcali sɛdare sɛfɛt kɔ sɛpɔŋ kɛkɔ ka Yerusalem mɔ, pɛc-tɛksɛnɛ sɔ afum. 23 Kɔ fum wɛlɔma ɛyif kɔ: «Wɛtɔkɛ, afum apic ŋɔ Kanu kɛndekɔ-yac ba?» Kɔ Yesu oloku ŋa: 24 «Nɛna sɔ nɛsɛp nɛdekɔ nɛbɛrɛ dɛkɛbɛrɛ dɛwɛkɛnɛ dadɔkɔ, bawɔ ic-lok'un: Afum alarɛm ŋandɛsɛp kɛbɛrɛ ka di, mba ŋafɔdekɔ-tam.»

25 «Kɔ wɛka kɛlɔ endekɔ-yɛfɛ pɛcaŋ kumba, nɛna aŋɛ nɛŋyi doru mɔ, nɛdeyɛfɛ kɛsut-sut kumba, nɛc-loku: «Wɛtɔkɛ! Mɛgbite sul! Tɛm tatako endekule nu: «Ŋcɛrɛ fɛ kɛca nkɛ nɔyɛfɛ mɔ!» 26 Tɛm tatako tɔ nɛndekɔ-cɔp kɛlɔku: «Sɛnadi yeri, sɛmun kɔ mɛna, mɛc-tɛksɛ ndɛ mirit mɔpɔŋ ma dare dosu.» 27 Nkɔn pɛc-lok'un, «Ŋcɛrɛ fɛ aka ndɛ nɔyɔnɛ mɔ! Nɛbɔl'ɛm day, nɛna akanɛ nɛŋyɔ mes mɛɛc mɔ!» 28 Difɔ afum ŋandekɔ-bok, ŋac-ŋaŋɛrɛnɛ sek, kɔ nɛŋkɔnɛŋk Abraham, Isiyaka, Yakuba kɔ adɛŋk a Kanu fɛp **dɛbɛ da Kanu** dɛntɔf, a pɛlɛm nɛna dabanɛka-ɛ. 29 Afum ŋandekɔ-yɛfɛ kɛca nkɛ dec dɛmpɛ kɔ nkɛ dec dɛŋkale mɔ, kɛca kɛtɔt, kɔ kɛmerya, ŋader ŋandɛ dɛmɛsa ndɛ **dɛbɛ da Kanu**

† 13:19 «tɛŋgbɛn tɛfɛt» Ti tɔ tɛŋgbɛn tɛfɛt ta tɔk ya dale, ntɛ tomɔŋ mɔ-ɛ, kɛtɔk ka ki kambɛk pɛtas tɔk yɔlɔma ya dale.

dántof. ³⁰ Tem tatǎkǎ, alǎma aņe ņayǎne mǎkǎ alǎpsǎr mǎ, ņandekǎ-yǎne akiriņ; akǎ ņayǎne akiriņ mǎ, ņayǎne alǎpsǎr.»

*Yesu kǎ Yerusalem
(Mt 23:37-39)*

³¹ Tem tatǎkǎ, kǎ aFarisi alǎma ņander ņaloku kǎ: «Mǎyefe nno mǎkǎ! bawo Herodu efaņ kǎdif'am.»

³² Kǎ Yesu oloku ņa: «Nǎkǎ nǎloku ayǎfǎn ņaņǎkǎ: Kǎbelǎs yǎņk yelǎc kǎ kǎtamǎs k'iyine mǎkǎ kǎ alna, a indelǎpǎs yebǎc yem tataka ta maas. ³³ Mba mǎene ikǎt mǎkǎ, alna kǎ dǎsǎkǎ; bawo pǎmar fe wǎdǎņk wǎka Kanu efi kǎfo kǎcuru ta pǎyǎne Yerusalem-ε.»

³⁴ «Yerusalem! Yerusalem! Nņe ņendif adǎņk a Kanu mǎ, ņec-cacas aņe Kanu kasom nno ņeyi mǎ; pǎnabas'im kǎlonjka ka awut'am pǎmǎ nte acǎkǎ ņokombǎra ņoņlonjka awut banca ya ņi dǎntǎf mǎ! Mba kǎ nǎntǎfaņ ti. ³⁵ Awa, kǎsakǎr'on k'ander kǎlǎ konu. Mba ic-lok'un: Nǎfǎsǎ-ņǎņk'im, haņ tem tebǎp nte nǎndeloku: «Kanu kǎpocǎ pǎtǎt nwe endeder tewe ta Kanu Kǎpǎņ mǎ.»»

14

Yesu kǎtamǎs ka wǎcuy wǎlǎma

¹ Dǎsǎk da kǎņesǎm da aSuyif dǎlǎma, k'awe Yesu nde kǎlǎ ka wǎbǎe ka aFarisi wǎlǎma kǎkǎ-di yeri, kǎ akakǎ ņaņkǎkǎcǎe kǎ. ² Kǎ fum wǎlǎma nwe docu denakǎfǎs mǎ, pǎcǎme kǎ fǎr kiriņ. ³ Kǎ Yesu eyif atǎkǎe a sariye kǎ aFarisi: «Aņwose kǎtamǎs ka wǎtǎtamne simiti, dǎsǎk da kǎņesǎm ba, ka afǎwose?» ⁴ Kǎ afum aņe ņaņcaņk. Awa kǎ Yesu oņgbuņene wǎtǎtamne nwe, kǎ wǎkǎkǎ entamne, k'esak kǎ a pǎkǎ. ⁵ Nte tenǎepǎr mǎ, kǎ Yesu eyif ņa: «Anǎ eyi nu dacǎ nwe wan kǎn, kǎ pǎyǎne fe ti wana wǎn wentǎmpene dǎkǎlǎmp simiti, dǎsǎk da kǎņesǎm, ta empene wi dǎsǎk dadǎkǎ mǎ?» ⁶ Kǎ abe akakǎ ņantǎtam kǎlǎkǎse kǎ mǎcǎp.

Nte aņyǎek-yǎek dǎkǎnde, kǎ nte aņwene fum tes mǎ

⁷ Kǎ Yesu olok-lokǎr afum aņe anawe dǎkǎsata mǎ, bawo ǎnakǎkǎcǎe nte akakǎ aņc-gbutǎlene dǎkǎnde dǎcǎkǎ-cǎkǎ mǎ. K'oloku ņa: ⁸ «Kǎ fum ew'am kǎkǎ-tǎņne kǎsata ka kǎgbǎņne kǎn-ε, ta mǎkǎ mǎnde dǎkǎnde dǎcǎkǎ-cǎkǎ, bawo tǎlǎma wǎka kǎsata ewe sǎ fum wǎlǎma kǎsata kaņkǎ, nwe eņǎepǎr mǎna mǎ. ⁹ Ta tǎsǎņe wǎkǎ ewe nu kǎsata mǎ, kǎdelok'am: «Mǎyefe mǎsakǎre nwe dǎkǎnde dadǎkǎ.» Kǎlapǎrne kǎ mǎņkǎ kǎyefe dǎkǎnde dǎcǎkǎ-cǎkǎ dadǎkǎ kǎkǎ-nde dadarǎņ dǎkǎ. ¹⁰ Mba, k'aw'am kǎsata-ε, mǎkǎ mǎnde dǎkǎnde dadarǎņ, nte tǎņsǎņe nwe ew'am kǎsata mǎ k'ender pǎnǎņk'am-ε, pǎlok'am: «Wanapa, mǎcǎņne kiriņ.» Awa tem tatǎkǎ mǎna mǎlele nno afum aņe ņaņkǎ-paņne amesa kǎdi yeri mǎ. ¹¹ Nwe o nwe ǎlekne, ǎndetore kǎ; nwe o nwe otorene ǎndepene kǎ.»

¹² Kǎ Yesu oloku fum nwe ǎnawe kǎ kǎsata mǎ: «Kǎ mǎwe afum kǎdi yeri yeraņ, kǎ pǎyǎne fe ti yǎrǎfǎy-ε, ta mǎwene yi akos'am aņa, ta mǎwene yi aweņc'am aņa, ta mǎwene yi akomene am, ta mǎwene yi ǎnde am aka daka. Nte tǎņsǎņe ta ņadetam kǎlǎkǎse ayek ņa kǎwene yeri mǎ. ¹³ Mba kǎ mǎndewene afum yeri-ε, mǎwe atǎyǎ daka, lanyiru, atorǎr kǎ atǎnǎņk. ¹⁴ Tem tatǎkǎ pǎbǎt'am, bawo ņayǎ fe daka nde ņaņkǎ-luks'am kǎway ka pǎtǎt papǎkǎ mǎ. Kanu gbǎcǎram kǎndekǎ-tam kǎlǎks'am kǎway kaņkǎ, nde ayǎ pǎtǎt ņandekǎ-yefe defi mǎ.»

*Capafǎ ca yeri ya kǎsata
(Mt 22:1-10)*

¹⁵ Nte afum ņane moloku mame mǎ, kǎ fum wǎlǎma nwe ǎnande demesa mǎ, oloku Yesu: «Pǎbǎt mana nwe mǎndekǎ-di yeri nde **ǎbe da Kanu** dǎntǎf mǎ!» ¹⁶ Kǎ Yesu oloku fum wǎkǎkǎ: «Fum wǎlǎma ǎnaboc kǎsata kǎpǎņ,

k'ewene ki afum alarəm. ¹⁷ Nte tem ta kədi yeri yayəkə tendebəp mə, k'osom wəcar kən kəkə-loku afum aŋe ewe kəsata mə: «Nəder! Alip kəcoŋ.» ¹⁸ Mba kə kan-kan eyefe kəletsene kə. Kə wəkəkə-cəkə oloku kə: «Məŋaŋnen'em, dale d' iway idə pəmar ikə iməmən; iletsen'am ta məsumpər'em til!» ¹⁹ Kə wəka merəŋ oloku kə: «Iway cəna cəbifti wəco, ic-' ifaŋ kəkə-wak; iletsen'am ta məsumpər'em til!» ²⁰ Kə wəka maas oloku sə: «Intep kəc-gbaŋne, itə intətam kəkəne!» ²¹ Kə wəcar olukus k'əŋkə pəloku moloku maməkə wəbe kən. Kə pəntele wəbe kən, k'oloku wəcar: «Məkə katəna nde mofə məpəŋ kə nde dəmirit ma dare! Məwen'em atəyə daka, lanyiru, atorər kə atəŋəŋk.» ²² Kə wəcar ender pəloku kə: «Wəbe nte məsom'im mə telip, mba yeri yəsərcəme!» ²³ Kə wəbe oloku kə sə: «Məkə dəpə da dəkulum kə dəŋgbaŋcan, məloku afum ŋabere nte təŋsəŋe kələ kem kəlare mə.» ²⁴ Bawə, ic-lok'un: Arkun akakə inanŋkenə kəwe kəsata kaŋke mə, ali wəkin əfəsə-di yeri ya ki.»

Cəke cə aŋyi a patam kəyənə wəcepse ka Yesu darəŋ-e
(Mt 10:37-38)

²⁵ Kəŋay kənacəmə Yesu darəŋ, kə Yesu eŋkafəle, k'oloku ŋa: ²⁶ «Məna nwe məŋceps'em darəŋ mə, pəmar mətam kəcə papa kam kə iya kam, kə wəran kam, kə awut'am, awəŋc'am aŋa arkun, akire am kə kiyi kam doru yati, kə pəyi fe ti-e, fum wəkəkə əfətam kəyənə wəcepse kem darəŋ. ²⁷ Məna nwe o nwe məntəwose kəgbaŋne kətək kəpəndən ka defi nke aŋcaŋ aŋe ŋandif afum mə, məfətam kəyənə wəcepse kem darəŋ. ²⁸ Bawə nəna akaŋe daco, məna nwe məŋfaŋ kəcəmbər kələ mə, məfənde kərəsna mələm daka dəkə məŋkəberse teta kələ kam mə, kə pəyənə fə daka dədəkə dəntam kalip kəcəmbər ka kələ kaŋkə-e. ²⁹ Mba kə nəŋcop

kəcəmbər kələ ta nəlip kəcəmbər ki, nwe o nwe eŋəŋk ki, endesələr'un ³⁰ pəc-loku: «Afum akaŋe ŋaŋcop kəcəmbər kələ mba ŋantam fe ki kələpəs.» ³¹ Itə pəyi wəbe nwe eŋfaŋ kəkə-sutene kə wəbe wələma mə, mēne pənde pəməmən kə pəyənə, afum wul wəco (10.000) ŋantam kəsutene kə afum wul wəco merəŋ (20.000) aka wəbe wəkə ŋaŋkəsutene mə. ³² Kə pəyənə fe ti-e, ŋaŋsərebələne, wəbe wəka afum wul wəco (10.000) pəsom nda wəbe wəka afum wul wəco merəŋ (20.000) wəkə ŋaŋkəsutene mə, nte pəmar pəkət ta ŋasutene mə. ³³ Awa, məna nwe o nwe məntəce ca yəkə məyə mə, məfətam kəyənə wəcepse kem darəŋ.»

Mər mme mēdenje mə
(Mt 5:13; Mk 9:50)

³⁴ «Paka pətət pə mēr məyənə, mba kə mēr mēdenje-e, ak' antam mi kəbətse-e? ³⁵ Mēr mēdenje məfətesə tem tatəkə antəf, məfətesə ŋcək-cək ya yəbəf, mēne pagbal mi dəyika. Məna nwe məŋyə ləŋəs məc-ne mə, məne til!»

15

Capafə ca aŋkesiya ŋje ŋenasələ,
k'anəŋk sə ŋi mə
(Mt 18:12-14)

¹ Abaŋəs dut kə afum aciya ŋalətarne Yesu kəkə-cəŋkəl kə. ² AFarisi kə acicəs a sariye ŋac-cəpene: «Fum wəkawə eŋselene aciya, pəwose kədi yeri kə ŋa.»

³ Mba kə Yesu oloku ŋa capafə nce: ⁴ «Nəna afum akaŋe daco, anə ŋyə ŋkesiya tasar tin (100), a ŋin ŋəsələ kə, a pəsak yəkə 99 dətəgbere kəkə-ten ŋin ŋəkə ŋəsələ kə mə, haŋ pənəŋk ŋi-e? ⁵ Kə wəkayı ŋkə pənəŋk ŋi-e, pəgbaŋne ŋi amera ŋobotu disre, ⁶ ŋc-kəna-bere nde ndəron, ewe anapa ən kə ande ən nde ndəron, pəloku ŋa: «Nəwələs kə ina, bawə inəŋk aŋkesiya ŋem ŋəkə ŋenasələ'im mə.» ⁷ Ic-lok'un:

Pəbotu pəŋkə-yi dareŋc teta fum wəkin nwe ŋŋkə-səkpər amera pəcəme dəpə dolompu darəŋ mə, pətas teta afum 99 aŋe ŋantəmar kəsəkpər mera, bawo ŋalomp mə.»

Capafə ca pəsam gbəleŋ mpe pənasələ, k'anəŋk sə pi mə

⁸ «Kə pəyənə fə ti-ε, wəran wəre ŋŋyə pəsam gbəleŋ wəco, a gbəleŋ bin bəsələr kə ta omot lamp, ta efer kələ, ta entən pi bel-bel, haŋ pəŋəŋk pi mə? ⁹ Kə wəran nwe eŋəŋk pəsam gbəleŋ mpe-ε, eŋwe anapa ən, kə andə ən, pələku ŋa: «Nəwoləs kə ina bawo inəŋk pəsam gbəleŋ mpe pənasələr'im mə.» ¹⁰ Ic-lok'un, pəbotu peyi melekəe a Kanu daco teta fum wəciya wəkin gbəŋ nwe eŋsəkpər amera pəcəme pələmpu darəŋ mə.

Capafə ca wətemp wəsələ, k'anəŋk kə sə mə

¹¹ Kə Yesu oloku sə: «Fum wələma enayə awut arkun mərəŋ. ¹² Kə wəkə efete mə, oloku kas: «Papa məsəŋ'im da pəmar idesətə ke kam mə.» Kə kas eyer daka dən awut ən akaŋe mərəŋ daco. ¹³ Nte mataka mepic meŋcepər mə, kə wan wəfet eŋcaməs daka dəkə enasətə mə fəp. K'osumpər dəpə k'əŋkə pəbələ, atəf ŋocuru. Nde enakə pəyi yama-yama pəc-ləsər-ləsər daka dəkə enayə mə. ¹⁴ Nte wan nwe elip kədi daka dən mə, kə dor dəpəŋ demberə atəf ŋəŋkə enayi mə, kə ca yəŋcop kəbut kə. ¹⁵ K'əŋkə pəyi nda fum wələma wəka atəf ŋəŋkə, wəkə enasəŋ kə kəkək ka səp yən mə. ¹⁶ Wan nwe pəfaŋ kədi yeri ya səp, mba ali fum enasəŋ fə kə yi. ¹⁷ Awa, k'eyefə kəcəm-cəmne teyi tən, k'olokune: «Afum cəke ŋayi kəbəc ndena papa kem aŋe ŋayə cacom cələram mə, a ina ic-fine nnə dor. ¹⁸ Kəyefə k'inder ikə ndena papa kem ikə iloku kə: Papa inçiya Kanu, k'inçiya sə mənə. ¹⁹ Imbut pələli mpe pəmar məsumpər'em pəmə wan kam. Mba məsumpər'im ŋə pəmə

wəbəc kam.» ²⁰ Kə wan nwe elək dəpə k'olukus ndena kas.»

«Dəsərbələ, kə kas eŋəŋk kə, kə nənəfər dəpəŋ dosumpər kə. Kə kas eyekse kəkə-fayənə kə, k'enepsərne kə dəkilim, k'ocup kə. ²¹ Kə wan oloku kə: «Papa, inçiya Kanu, k'inçiy'am, pəmar fə sə məsumpər'im pəmə wan kam.» ²² Mba kə kas kələku acar ən: «Nəkere duma dətət nəber kə! Nəber kə kurunde dətələr, nəsəŋ kə cəfta! ²³ Nəkere tana tetifi təkə, nədif pi. Padi yeri, pawoləs! ²⁴ Bawo wan kem wəkawə nəŋnəŋk mə, enafi, mba olukus sə kəder doru! Enasələ, mba inəŋk kə sə!» Kə ŋayefə kəwoləs. ²⁵ Tenatəŋne Coco pəyi dale. Nte wəkəkə ender pələtərne kələ kəŋan mə, k'ene təkə aŋfer pəc-pise mə. ²⁶ Kə Coco ewe wəcar wəkin k'eyif kə tes nte teyi kələ kəŋan mə. ²⁷ Kə wəcar oloku Coco: «Wəŋc'am eder, mba nte olukus kətəmnə disre mə, itə papa kam endife tana petifi pəkə.» ²⁸ Kə pəntele Coco nwe, ta efaŋ sə kəberə deker-ε. Kə kas owur kəkə-letsene kə. ²⁹ Mba kə wan wəcəkə-cəkə nwe oloku kas: «Meren melarəm mə mame, iyi'am darəŋ ic-bəc'am pəmə wəcar, ali dəsək din inçbekəl fə mosom mam, mba ali dəsək din sə mənə məsəŋ f'em tir idif səwoləs kə anapa'em. ³⁰ Mba nte wan kam wəkawə ender mə, nwe ŋŋkə pələsər-ləsər daka dam kə aran ayama-yama mə, nkən taŋ məndife kə tana petifi pəkə!» ³¹ Kə kas kələku Coco, «Mənə wan kem, səna eyi de kə mənə, daka nde o nde iyə nnə mə, dam də! ³² Mba pəmar yati pəboc kəsata, pawoləs: Bawo wəŋc'am wəkawə nəŋnəŋk mə, enafi, k'olukus sə kəyi doru; enasələ, k'anəŋk kə sə.»»

16

Capafə ca wəcəmbər-cəmbər daka

¹ Kə Yesu oloku acəpse ən darəŋ mə: «Fum wəkə daka wələma

enayɔ wəcəmbərə-cəmbərə daka, k'ander payemsene kɔ, a enləsər-ləsər daka da wəbe kən. ² Kɔ wəbe nwe ewe kɔ, pəc-loku kɔ: «Cəke cɔ ine te tam-ε? Məsɔŋ'em kəcərə təkɔ mənɔcəmbər-cəmbər daka dem mɔ, bawo məfəsɔ-yɔne wəcəmbər-cəmbər daka dem.» ³ Kɔ wəcəmbər-cəmbər daka nwe olokunε debəkəc: «Cəke cɔ indeyɔ-ε, bawo wəka daka nwe oloku kəwur'em kəcəmbər-cəmbər daka dən? Iyɔ fε fənəntər kədeyɔne wəbifti antɔf, ilapərne sɔ kəc-tola. ⁴ Inɔcərə ɔŋ nte indeyɔ, a afum naban'im wɔlɔ wənjan disre kɔ wəkawε owur'em kəcəmbər-cəmbər daka dən-ε.» ⁵ Kɔ wəcəmbər-cəmbər daka nwe ewe fum wəcəkɔ-cəkɔ wəkɔ enatəmpərə wəbe kən debe mɔ. K'eyif kɔ: «Cəke cɔ mənəmpərə wəbe kem debe-ε?» ⁶ Kɔ wəkakɔ oloku kɔ: «Moro m'olif cokos tasar tin (100).» — «Awa, məlek areka, mənde məcic: 50.» ⁷ K'eyif sɔ wəlɔma: «A mənə-a, cəke cɔ mənəmpər-ε?» Kɔ wəkakɔ oloku: «Malɔ busul tasar tin (100).» — «Awa, mənde məlek areka, məcic 80.» ⁸ Kɔ wəka daka nwe ɔŋkor-koru wəcəmbərə-cəmbərə kən daka wətɔlomp nwe nte ɔŋkɔt bel-bel mɔ. Awa, afum a doru nənɔcərə kəyɔ mes tanjan pətəs akɔ nyanɔne aka pəwanɔkərə mɔ.»

⁹ Kɔ Yesu ɔnɔcər: «Ic-lok'un: Nətene daka dətəsək anapa, itɔ ɔŋsɔŋε kɔ dendelip-ε, paban'un nde nəkəyi doru o doru mɔ. ¹⁰ Məna nwe anlan teta tes tefet mɔ, antam sɔ kəlan'əm teta tes tɔpɔŋ. Məna nwe mənəlomp teta tes tefet mɔ, məfəlomp teta tes tɔpɔŋ. ¹¹ Kɔ mənəlomp kəcəmbər-cəmbər ka daka dətəsək nde deyɔ doru dandε mɔ, anɔ endesɔŋ'əm kəcəmbər-cəmbər ka daka dosoku-ε? ¹² Kɔ mənəlomp teta daka da fum-ε, anɔ endesɔŋ'əm nde dɔyɔne dam mɔ-ε? ¹³ Ali wəcar wəkin ɔfɔtam kəbəcε abε mərəŋ. Kɔ pəyi ti-ε, enter wəkin pəbɔtər wəka mərəŋ; kɔ pəyɔne fε

ti-ε, pəcənɔkəle wəkin ta enɔcənɔkəle wəka mərəŋ-ε. Nəfɔtam kəbəcε Kanu kɔ pəsam.»

Moloku mənəŋksal ma Yesu

(Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

¹⁴ AFarisi, anɔ nənabɔtər pəsam mɔ, kəne ka moloku mame, kɔ nyanfε kəfani Yesu. ¹⁵ Kɔ Yesu oloku nɔ: «Nəna, nənɔcəmbərne afum alompun nɔ awenɔc'un anɔ nyan mɔ, mba Kanu kənɔcər'on bəkəc; bawo nte afum nampene darenɔc mɔ, itɔ Kanu nkən enɔce. ¹⁶ Tem ta sariye sa Musa kɔ yecicəs yecempi ya adənɔk a Kanu tenawon hanɔ tem ta Saŋ. Kəyefε ɔŋ tem tatəkɔ, k'ənɔcɔp kədənɔk moloku mətət ma **debε da Kanu**, nwe o nwe kəsεp k'ende kəberε ka di. ¹⁷ Mba pəfəfərəne kəm kɔ antɔf kəsəle, pətəs tofo tefet ta pecic pin* pa sariye kətəmpene. ¹⁸ Məna nwe mənɔce wəran kam mənənɔce sɔ wəlɔma mɔ, məyi kiciya kəpənɔ disre.† Məna nwe mənənɔce wəran nwe wos enɔce mɔ, dalakɔ dɔ nəyi disre.»‡

Capafɔ ca wəka daka kɔ Lasar

¹⁹ «Wəka daka wəlɔma enayi, pəc-bərne yamos yɔtət, yeyenɔki kəway; dəsək o dəsək pəyi pətət disre, pəc-di yeri yɔtət. ²⁰ Kəlɔ kən kirinɔ, fum wətəyɔ daka o daka wəlɔma, nwe anɔc-we Lasar mɔ, pəyɔ runɔc, pəfəntərə kusunɔka kən. ²¹ Lasar nwe pəfan kəc-wətəs yeri nyε yentəmpene-tempe ne amesa dənɔf nɔ wəka daka nwe mɔ, pədi. Mba kɔ cen yender yec-nentəs runɔc yɔn. ²² Kɔ Lasar efi, kɔ mələkεε mender mələk kɔ, kɔ mənɔkəre kɔ kəkɔ-nəsəm nde Abraham kəsək. Kɔ wəka daka nwe ender pəfi, k'awup kɔ. ²³ Nde kəfo nkε afi nənɔk mɔ, kɔ wəka daka eyekti fɔr; k'ənənɔk pəbɔle Abraham kɔ Lasar pəc-nəsəm kɔ kəsək. ²⁴ Kɔ wəka daka

* **16:17** itɔ ɔyɔne cəsoma «sigire» † **16:18** dalakɔ dɔ məyi kɔ wəran wəkakɔ ‡ **16:18** dalakɔ dɔ nəyi

nwe onkulørne: «Papa Abraham, møyon'tem nənəfər! Məsom Lasar pəgbət telər tən dərōmun pəder pəcaŋkəs'im temer; bawo kətərō k'indē nnō neŋc dandē.»²⁵ Kō Abraham oloku kō: «Wan kem, məcem-cəmnē a mənəsətō daka dam nte mənayi doru mō, kō Lasar nkən əsətō pəcuy kiyi kən doru. Ndekəl oŋ, kəŋesəm k'eyi, mənə məyi sō dəmnē pəcuy.»²⁶ Kō tēyefē dənda-ε, dobo dəpəŋ deyī su daco kō nənə nte təŋsəŋe nwe eŋfaŋ kəcepər pəder nnō səyi mō, ta entam-ε.»²⁷ Kō wəka daka nwe oloku: «Iletsen'am, Papa, məsom Lasar nde kəlō ka papa kem.»²⁸ Bawo, iyō di awəŋc aŋa kəcamət, Lasar pəkō pəlōku ŋa nte teyi nnō mō, nte təŋsəŋe ta ŋa sō ŋadeder nnō pəcuy pampē peyi mō.»²⁹ Kō Abraham oloku: «Ala, awəŋc'əm aŋa ŋayō Musa kō adəŋk a Kanu; ŋacəŋkəl ŋa.»³⁰ Kō wəka daka nwe oloku Abraham: «Ala, Papa, kō fum eyefē nnō afi ŋayi mō pəkō pəlōk-lokər ŋa-ε, ŋaŋsəkpər mera ŋacəmə pəlōmpu darəŋ.»³¹ Kō Abraham oloku kō: «Kō ŋantəcəŋkel Musa kō adəŋk a Kanu, ali fum eyefē nnō afi daco, ŋafəkō-cəŋkəl wəkayi.»

17

Kiciya kō kəŋaŋne

(Mt 18:6-7; Mk 9:42)

¹ Kō Yesu oloku acəpse ən darəŋ: «Pəfō-tam kəyi ta mes meyi mme məsəŋe fum kəciya mō. Mba pələc pəyi wəkō əŋsəŋe ti mō.»² Pəfəfəreŋe kəkot wəkayi tassar təpəŋ dəkilim pagbal kō dəkəba, kō pəyōne wəkayi pəsəŋe wəfəfər wəkin kəlōŋe-ε*.³ Nəkəmbərne bel-bel!

Kō wəŋc'əm eŋciya-ε, məgbəŋ-gbəŋər kō; **k'əsəkpər amera pəcəmə pəlōmpu darəŋ-ε**, məŋaŋneŋe kō.⁴ Kō wəŋc'əm eŋciy'am camət-məŋ dəsək din disrε-ε, a pəlūksərne kəder'əm

camət-məŋ pəc-lok'əm: «Kəsəkpər k'inder amera few, iŋcəmə pəlōmpu darəŋ-ε,» məŋaŋneŋe kō.»

⁵ Kō asom a Yesu darəŋ ŋaloku Wəbe: «Məberēne su kələŋ!»⁶ Kō wəbe oloku ŋa: «Kō nəntəmpər kələŋ nke kəyi pəmō təŋgben tefet mō, nəntam kəlōku kətək nke: Məgbukte nnō məkō məcəmə nde dəkəba, kətək kəŋkō kəyō tefəŋ tōnu.»

⁷ «Nənə akanε daco, anō əyō wəcar nwe embifti, kō pəyōne fə ti wəkayi pəc-kək, a pəc-kəna-yefē dalε, pəlōku kō: «Məder katəna məder mənde deməsa!»⁸ Nte oŋloku kō mō: «Məlōmpəs'em yeri yem, məberne duma məsəŋ'im yeri, haŋ ilip kədi yeri imun; k'ilip-ε, mənə mədi yeri məmun.»⁹ Wəka wəcar kakō eŋyek-yekəs kō bawo əyōne kō mes məkō efaŋ mō ba? Ala!¹⁰ Tin tayi tō kō nənə, kō nəlip k'əyō mes məkō afaŋər'un mō fəp-ε, nəloku: «Acar gbəcəŋəm ŋō səyōne; nte pəmar su kəyō mō, tō səyō.»»

Yesu kətaməs kən aka sen wəco

¹¹ Yesu eyi kəkō Yerusalem, kō Yesu eyefē kəcali atəf ŋa Samari kō ŋa Kalile daco mō.¹² Eyi kəberε tadare təlōma, kō afum wəco aka sen alōma ŋander ŋafayne kō; kō ŋaŋcəmə pəbələ.¹³ Kō ŋampəne sim ŋac-loku: «Yesu, Wəkirin, məyōne su nənəfər!»¹⁴ Nte Yesu eŋəŋk ŋa mō, k'oloku ŋa: «Nəko nəmentərne alōŋne nde kəlō kəpəŋ ka Kanu.» Afum aŋe ŋayi kəkō, kō pəyōne fō ŋasək a kō ŋandebere di.¹⁵ Nte wəkin eŋəŋk fō entamne mō, k'olūksərne pəc-cam debeki da Kanu dim dəpəŋ.¹⁶ K'efəntərə dəntəf, k'osumpər Yesu wəcək, k'eyek-yekəs kō.† Fum wəkakō, wəSamari eŋayi.¹⁷ Kō Yesu eyif kō: «Bafō asəkəs afum aŋe wəco? Deke aləpəs aŋe camət-maŋkələ ŋayi-ε?»¹⁸ Ali wəkin eŋcəm-cəmnē

* **17:2** pəsəŋe fum wəfəfər kəciya † **17:16** «k'eyek-yekəs kō» = «k'eyif Yesu nəwali teta kətaməs kən.»

fɛ kɛlʉksɛrnɛ **pædecam debeki da Kanu**, mɛnɛ wɛcɪkɛrɛ wɛkɪn wɛkawɛ?»¹⁹ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Mɛyɛfɛ mɛkɔ, kɛlan kam kɛyac'ɛm.»

Kɛder ka dɛbɛ da Kanu
(Mt 24:23-28,37-41)

²⁰ Ntɛ aFarisi ɲayif Yesu tɛm ntɛ **dɛbɛ da Kanu** dɛndɛdɛr mɔ, k'oloku ɲa: «**Dɛbɛ da Kanu** dɔfɔdɛr pagbɛtɛnɛ di fɛp. ²¹ Afɔkulɛ di, «Idɛndɛ nnɔ!», «Idɛkɔ ndɛ!» Bawo **dɛbɛ da Kanu** nɛna ɲɔ dɛyi dɛcɔ.»

²² Ntɛ Yesu elip kɛlɔku ɲa ti mɔ, k'oloku aɛpɛsɛ ɔn darɛɲ: «Dɔsɔk dɛndɛbɛp ndɛ nɛndɛfan kɛnɛɲk dɔsɔk din da Wan ka fum mɔ, mba nɛfɔsɔ-nɛɲk di. ²³ Andɛlɔk'un: «Eyi nnɔ!» kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ «Eyi ndɛ!» Ta nɛdɛkɔ di, ta nɛdɛyɛksɛrnɛ kɛkɔ ka di. ²⁴ Pɛmɔ tɔkɔ pɛmot pɔɲmot a pɛyɔ wanjɛrɛ darenɔ kɛyɛfɛ kɛsɔk kin han ka mɛrɛɲ mɔ, tatɔkɔ tɔ Wan ka fum endɛyi kɔ dɔsɔk dɔn. ²⁵ Mba mɛnɛ pɛtɛrɔ pɛpɔɲ kɛrɛs, afum a tɛm tante ɲawɛnɛs kɔ. ²⁶ Tɔkɔ tenɛɛpɛr tɛm ta Nuha mɔ, tendɛɛpɛr sɔ dɔsɔk da Wan ka fum. ²⁷ Afum ɲanɔ-di yeri, ɲac-mun, arkun kɔ aran ɲac-nɛɲɔnɛ, han dɔsɔk ndɛ Nuha ɛnɛbɛrɛ debil mɔ: Kɔ dɔmun dɛlarɛm dɛndɛr ndɛ dɛnamɛlɛk ca fɛp mɔ.† ²⁸ Pɛndɛyi pɛmɔ tɛm ta Lɔt. Afum ɲanɔ-di yeri, ɲac-mun, ɲac-way, ɲac-camɛs, ɲac-bɔf, ɲac-cɛmbɛr wɔlɔ. ²⁹ Mba dɔsɔk ndɛ Lɔt owur Sodom mɔ, nɛɲɔ kɔ pɛrbɛlɔ yɛnatuf Sodom kɔ yɛmɛlɛk ca ya di fɛp.‡ ³⁰ Itɔ pɛndɛyi dɔsɔk ndɛ andɛmentɛr Wan ka fum mɔ.»

³¹ «Dɔsɔk dadɔkɔ mɛna nwɛ mɛɲyi dɛkɛr, ca yam yɛyi dukɛlɔ mɔ, mɛfɔtam kɛbɛrɛ mɛlɛk yi. Mɛna nwɛ tɛmbɛp dɛlɛ mɔ, mɛfɔtam kɛlʉksɛrnɛ kɛlɔ kam ndɛ dare. ³² Nɛcɛm-cɛmɛnɛ wɛran ka Lɔt.* ³³ Mɛna nwɛ mɛndɛsɛp kɛkɛkɛs kɛyi doru kam mɔ, kɛndɛsalpɛr'ɛm,

kɔ mɛna nwɛ kɛnasalpɛr mɔ, mɛndɛsɔtɔ ki. ³⁴ Ic-lok'un: Pibi papɔkɔ, afum mɛrɛɲ ɲandɛfɛntɛrɛ kɛfɛɲɔ kin, pasumpɛr wɛkɪn pasak wɛkɔ; ³⁵⁻³⁶ aran mɛrɛɲ ɲandɛyi kɛcɔ kirir kin, pasumpɛr wɛkɪn pasak wɛkɔ.† ³⁷ Kɔ aɛpɛsɛ ɔn darɛɲ ɲayif kɔ: «Dɛkɛ tatɔkɔ tendɛkɔ-yi-ɛ, Wɛbɛ?» Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nɛdɛ pɛfi pɛyi mɔ, difɔ yɔfan yɔɲlɔɲkanɛ.»

18

Capafɔ ca wɛran nwɛ wos efi mɔ, kɔ wɛbɔc kiti

¹ Kɔ Yesu oloku ɲa capafɔ, kɛmentɛr ɲa fɔ mɛnɛ **ɲac-lok-lokɛr Kanu** tɛm o tɛm ta dis dɔlɔl ɲa. ² K'oloku: «Dɛrɛ dɔlɔma dɛnɛyi dɔyɔ wɛbɔc kiti nwɛ ɛnatɔ kɛnɛsɛ Kanu mɔ, ali fum ta ɛlɛlɛs-ɛ. ³ Dɛrɛ dadɔkɔ dɔyɔ sɔ wɛran wɛtɔlɔ wɛlɔma nwɛ ɛɲɔ-der pɛc-loku kɔ: «Mɛbɔc'ɛm kiti kɔ wɛyɛfɛrɛnɛ kem dɛcɔ!» ⁴ Kɔ wɛbɔc kiti nwɛ ɛfatɛr kɔ han, k'ɛndɛ pɛlɔkunɛ dɛbɛkɛc: «Ali ntɛ intɔcɛrɛ Kanu, ta ɛlɛlɛs nwɛ o nwɛ mɔ; ⁵ ntɛ wɛran nwɛ wos efi, ɔlɔlɛs'im dis mɔ, ibɔcɛ kɔ kiti kɔ wɛyɛfɛrɛnɛ kɔn dɛcɔ, ntɛ tendɛsɔɲɛ kɔ kɛtɔ-gbɔkɛrɛ-gbɔkɛrɛ sɔ kɛdɛr mɔ, pɛdɛnɛɲkanɛ kɛlɔlɛs'im dis mɔ.» ⁶ Kɔ Wɛbɛ Yesu ɔnɔcɛr: «Nɛcɛɲkɛl ntɛ wɛbɔc kiti wɛtɔlɔmp ɔɲlɔku mɔ. ⁷ Kanu nkɔn ɔfɔdɛkɔ-bɔcɛ afum ɔn aɲɛ kiti ba, aɲɛ ɲambɔkɛr kɔ pibi kɔ dan mɔ? Endɛsɔɲɛ ɲa kɛwɔn kɛkar ba? ⁸ Ic-lok'un: «ɔfɔdɛsɔɲɛ ɲa kɛwɔn kɛkar, ɛndɛbɔcɛ ɲa kiti katɛna-katɛna. Mba kɔ Wan ka fum ɛndɛdɛr-ɛ, ɛndɛbɛp kɛlan doru ba?»

Capafɔ ca wɛFarisi kɔ wɛwɛrɛs dut

⁹ Kɔ Yesu oloku sɔ capafɔ nɛcɛ afum ɛlɔma aɲɛ ɲanɛcɛm-cɛmɛnɛ kɛlɔmp, a ɲac-fɛfɛrɛs akɔ mɔ: ¹⁰ «Kɔ afum mɛrɛɲ ɲampɛ kɛkɔ-tɔla Kanu ndɛ **kɛlɔ kɛpɔɲ ka Kanu**; wɛkɪn

† 17:27 Dɛkɛɔp 6:9-7:24 § 17:29 Dɛkɛɔp 19:24 * 17:32 mɛmɛmɛn Dɛkɛɔp 19:26

† 17:35-36 Andɛɲɔr yɛycɪcɔs yɔlɔma [Arkun mɛrɛɲ ɲandɛyi dɛlɛ din dayi, pasumpɛr wɛkɪn pasak wɛkɔ. »]

nwe pəyənə wəFarisi, wəkə pəyənə wəwerəs dut. ¹¹ WəFarisi nwe pəcəmə pəc-lok-lokər Kanu dəbəkac nte: «Kanu, iyek-yekəs'am* nte intəyi pəmə afum aləpəs akə nɔyənə abanɔs ca ya afum mə, ta nɔlomp, nɔac-sumpər dalakə, kə intəyi pəmə wəwerəs dut nwe mə. ¹² Kəmerən k'ɔnɔn dəsək doluksər disre, ic-sən sə farile fəp fa yəsətə yem.» ¹³ Wəwerəs dut nwe nkən pəcəmə pəbələ, pəc-nese kəyektɔ fər darenɔc yati, mba pəc-sut-sutne abəkac kəc-loku: «Kanu mənən'em, ina wəciya!» ¹⁴ Ic-lok'un: Fum wəkakə enalomp nno Kanu kəyi mə, a k'endelukus nde ndarən; mba wəFarisi enalomp fə nno Kanu kəyi mə. Nwe o nwe eləkne, andetore kə; nwe o nwe otontne, andepene kə.»

*Yesu kətolane kən awut afət
(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)*

¹⁵ Afum nɔc-kere Yesu ali cənaka nte tənɔnɔ pəc-denər nɔ waca pətolanə nɔ mə. Nte acepse ən darən nənənɔc ti mə, kə nənɔbən-gbənər nɔ.

¹⁶ Mba kə Yesu ɔlətərnene awut pəc-loku: «Nəce awut nader nno iyi mə! Ta nəmone nɔ, bawo **dəbe da Kanu**, anɔ nɔyi pəmə awut mə, nɔyənɔ nɔ. ¹⁷ Awa! Ic-lok'un nwe o nwe ɔntəban **dəbe da Kanu** pəmə wan wəfət mə, ɔfəberɔ nɔ disre few!»

*Wərkun wəkə daka delarəm
(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)*

¹⁸ Kə wəbe wələma eyif kə: «Wəbe wətət, cəke cə pəmar'im kəyən, isətə kəyi wəyən katina-ɔ?» ¹⁹ Kə Yesu eyif kə: «Ta ake tə mənwen'em «Wətət»-ɔ? Ali fum ɔyənə fə wətət, mənə Kanu gbəcərəm. ²⁰ Mənɔcərə mosom ma Kanu: Ta məsumpər dalakə; ta mədif fum; ta məkiye; ta məbanɔc fum yem disre; mələləs akombərə am- papa kam kə iya kam.» ²¹ «Nɔcəmə maməkə fəp darən kəyefe nte inafete mə,» fum wəkakə pəc-loku. ²² Nte Yesu ene

kə dim mə, k'oloku kə: «Awa tes tin tobut'am: Məcaməs daka dam, məyer pəsam papəkə atəyən daka, məndekə-sətə daka dənənɔc nte darenɔc. Kə təyefe danda-ɔ, məder məceps'em darən.» ²³ Nte fum nwe ene moloku ma Yesu mə, kə abɔc nɔmberɔ kə, bawo enayən daka delarəm. ²⁴ Nte Yesu enənɔc kə abɔc nɔmberɔ kə mə, k'oloku: «Pənɔcaca aka daka kəberɔ ka **dəbe da Kanu** dantəf. ²⁵ Pəfəfərəne yəkəmə kəberɔ ka abi nɔ təsəmbɔ pətəs wəkə daka kəberɔ ka **dəbe da Kanu** dantəf.» ²⁶ Anɔ nənɔc-cənɔcəl Yesu mə nɔyif kə: «Anɔ antam nɔ kəyac-ɔ?» ²⁷ Kə Yesu oloku nɔ: «Nte tənɔmbər afum mə, Kanu kəntam ti.» ²⁸ Kə Piyər oloku: «Sənə səsək daka dosu kə sənɔcəm'am darən.» ²⁹ K'oloku nɔ: «Awa! Ic-loku nu kanɔc: Fum eyi fə, nwe nɔsək kələ kən, wəran kən, wənɔc, akomene ən, kə awut ən teta **dəbe da Kanu**, ³⁰ ta wəkəyi nɔkəsətə pələrəm doru dandɔ, kə dekirinɔc nte nənɔyɔ wəyən katina mə.»

*Yesu endənɔc ta maas defi dən kə
kədeyefe kən afi daco*

(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

³¹ Kə Yesu elək Asom ən wəcə kə mərən, k'oloku nɔ: «Yerusalem andepɔ. Mes mme adənɔc a Kanu nənənɔc teta Wan ka fum mə fəp, məndekə-yi. ³² Bawo andekə-bɔc kə atəyənə Suyif dəwaca; andekə-fani kə, andekə-tərəs kə, andekə-yuksər kə lin, ³³ andekə-sute kə tənənɔcən, a pədɔdif kə. Tataka ta maas ta defi dən, pəyefe afi daco.» ³⁴ Mba Asom ən nənənɔc fə ti tələm o tələm. Nənənɔc fə nte tatəkə toloku mə.

*Yesu kətaməs kən wətənənɔc
(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)*

³⁵ Nte nɔyi kələtərnə Yeriko mə, tətənɔc wətənənɔc wələma pəndɔ dən kəsək pəc-tola. ³⁶ K'ene pəkət pa kənay, k'eyif daka nde dender mə. ³⁷ K'aloku kə: «Yesu wəkə Nasarət eyi kəcepər!»

* **18:11** «iyek-yekəs'am» = «iyifəm nəwali teta . . .»
ta aYisrayel = «wəyac kənan.»

† **18:38** «Wan ka Dawuda,» Ti təyənə tokule

38 K'õᅅkulærne: «Yesu waka† Dawuda mæyon'em nonofor!»
 39 Aᅅe ᅅanasol kō Yesu ᅅayi kō tekirinᅅ mō, ᅅayefe kēgbāᅅ-ᅅbāᅅᅅr kō a pēcaᅅk, mba wēkakō pēc-naᅅkane kēkulē-kulē: «Wēka Dawuda mæyon'em nonofor!»
 40 Kō Yesu eᅅcāmē, k'osom a pakere kō fum nwe. Nte alātærneᅅ kō mō, k'eyif kō: 41 «Cēke cō mēfan a iyōn'am-ē?» K'oloku: «Wēbē, iluksærne sō kēnāᅅk!»
 42 Kō Yesu oloku kō: «Mēlüksærne sō kēnāᅅk! Kēlanᅅ kam kēyac'ēm.»
 43 ᅅbāᅅcana babōkō kō fum nwe eᅅnāᅅk, k'eyefe k'eᅅcāmē kō darēᅅ **pēc-cam debeki** da Kanu. Nte afum fēp ᅅanāᅅk tatōkō mō, kō ᅅayefe kēkor-koru Kanu.

19

Yesu kō Sasey

1 Nte Yesu embere Yerikō mō, k'eᅅcali dare. 2 Awa, kō fum wēlōma, nwe aᅅc-we Sasey, nwe eᅅayōᅅe wēbe ka awerēs dut, pēyō daka dēlarēm, 3 pēc-tēn kēcāre fum nwe aᅅwe Yesu mō; mba eᅅc-tam fē ti, bawo afum ᅅanala, nkōᅅ pēbumpsēᅅ. 4 Kō fum nwe eᅅcēpār kirinᅅ k'ōᅅkō pēfārēᅅk dākōtōk nte tēᅅsōᅅe kō kēnāᅅk Yesu mō, bawo dif' enakō kēcēpār. 5 Nte Yesu embēp kōtōt kēᅅkō dēntōf mō, k'eyēkti fār k'eᅅnāᅅk fum nwe, k'oloku kō: «Sasey mākufe mator; bawo nde kēlō kam inᅅkō mākō iyi.»
 6 Kō Sasey embēlkār kōtor, k'embanᅅ Yesu pēbōtu disre. 7 Nte afum ᅅanāᅅk ti mō, kō ᅅayefe kēcōpēᅅ, ᅅac-loku: «Ndena fum wēcīya ᅅᅅkō pēyi.»
 8 Mba Sasey nwe eᅅnacāmē wēbe fār kirinᅅ mō, oloku: «Wēbē, indesōᅅ atōyō daka dacō da kēsōtō kem; nwe o nwe inananᅅkane kēbanᅅᅅr pēlarēm mō, indesōᅅ wēkayi kēmanᅅkālē ka tōkō inabanᅅᅅr kō mō.»
 9 Kō Yesu oloku kō: «Mākō, Kanu kēyac aka kēlō kēᅅkē, bawo mēna sō wēka Abraham mēyōᅅe!»
 10 Bawo Wan

ka fum ender kēdetēn kō kēyac ka aᅅe ᅅanasōᅅe mō.»

Capafō cō mēᅅcāmbāl ma kēma (Mt 25:14-30)

11 Afum ᅅayi kēcēᅅkāl Yesu. Kō Yesu ᅅōcōār capafō cālōma, bawo ᅅanālōtærne Yerusalem, afum ᅅac-cēm-cēmne a **dēbē da Kanu** dōᅅkōwur ᅅbāᅅcana babōkō. 12 Kō Yesu oloku: «Fum wētōt tokom wēlōma, eᅅayefe k'ōᅅkō atōf ᅅōbol-bōlu kākō-tēn dēbē a pēdeder. 13 Kō fum nwe ewe acar ᅅn wēcō, k'ōsōᅅ ᅅa nwe o nwe kēme kēpōᅅ kin, k'oloku ᅅa: «Nēc-kafālē-kafālē ki waca haᅅ ic-der.»
 14 Mba afum aka dare dadōkō ᅅanater kō, kō ᅅasom kākō-loku nde fum nwe ᅅᅅc-kō kōtēn dēbē mō: «Sōfan fē a fum wēkawē pēyōᅅe su wēbe!»
 15 Kō fum nwe ᅅᅅkō pēsōtō dēbē, nte olukus mō, k'ewe acar ᅅn aᅅe wēcō kēdecāre nte nwe o nwe eᅅkafālī-kafālī waca mō. 16 Kō wēcār wēcōkō-cōkō ender, k'oloku: «Wēbē, isōtō wēcō wa kēma kēᅅkō mēnasōᅅ'im mō.»
 17 Kō fum nwe oloku: «Tētesē, wēcār wētōt mēyōᅅe, bawo mēlomp teta tes tēfēt, indesōᅅ sādare wēcō mēyōᅅe wēbe kēᅅan.»
 18 Kō wēcār wēka mēᅅᅅᅅ ender, kō wēkakō oloku kō: «Wēbē, kēcāmēt ka kēᅅkō mēnasōᅅ'im mō, k'isōtō.»
 19 Kō fum nwe oloku sō wēkakō: «Isōᅅ'ēm sādare kēcāmēt, mēyōᅅe wēbe kēᅅan.»
 20 Kō wēlōma ender pēlōku: «Wēbē kēma kam kēᅅkē, inafōktār ki dākāloto kōtōt imēᅅk.»
 21 Bawo inanes'am nte mēᅅcūca mes mō: Mēᅅᅅek mpe mēntōboc mō; mētēl nde mēnatō-bōf mō.»
 22 Kō fum nwe oloku wēcār kōᅅ: «Moloku mam m' indekit'ēm, mēna wēcār wēlēc! Mēnacāre a inᅅcūca; k'inᅅᅅek mpe intōboc mō, ic-tēl da intōbōf mō. 23 Ak' enasōᅅe nte mēnatō-bōs-bōsār pēsām pem mō, kō nte ilukus mō, k'inᅅkō ibāᅅ pi padēᅅārēn'em kēntāᅅᅅᅅ?»
 24 K'oloku afum aka ᅅanayi di mō: «Nēbanᅅᅅr kō kēma kēᅅkō nākēᅅe ki wēkō ᅅsōtōn'em

wəco mə.»²⁵ Kɔ afum ŋaloku: «Wəbe, wəkakɔ ɔsɔtɔ wəco!»²⁶ Kɔ fum nwe oloku ŋa: «Ic-lok'un: Məna nwe məyɔ mə, amberene sɔ məna wəkayi. Mba məna nwe məntɔyɔ mə, ambanjər'əm ali depic pəkɔ məyɔ mə.»²⁷ Ta merəŋ tayi, nəker'em ater'em aŋe ŋanato-faŋ a iyɔne ŋa wəbe mə, nəfay ŋa mera fɔr yem kirin.»

Yesu kəkɔ kɔn Yerusalem
(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Sanj 12:12-19)

²⁸ Nte Yesu elip kəloku afum moloku maməkɔ mə, k'osumpər dɔpɔ afum kirin kəkɔ Yerusalem.²⁹ Nte Yesu ɔlɔtərne sɔdare sa Betfase kɔ Betani mə, kəca ka tɔrɔ təkɔ aŋwe Tɔrɔ ta Olif mə, kɔ Yesu osom aɕepse ɔn darəŋ merəŋ.³⁰ K'oloku ŋa: «Nəkɔ nde dare nde antefərne mə, kɔ nənjkɔberɛ-ɛ, nənjkɔbɔp di sɔfale sɔfət pakot si, nse fum o fum ɛntatɔ-nde mə. Nəsikali si, nəkerɛ.»³¹ Kɔ fum eyif nu: «Ta ake tɔ nəŋsikəle si-ɛ?» Nəloku kɔ gbəcərəm: «Bawo Wəbe efaŋ si.»

³² Kɔ afum aŋe anasom mə ŋaŋkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp sɔfale sɔfət pakot si pəmɔ təkɔ Yesu ɛnaloku ŋa mə.³³ Ŋayi kəsikali sɔfale sɔfət, kɔ asərka ŋayif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋsikəle sɔfale sasəkɔ-ɛ?»³⁴ Kɔ aɕepse ɔn darəŋ merəŋ aŋe ŋaloku aka sɔfale: «Wəbe efaŋ si.»³⁵ Kɔ afum aŋe ŋaŋkene Yesu sɔfale sɔfət nse, kɔ ŋandenjəsər si suma sənjan, kɔ Yesu ɛnde si kəronj.³⁶ Təkɔ ɔŋc-kɔ kirin mə, itɔ afum ŋaŋc-perɛ kɔ suma sənjan dɔpɔ.³⁷ Nte ŋalɔtərne Yerusalem nde pətəmbəlɔr pa Tɔrɔ ta Olif mə, kɔ pəmbɔt kənay kəŋkɔ kənacəpse kɔ darəŋ mə fəp. Kɔ ŋayefɛ kəkɔr-koru Kanu pəpəŋ, bawo ŋananəŋk **mes mɛwɛy-wɛy mmɛ Kanu kəmməntər mə.**³⁸ Kɔ ŋac-loku:

«Kanu Kəpəŋ kəpocɛ pətət wəbe nwe ɛnderɛne tewe tən mə!
Pəforu peyi dareŋc,

kɔ **pəmot pa pələl pa dəbe dɔn** peyi dareŋc!»

³⁹ AFarisi akin akin akɔ ŋanayi kənay kəŋkɔ dacɔ mə, ŋaloku Yesu: «Wəbe, məloku aɕepse am darəŋ ŋacaŋk!»⁴⁰ Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kɔ ŋaŋcaŋk-ɛ, masar mɔŋkule-kule!»

Yesu kəbok kɔn teta Yerusalem
⁴¹ Nte ŋalɔtərne Yerusalem, a kɔ Yesu ɛnəŋk dare mə, k'ɛyefɛ kəbok teta di,⁴² k'oloku: «Yerusalem, məna ɛŋcərə məkɔ təkɔ aŋyɔ pasɔtɔ pəforu mə! Mba ndəkəl tatəkɔ tənjbɔpən'am, məfotam ti kənəŋk.⁴³ Bawo dɔsək dendeder nde ater'am ŋandenjəkər'əm kandɛ, ŋakel'əm, a ŋadewɛpərən'am waca fəp mə.⁴⁴ Ŋandeləsər'əm haŋ awut am, ali tasar tin ŋafɔdesakar'am mpe pəndenjərne pələm mə, bawo mənacərə fɛ tɛm nte Kanu kənader kəmar'əm mə!»

Yesu kəberɛ kɔn nde kələ kəpəŋ ka Kanu
(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Sanj 2:13-22)

⁴⁵ Nte Yesu ɛmbere nde **kələ kəpəŋ ka Kanu** mə, k'ɛyefɛ kəbeləs acaməs.⁴⁶ K'oloku ŋa: «Dəyecicəs Kanu kəloku: «Kələ kem, tofo nde **əŋlok-lokər Kanu** tɔ, mba nəna nənjkafəli ki aŋgbaŋcan nŋe akiye ŋaŋgbɔpne mə.»»

⁴⁷ Dɔsək o dɔsək Yesu ɛŋc-təkse afum dəndo **kələ kəpəŋ ka Kanu** disrɛ. Aloŋne apəŋ, atəkse sariye, kɔ abeki a dətɔf ŋac-tɛn kədif kɔ.⁴⁸ Mba ta ŋaŋcərə nte ŋaŋyɔ, bawo afum fəp ŋaŋc-cəŋkəl moloku ma Yesu, ta ŋafaŋ kəbut ali toloku tən tin kəne-ɛ.

20

Deke kətam mes ka Yesu kəyefɛ-ɛ?
(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

¹ Dɔsək dələma, nte Yesu eyi kətəkse afum nde **kələ kəpəŋ ka Kanu** mə, pəc-dəŋk moloku mətət. K'aloŋne apəŋ, kɔ atəkse a sariye kələkəne abeki a dətɔf ŋambərər kɔ,² kɔ ŋaloku Yesu: «Məloku su

ma sariye nse səsəŋ'am kəyɔ ka mes mame mə, kə pəyənə fə ti-ε, məbənçər su nwe osom'əm kəyɔ ka mi mə.» ³ Kə Yesu oloku ŋa: «Ina sɔ, k'iyif'un k' inder toloku tin: ⁴ Anɔ enasom Saŋ kədegbət fum dərɔmun-ε, Kanu ba, ka afum?» ⁵ Kə ŋayefə kəgbəkələnə taŋan, ŋac-loku: «Kɔ səlɔku fɔ Kanu-ε, enyif su: «Ta ake tɔ nənata-laŋ-ε?» ⁶ Mba kə səlɔku ndekəl fɔ: «Afum ŋanasom kɔ-ε,» afum a dətɔf fəp ŋaŋcacas su, bawo ŋaŋcərə fəp a Saŋ wədəŋk wəka Kanu ɔ enayənə.» ⁷ Kə ŋaloku Yesu: «Səŋcərə fə.» ⁸ Kə Yesu oloku ŋa: «Ina sɔ ifəbənçər'un nwe osom'im kəyɔ ka mes mame mə.»

Capafɔ ca abum dale alec bəkac
(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹ Kə Yesu eyefə kəlɔku afum capafɔ nce: «Fum enabɔf tək yokom dale, k'ənçəmbər yi seke, k'owur k'əŋkə atɔf ŋələma nŋe enakɔ pəwon mə. ¹⁰ Nte tem tembəp mə, kə fum nwe osom wəcar nno abum a dale anje ŋayi mə, a ŋapocə kə yokom yələma ya tək yayəkə. Mba kə abum a dale ŋasut kə, kə ŋasak kə, k'olukus waca wəsəkər. ¹¹ Kə fum nwe ŋəgbəkərə sɔ kəsom ka wəcar wələma; kə abum a dale ŋasut sɔ wəkakɔ, kə ŋalapəs kə, kə ŋasak kə, k'olukus waca wəsəkər. ¹² Kə fum nwe osom sɔ wəka maas, kə abum a dale ŋambopər wəkakɔ, kə ŋambeləs kə. ¹³ Kə wəka dale nwe eyifnə: «Cəke cɔ indeyɔ-ε? Wan kem nwe imbətər mə indesom; tələma ŋaŋkələs wəkakɔ.» ¹⁴ Mba nte abum a dale ŋanəŋk wəkakɔ mə, kə ŋalokənə: «Wədəlek kə kən ɔfɔ wəkakɔ. Padif kə nte tənşənje dale dede dəyənə dosu mə.» ¹⁵ Kə abum a dale anje ŋasumpər wan ka wəka dale, kə ŋawurenə kə dale kəsək kə ŋandif.»

Kə Yesu eyif acəŋkəl ɔn, «Cəke cɔ pəmar wəka dale nwe pəyɔ ŋa-ε?» ¹⁶ Kə Yesu ɔnɔcər: «Pəmar

wəka dale nwe pəder pədif abum a dale akakɔ fəp, pəban ŋə sɔ dale pəsəŋ abum ələma.» Nte afum ŋane moloku mme mə, kə ŋaloku: «Ta tatəkɔ tetam kəyi!» ¹⁷ Kə Yesu eŋkafəli kəro k'əməmən ŋa, k'eyif: «Cəke cɔ toloku tecic tantə toloku oŋ-ε?»

«Tasar nte acəmbər kələ ŋanace mə, ipede pəyənə oŋ tasar mpe posumpər kələ mə.»

¹⁸ Nwe o nwe etempnə pi kəroŋ, entepə;

məna nwe pentempnə sɔ kəroŋ mə, pomputək'əm.»

Abə a dine aSuyif kafan kəŋan kəkəŋkəla-kəŋkəla Yesu

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹ Atəksə a sariye kə aloŋnə apəŋ ŋac-ten kətəp kə waca tem tatəkɔ, bawo ŋanacərə a te taŋan tɔ Yesu enalokə capafɔ cacəkɔ; mba ŋac-nese afum akɔ ŋanayi di mə. ²⁰ Kə ŋayefə kəkəŋkəla-kəŋkəla Yesu. Ti disrə, kə ŋasom afum anje ŋanabaŋnə kəcəŋkəl moloku mən mə. Afum ŋanayi anje anasom kəkə-sumpər Yesu dəmoloku mə, nte tənşənje ŋatam kəber kə wəbe dəwaca, nwe enatəmpər kətam kə fənəntər dətɔf mə. ²¹ Kə afum asom anje ŋaŋcaŋ kə moloku: «Wətəksə, səŋcərə fɔ moloku mame məŋloku məc-təksə mi afum mə məsək; məfəkiti fum kənəŋk kən, mba kəŋce kə mantəksə afum kəkət nke kəmbət Kanu mə. ²² Awa, məloku su ma, pəmar kəsəŋ dut dosu wəbe wəka Rom* ba, ka pəmar fə ti?» ²³ Mba kə Yesu enepəl kəta kəŋan, k'oloku ŋa: ²⁴ «Nəmentər'im pəsam gbələŋ bin. Kəro ka ana kəyi pəsam papəkə-ε, kə tewe ta wəkayi?» Kə ŋaloku, «Wəbe wəka Rom.» ²⁵ Kə Yesu oloku ŋa: «Awa, nəsəŋ wəbe wəka Rom pəkɔ pəyənə pən mə, kə Kanu sɔ pəkɔ pəyənə pa Ki mə.» ²⁶ Afum anje ŋantam fə kəsumpər kə dəmoloku kənay nke daco; mba nte

* 20:22 «Wəbe wəka Rom» = «Sesar,» ti təyənə tokule ta wəbe wəka Rom.

moloku ma Yesu mençiyane ña mɔ, kɔ ñançanj.

Kəyif ka kədəyefɛ ka defi afi daco
(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Kɔ aSadisi alɔma ñander nnɔ Yesu eyi mɔ. ASadisi akakɔ ñanç-loku a k'afi-ɛ, kəyefɛ kəyi fɛ sɔ. Kɔ ñayif Yesu moloku mme: ²⁸ «Wətəkse, nte tɔ Musa enacice su: «Kɔ wɛnç ka fum efi pənɛnçɛ mba ta ɔyɔ wan-ɛ, wɛnç wəkɔ eyi doru mɔ, entam kənasar wəran ka wəfi pəkome kɔ awut.» ²⁹ Mba awɛnç camət-merəñ ñanayi tɔlɔma. Kɔ wəcəkɔ-cəkɔ enɛnçɛ, k'efi ta esak wan-ɛ. ³⁰ Kɔ wəka merəñ enasər wəran kɔn, ³¹ kɔ tɛyefɛ danda kɔ wəka maas enasər kɔ. Tatəkɔ tɔ tənəkɔ hañ kɔ awɛnç anja anje camət-merəñ fəp ñanɛnçɛ wəran wəkin nwe, ta nwe o nwe esak wan-ɛ. ³² Tələpəs oñ, kɔ wəran nwe efi. ³³ Kɔ dəsək dəyefɛ da afi dendeɓəp-ɛ, anɔ endelek wəran wəkawɛ-ɛ? Bawo awɛnç anja akanje camət-merəñ fəp ñananɛnçɛ kɔ!» ³⁴ Kɔ Yesu oloku ña: «Arkun kɔ aran a doru dandɛ ñanɛnçɛnɛ. ³⁵ Mba nde doru dakɔ dender mɔ, Kanu kənəñk fɔ pəmar alompu ñayefɛ defi, a ñasɔtɔ kəyi wəyɛn doru dadəkɔ-ɛ, ñafode ñac-ɛnɛnçɛnɛ. ³⁶ Ñafɔtam sɔ kəfi, bawo pəyi ña pəmɔ melekɛɛ, ña ñandeyɔnɛ awut a Kanu, bawo Kanu kəyɛkti ña defi. ³⁷ Musa oloku pəsoku pɛs a afi ñandeyefɛ defi. Kəfo nke ançic teta tərəntəm nte tɛnç-mar mɔ, Musa ewe Kanu danda «Kanu ka Abraham, Kanu ka Isiyaka, Kanu ka Yakuba.»» ³⁸ Kɔ Yesu ɔnɔcər, «Kanu bafɔ ka afi kɔ, mba ka ayi wəyɛn; bawo nnɔ Kanu kəyi mɔ, fəp fənyi wəyɛn.» ³⁹ Kɔ acicəs a sariyɛ alɔma ñalɛk moloku, kɔ ñaloku: «Wətəkse, məloku bel-bell!» ⁴⁰ Kɔ ñanç-nesɛ sɔ kəyif kɔ moloku mɔlɔma.

Wəyɛk-yɛk wəka Kanu kɔ Dawuda

(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Kɔ Yesu oloku ña: «Cəke cɔ antam kəlɔku a Wəyɛk-yɛk wəka Kanu wəka Dawuda ɔyɔnɛ-ɛ? ⁴² Bawo Dawuda nkən yati oloku buk ba Yabura Dawuda disre: «Wəbɛ enaloku wəbɛ kem: Məder mändɛ nnɔ kəca kem kətɔt, ⁴³ Ifañ kəbocər'əm atereɛnɛ am dəntɔf mənas-nas ña.»† ⁴⁴ Kɔ Dawuda ewe wəsom ka Kanu «wəbɛ kən»-ɛ, cəke cɔ wəkakɔ entam kəyɔnɛ wan kən-ɛ?»

Yesu oloku a pakembərne məyɔ ma atəkse sariyɛ

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

⁴⁵ Nte afum ñayi kəcəñkəl Yesu mɔ, k'oloku acɛpse ɔn darəñ; ⁴⁶ «Nəkembərne atəkse sariyɛ: Nambətər kəkətəsɛ suma səpəñ, ñambətər pac-yif ña kəyif kətɔt mofɔ mme mɛnɔlɛ mɔ, ñambətər dəkəndɛ dəcəkɔ-cəkɔ **dəkəcəpəs**, kɔ səcəm səcəkɔ-cəkɔ mofɔ mme anɔkɔ kədi yeri mɔ. ⁴⁷ Na ñambañər aran anje awos anja ñafi mɔ daka danjan, ña ñambɔləsɛ sali nte tənçɔnɛ pagbəkəre ña mɔ. Andekɔ-kiti ña kiti kəyɛnki!»

21

Kəpocɛ ka wəran wətəyɔ daka nwe wos enafi mɔ

(Mk 12:41-44)

¹ Kɔ Yesu eyɛkti fər, k'ənəñk nte aka daka ñanç-ber kəpocɛ kəñan dətəfala ta **kəlɔ kəpəñ ka Kanu** mɔ. ² K'ənəñk sɔ wəran wətəyɔ daka wəlɔma nwe wos efi mɔ, pəc-ber mɛnçəmbəl mɛfɛt merəñ ma kəpər. ³ K'oloku: «Ic-lok'un, kançɛ: Wəran wətəyɔ daka wəkawɛ wos enafi mɔ, ompocɛ pətəs aka fəp. ⁴ Bawo afum aləpəs anje fəp, nte daka dɛlar ña mɔ, itɔ ñamber kəpocɛ kəñan danda, mba nkən, kətəyɔ kən daka, ɔsəñ pəkɔ pəmar pəsəñɛ kɔ kətam kəyi doru mɔ.»

Yesu kədənj kədələsar ka kəlb kəpənj

(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

⁵ Afum aloma njanç-loku teta **kəlb kəpənj ka Kanu:** «Kəntese k'alompəse ki masar mətət kə ca yətət ya ki nye anşənj Kanu kəpəse mə.» Kə Yesu oloku: ⁶ «Dəsək dendeder, nde nəntədenənj tasar tedeşse tasar kəronj mə, fəp fayi andewunj yi.

Pələc kə katarəs

(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

⁷ Kə njanif kə: «Wətəkse, ake tem tə tatəkə tendeyi-ε? Təyə təgbəkəre tere tendementer mes maməkə məmbəp-ε?» ⁸ Kə Yesu oloku njan: «Nəkəmbərne, ta nəsakne patalər'un! Bawo afum alarəm njadeder njan-kətene tewe tem, njan-łok'un: «Ina əyənə wəsom ka Kanu,» kə, «Tem təmbəp!» Mba ta nədecəmə njan darənj! ⁹ Kə nəndene teta kəwan, k'afum a dətəf njanəjkər abe anjan bəkəc-ε, ta nənese; bawo mənə tatəkə tonnujkəne teder kərəsna, mba bafə ndəkəl doru dandə dendelip.» ¹⁰ K'oloku njan sə: «Afum aloma njandeyefərənə kə afum aloma, atəf njanəmə njanəfərənə kə atəf njanəmə; ¹¹ antəf njanəyikcə mofo mələmə, dor kə docu yendeyi mofo mələrəm; mes mēwēy-wēy mendeyi, kə **məgbəkər məpənj mmə mendeyefə nde Kanu Kəyi mə.** ¹² Mba maməkə mendebəp, pa-sumpər'un, patərəs'un, pasənj'un kəkə-kiti **dəkəcəpəs** a padebər'un dəbili. Abə a dətəf njanəkit'un teta tewe tem. ¹³ Tatakə tendemər'un kəloku ka təkə nənçərə tetem mə. ¹⁴ Ta təyə nu kəcəm-cəmne təkə nəndeyə a nəyacnə mə. ¹⁵ Ina wəkawə yati ina endesənj'un temer kə kəcərə ka kətət nke ater anu, nwē o nwē əntədetam kəgbəkəl mə. ¹⁶ Akomənə, awənç anja, anapa, kə abət anu yati njanəsənj nu, njanənjə alarəm kəfi nu daco. ¹⁷ Fəp fəndeter'un, teta tewe tem.

¹⁸ Mba ali kəfon konu ka dərəmp kin kəfədəsələ; ¹⁹ Kə nəmbərənə kəsumpər bel-bel-ε, nəndeyacnə nəyi doru.»

Yesu endənj kədələsar ka Yerusalem

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰ «Kə nəndənənj asadar njanəl Yerusalem-ε, nəcərə tem tatəkə a kələsar ka di kələtərnə. ²¹ Tem tatəkə akə njanj Yude mə, njan-yəkse kəpərne ka dəmərə; akə njanj Yerusalem daco mə, njan-wur; akə njanj dəkulum mə, ta njanbərə sə dare-ε. ²² Bawo dəsək dadəkə d' andeboc kiti, nte tonşənə mes mmə anacic mə fəp meyi. ²³ Pələc peyi dəsək dadəkə aran anjə njanbəkəs, kə akə njanməsar mə! Bawo pəyənki pəpənj pendeyi dəsək dadəkə dətəf, kə mətəle məpənj ma Kanu nnə afum akəkə njanj mə. ²⁴ Sakma sə andedifətə njan, təf fəp yosumpər-sumpər njan yekekərə njan pəbələ; tem tatəkə afum acuru njanənj Yerusalem, hanj tem nte asənj njan mə tec-lip.»

Kəder ka Wan ka fum

(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵ «Məyə məgbəkərə mmə məyefə nde Kanu kəyi mə mendeyi dədəc, dənjof kə dəcəs; dəntəf, bəkəc yendelece-łece afum teta pukule-kule pa dəkəba kə yam ya ki. ²⁶ Afum njanəfine kənese ka kəcəm-cəmne ka təkə tendeder dəntəf mə, bawo fənəntər fa kəm fəndeyikcə. ²⁷ Tem tatəkə tə andənənj Wan ka fum kəder dəkəp; dəfənəntər, kə **dəpəmot pa pələl pa dəbə dən** disrə d' ender. ²⁸ Kə məyə maməkə mendecəp kəder-ε, nəlomp, nəyekti səbomp, bawo kəsənj konu kəway kələtərnə.»

Cəke cə kətək kəkom kənatəkse-ε?

(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

²⁹ Kə Yesu oloku njan capafə cin: «Nənənj kətək kəkom* kə tək yeləpəs nyə. ³⁰ Nənç-kəna-nənj yi yopənj bəpər, nəcərə katin a kətənj

* 21:29 f. «figuier»

kəlotərne. ³¹ Itə nənə nəndeso-yə, kə nəndənəjk mes maməkə mec-der-ε, nəcərə fə **dəbe da Kanu** dəlotərne. ³² Ic-lok'un kañce: Afum a tem tante njafođelip kəfi fəp, a ta teyi-ε. ³³ Kəm kə antəf yendesəle mba moloku mem məfədesəle.»

Ta nədirərne!

³⁴ «Nəkembərne bel-bel! Ta nəsak bəkəc yonu yetasərne cəsata kə kəcis, kə kəcem-cəmnε ka doru dandε, kə pəyi ti tatakə-ε, dəsək dəpəñ dadəkə dendebəpen'am, ³⁵ pəmə nte manta məñgbəpərne lop mə. Bawo dəsək dadəkə dendebəpene afum a doru fəp. ³⁶ Ta nədirərne, **nəc-lok-lokar Kanu** tem fəp, nte tənəñe nəde nəsətə fənəntər fəmulpene mes məkə mendeder mə fəp, nədekə nəcəme, nəmentərne Wan ka fum, ta nəlapərne.»

³⁷ Dəsək dadəkə, Yesu pəc-təkse afum dəndo **kələ kəpəñ ka Kanu**, k'owur kəkə-cəpərəne pibi nde añwe «Tərə ta Olif» mə. ³⁸ Afum fəp, kə dec dəsək-ε, njañc-kə nde **kələ kəpəñ ka Kanu** kəkə-cəñkəl kə.

22

Abε kətəñne kəyə ka Yesu pələc

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Sanj 11:45-

53)

¹ Kə kəsata ka aSuyif ka **sali sa cəcom cətənəñkəl lebin** nke añwe «Pak» mə kəlotərne. ² Aloñne apəñ kə atəkse sariye njafe kəten ka nte njañyə a njađif Yesu mə, mba njañ-nese afum.

Yudas kəwose kən kəmar abε a aSuyifa njasumpər Yesu

(Mt 26:17-25; Mk 14:10-11)

³ Kə Sentani səmbere Yudas, nwe añc-we Iskariyət mə, nwe añc-ləm asom a Yesu wəco kə mərəñ daco mə. ⁴ Kə Yudas əñkə njanenene kə aloñne apəñ kə abε añe njañc-bum **kələ kəpəñ ka Kanu** mə, təkə

pəmar pəsəñ nja Yesu mə. ⁵ Kə pəmbət nja, kə njanəñne kəpocε kə pəsəm. ⁶ Kə Yudas owose. K'eyefe əñ kəten təyə nte əñyə a pəsəñ Yesu ta afum njañcərə ti mə.

Yesu kəsəñ ka kəlompəs yeri ya Pak

(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Sanj 13:21-30)

⁷ Kə dəsək da **sali sa cəcom cətənəñkəl lebin** dəmbəp nde pəmar padif añkesiya noloñne mə. ⁸ Kə Yesu osom Piyer kə Sanj, pəc-loku nja: «Nəkə nəlompəse su yeri ya Pak, nte tənəñe səde sədi yi mə.» ⁹ Kə njañif Yesu: «Deke məfan a səlompəs yi-ε?» ¹⁰ Kə Yesu oloku nja: «Kə nəndena nəc-bere dare disre-ε, nəñkəbərne kə wərkun wələma pəsare təbəl pa domun. Nəcəme kə darəñ hañ nde kələ kəñkə əñkəbere mə. ¹¹ Nəloku wəka kələ kañkə: «Wəbe osom su a səder səyif'am, a dukələ dere d'endedi yeri ya Pak kə acəpse əñ darəñ-ε?» ¹² Endekə-mentər'un kələ kəron, dukələ dəpəñ kə ca yəkə pəmar mə fəp. Dəndo kəfo kañkə kə nəñkəlompəs yeri ya Pak. ¹³ Kə afum añe njañkə, kə njañkə njañcərə ca fəp pəmə təkə Yesu ənaloku nja ti mə, kə njałompəs yeri ya Pak.

Kəyer ka kəcom ka Pak

(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26)

¹⁴ Nte tem təmbəp mə, kə Yesu endε dəmesa kədi yeri kə Asom əñ. ¹⁵ Kə Yesu oloku: «Pəmbas'im kədi yeri ya Pak yayε kə nənə, a idətərə. ¹⁶ Bawo ic-lok'un, ifəsə-di yi, hañ tem nte teta yi tendekə-lare nde **dəbe da Kanu** dəntəf mə.» ¹⁷ Kə Yesu əlek apət, k'okor-koru Kanu,* k'oloku: «Nələk apət nñe, nəyerene pedisre pa nji; ¹⁸ bawo ic-lok'un, ifəsə-mun wən hañ **dəbe da Kanu** dedε.» ¹⁹ Kə teyefe day, k'ələk kəcom, nte elip kəkor-koru Kanu† mə, k'entepi ki, k'əsəñ nja pəc-loku:

* 22:17 «k'okor-koru Kanu,» kə pəyone fε ti-ε, «k'eyif Kanu nəwali teta apət»

† 22:19

«kəkor-koru Kanu» kə pəyone fε ti-ε, «kəyif Kanu nəwali teta kəcom»

«Dis dem dɔ dandɛ, nde asɔŋɛ te tonu mɔ; nɛde nɔc-cɛm-cɛmn'em.»
 20 Nte ŋalip kɛdi yeri mɔ, k'ɛlek sɔ apɔt, k'ɔsɔŋ ŋa, pɛc-loku: «Apɔt ŋaŋɛ ŋɔyɔnɛ **kɛcaŋɛs kɛfu kɛyi ka tes tin** kɔ Kanu. Wɛn wawɛ weyi apɔt ŋaŋɛ disrɛ mɔ, wɔyɔnɛ mecir mem mmɛ alɔŋɛ tes tonu mɔ. 21 Ti disrɛ, fum nwɛ endesɔŋ'im padif mɔ, endɛ nnɔ amɛsa ŋaŋɛ kɔ ina. 22 Wan ka fum ɛntas, pɛmɔ tɔkɔ aloku ti mɔ; mba pɛlɛc pɛyi fum wɛkakɔ endesɔŋ kɔ padif mɔ.» 23 Kɔ acɛpsɛ a Yesu darɔŋ ŋayɛfɛ kɛyifɛtɛnɛ dɛnda, fum nwɛ eyi ŋa dacɔ nwɛ endesɔŋ kɔ padif mɔ.

Anɔ ecɛpɛr'un fɛp-ɛ?

24 Kɔ kɛgbɛkɛlɛnɛ kɛpɔŋ kɛyɛfɛ acɛpsɛ a Yesu darɔŋ dacɔ, teta kɛcɛrɛ ka nwɛ ɛŋcɛpɛr ŋa dacɔ fɛp mɔ. 25 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Abɛ a tɔf ŋayi afum aŋan kɛrɔŋ pɛmɔ abɛ, aŋɛ ŋaŋkɔtɛnɛ kɛtam nnɔ ŋayi mɔ, ŋafan a pawɛ ŋa «abɔt a afum». 26 Bafɔ tin tayi tɔ kɔ nana! Mba mɛnɛ nwɛ ɛŋcɛpɛr'un fɛp mɔ, pɛyi pɛmɔ nwɛ ɛfɛtɛ nu dacɔ fɛp mɔ; nwɛ ɔyɔnɛ wɔbɛ mɔ, pɛyi pɛmɔ wɛcar. 27 Bawo, nwɛ ɛŋcɛpɛr nu mɔ ɔyɔnɛ, nwɛ endɛ dɛmɛsa mɔ ba, ka nwɛ ɛŋkɛrɛ kɔ yeri dɛnda mɔ? Bafɔ nwɛ endɛ dɛmɛsa mɔ ɔfɔ? Kɔ ina, iyi nu dacɔ, pɛmɔ nwɛ ɛŋkɛrɛ nu yeri dɛmɛsa mɔ.»

28 «Nana ɛnasimɛs kɔ ina tɛm nte inayi tɔrɔ disrɛ mɔ. 29 Itɔ ɔsɔŋɛ nte papa kem ɔsɔŋ'im dɛbɛ mɔ, ina sɔ isɔŋ'un di: 30 Nte tɔŋsɔŋɛ nɛdi yeri, nɛmun amɛsa ŋɛm kɛrɔŋ nde dɛbɛ dem dɛntɔf mɔ. Nɛndɛ sɛcam sa abɛ kɛrɔŋ, nɛbɔc kiti ka cɛsunjka wɛcɔ kɔ mɛrɔŋ ca Yisrayel.

Yesu endɔŋk a Piyɛr endɛbaŋɛnɛ kɛtɔcɛrɛ kɔ

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Sanj 13:36-38)

31 Kɔ Yesu oloku Simɔŋ Piyɛr: «Simɔŋ, Simɔŋ! Mɛkɛmbɛrɛnɛ! Sɛntani sɛntola kɛdɛs-dɛs'un dɛsifitɛ pɛmɔ kɛcom. 32 Mba intolan'am,

ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta abɛkɛc ŋɛkafɛl'am† mɔ. Kɔ mɛndɛdɛr'im-ɛ, mɛyɛŋkɛs bɛkɛc ya awɛŋc'ɔm aŋa.» 33 Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Wɔbɛ, iwɔsɛ kɛkɔ dɛbili kɔ mɛna, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ifi kɔ mɛna.» 34 Mba kɔ Yesu oloku kɔ: «Piyɛr, ic-lok'ɔm, mɛndɛbaŋɛnɛ kɛtɔ-cɛr'em kɛmaas a kicipi kɛc-cam.»

Pɛsam pa delek, alɔba, kɔ dakma

35 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Nte iŋc-som'un ta iŋsɔŋ'un pɛsam, ta iŋsɔŋ'un alɔba ŋɛbɛrɛ yamos, ta iŋsɔŋ'un cɔfta cɛbɛrɛnɛ mɔ, paka penayi yi dacɔ mpɛ nɔnatɔ-sɔtɔ mɔ ba?» Kɔ acɛpsɛ ɔn darɔŋ ŋaloku: «Ala! Ali pin penayi fɛ.» 36 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nɛkɛl mes mɛsɛkpɛ! Mɛna nwɛ mɔŋyɔ pɛsam mɔ, mɛlɛkɛnɛ pi; mɛna nwɛ mɔŋyɔ alɔba ŋɛbɛrɛ yamos mɔ, mɛlɛkɛnɛ ŋi; kɔ mɛna nwɛ mɔntɔyɔ dakma mɔ, mɛcamɛs yamos yam, mɛway din! 37 Bawo, ic-lok'un: Mɛnɛ tɔkɔ aŋcic mɔ telarɛ nnɔ iyi mɔ: «Analɛm kɔ ayɛŋki bɛkɛc dacɔ.» Nte tɔyɔnɛ temi mɔ, kɛyi kɔ tender.» 38 Kɔ acɛpsɛ ɔn darɔŋ ŋaloku kɔ: «Wɔbɛ mɛbaŋ sakma nɛ mɛrɔŋ.» Kɔ Yesu oloku ŋa: «Pɛntɔŋnɛ tante.»

Yesu kɛlok-lokɛr Kanu nde tɔrɔ ta Olif

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

39 Pɛmɔ tɔkɔ ɔŋc-yɔ ti mɔ, Yesu endewur k'ɔŋkɔ nde tɔrɔ ta Olif. K'acɛpsɛ ɔn darɔŋ ŋaŋcɛpsɛ kɔ.

40 Nte ŋambɔp kɛfo kanjɔ mɔ, k'oloku ŋa: «**Nɛlok-lokɛr Kanu**, ta nɛsaknɛ nɛbɛrɛ kicipi disrɛ.» 41 K'ɔmbɔlɛ ŋa, pɛmɔ kɛlɛm ka tasar katin, k'ɛŋcɛp suwu, k'ontola Kanu, 42 pɛc-loku: «Papa kɔ mɛwɔsɛ-ɛ, mɛbɔlɛn'em pɛcuy pampɛ. Ti disrɛ, ta tɛfan tem teyi, mba tam teyi.»

43 Kɔ mɛlɛkɛ mɛlɔma mowurɛr kɔ kɛyɛfɛ darenjɛ, kɛdɛyɛŋkɛs kɔ abɛkɛc. 44 K'abɛkɛc ŋɛlɛcɛ-lɛcɛ kɔ, k'ɛyɛfɛ kɛlok-lokɛr Kanu, k'abɛkɛc ŋɛmpɛ kɔ, kɔ kawɔnɛ kɔn

† 22:32 «ta abɛkɛc ŋɛkafɛl'am,» kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «ta kɛlanj kam kɛsolɛ»

kəyi pəmə nte mocul ma mecir mendetempəne dətəf mə. ⁴⁵ Kə Yesu esak sə kəlok-lokər Kanu kənjə enayi mə, k'ənjə pəbəp asepse ɔn darəj ɲadirəne bəkəc yeɾeɲc. ⁴⁶ Kə Yesu eyif ɲa: «Ta ake tɔ nəndirənɛ-ɛ? Nəyefɛ, **nəlok-lokər Kanu** ta nəsaknɛ nəbɛɛ kiciya disɾɛ!»

Kəsumpər ka Yesu

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Saɲ 18:3-11)

⁴⁷ Yesu ɛnalip fɛ kəlok-loku kə afum alarəm ɲander, fum wəkə aɲc-we Yudas, asepse ɔn darəj wəcɔ kə mɛrəj daco mə, pəyi ɲa kirin. K'ɔlətərnɛ Yesu kəkə-cup kə. ⁴⁸ Kə Yesu eyif kə: «Yudas, kəcup kə mändelɛkɛ Wan ka fum məsəj kə ater ɔn ba?»

⁴⁹ Nte asol a Yesu ɲanəjk tatəko tənəkə-cɛpər mə, kə ɲayif Yesu: «Wəbɛ, səntam kəsutnɛnɛ sakma sosu ba?» ⁵⁰ Kə fum wəkin asol a Yesu daco, ɛɲcɛp wəcar ka wəloɲnɛ wəpəj aləɲəs ɲa kəca kətət. ⁵¹ Kə Yesu ɛyac ɲa pəc-loku: «Nəcə tatəko!» K'ɔɲgbuɲɛnɛ aləɲəs ɲa fum wəkəkə, k'ɛntamnɛ.

⁵² Kə Yesu eyif aləɲnɛ apəj, abɛ a abum a **kələ kəpəj ka Kanu** kə abeki a dətəf aɲɛ ɲanader kəsumpər kə mə: «Pəmar nəder nətəmpər sakma kə tək, pəmə nte nənder kəsumpər kalbante mə ba? ⁵³ Dəsək o dəsək səna aɲc-yi nde **kələ kəpəj ka Kanu** kə nəna, mba nənasumpər f'em. Ndekəl ɔj, tɛm tonu tɛbəp, kə kətam ka kubump.»

Piyer embəɲnɛ kətə-cərə Yesu

(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Saɲ 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Nte ɲalip kəsumpər Yesu mə, kə ɲaɲkəkərə kə nde kələ ka wəloɲnɛ wəpəj. Mba kə Piyer ɛɲgbəkərə ti pəbələ. ⁵⁵ Kə ɲamot nɛɲc abanɲa daco kə ɲandɛ. Kə Piyer ɛndɛ ɲa daco. ⁵⁶ Nte wəcar wəran wələma ɛnəjk kə pəndɛ ɲa daco nɛɲc kirin mə, k'oloku: «ɲa ɲayina kə fum wəkawɛ.» ⁵⁷ Mba kə Piyer ɛɲgbəkəl

wəran nwɛ, pəc-loku: «Wəran, ɲcərə fɛ fum wəkawɛ!» ⁵⁸ Pəwon fɛ kə wələma ɛnəjk kə, k'oloku: «Məna sɔ akin ayi ɲə nəyənɛ.» Kə Piyer oloku wərkun nwɛ: «Ala! Bafɔ akin ayi ɲə səyənɛ.» ⁵⁹ Kə dec din dɛɲcɛpər mə, kə fum wələma ɛɲgbək kəloku: «Fum wəkawɛ ɔɲwurenɛ kənayi kə nkən, bawo wəKalile ɔfɔ.» ⁶⁰ Kə Piyer oloku: «Məna, ina ɲcərə fɛ tantɛ mənɲkərə kəloku mə.» ɲayi kəlok-loku kə kicipi kəɲcam. ⁶¹ Kə wəbɛ Yesu ɛɲkafələ k'ɛɲgbətɛnɛ Piyer. Kə Piyer ɛɲcɛm-cɛmnɛ toloku təkə wəbɛ Yesu ɛnaloku kə mə: «Məndɛbanɛnɛ kətə-cər'em kəmaas a kicipi kəc-cam.» ⁶² Kə Piyer owur nde dabanɲa, k'ənjə pəbok bel-bel.

Kələməs kə kəsut ka Yesu

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³ Arkun aɲɛ ɲaɲc-bum Yesu mə ɲafani kə, ɲac-sut kə. ⁶⁴ ɲac-kump kə kəro, a ɲac-yifət kə nte: «Məmentər su ɔj a wədəɲk wəka Kanu ɔ məyənɛ! Məboɲc ma nwɛ osut'am mə!» ⁶⁵ Kə ɲales-les kə moloku mələməs mɛlarəm.

Yesu nde aboc kiti apəj fər kirin

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Saɲ 18:19-24)

⁶⁶ Nte dec dəsək mə, kə abeki a dətəf, aləɲnɛ apəj, k'atəksɛ sariyɛ ɲambəpəsɛnɛ. Kə ɲaɲkəkərə Yesu nde aboc kiti aɲan apəj ɲayi mə. ⁶⁷ Kə ɲayif kə: «Kə pəyənɛ fɔ məna əyənɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mə-ɛ, məloku su ti.» Kə Yesu oloku ɲa: «K'iloku nu ti-ɛ, nəfələɲ ti, ⁶⁸ k'iyif'un sɔ-ɛ, nəfəluks'em moloku. ⁶⁹ Kəyefɛ ndekəl, Wan ka fum ɛndəkə nde kəca kətət ka fənəntər fa Kanu.» ⁷⁰ Kə afum fəp ɲambəɲnɛ: «Məna əyənɛ ɔj Wan ka Kanu ba?» K'oloku ɲa: «Nəna oloku ti: Nkən iyənɛ.» ⁷¹ Kə ɲaloku: «Cəke cɔ afan sɔ kəcərə-ɛ? Səna yati, səna ɛnɛnɛ kə ti dəkusu.»

23

Yesu fɔr ya Pilat kirinj

(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Sanj 18:28-38)

¹ Kɔ ɲayefe fɛp faɲan, kɔ ɲasole Yesu kɛkɛkɛ kɔ nde fɔr ya Pilat kirinj. ² Kɔ ɲayefe kɛyemsene kɔ, ɲac-loku: «Wɛkawɛ sɛɲkɔ sɛbɛp pɛc-gbinɛr afum kɛyɛɲkɔr su sɛbomp, ɲafati kɛsɔɲ wɛbɛ ka doru fɛp dut, pɛc-wene sɔ «Wɛyɛk-yɛk wɛka Kanu, wɛbɛ wɛka atɔf.»» ³ Kɔ Pilat eyif kɔ: «Wɛbɛ wɛka aSuyif mɛyɔnɛ?» Kɔ Yesu oloku kɔ: «Mɛna oloku ti.» ⁴ Kɔ Pilat oloku wɛlɔɲɛ wɛpɔɲ wɛka kɛlɔ kɛpɔɲ ka Kanu kɔ kɛnɛy ka afum: «Inɛɲk fɛ tɔlɔm o tɔlɔm nte pɛmar pasumpɛrɛ wɛrkun wɛkawɛ mɔ.» ⁵ Mba kɔ ɲaɲgbɛc gbɛs, kɛloku: «Afum ɲɔ ɛɲgbinɛr, pɛc-tɛksɛ afum atɔf ɲa Yude disrɛ fɛp kɛyefe atɔf ɲa Kalile nde ɛnacop mɔ, haɲ nnɔ.»

Yesu fɔr ya Herodu kirinj

⁶ Nte Pilat ene teta Kalile mɔ, k'eyif kɔ: «Wɛka Kalile mɛyɔnɛ ba?» ⁷ Nte Pilat ene a wɛka Kalile ɔfɔ mɔ, k'oloku a fum wɛkawɛ, Herodu pɛmar pɛkiti kɔ. K'oloku a pakene kɔ Herodu nwe ɛnɛyɛ mata mamɔkɔ Yerusalem mɔ. ⁸ Nte Herodu ɛnɛɲk Yesu mɔ, kɔ pɛmbɔt kɔ, bawo ɛɲc-tɛn kɛnɛɲk kɔ kɛyefe nte pɛnawon mɔ, teta mes mɔkɔ ɛɲc-ne pac-loku tɔn mɔ, pɛyɔ amera kɛnɛɲk kɔ, pɛyɔ **tɔyɔ tɛgbɛkɛrɛ nte tɛyɛfɛ nde Kanu kɛyi mɔ** fɔr yɔn kirinj. ⁹ Kɔ Herodu eyifɛt Yesu mes mɛlarɛm, mba Yesu ɛnalukɛ fɛ kɔ nte o nte. ¹⁰ Wɛlɔɲɛ wɛpɔɲ kɔ atakɛ sariyɛ ɲanɛyɛ di, ɲac-naɲkanɛ kɛyemsene kɔ. ¹¹ Herodu kɔ abum ɔn ɲafani kɔ, kɔ ɲayɔ kɔ pɛlɛc pɛlɛc; kɔ ɲamber kɔ yamos ya abɛ, kɔ ɲasɔɲ kɔ a pakene Pilat. ¹² Dɔsɔk dadɔkɔ yati dɔ Pilat kɔ Herodu ɲanabɔt ɔɲ, ɲanaterɛnɛ cɔkɔ-cɔkɔ.

Antɔɲɛ kɛdif Yesu

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Sanj 18:39-19:16)

¹³ Kɔ Pilat ewe wɛlɔɲɛ wɛpɔɲ, abɛ a dɔtɔf, kɔ afum. ¹⁴ K'oloku ɲa: «Nɛɲkɛr'em fum nwe a nkɔn ɛɲgbinɛr afum kɛyɛɲk sɛbomp. Mba fɔr yonu kirinj iyifɛt kɔ, ali tes tin inɛɲk fɛ nte ɔyɔ mes mame nɛmbɔɲɛ kɔ mɔ, nte pɛmar padifɛ kɔ mɔ. ¹⁵ Herodu sɔ ɛnɛɲk fɛ ali tin, bawo olukɛ su kɔ. Awa! Fum wɛkawɛ ɔyɔ fɛ nte o nte pɛmar padifɛ kɔ mɔ. ¹⁶ Kɛsak kɔ k'inder k'andelip kɛsut kɔ-ɛ.» ¹⁷ Kɛsata ka Pak nke o nke, Pilat ɛɲc-sake ɲa wɛyi dɛbili wɛkin. ¹⁸ Kɔ ɲambaɲɛnɛ fɛp kɛkule-kule: «Mɛdif wɛkawɛ! Mɛsake su Barabas!» ¹⁹ Anabɛr Barabas dɛbili teta kɛdifɛtɛnɛ kɛlɔma nke kɛnɛyɛ dare mɔ, kɔ kɛdif ka fum. ²⁰ Kɔ Pilat ɔɲgbɔkɛrɛ sɔ kɛloku ɲa kafɛɲ kɔn kɛsak Yesu. ²¹ Mba kɔ ɲaloku gbɛs: «**Mɛcaɲ kɔ dɛkɛtɔk ka defɛ!** Mɛcaɲ kɔ!» ²² Kɔ Pilat eyif ɲa sɔ tamaas: «Pɛlɛc pere pɛyɔ-ɛ? Inɛɲk fɛ nte o nte pɛmar padifɛ kɔ mɔ. Kɛsak kɔ k'inder k'alip kɛsut kɔ-ɛ.» ²³ Kɔ ɲampɛnɛ sim kɛbupɛrɛ, ɲac-loku: «Pacɛɲ kɔ!» Kɔ sim sɛɲan sɛɲkalɛrnɛ. ²⁴ Kɔ Pilat owosɛ kɛyɔ tɔkɔ ɲanafɛɲ mɔ. ²⁵ Kɔ Pilat ɛsak Barabas wɛkɔ ɲanawɛr kɔ mɔ. Barabas nwe anabɛr dɛbili teta kɛdifɛtɛnɛ, kɔ kɛdif ka fum mɔ. Kɔ Pilat ɛlɛk Yesu, k'ɛmbɛr ɲa dɛwaca ɲayɔ kɔ tɔkɔ ɲanafɛɲ mɔ.

Kɛcaɲ ka Yesu

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Sanj 19:17-27)

²⁶ Nte ɲayi kɛkɛkɛ Yesu mɔ, kɔ ɲambɛpɛnɛ kɔ wɛrkun wɛlɔma pac-we kɔ Simɔɲ, wɛka atɔf ɲa Siren ɛnɛyɛ pɛyɛfɛ dɛlɛ, kɔ ɲasarɛr kɔ **kɛtɔk kɛpandɔn ka defɛ** a pɛcɛmɛ Yesu darɛɲ pɛkɛkɛrɛ ki. ²⁷ Kɔ kɛnɛy ka afum alarɛm kɔ aran ɲaɲcɛmɛ kɔ darɛɲ ɲac-sut-sutnɛ bɛkɛc ɲac-yɔnɛ kɔ nɔnɔfɔr. ²⁸ Kɔ Yesu ɛɲkafɛlɛ nnɔ ɲayi mɔ, k'oloku: «Aran a Yerusalem, ta nɛbɔkɛ tetem! Mba ɲɛbɔkɛ te tonu kɔ ta awut anu! ²⁹ Bawo dɛsɔk dɛdɛdɛr ndɛ andeloku: «Pɛmbɔt

aran anje nantobekas mo, pambot cor nce cantokom mo, ko mese mme mantomesar mo!»³⁰ Afum nandeloku moro dasak dadako: «Matepene su karon!» ko mofomo mejeci, «Magbaparne su!»³¹ Bawo k'ayo ti katok kacanj-k-e, cake co andeyo kawosu-e?

³² Ko nasolene so kakekare calbante meraj anje anakodifene ko Yesu mo. ³³ Nte jambere keso kanjo anje «Kambembale» mo, ko **njanjan ko dakatok kopardan ka defi** dando. Kalkene calbante akako meraj; wakin payi ko kaca ketot, wako payi ko kaca kamerya. ³⁴ Ko Yesu oloku: «Papa manajanene na, bawo njanjare fe nte naye kayo mo.» Ko asodar akanje nayerene yamos yon nac-gbale ti kola. ³⁵ Afum nacame, nac-moman. Abe nac-fani Yesu, nac-loku: «Bawo eyac ako, payacne on ma nkon sarka, ko payone fo Krist, nkon ayone Woyek-yek nwe Kanu kasom mo-e!»³⁶ Ko asodar so njanjone kaka-fani ko, ko njanjo ko member modokat. ³⁷ Nac-loku: «Ko payone fo mana ayone wabe ka asuyif-e, mayacne on ma, mana sarka!»³⁸ Anacic ko domp takaron: «Wakawe ayone wabe ka asuyif.»

³⁹ Kalbante kin akako anacan mo, pac-lomas Yesu, pac-loku: «Bafoma mana ayone Woyek-yek waka Kanu? Mayacne on ma, ko sana!»⁴⁰ Mba ko kalbante kameraj kanjo anacan mo, kengban-gbaner ko, kac-loku: «Cepo mafonese Kanu ba, mana nwe andeyo pamo sana mo?»⁴¹ «Ta sana, kanje ko, tante to pamar pason su kaway ka melasar mosu; mba wakawe ayofe tolom o tolom telec.»⁴² K'oloku: «Yesu made macem-cemn'em ko mandeka-bere debe dam dantof-e.»⁴³ Ko Yesu oloku ko: «Kanje ko, ic-lok'om: Mako, sana anjoyi Ariyana ko mana.»

Defi da Yesu

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Sanj

19:28-30)

⁴⁴ Dan denabap, dec dosurene afum dasabomp, ko kubump kakaban atof fap, tenabale katejca hanj dec maas. ⁴⁵ Dec denakale, panabiye. Ko kaloto nke anagbek kakump ka keso kacempi ka keso karonj ka Kanu mo, kawale daco. ⁴⁶ Ko Yesu onkularne dim daronj: «Papa, ilek amera nem, k'imber'am dawaca!» Nte elip kaloku moloku mamako mo, k'engbin kifir. ⁴⁷ Nte wasodar wRom wabe ka asodar tasar tin (100) enajk mes mamako manaceper mo, **k'engcam debeki** da Kanu pac-loku: «Kanje ko, fum wakawe enalomp!»⁴⁸ Nte kanay ka afum anje nanader kadetajne mes mamako mo, nanajk nte tenaceper mo, ko nalukus nac-sut-sutne bakac nonofor. ⁴⁹ Anje nanacare Yesu mo fap, ko aran ako nanacambap ko kayefe Kalile mo, nanacame pabale, nac-moman tako mes menjceper mo.

Kaber ka Yesu dakufu

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Sanj 19:38-42)

⁵⁰ Warkun walama enayi pacwe ko Isifu. Waboc kiti waronj walama nkon enayone so; fum watot, palomp. ⁵¹ Nkon enawose fe ketajne kasek ka moloku mamako, ko moyo ma ako so mo. Waka dare da Ari-mate enayone, atof na Yude; pac-kar **debeka da Kanu**. ⁵² K'onjo nde Pilat eyi mo, k'ewer ko fure fa Yesu. ⁵³ K'ontore ko dakatok* nde anacan ko mo, k'enersar ko kasanje, k'onjo paboc ko nde dakufu nke anakay datsar mo; kufu kanayi nke anatoboc fum o fum ki disre karesna mo. ⁵⁴ Yuma yenayi, dasak da kalompasnene Simiti, nse anjesam mo sac-fan kacop. ⁵⁵ Aran anje nanacambap Yesu kayefe Kalile mo, naner ko Isifu; ko namoman kufu disre, ko nanajk tako anaboc Yesu mo. ⁵⁶ Nte nalip kamoman ko mo, ko nalukus dare, kaka-lompas moro

* 23:53 «dakatok» ito ayone «katok ka kopardan.»

kɔ labundɛ da dɛris. Simiti, kɔ nɔɛsɛm, pɛmɔ tɔkɔ Kanu kɛsom ti mɔ.

24

Yesu kɔyɛfɛ kɔn afi daco

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Sanj 20:1-10)

¹ Sandɛn bɛt-bɛt suy, kɔ aran aɲɛ nɔɲkɔ sɔ dɛndo dɔkufu, nɔkɛkɛrɛ moro mobotu ambɔɲɔ mɛmɛ nɔanalɔmpɛs mɔ. ² Kɔ nɔɲkɔ nɔabɔp pabɔɲkɛli tasar tɔkɔ anasunɔcɛ kufu mɔ; ³ kɔ nɔambɛrɛ, mba nɔanabɔp fɛ fure fa Yesu. ⁴ Ntɛ tes tatɔkɔ tɛɲɔciyanɛ nɔa mɔ, kɔ arkun mɛrɔɲ nɔawurɛ nɔa, nɔabɛrɛnɛ yamos yomɔtɛr-mɔtɛr. ⁵ Kɛnɛsɛ kɔɲɔn disrɛ, kɔ nɔɲɔcɔp cɛrɔ fɔp fanɔn dɛntɔf; mba kɔ afum aɲɛ mɛrɔɲ nɔayif nɔa: «Ta ake tɔ nɛntɛnɛ wɔtɔfi afi daco-ɛ? ⁶ Eyi fɛ dɛ! Eyɛfɛ afi daco! Nɛcɛm-cɛmɛnɛ tɔkɔ ɛnalɔk'un nɛ nɛnɔyi kɔ nkɔn atɔf nɔa Kalile mɔ. ⁷ Ntɛ ɔɲɔ-ɔkɔ: «Mɛnɛ palɛk Wan ka fum pabɛr kɔ aciya dɔwaca, **nɔacɔɲ kɔ dɔkɛtɔk ka defi**, pɔyɛfɛ defi tataka tɔn ta maas.»

⁸ Kɔ nɔɲɔcɛm-cɛmɛnɛ toloku ta Yesu tatɔkɔ. ⁹ Kɔ nɔayɛfɛ dɛndo dɔkufu kɛkɔ-ɔkɔ ti asom a Yesu aɲɛ wɔcɔ kɔ pin, kɛbɔp ka afum alɔpɛs akɔ. ¹⁰ Mari Madɛlɛn, Yohanna, Mari wɔka Sak kɔ aran alɔma; aɲɛ nɔananɔɲk sɔ mes mamɔkɔ mɔ, nɔalɔku sɔ tin tayi asom a Yesu. ¹¹ Mba molɔku mamɔkɔ mɛnɔyi nɔa pɛmɔ nɛ abɛ nɔandelɔk-ɔkɛr nɔa mɔ, nɔanalɔɲ fɛ molɔku ma aran akakɔ. ¹² Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ, k'ɛyɛkɛ kɛkɔ ndɛ dɔkufu. Ntɛ ɔntulnɛ kɛmɔmɛn mɔ, ɛnɔɲk fɛ daka o daka mɛnɛ mɔpɔl ma kɛloto mɔkɔ mɛnɔfanɛtɛrɛ dɛntɔf mɔ; k'ɛyɛfɛ k'ɔɲkɔ ndɔrɔn, pɔciyanɛ kɔ tɔkɔ ɛnɔɲk mɔ.

Nde dɔpɔ da Emayus

(Mk 16:12-13)

¹³ Dɔsɔk din dadɔkɔ, acɛpɛsɛ a Yesu darɔɲ mɛrɔɲ nɔac-kɔ dare dɔlɔma

ndɛ aɲɔ-we Emayus mɔ, dare dɛnɔyi, ndɛ dɛnabɔlɛnɛ Yerusalɛm kɛkɔt ka dec mɛrɔɲ mɔ. ¹⁴ Afum akanɛ mɛrɔɲ nɔac-ɔkɛnɛ mes mɔkɔ mɛɲɔcɛpɛr mɔ fɔp. ¹⁵ Nɔayi kɛlɔkɛnɛ mes mamɔkɔ, nɔac-gbɛkɛlɛnɛ, kɔ Yesu ɔlɔtɛrɛnɛ nɔa, kɔ nɔasol. ¹⁶ Mba paka pɔlɔma pɛɲɔc-yamɛs nɔa kɛnɛpɔl kɔ. ¹⁷ Kɔ Yesu ɛyif nɔa: «Ake molɔku mɔ nɔyi tante nɔɲkɔ mɔ?» Kɔ nɔɲɔcɛmɛ, kɔ dis dɛndɛɲɔcɛ nɔa. ¹⁸ Kɔ wɔkin wɔkɔ aɲɔ-we Kɛlɛyɔpas mɔ, ɔlɔku kɔ: «Mɛnɔ sona gbɔɲ, mɛnɔ ɛyi mɔkɔ Yerusalɛm nɔwɛ ɔntɔcɛrɛ nɛ tɛɲɔcɛpɛr mata mame mɔ?» ¹⁹ K'ɛyif nɔa sɔ: «Ake?» Kɔ akakɔ nɔalɔku kɔ: «Ntɛ tɛɲɔcɛpɛr teta Yesu wɔka Nasaret, nɔwɛ ɛnɔyɔnɛ wɔdɔɲk wɔka Kanu wɔpɔɲ mɔ; ɛnɔmɛntɛr ti dɛmɔyɔ kɔ dɛmolɔku, fɔr ya Kanu kirinɲ, kɔ nnɔ afum nɔayi mɔ. ²⁰ Alɔɲnɛ apɔɲ asu, kɔ abɛ asu aka dɔtɔf nɔalɛk kɔ, kɔ nɔambɛr kɔ afum dɔwaca, **k'ɔɲɔcɔɲ kɔ dɔkɛtɔk kɔpandɛn ka defi**.* ²¹ Sɔɲɔcɛm-cɛmɛnɛ fɔ nkɔn ɛnɔdɛr kɛwurɛs pɔbanɲ Yisrayɛl, mba mame ɔɲ fɔp, tataka ta maas tɔ tante, nɛtɛ mes mame mɛɲɔcɛpɛr mɔ. ²² Kanɔcɛ kɔ: A aran alɔma nɔayi su daco, aɲɛ nɔasɔɲɛ kɔ pɔciyanɛ su mɔ; nɔanunɲkɛnɛna kɛkɔ ndɛ dɔkufu, ²³ nɛtɛ nɔantɔnanɔɲk fure fa Yesu mɔ, kɔ nɔander nɔalɔku su a mɛlɛkɛɛ mowurɛrna nɔa, kɔ molɔku a ɛyi doru. ²⁴ Kɔ afum alɔma nɔayina su daco, kɔ nɔɲkɔ dɛndo dɔkufu, kɔ akakɔ nɔɲkɔ nɔabɔp mes pɛmɔ tɔkɔ aran nɔalɔkuna su mɔ, mba nkɔn, nɔa nɔanɔɲkna fɛ kɔ.» ²⁵ Kɔ Yesu ɔlɔku nɔa: «Nɛnɔ afum atɔsɔk sɔbɔmp, bɛkɛc yɔnu yɔɲwɔn kɛlanɲ molɔku mɛmɛ adɔɲk a Kanu nɔanalɔku mɔ! ²⁶ Pɛnamar dis dɔlɔl Krist Wɔyɛk-yɛk wɔka Kanu tante a pɔdɛbɛrɛ debeki dɔn dɔn disrɛ?» ²⁷ Kɔyɛfɛ ka buk ba Musa kɛbɔp ka yɛcicɛs yɛcɛmpɛ ya adɔɲk a Kanu alɔpɛs aɲɛ fɔp, kɔ Yesu ɔlɔmɛr nɔa tɔkɔ Yɛcicɛs yosoku fɔp

* 24:20 «nɔɲɔcɔɲ kɔ» = ampandɛn kɔ dɔkɛtɔk kɔ = «nɔɲgbɛk kɔ dɔkɛtɔk»

yoloku tetən mə.

²⁸ Nte ŋalotərne tadare təkə ŋaŋc-kə mə, kə Yesu əyə pəmə nte eŋfan kəcepər pəkə pəbələ mə. ²⁹ Mba kə ŋaməne kə kəcepər, ŋac-loku: «Məyi nnə kə sənə, dec dəfan kəkələ, kəbiyə kə pəndə. Kə Yesu embere kəkə-yi di kə ŋa.» ³⁰ Ŋandə demesa kəkə-di yeri, kə Yesu elək kəcom, k'ontola Kanu; k'entepi ki k'əsəŋ ŋa. ³¹ Kə fər yaŋan yemere, kə ŋanepəl kə; mba k'əsələ sə fər yaŋan kirin. ³² Kə afum aŋe ŋayefe kəlokənə: «Pəyina fe pəmə nte neŋc denyi su dəcor, nte endenasəkəse su moloku mecic nde dəpə mə?» ³³ Kə ŋayefe gbəŋcana babəkə kə ŋalukus Yerusalem, kə ŋaŋkə ŋabəp acəpse darəŋ a Yesu aŋe wəco kə pin ŋac-loŋkanə kə asol aŋə, ³⁴ ŋac-loku: «Kaŋce kə: Wəbe eyefe afi daco, k'əŋkə pəwurər Siməŋ!» ³⁵ Kə afum aŋe merəŋ ŋaləm sə təkə tenacepər dəpə mə, kə təkə ŋananepəl kə kətepi kən kəcom pəsəŋ ŋa mə.

Yesu kəmentərne kən acəpse ən darəŋ

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Saŋ 20:19-23; Mes 1:6-8)

³⁶ Ŋayi kəloku moloku maməkə, kə Yesu nkən sərka owurər ŋa, k'oloku: «Pəforu peyi nu!» ³⁷ Kə ayek-yek ŋontorər ŋa, kə ŋanese, kə pəyi ŋa pəmə nte ŋaŋnəŋk tubəri mə. ³⁸ Mba kə Yesu eyif ŋa: «Ta ake tə pəyine nu yama-yama tantə-ə, ta ake tə nəŋgbəkəlnənə dəbəkəc-ə? ³⁹ Nəməmən ma wəcək wem kə waca wem-a, ina əfə yatil! Nəgbuŋen'em, nəməmən! Tubəri təyə fe səm, təyə fe bənt. Mba ina, iyə yayəkə fəp.» ⁴⁰ Yesu eyi kəloku moloku maməkə, k'ementər ŋa waca wən kə wəcək. ⁴¹ Mba nte pənanəŋkanə kəbət ŋa haŋ ta ŋantam kəlaŋ mə, kə ŋayi pəciyanə disrə. Kə Yesu eyif ŋa: «Nəyə paka pələma pedi ba?» ⁴² Kə acəpse ən darəŋ ŋawure alop ŋenəkət ŋin kə

ŋasəŋ kə. ⁴³ Kə Yesu elək alop ŋaŋəkə k'əsəm ŋi fər yaŋan kirin.

⁴⁴ Nte elip kəsəm alop ŋŋe mə, k'oloku ŋa: «Mes mame m' iŋc-lok'un nte inayi kə nəna mə; mənə mes məkə aŋcic tetem Tawureta Musa, yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu kə Yabura Dawuda mə fəp meyi.» ⁴⁵ Kə Yesu əsəŋe ŋa kəsək səbomp nte təŋsəŋe ŋacərə Yecic ya Kanu fəp mə. ⁴⁶ Kə Yesu oloku ŋa: «Nte tə aŋcic dəyecicəs ya adəŋk a Kanu, a dis dendeləl Wəyek-yek wəka Kanu, kə təyefe dənda-ə, pəde pəyefe afi daco tataka tən ta maas. ⁴⁷ Mənə pacame kəsəkpər mera pacəmə pələmpu darəŋ tewe tən, kəyefe ka Yerusalem, nte təŋsəŋe pəŋaŋnənə afum a təf fəp kiciya kəŋan mə. ⁴⁸ Nəna ŋə mes mame meŋcepər fər yonu kirin. ⁴⁹ Kə ina, kəkərə nu k'inder daka ndə Papa kem enasəŋ'un temer kəsəŋ mə; nəyi nnə dare dandə haŋ Kanu kəlas nu fənəntər fa dareŋc.»

Yesu kəpə kən dareŋc

(Mk 16:19-20; Mes 1:9-11)

⁵⁰ Kə Yesu osolə ŋa k'əŋkekərə dare kəsək ntende Betani, nte ŋambəp di mə, k'empənə waca dareŋc, k'ontolane ŋa. ⁵¹ Eyi kətolane ŋa, k'esak ŋa, k'empə dareŋc. ⁵² Kə ŋaŋcəpə kə mobu kəsəŋe kə pələli, kə ŋalukus Yerusalem, pəbotu disrə; ⁵³ təm o təm ŋaŋc-kə oŋ nde **kəlo kəpəŋ ka Kanu**, ŋac-kor-koru Kanu.

Yebac ya Asom a Yesu

Asoj asom a Yesu temer ta kader ka Amera Njecempi na Kanu

¹ Wanapa Teyofil,

Inacicas kitabu kem kacaka-cako disre mes mme Yesu enacop kayo ko kataxe ma, ² han dɔsɔk nde anapene ko darenɔ, nte elip kasom asom on Amera Njecempi na Kanu disre, ane enayek-yek ma. ³ Asom akako na Yesu enamentar kanɛe ka mes melarɛm nte enayefe pucuy pa defi ma. K'owurɛr na mata 40 pɛyi wɛyɛn, pɛc-loku na mes ma debe da Kanu. ⁴ Dɔsɔk doloma nte nanyi kadi yeri ko Yesu ma, k'oloku na: «Ta nabale dare da Yerusalem, mba nakar tes nte Papa enasɔn temer kadesɔn ma, takɔ nanane ic-loku ma: ⁵ Dɛromun Sanj enɔ-ɔgbat afum teta Kanu, mba nana kɛgbat Amera Njecempi na Kanu disre ko nandesɔto mata mame.»

Kape ka Yesu dakom

⁶ Ako nanalonkanɛ ma ko nayan Yesu: «Wabe, tem tante to mandelompase Yisrayel debe ba?»

⁷ K'oloku na: «Tenɔeme fe nu dɔpɔ kacare ka tem ko dɔsɔk nde Apa Kanu enɔem-cemne kayo tefan tan katam kon disre ma. ⁸ Mba nandesɔto fanɔntar ko Amera Njecempi na Kanu njededer nu-e, tem tatoko nandeyone atɔne ane mes menɛepɛr far yanjan kirin ma nde dare da Yerusalem, atɔf na Yude fɔp ko atɔf na Samari kaka-bɛp cɛpɛc ca doru fɔp.» ⁹ Nte elip kaloku tatoko ma, afum ane nanayi di ma fɔp nanagbatne Yesu nte enɔ-ɔpɛ darenɔ ma, ko kɛp kanɔkump ko. ¹⁰ Nte Asom on nanagbatne kom Yesu pɛc-pɛ darenɔ ma han k'ɔsɔle. Gbanɔana babako ko meleke-e merɔn memberne yamos yomotar-motar

mementarne na, ¹¹ ko moloku: «Afum a Kalile, ta ake to nanɔcɛmene kamomɔn kom-e? Yesu, wakako empe dakom far yonu kirin ma, tante nanɔgbatne ko pɛc-pɛ ma, t' endeso-der.»

Wɔcɔnɔ ka Yudas

¹² K'asom a Yesu nalukus Yerusalem kayefe nde taro toko anwe «Taro ta tok ya Olif», mpe pɔntɔbolene dare ma. Pabol-bolu mpe dine da aSuyif donɔ-wose fum kakot pabɔp dɔsɔk da kanɛsam ma. ¹³ Nte namberɛ dare ma, ko nampe dukalo da karon nde nanɔ-nde ma. Afum ane nanayi di ma: Piyɛr, Sanj, Sak ko Andare, Filip ko Toma, Bartelemy ko Matiye, Sak wan ka Alfe, Simon wɛsanɔka-sanɔka* ko Yudas wan ka Sak. ¹⁴ Fɔp fanjan kɛfo kin ko nanɔ-ko katola Kanu tem o tem ko aran, kabɔp ka awenɔ a Yesu, ko iya kon Mari.

¹⁵ Dɔsɔk doloma mata mamoko disre, afum ane nanayi di ma, nanɔ-ko han afum tasar tin ko waco merɔn (120). Ko Piyɛr eyefe awenɔ on daco, k'oloku: ¹⁶ «Awenɔ im ane: Panamar yecicas ya dakitabu yelare. Ti disre Amera Njecempi na Kanu nne Dawuda enanunɔkene kaloku teta Yudas, nwe enasole ane nanasumpɛr Yesu ma. ¹⁷ Analom Yudas su daco, sɛpanne yebac yin yayi. ¹⁸ Nte elip kasotone abɔf pasam pa kiciya kon ma, k'enɔgbekne, k'entempene tekirin k'ewaline kor ko tosɔne sumpa son fɔp kasamɛsar dantɔf. ¹⁹ Tes to nte aka Yerusalem fɔp nanacare ma, it' enasɔne pawe dale dadoko «Hakeldama», ito tatoko kusu kanjan «Dale da mecir.»† ²⁰ Bawo anacic nde Yabura Dawuda disre:

«Kalo kon kayo fos,
ali fum ta pɛyi ki!»

K'enacicas so:

«Waloma pɛlek dakacame don!» ‡

* 1:13 Mamomɔn Luk 6.13; † 1:19 «Kiciya ka Yudas», mamomɔn Mat. 26:47-53; 27:3-8. ‡ 1:20 Yabura Dawuda (Psaumes) 69.26; 109:8.

21-22 Mene pamomane afum ane njanc-cambor su tem nte Yesu encre pæc-tor kò sàna nò, mene wàkin pèyi su daco nwe endeyane wotajne mes nme menacepær fòr yon kirin kàyefe ka Yesu afi daco, mene wækayi sò pèyane wènatajne mes fap kàlek kàgbæt ka Sanj teta Kanu, hanj dəsək nde Yesu enayefe su daco mɔ.»

²³ Awa kò njamentær afum merəj: Matiyas, kò Isifu nwe anç-we Barsabas, pac-deñər kò sò tewe ta Yusutu. ²⁴ Kò njantola Kanu nte: «Wəbe, mənà nwe mənçərə bəkac ya fap mɔ, məmentær su gbasnja wəkin nwe məlek kədecəñc Yudas akanje merəj daco mɔ. ²⁵ Təsəñe wəkayi kəcɔp su daco yebac yon, pələk dəkəcəme nde Yudas enasak a k'əñkə kəfo nke kəmar kò mɔ.» ²⁶ Kò njankot yampun-pun § kò tosurene Matiyas nwe anaberene Asom ane wəco kò pin mɔ.

2

Kader ka Amera Nəcəmpi ɲa Kanu

¹ Nte Dəsək da kəsata ka aSuyif «Pantəkot» denabap mɔ, alanj a Yesu fap njanalɔñkane kəfo kin.* ² Gbənçana babəkò kò pukule pəyefe dəkəm mpə penawurene pukule pa afef njəpəñ mɔ, kò pelas kələ kanj kò njanandè disre mɔ. ³ Kò memer mowurər ɲa nme menawurene ma neñc mɔ. Kò meyerəsene fap fanan, kò temer tentəpne nwe o nwe dətobu. ⁴ Kò Amera Nəcəmpi ɲa Kanu njender ɲa fap, kò ɲayefe kəcɔp nwe o nwe kusu kəcuru. Amera Nəcəmpi njənc-səñe ɲa kəcɔp tatəkò.† ⁵ Awa tem tatəkò aSuyif asumpər dine gbij ane njanayefe tɔf ya doru fap mɔ, njanandè dare da Yerusalem. ⁶ Nte ɲane pukule mpə mɔ, kò

ɲayekse kəkò di. Kò pəñciyane acikəra fap nte ɲane afum a Kalile ɲac-cɔp nwe o nwe kusu k'acəkəra mɔ. ⁷ Pəciyane, kò kusu kəwos kanj kò disre, kò ɲayifene: «Afum akanje njalok-loku mɔ, bafò aka Kalile ɲə ba? ⁸ Ake 'səñe nte sàna daco, fum o fum ene ɲac-cɔp kusu kən mɔ? ⁹ AParto, aMede, aka Elam, aka Mesopotami, aka Yude, aka Kapados, aka Ponto, kò aka Asi, ¹⁰ aka Firiki, aka Pañfili, aka Misira, aka Libi ande a atəf ɲa Sirən, aRom, ¹¹ aSuyif kò acikəra ane njanc-tubucne pətət pa dine da aSuyif mɔ: Aka Krit, aka Arabi, səñe ɲa ɲac-loku cusu cosu mes məpəñ ma Kanu!» ¹² Kò cusu cəwos ɲa kò pəyi ɲa yama-yama, kò ɲayifene tanan: «Cəke cò tante toloku-ε?» ¹³ Mba kò aloma njanfani ɲa, ɲac-loku: «Member mobotu mɔ njanembəre!»

Kəcam ka Piyer

¹⁴ Kò Piyer eyefe k'ənçəme kò asom a Yesu ane wəco kò pin, k'empene dim pæc-loku kənay nke: «Afum a Yude kò nənà ane nəndè dare da Yerusalem mɔ, nəsu ləñəs, nəcəñkəl bel-bel moloku mem! Nəcəre ti: ¹⁵ Afum akanje njancis fe pəmò təkò nəcem-cəmne ti mɔ, bawo bət-bət b' ayi bambə. ‡ ¹⁶ Mba təkò aɲnabi Yowel enaloku mɔ teyi kəcəpər: ¹⁷ «Kò Kanu kəloku mata mələpəs: «Indesaməsər Amera njem nno afum fap ɲayi mɔ. Awut anu arkun kò aran ɲande ɲac-dəñk cəsayibe-e. Indesəñ awut atemp anu kənəñk ka məyɔ mem, indewerəpəs sò afum anu atem.» ¹⁸ «Ey,» Kanu kəloku, «Indeyerəs Amera Nəcəmpi njem acar em arkun kò aran,

§ **1:26** Nte njanafan kəcərə tefan ta Kanu mɔ, kò njamber ca yowurene merəj dələba. Pin tewe ta Matiyas, pəkò tewe ta Barsabas. Dəkəwure da yi, kò wəkin (Matiyas) əsətə. * **2:1** Pantəkot, Məməməñ Lev 23.15-21; Deut 16.9-11. Itə kəren o kəren aSuyif njamboc kəsata ka kətəl tatəkò tataka ta wəco kəcəmət (50) kò Pak pəñçepər-ε. † **2:4** Məməməñ 1.5, 8 (toloku ta kəsəñ temer Amera Nəcəmpi ɲa Kanu.) ‡ **2:15** «bawo dec dəñc-ɛp kəc-pe.» itə kusu ka aka Kresi koloku: «Dec maas da dəsək də dandə» = 9:00, bərbət.

mata maməkə, ɲandedəŋk cəsayibe-e.

19 Indementər mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm dəkəm

kə mɛgbəkərə ma Kanu nno dəntəf: Mecir, nɛŋc, kə acul ɲa kinimɛ.

20 Dec dendesəkrɛ kubump,

kə ɲof ɲəsəkrɛ mecir.

Maməkə mendecepər a dəsək da Wəbɛ dedebəp,

dəsək dadəkə dəmbək kə dentese.

21 Nwɛ o nwɛ endebəŋc tewe ta Wəbɛ Kanu mə endefis.⟩

22 Afum aka Yisrayel, nəcəŋkəl moloku mamɛ! : Yesu wəka Nasaret, fum nwɛ Kanu kəmentərə nu debeki dən mə, dəmes mɛwɛy-wɛy, dəməpəŋ, dəmɛgbəkərə pəmə tatəkə nəŋcərə ti mə, 23 fum wəkawɛ anasəŋ nu kədif kən pəmə təkə Kanu kanawosɛ ti kə kəsəŋ təkətɛnɛ ta ti mə. Nənim kə nəŋcaŋ kə dəkətək kəpandən kəmar ka waca wa acikərə. § 24 Kanu kəyɛkti kə kəŋgbintər kə pəcuuy pa defi, bawo defi dənataɛ fɛ kəməŋkərɛ kə.

25 Dawuda enanunɲkɛnɛ kəloku dəyɛcicəs yecempi teta Yesu: «ɲc-nəŋk Wəbɛ tɛm fəp fər yem kirin,

ifəyikɛ, bawo ey' im kəca kətət.

26 It' əsəŋɛ nte abəkək ɲem ɲeyi dəkəsata mə, kə temer tɛm tesikələ dəpəbotu.

Dis dem yati dendəkə-ɲesəmə kəgbəkər amera.

27 Bawo məfədəkə-sak im dabiya məfədəkə-sak wəsoku kam pəte.

28 Məsəŋ' em kəcərə səpə sa kəcepərənɛ doru,

kiyi kam ina kəsək kəndəkə-las' im pəbotu.*

29 Awɛŋc im aŋa! Nəwosɛ iloku nu nte kəlaŋ disrɛ teta wətem Dawuda: Enafi, k'awup kə, kə kufu kən kəyi su sə məkə daco. 30 Mba nte Dawuda enayəne sayibe mə, ɛŋcərə sə a Kanu

kənaderəmə kə a kəndedəs wan-sə kən wələma dəcəm da dəbɛ dən kəron. 31 Dawuda enanunɲkɛnɛ

pənəŋk kəyɛfɛ ka Krist dəkufu †, enanəŋk nte tendeder mə k'oloku ti: a anasak fɛ Krist dabiya, dis dən dənate fɛ dəkufu. 32 Yesu wəkakə, Kanu kəyɛkti kə, səna fəp səyənɛ atəŋnɛ aka ti. 33 Kə Kanu kəmpɛnɛ Yesu kəfo kələli, k'endəs kə kəca kən kətət. Kə Yesu əsətər nkən apa Kanu Amɛra Nəcempi nɲɛ analoku kədəsəŋ mə, k'eyərəs tatəkə nənəŋk kə nəne mə.

34 Bafə Dawuda enapɛ dareŋc, nkən yati oloku:

«Wəbɛ Kanu oloku wəbɛ kɛm: «Məndɛ nno kəfo kələli, kəca kɛm kətət,

35 haŋ ic-lip kəboc atɛrɛnɛ am fər yam kirin mənas-nas ɲa.»

36 Pəmar aka Yisrayel fəp ɲacərə ti bel-bel: Kanu kənasəŋɛ Yesu kəyənɛ wəbɛ wəyɛk-yɛk kən, Yesu wəkakə nəŋcaŋ dəkətək kəpandən mə.»

37 Ntɛ afum ɲane moloku maməkə mə, kə mosumpər ɲa, kə ɲayif Piyɛr kə asom a Yesu akə: «Awɛŋc su aŋa, cəke cə pəmar səyə oŋ-ɛ?»

38 Kə Piyɛr oloku ɲa: «Nəsəkrɛr mɛra yonu, nəlomp! Nwɛ o nwɛ pəsətə kəgbət dəromun tewe ta Yesu Krist disrɛ, nte təŋsəŋɛ pəŋaŋənɛnɛ kiciya ka wəkayi mə, nəndəsətə sə Amɛra Nəcempi ɲa Kanu. 39 Bawo, kəpocɛ nke Kanu kənasəŋɛ temer mə, konu kə, kə awut anu kəbəp ka akə ɲayi pəbələ mə, haŋ kənay ka afum nkɛ Wəbɛ Kanu kosu endewe mə.»

40 Kə Piyɛr oloku ɲa sə moloku mɛlarəm nte təŋsəŋɛ ɲanɛnɛ kə mɛs mɛmɛ mənacepər fər yən kirin mə. K'ɛŋgbinər ɲa, pəc-loku: «Nəyacnɛ dɛtɛmp dandɛ dɛŋkafələ-kafələ mə!»

41 Afum alarəm ɲawosɛ kəgbət dəromun teta Kanu. Dəsək dadəkə

§ 2:23 «acikərə», = afum atətəmpər sariyɛ, atəyənɛ Suyif. * 2:28 Yabura Dawuda 16:8-11.

† 2:31 Krist = Wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mə, Wəyɛk-yɛk ka Kanu

afum wul maas (3.000) ḅamberene akō ḅananuḅkene kēlanj mō.

⁴² Kō ḅaḅcēḅkēl tēm fēp kō bel-bel metākse ma asom a Yesu, kiyi kēḅan tes tin, kēḅaḅḅne kēḅan dap da yeri,[‡] kō kētolā Kanu. ⁴³ Kō kēnese kēsumpēr nwe o nwe bawo Kanu kēḅc-mentāre mes mōḅōḅj kō mes mēwēy-wēy melarēm wācā wā asom a Yesu. ⁴⁴ Akō ḅanalāḅj mō fēp ḅanayī tes tin ḅac-yerene mpe o mpe ḅaḅsōtō mō. ⁴⁵ Kō ḅaḅcamēs daka dōkō ḅanayō mō, kō ḅayer ḅēsām ḅapōkō ḅac-mōmān tōkō ḅēcucāne ḅeḅcēḅārene mō. ⁴⁶ Dōsōk o dōsōk ḅaḅc-lōḅkane nde kēlō kēḅōḅj ka Kanu, ḅac-dinēne yeri kēfō kin nde wōlō wāḅan, ḅac-dinē yi mera yobotu kō ḅākēc yoforu. ⁴⁷ ḅac-kor-koru Kanu, kō mes maḅan mōmbōt afum fēp. Kō Wōḅe Yesu nkōn emḅerene dōsōk o dōsōk kēḅba ka aḅe eḅc-yac mō.

3

Wōḅac wōtōkōt entamne

¹ Dōsōk dōlōma Piyer kō Saḅj ḅampē nde kēlō kēḅōḅj ka Kanu dec dārōfōy, dec nde antola Kanu mō. ² Tosurēne ḅasare wōḅac nwe aḅkome kētō-kōt mō. Dōsōk o dōsōk aḅc-kekāre kō ḅadās nde kusuḅka ka kēlō kēḅōḅj ka Kanu. Dādo wōḅac nwe oḅc-tolane daka nōnōfōr disre afum aḅe ḅaḅc-beḅe kēlō kēḅōḅj mō. Kusuḅka nke aḅc-we «Kusuḅka Kētōt». ³ Nte enāḅk Piyer kō Saḅj aḅe ḅaḅc-kō kēḅere kēlō kēḅōḅj mō, k'eyēfe kētolā akakō nōnōfōr disre. ⁴ Piyer kō Saḅj ḅaḅḅbātne kō, kō Piyer oloku: «Mēḅbātne su!» ⁵ K'ēḅḅbātne ḅa ḅac-kar kēdesōtār ḅa ḅaka ḅōlōm.

⁶ Mba kō Piyer oloku oḅj: «Ali ḅēsām iyō fē, mba mpe iyō mō, ip' indesōḅ' om: Tewe ta Yesu Krist wōka Nasarēt, māyēfe, mākōt!» ⁷ Gḅaḅcāna ḅabōkō kō ḅasumpēr kō kēcā kētōt kō ḅayekti, wēcāk kō mōḅbōlkēc mōn yēḅcēḅ. ⁸ Kēsōrne

katin k'eyēfe k'ēḅcāmē, k'ēlek wēcāk kēkōt. K'osol kō ḅa, kō ḅamberē kēlō kēḅōḅj ka Kanu disre, ḅac-kōt, ḅac-yōkē, ḅac-kor-koru Kanu. ⁹ Kō afum fēp ḅanāḅk wōḅac nwe ḅac-kōt, ḅac-kor-koru Kanu. ¹⁰ Aḅc-nēḅāl kō, nkōn eḅc-nde nde kēlō kēḅōḅj nde «Kusuḅka Kētōt» mō, ḅac-tolane daka nōnōfōr disre. Kēnese kō ḅāciyane kāmḅēp afum fēp teta tōkō tēnabēḅ kō mō.

Moloku ma Piyer nde kēlō kēḅōḅj ka Kanu

¹¹ Nte fum nwe enader ḅāyi oḅj ta eḅyēfe Piyer kō Saḅj dāntōf mō, kēnese disre kō afum fēp ḅayekse kēkō nde akēr nḅe aḅwene «Akēr ḅa Suleman», nde Piyer kō Saḅj ḅanayī mō. ¹² Nte Piyer enāḅk ti mō, k'oloku afum: «Aka Yisrayel! Ake 'sōḅe nte tantē t' eḅciyane nu mō? T'ake tō nāḅḅbātne su ḅāmō fānōntār fosu, kō ḅāyōne fē ti-ē, dosoku dosu disre dōsōḅe fum wōkawē kēkōt?» ¹³ Kanu ka atem asu Abraham, Isiyaka, kō Yakuba kēyēk-yekēs wēcar kōn Yesu. Mba nōna nālek, kō nāsōḅj abē, nāḅce kō fōr ya Pilat kirinḅ, mba Pilat enacēm-cēmne kēsak kōn. ¹⁴ Nōna nōnace nwe ḅyōne wēcēmpi kō wēlōmpu kō nēloku a ḅawōse kēsake nu wēdifāt afum dare disre. ¹⁵ Nōnadif wākirinḅ wōka doru, mba Kanu kēyēkti kō afi dācō. Sēn' ḅyōne atēḅne aka ti. ¹⁶ Anasōḅj fānōntār fum wōkawē nāḅḅbātne kō nāḅcāre mō. Kēlanḅ kōn Yesu ḅḅcārēm kēsōḅj fum wōkawē fānōntār. Kēlanḅ kōn, kēlanḅ Yesu yati kēsōḅj kō kētamne kēḅ fēp fōr yōnu kirinḅ.

¹⁷ Ndēkēl oḅj, awēḅc im aḅa, iḅcāre a kētō-cāre konu kēnasōḅe nu kēyō tatōkō, nōna kō abe anu. ¹⁸ Kanu kēnalas tōkō kēnanuḅkene kēlōke cusu ca sayibe-e oḅ fēp mō: A ḅēnamar dis dōlōl Krist, wēyēk-yek kōn. ¹⁹ Nēsākḅēr ḅākēc yōnu, nēluksārne nte tōḅsōḅe ḅaḅaḅḅne kiciya konu mō; ²⁰ nte tōḅsōḅe Wōḅe

[‡] 2:42 cōKresi = «kēḅene kēcōm kēyerene ki mō»

Kanu pàkèrè tèm ta kànjèsám, pàkèrè nu sò Wàyèk-yèk kòn, Yesu, nwè ananunjkèné kècam nu m̀. ²¹ Nk̀on k̀óm k̀ántòm̀p̀ər hañ tèm nte mes nme Kanu k̀analokè tèm tobol-bolu cusu ca sayibè ɔ̀n s̀acem̀pi m̀o mèlarè. ²² Añnabi Musa enaloku: «Wàbè, Kanu konu, endekèrè nu sayibè p̀əm̀o ina. Fum ẁakin ẁaka awèñc anu dac̀o endeyi, nàde ǹacəñkəl moloku mam̀ok̀o ende p̀ac-loku nu m̀o fəp. ²³ Nwè o nwe ɔ̀nt̀o decəñkəl ẁədəñk ẁakak̀o m̀o, andeləsər k̀o. Endeməlke afum a Kanu dac̀o.»

²⁴ Sayibè-e fəp k̀əyèfè añnabi Samiyel hañ añe ñanacəñc k̀o m̀o, ñanaloku teta mataka mam̀ok̀o, k̀o ñañdəñk mi. ²⁵ Nəna, awut a sayibè-e ñə ǹəỳonè, k̀o ǹəỳonè s̀o awut a temer t̀ok̀o Kanu k̀anacəñəs k̀o atem anu m̀o, k̀ac-loku Abraham: «Afum a doru fəp ñandesəto k̀əpocè k̀ət̀ot kem teta k̀əbənda ka dokom dam.» ²⁶ Te tonu t̀o, Kanu k̀ənanunjkèné k̀əyèkti ẁəcar k̀on, k̀'osom k̀o k̀ədetolanè nu, p̀əsək̀pər nu nwe o nwe abəkək̀ ɱon ñelèc, ñəỳonè k̀o ñt̀ot.»

4

Piyer k̀o Sañ fər ya aboc kiti aSuyifkirin

¹ Piyer k̀o Sañ ñanayi k̀əlok-lokər afum tèm nte aloñne a k̀əlo k̀əp̀əñ ka Kanu ñanabèrè k̀o ẁəbè ka asədar añe ñañc-bum ki m̀o, k̀o aSadisi. ² Pənatele ña nte ñanane Piyer k̀o Sañ ñac-təksè k̀o ñac-cam afum k̀əyèfè ka defi fənəntər fa Yesu. ³ K̀o ñasumpər Piyer k̀o Sañ, k̀o ñandəs ña pac-bum ña dəbili hañ d̀ockəsək̀, bawo p̀ənabiyè. ⁴ Afum alarəm aləma añe ñanane moloku mañan m̀o, ñanalañ, k̀o k̀əgba k̀əñan k̀əñc-bəp arkun wul k̀əcamət (5.000).

⁵ D̀ockəsək̀ abe añan, abeki ap̀əñ a d̀otəf, k̀o atək̀sè a yecicəs ya Añnabi Musa ñambəpsèné Yerusalem ⁶ k̀o

ẁəloñne ẁəp̀əñ Anas, k̀o Kayifa, Sañ, Aleksandər, k̀o ak̀o ñanayonè aka k̀əbənda ka dokom da aloñne ap̀əñ m̀o. ⁷ K̀o ñañcəmbər Piyer k̀o Sañ fər yañan kirin k̀əyifət: «Fənəntər fəre, k̀o tewe ta ana t̀o ǹəỳonè tante-è?»

⁸ Awa k̀o Amera Nəcem̀pi ña Kanu ñelare Piyer, k̀o ñəsəñe k̀o k̀əloku ña: «Abè a afum k̀o abeki a d̀otəf: ⁹ Ayifət su m̀ok̀o teta p̀ət̀ot m̀pè ayonè ẁəbəc m̀o, k̀o nte antaməs k̀o m̀o. ¹⁰ Nəcərə ti bel-bel, fəp fonu k̀əbəp ka aYisrayel: Tewe ta Yesu Krist ẁəka Nasaret, ẁək̀o nənacəñ d̀əkətək̀ k̀əpandən, ak̀o Kanu k̀əntimi k̀o afi dac̀o m̀o, tewe tən t̀əsəñe nte fum ẁəkawè eñcəme nu dac̀o p̀ətamne m̀o. ¹¹ Nk̀on Yesu ɔ̀ỳonè togbu m̀pè nəna acəmbər k̀əlo nənater m̀o, m̀ba enayonè togbu p̀ət̀ot, pa dac̀o.» * ¹² Nk̀on gbəcərəm entam k̀əsəñ su k̀əfis. Kanu k̀ənasəñ fè tewe t̀oləma ta fum nno doru dandè nte p̀əmar payacnèné m̀o.»

¹³ Nte abeki añe ñanəñk Piyer k̀o Sañ ñabəñsè m̀o, k̀o p̀əñciyanè ña, bawo ñanacərə a afum gbəcərəm ñanayi añe ñanato-təkəs m̀o. K̀o ñanəpəl ña dac̀o ak̀o ñanayi k̀o Yesu m̀o. ¹⁴ M̀ba nte abeki ap̀əñ ñañc-ñəñk fum nwe anataməs p̀əcəme ña fər kirin m̀o, ñanayo fè toloku. ¹⁵ K̀o aboc kiti a aSuyif ñaloku Piyer k̀o Sañ k̀əwur ka dukəlo nde añc-yifət ña m̀o, k̀o ñaməñksèné tañan, ¹⁶ k̀o ñayifèné: «Cəke c' andeyo afum akanè-è? Bawo t̀əsəkər aka Yerusalem fəp a ña ñasəñe k̀o tēgbəkərə ta Kanu tante teyi. Afətam k̀əgbəkəl ti. ¹⁷ M̀ba, nte añyo a ta tesam nno afum ñayi m̀o, p̀əbèñne ña, p̀əm̀onè ña k̀əc-lok-lokər nwe o nwe tewe tatək̀o.

¹⁸ K̀o ñawè ña, k̀o ñambèñne ña k̀ət̀o-loku k̀o k̀ət̀o-tək̀sè afum tewe ta Yesu. ¹⁹ Piyer k̀o Sañ ñayif ña: «P̀əmar fər ya Kanu kirin paleləs

* 4:11 Yabura Dawuda 118:22. CəKresi = «Nk̀on ɔ̀yonè tasar m̀pè nəna acəmbər k̀əlo nənater m̀o, ak̀o p̀əỳonè p̀ət̀ot pa d̀ətonjkubut.»

nəna patas Kanu Nkən ba? Nəna nəməmən ti bel-bel, ²⁰ bawo səna səfotam kəyi ta səloku təkə sənəjk kə təkə səne mə-ε.»

²¹ Kə aboc kiti njanḡbəkəre sə kəbeḡəsne nja, kə ḡasak nja. Njasətə fe tes nte tənḡsəne nja kəsumpər mə teta afum. Fəp fənḡc-kor-koru Kanu teta təkə tenayi mə. ²² Fum nwe enasətə teḡbəkəre ta kətaməs tatəkə mə, enatam kəsətə meren wəco manḡkələ pəcepər.

Kətola ka alan

²³ Nte asak Piyer kə Saḡ mə, kə njanḡ ḡaləməḡ afum anjan təkə alonḡne apən kə abeki a dətəf ḡanaloku nja mə. ²⁴ Nte ḡane moloku mamε mə, kətənḡne disre kə ḡampene sim nnə Kanu kəyi mə, ḡac-loku: «Wəbe, mənə nwe məlompəs kəm, antəf, kəba kə ca yəkə yeyi ki mə fəp, ²⁵ dəAmerə Nəcempi ḡə mənaloḡe kusu ka kas kosu Dawuda wəmarəs kam: «Ake 'səne nte metele məpən meḡcepərər afum a təf mə?

Ake 'səne nte afum ḡantənḡne mes mme məntədələpsər mə?

²⁶ Abε a doru kər-kər ḡalompəsne teta kəyefərene,

kə akiriḡ ḡalənḡkanε kə ḡantənḡne pələc

nnə Wəbe Kanu kə wəyek-yek kən ḡayi mə.»

²⁷ Bawo kanḡe, Herodu kə Pənḡse Pilat ḡantənḡne pələc dare dandε disre atəyənε Suyif kə aYisrayel nnə wəmarəs kam wəcempi Yesu eyi mə, nwe mənayek-yek mə. ²⁸ Njanayə mes fəp mme mənənḡkənε kəwose kəyə mə. ²⁹ Ndekəl on, Wəbe, meḡbəkəre kəbeḡəsne kənjan, məsənḡe acar am kəbanḡse kəloku toloku tam kanḡe disre. ³⁰ Mətenḡci kəca nte təsənḡe kataməs, meḡbəkəre, kə mes məwəy-wəy meyi tewε ta wəcar kam wəsoku Yesu.

³¹ Nte ḡalip kətola Kanu mə, kə kəfo kənḡo ḡanalənḡkanε mə kəyikε, kə Amerə Nəcempi ḡəsənḡe fəp fanjan

kəloku toloku ta Kanu kəbanḡse disre.

Alan Yesu ḡawose kəyerene daka danan

³² Kənay nke kənalən mə, ḡasətə bəkəc yin yayi, kə ḡayənε sə akin ayi. Nwe o nwe onḡ-loku fe a nkən sona əyə daka dən, mba a fəp fanjan fə ḡanapaḡne di. ³³ Asom a Yesu njanḡ-loku təkə ḡananənḡk kəyefe ka Wəbe Yesu afi dacə mə. Kə kəmar ka Kanu kəyi alan fəp kəronḡ. ³⁴ Afum akanḡe dacə, nwe o nwe abəkəc ḡenalεce fe sə teta kətə-yə kən daka, bawo anḡe ḡanayə dale, kə pəyənε fe ti, wələ mə, ḡanacaməs yi. Kə ḡanḡkεre kəway ka ca yayəkə, ³⁵ kə njanḡ-bocər ki asom a Yesu dəntəf. Kəway kanḡo k' anḡ-yer nwe o nwe kə təkə pəcuca peyi kə mə.

³⁶ Isifu wəka kor ka Levy enayi, nwe asom a Yesu njanḡ-we Barnabas mə, tatəkə kusu kənjan «Wəcəpəs bəkəc.» Nde dare da Sipər anakom kə. ³⁷ Nkən enacaməs antəf nḡe enayə mə, k'ənḡkεre kəway kanḡo fəp k'ender pəbocər ki asom a Yesu dəntəf.

5

Ananiyas kə Safira

¹ Wərkun wələma enayi pac-we kə Ananiyas, kə wəran kən Safira, kə njanḡcaməs antəf njanjan. ² Kətənḡne disre kə wəran kən, k'Ananiyas embelər kəway ka antəf njanḡkə, k'ənḡkεre kəway kələpas nke k'ənḡkə pəbocər ki asom a Yesu dəntəf.

³ Kə Piyer eyif kə: «Ananiyas, ake 'səne nte məwose Sentany səsən am kəyembər Amerə Nəcempi mə? Məmbelər kəway ka dale. ⁴ Nte dale dandε dənayənε dam mə, ak' enasənḡe ta məmənḡkərne di-ε? Ali nte mənacaməs di mə, pəsam papəkə, bafə pam pənayi ba? Ake 'sən' am kəyə tantε-ε? Bafə afum ḡə məyembər de, mba Kanu!»

⁵ Nte Ananiyas ene moloku maməkə mə, k'entempene, k'ənḡbinḡ

kifir, k'efi. Kò kànesè kəpəŋ kəsumpər akò ŋanane ti mò fəp. ⁶ K'atemp ŋayefe kò ŋanəpsər kò dəkasanjke, kò ŋanjko ŋawup.

⁷ Nte dec maas deŋcepər mò, kò wəran ka Ananiyas embere, ta eŋcəre təkò tenacepər mò. ⁸ Kò Piyer eyif kò: «Məlok' im ma kanje; Kəway kanjke kò nəŋcaməs dale ba?»

Kò wəran nwe oloku «Ey, kəway kanjko yati kò.»

⁹ Kò Piyer oloku kò: «Ake 'səŋe nte nəntəŋne kò nəwak Amera ŋa Wəbe mò-ε? Məcəre a aŋe ŋawup wos əm mò, ŋayi nde dəkusunjka, kəkekəre kò ŋander sò mənə.»

¹⁰ Gbəŋcana babəkò k'entempene kò wəcək dəntəf, k'əŋgbij kifir. Kò atemp ŋambere kò ŋambəp kò pəfi. Kò ŋanjkekəre kò, kò ŋanjko ŋawup wos kəsək. ¹¹ Kò kànesè kəpəŋ kəsumpər kəlonjkanə ka alaŋ fəp kò akò ŋanane moloku maməkò mò.

Asom a Yesu ŋanatəmpər mes məwey-wey məlarəm ma Kanu

¹² Asom a Yesu ŋaŋc-yò məgbəkəre kò mes məwey-wey məlarəm mme mənayi afum daco mò. Alaŋ fəp ŋanacəme kəfo kin nde akər nŋe aŋc-wene «Akər ŋa Suliman» mò. ¹³ Afum aləpəs ŋaŋc-nese kənəŋkəl ŋa, mba ŋaŋc-yek-yekəs ŋa. ¹⁴ Kənay ka arkun kò aran aŋe ŋanalaŋ Wəbe mò, ŋaŋc-la oŋ kəla dəm. ¹⁵ Pac-kere ŋa atətamne səpò, pac-kere ŋa dəyala kò dəsəpoko nte təsəŋe kò Piyer ender-ε, andulu ŋən gbəcərəm ŋetam kəbəp wələma. ¹⁶ Kənay ka afum aŋe ŋanayi sədare nse sənakel Yerusalem mò, ŋaŋc-yekse kəkere Yerusalem atətamne kò afum aŋe yəŋk yelɛc yenasəŋ debəc mò nde asom a Yesu ŋanayi mò, fəp faŋan anataməs ŋa.

Antərəs asom a Yesu teta kəlaŋ kəŋan

¹⁷ Wəlonjne wəpəŋ kò asadisi aŋe ŋasol mò ŋayefene kəraca. ¹⁸ Kò ŋantəp asom a Yesu waca kò ŋambər

ŋa dəbili. ¹⁹ Pibi papəkò disre kò meleke ma Wəbe Kanu məŋgbiti cumba ca bili babəkò, kò mowurene ŋa. Kò meleke moloku ŋa: ²⁰ «Nəkò kələ kəpəŋ, nəloku afum moloku kò mes fəp ma təkətene ta doru dandε.»

²¹ Nte ŋane moloku maməkò mò, kò asom a Yesu ŋanjko bət-bət suy nde kələ kəpəŋ, kò ŋaŋcop kətəksε di afum.

Kò wəlonjne wəpəŋ ender kò akò ənasole mò. Kò ŋawe aboc kiti aləpəs aSuyif kò abeki apəŋ aka Yis-rayel fəp, kò ŋasom a pakò pawurene asom a Yesu dəbili, pakere. ²² Kò asədar ŋafò ŋakò, mba ŋambəp fe ŋa dəbili, kò ŋalukus. Kò ŋanjko ŋaloku ti abe aŋe ŋanasom ŋa mò, ŋac-loku: ²³ «Səŋkò səbəp cumba ca bili pacəŋ ci bel-bel, abum a ci ŋacəme dəkəcəme danjan, mba səŋgbiti ali fum səŋbəp fe bili disre.» ²⁴ Nte ŋane moloku maməkò mò, kò pəyi wəbe ka asədar a kələ kəpəŋ kò alonjne apəŋ yama-yama te taŋan, kò ŋaŋyifne cəke cò tes tantε tendeləpəsər-ε?

²⁵ Kò fum wələma ende pəloku ŋa: «Afum aŋe nənaber dəbili mò ŋayi nde kələ kəpəŋ, ŋac-təksε afum.»

²⁶ Asədar a kələ kəpəŋ kò wəbe kəŋan ŋanjko kələk asom a Yesu, kò ŋanjkerε ŋa pəforu disre, bawo ŋananese afum kəcacas ŋa. ²⁷ Nte asədar ŋanjkerε asom a Yesu mò, kò ŋaŋcəmbər ŋa fər ya aboc kiti aSuyif kirinj. Kò wəlonjne wəpəŋ eyifət ŋa, ²⁸ k'oloku: «Bafò sənəmənə nu kətəksε sò afum teta tewe tantε ba? Nələs Yerusalem metəksε monu! Kò nəloku gbəs a mənə nəlonjər su pələc pa defi da fum wəkawε.»

²⁹ Piyer kò asom a Yesu ŋaloku: «Kəcəŋkələ Kanu kəŋcepər ka afum! ³⁰ Kanu ka atem asu kəntimi Yesu nwe nənacəŋ dəkətək kəpəndən kò nəmələk kò mò. ³¹ Kanu kəndəs kò kəca kən kətət pəmò nte əyənə wəkirinj kò wəyac mò, nte tənəŋe

pəsəŋ aka Yisrayel kəsəkpər bəkək
 ŋacəme dəpə da Kanu darəŋ,
 paŋaŋneŋe ŋa kiciya kəŋan mə.
³² Səna səyone atəŋne a moloku kə
 mes maməkə fəp, səna kə Amera
 Nəcempi nŋe Kanu kəsəŋ aŋe ŋaleləs
 kə ŋawose toloku tən mə.»

³³ Pənatelə aboc kiti aŋe ŋaŋc-
 cəŋkəl ŋa mə haŋ pəcəpərər, kə ŋafaŋ
 kədif ŋa. ³⁴ Mba wəFarisi wələma
 enayi ŋa dacə, pac-we kə Kamaliyel.
 Wətəkse sariyə enayi, nwe afum
 fəp ŋanabətər mə. K'eyefe aboc kiti
 aSuyif dacə, k'oloku a pawurene
 afum akanə kərəsna, ³⁵ k'oloku:
 «Arkun a Yisrayel! Nəkembərne
 bel-bel nte nəndeyə afum akanə
 mə. ³⁶ Towon fe, Tudas enalekne,
 afum masar maŋkələ (400) ŋanacək
 kə darəŋ. Mba anamələk kə, afum
 akə enasole mə fəp k'ambeləs ŋa.
 Ali wəkin anasak fe. ³⁷ Nte tatəkə
 teŋcəpər mə, kə Yudas wəKalile
 eyefe tem nte aŋc-ləm afum a
 dətəf mə. K'osole sə afum alarəm.
 Nkən sə anamələk kə, aŋe enasəp
 kəkafəli kəcəme kə darəŋ mə fəp,
 kə ŋasaməsər. ³⁸ Ndekəl ic-lok' un,
 ta nəcəpsər afum akanə, nəsak
 ŋa ŋakə. Kə pəyone fə mefaŋ, kə
 pəyone fe ti məyə maŋan nda fum
 meŋyefe-ε, mendesələ. ³⁹ Mba
 kə pəyone fə nda Kanu meŋyefe-
 ε, nəfədetam kəsəlene mi de!
 Nəkemərne kədeyefərəne kə Kanu
 de!» Kə ŋane moloku maməkə
 Kamaliyel enasəp kəloku ŋa mə.

⁴⁰ Kə ŋawe asom a Yesu, kə ŋasut
 ŋa, kə ŋaməne ŋa kətəsə-lok-loke
 tewe ta Yesu, kə ŋasak ŋa.

⁴¹ Kə asom a Yesu ŋawur ŋa aboc
 kiti dacə. Kə pəmbət ŋa kətərəs
 kəŋan teta kələləs ka tewe ta Yesu.
⁴² Dəsək o dəsək pəyone nde kələ
 kəpəŋ ka Kanu kə pəyone fe ti nde
 wələ waŋan, ŋanasak fe kəc-təkse kə
 kəcəma moloku mətət: A Yesu əyone
 Krist, wəbe nwe Kanu kəyək-yək
 mə.

6

*Ayek-yek arkun camət-mərəŋ
 kəmar ka asom a Yesu*

¹ Mata maməkə nte acəpse a Yesu
 ŋaŋc-la kələ dəm mə, aSuyif acəp
 kusu ka Kresi ŋayefe kəcəpəsne teta
 akə ŋaŋc-cəp Ebəre mə. Aran acəp
 cəkresi aŋe awos aŋan ŋafi mə ŋaŋc-
 sətə fe yeri pəmə acəp Ebəre dəsək o
 dəsək kə andeyer-ε. ² Kə Asom wəco
 kə mərəŋ ŋawe kənay ka acəpse a
 Yesu kənəŋkene, kə ŋaloku: «Pəmar
 fe su kəsək kəcəma kə kətəkse toloku
 ta Kanu teta kəyer yeri. ³ Awa
 awəŋc su aŋa, nəyək-yəkene arkun
 camət-mərəŋ, aŋe afum ŋaŋcərə
 kəyə mera yətət mə, ŋalare sə Amera
 Nəcempi ŋa Kanu kə kəcərə kəkət.
 Səsəŋ ayek-yek anu akakə yebac
 yayəkə. ⁴ Səna səsumpər bel-bel
 kətola ka Kanu kə yebac ya kəcəma
 kə kətəkse toloku ta Kanu tem fəp.»

⁵ Kə moloku maməkə məmbət
 afum fəp, kə ŋayək-yək Etiyen,
 fum wəlaŋ Kanu wəpəŋ, pələre
 Amera Nəcempi ŋa Kanu; kə Filip;
 kə Pirəkər; kə Nikanər; kə Timon;
 kə Parmenas; kə Nikola, wəka dare
 da Antiyək, nwe enayone wəcikara
 kəberə ka dine da aSuyif mə. ⁶ Kə
 ŋaŋkə ŋamentər ayek-yək akakə
 asom a Yesu nte ŋalip kətola Kanu
 mə, kə ŋandəŋ ŋa waca kədəs kəŋan.

⁷ Moloku ma Kanu mme aŋc-
 təkse mə meŋc-sam kəsəma dəm, kə
 acəpse a Yesu ŋala katəna-katəna
 Yerusalem, kə alonŋe Kanu alarəm
 ŋawose kəlaŋ Yesu.

Kəsumpər ka Etiyen

⁸ Kanu kənamar Etiyen kə kəsəŋ
 kə kətəma kəyə ka mes məwey-wey
 kə megbəkərə məpəŋ ma Kanu
 afum dacə. ⁹ Afum aləma aka kələ
 ka dəkətola Kanu da aSuyif aŋe
 aŋc-we ki «kələ ka Awur dacar»
 mə, ŋanayine fe Etiyen. ŋa ŋanayone
 afum aka atəf ŋa Sirən, aka dare
 da Aleksandər kə afum a atəf ŋa
 Silisi, kə aka atəf ŋa Asi. Nte tə
 kə ŋambərə kəgbəkələne kə Etiyen.
¹⁰ Mba ŋanətam fe kəsumpər kə
 dəmoloku, bawo Amera Nəcempi

ħa Kanu ħenasoŋ kō kəlok-loke deƨerən.

¹¹ Ti disre, kō afum akakō ħasoŋ calbante pəsam aŋe ħanaloku nte: «Səna sənene kō kəloməs Musa kō Kanu!»

¹² Kō ħamberəs afum mer kəyefe abeki a dətəf ħaŋ atəkse sariye. Kō ħasumpər Etiyen, kō ħaŋkekəre kō fər ya aboc kiti aSuyif kirin. ¹³ Kō ħaŋkenene sō calbante akakō ħanawose kəyeme mə, ħac-loku: «Fum wəkawē eyi fe nte o nte mene kəloku pələc pa kəfo kəsoku kaŋke kō sariye sa Musa. ¹⁴ Sənene kō pəc-loku a Yesu wəNasarət wəkawē endeləsər kəfo kaŋke, pəsəpər sō məyo mme Musa enasake su mə.»

¹⁵ Aboc kiti aSuyif fəp ħanagbətne Etiyen, ħawo kəro kən kəŋc-mot pəmō ka melekē.

7

Etiyen nde fər ya aboc kiti kirin

¹ Kō wəlone wəpəŋ wəka kəlō kəpəŋ ka Kanu eyif Etiyen: «Itō teyi ħa?»

² Kō Etiyen oloku: «Aweŋc im aħa, Papa kem aħa, Nəcəŋkəl im! Kanu nke debeki dən doŋmot mə kəhawurər Abraham, wətem kosu, nte enayi Mesopotami, ta entadeder kənde Haraŋ mə. ³ Kō Kanu kəloku Abraham: «Məwur atəf ħam, dəŋkom dam, məkō nde atəf ħe indekō-mentər' əm mə.»

⁴ Kō Abraham owur atəf ħa Kaldi, k'əŋkō pənde dare da Haraŋ. Dəndo, nte defi da kas deŋcəpər mə, kō Kanu ħəcəpərene kō atəf ħaŋe nənde oŋ ndekəl mə. ⁵ Kanu kənasəŋ fe Abraham ke atəf ħaŋe, ali dəkəcəmbər kəcək, mba kənaleke kō temer kədəsəŋ kō ħi kəbəp kəbənda ka dokom dən kō nkən eŋcəpər-ε, mba tem tatəkō ta entayo wan-ε. ⁶ Kō Kanu kəloku Abraham nte: «Kəbənda ka dokom dam kəndeyi decikəra atəf ħələma. Andekō-cəmbər ħa di dacar, pətərəs ħa meren masar

maŋkəle (400). ⁷ Mba afum aka atəf ħaŋəkō ħandekō-cəmbər ħa dacar mə, in' endekō-bocər ħa kiti. Kō teŋcəpər-ε, ħandewur ħadekor-kor im nno kəfo kaŋke.»*

⁸ Nte tatəkō teŋcəpər mə, kō Kanu kəŋcəŋəs kiyi kən tetin kō Abraham, ti təyone kəmeŋkərne ka kəkəŋc arkun. Ti disre kō Abraham oŋkom Isiyaka, k'əŋkəŋc kō tataka tən ta camət-maas. Itō Isiyaka enayo sō Yakuba, kō Yakuba əyo sō ti awut ən arkun wəco kō merəŋ, aŋe ħayone cas ca cusuŋka wəco kō merəŋ ca Yisrayel mə.

⁹ Nte atem asu, awut a Isiyaka, ħanayone weŋc kəŋan Isifu karaca mə, kō ħaŋcaməs kō nte təŋsəŋe pakekəre kō Misira mə. Mba Kanu kənayi kō Isifu, ¹⁰ kənayac kō pəcuca fəp. Kanu kəŋc-mar Isifu, kəc-səŋ kō kəcəre kəkət nde Firawona wəbe ka Misira fər kirin. Firawona enasəŋ Isifu dekirin da Misira kō da kəlō kən disre fəp mə.

¹¹ Kō dor dəpəŋ dende deyi Misira fəp kō atəf ħa Kanahan. Pəcuca pənabek, atem asu ħaŋc-sətō fe yeri. ¹² Kō Yakuba ende pəne a cəgbay cəyi Misira, k'osom təkəkō-cəkō awut ən aŋe ħantəŋne atem asu mə. ¹³ Ta merəŋ, kō Isifu owurərne aweŋc ən, nte tō kō Firawona əsətō kəcəre oŋ akomene a Isifu. ¹⁴ Kō Isifu osom aweŋc ən a pakere kō kas Yakuba, kələkene ka afum ən fəp, aŋe ħaŋc-bəp afum wəco camət-merəŋ kō kəcəmət (75) mə. ¹⁵ Kō Yakuba ontor atəf ħa Misira. Difō enafi, kō atem asu ələma. ¹⁶ K'əŋkekəre cəbel cəŋan Səkem, k'əŋkō pawup nde kufu nke Abraham enawaye pəsam nno kusuŋka ka ħamər kəyi mə.

¹⁷ Tem nte pənamar a Kanu kəlas temer nte kənaleke Abraham mə tenalətərne. Kō dokombəra dəmbək, kō afum ħaŋla oŋ kəla dəm Misira, ¹⁸ ħaŋ kō wəbe wələma

* 7:7 Dəkəcop 15:13-14

ender pände dēbe da atōf ŋanjōkō nwe enatō-cāre Isifu mā. ¹⁹ Wābe wākakō ender pāc-nempās, pāc-tōrās atem asu. K'ende pāsōŋe ŋa kāsak cānaka cāŋan, nte tōŋsōŋe ta akakō ŋantam kāyi doru mā.

²⁰ Tem tatōkō t' anakom Musa, nwe enabōt Kanu kēnāŋk mā. K'antōmpār kō yof maas nde kēlō ka kas disre, ²¹ mba nte tōyo tenatōyi mēne kēgbal kōn mā, kō wan ka wābe ka Misira wēran efir kō, k'ōŋkō pādusom pāyo kō wan. ²² Kēcāre kākōt fōp k' aMisira k' anadusumē Musa, k'ōsōtō fēnōntēr dāmōlōkō kō dāmōyo.

²³ Nte Musa ōsōtō meren wāco māŋkālē (40) mā, k'ende pācem-cēmne kākō-nāŋk awēŋc āŋa, afum a Yisrayel. ²⁴ Kō Musa ōŋkō pātōŋne wēŋc wākin wāka Misira pac-cakāra, k'ēŋcāmēne wēŋc wākakō āŋc-tōrās mā. K'olukse ayek ŋa wēŋc, k'endif wāMisira. ²⁵ Kō Musa ēŋcem-cēmne a awēŋc āŋa ŋaŋtam kēc-gbēkārē a Kanu kēntam kēban ŋa kō ŋaŋcāmē kō darāŋ-ē, mba ŋanacāre fē ti. ²⁶ Dōckōsōk, kō Musa ōŋkō pābōp aYisrayel mērāŋ ŋac-sutēne, k'ēyac ŋa, k'ōlompās ŋa dācō. K'eyif ŋa: «Ta ake tō nāŋsutnēne tantē-ē? Dēwēŋca dō nāyo!»

²⁷ Mba wākō ēŋc-cakāra wēŋc mā, ēwen Musa pāc-yif: «An' ōsōŋ' ēm kāyōne wābe kō wābōc kiti sēna dācō-ē? ²⁸ Kādif' im kō māfan ba, pāmō tōkō mēndifsa wāMisira mā?» ²⁹ Kō mōlōkō mānōkō māōŋe Musa kāyēkse, k'ōŋkō pāndē decikāra atōf ŋa Madiyan. Difō enakom awut arkun mērāŋ.

³⁰ Nte meren wāco māŋkālē mēŋcēpār (40) mā, kō mēleke mowurār Musa nde tēgbērē ta tōrō ta Turisnina dēmēmer mā nēŋc nde dēŋcmar dērāntam mā. ³¹ Nte Musa ēnōŋk ti mā, kō pāŋciyanē kō kēnāŋk ka tes tēwēy-wēy tatōkō, nte ōŋc-cōŋne kākō-gbēkārē mā, kō dim da Wābe Kanu dender kō: ³² «In' ōfō, Kanu ka atem am:

Kanu ka Abraham, ka Isiyaka kō Yakuba!» Musa pāc-yikcē, ta ōŋwose sō kēgbātne di-ē.

³³ Kō Wābe oloku kō: «Mēwure cōfta cam dāwēcāk, bawo kēfo kārēkō mēŋcāmē mā, kēfo kēcēmpi kō. ³⁴ Inōŋk pācuy pa afum em āŋe ŋayi Misira mā, ine kēgbis kēŋan: Intor ideyac ŋa. Ndekāl ōŋ, mēder isom ēm Misira.»

³⁵ Musa wākakō ŋanace a ŋac-loku: «An' ōsōŋ' ēm kāyōne wābe kō wābōc kiti sēna dācō-ē?» Nkōn Kanu kēnasom pāyōne wābe kō wāyac, kēberēne ka mēleke mme mēnawurār kō nde dērāntam mā. ³⁶ Nkōn Musa enawurēne aYisrayel Misira pāc-yō mes mēwēy-wēy kō mēgbēkārē mā Kanu, nde kēba Kāyim kō nde dātēgbērē, meren mme wāco māŋkālē (40) disre.

³⁷ Nkōn Musa wākakō yati enaloku aYisrayel: «Kanu kēndekērē nu sayibē pāmō ina, nwe kēndeyek-yek awēŋc anu dācō mā, pāsom kō nnō nāyi mā.» ³⁸ Nkōn Musa, nte afum ŋanalōŋkane nde dātēgbērē mā, nkōn enayōne sō wācēpārēne mōlōkō atem asu dācō kō mēleke mme mōŋc-lok-lokār kō nde dātōrō ta Turisnina mā. K'ōsōtō mōlōkō meyi wāyēŋ, nte tōŋsōŋe sēcāre mi mā.

³⁹ Atem asu ŋanafāŋ fē kēcēŋkāl kō, kō ŋawēnās kō. ŋanacēm-cēmne dābākēc kēlūksārne Misira. ⁴⁰ Kō atem asu ŋaloku Aruna, «Mēlompāsē su mērāŋka, mme mēndesolē su mā, bawo Musa nwe owurēne su Misira mā, sēŋcārē fē nte tāsōtō kō mā.» ⁴¹ Mata mānōkō, kō ŋalompās tērāŋka ta tura, kō ŋalōŋne nnō tērāŋka kīriŋ, kō ŋamboce kāsata yebac ya waca wāŋan. ⁴² Mba kō Kanu kēmbēr ŋa kumunt, kō kēsake ŋa kēkor-kōru ca ya dareŋc. It' āŋcic ti buk ba sayibē-e disre:

«Nāna aka Yisrayel, meren wāco māŋkālē (40) mme nēŋcēpārēne dātēgbērē mā, in'

ɔ nənɔ-dife sem kəlonne disre
ba?

43 Nənakəre abal ɲa tərənka ta
Mələk
kə tərənka ta kəs ka kanu konu Re-
fanj.

Nənapat mərənka teta kəc-tontnəne
ka mi fər kirinj!

Ti disre kəkəkəre nu k' inder de-
cikəra Babilənj tadarənj.»

44 Atem asu ɲanayɔ dəndo
dətegbere abal ɲa sede ɲe
anamenk walake wa masar nwe
Kanu kənacice Musa mə. Tatəkə tɔ
wələk-lokər ka Musa enaloku kə a
pəyɔ, a ɲowurene kə ɲəkə enanənk
mə. 45 Nte atem asu ɲasətɔ ɲi mə,
kə ɲanjkekəre nde atəf ɲe Kanu
kənbələs afum fər yaɲan kirinj
mə. Yosuwe pəyənə ɲa wəkirinj.
Abal ɲaɲəkə ɲənayi di haɲ tɛm ta
Dawuda. 46 Kə Dawuda ɔsətɔ kəmar
ka Kanu, k'ontola sɔ kəsənj kə kəfo
nkɛ ɔɲkəcəmbərə Kanu ka Yakuba
dəkəyi mə. 47 Mba Sulemany
enader pələ kələ kanjka.

48 Mənə nte Wəbe wəka dareɲ
ɔntəwosɛ kəyi paka disre mpɛ kəca
ka fum kələmpəs mə, pəmɔ təkə
sayibe səluku ti mə:

49 «Wəbe oluku:

«Kəm kəyənə dəcəm dem da dəbe,
kə antəf ɲəyənə dəkəcəmbər dem
wɛcək.

Ake kələ kə ɲəyi kəcəmbər em-ɛ?

Kəfo kərə k' inde ic-ɲesəm-ɛ?

50 Bafɔ kəca kem kələmpəs mame
fəp ba?»

51 Nəna afum atanj ləɲəs, ayɔ
bəkəc pəmɔ bilakoro! Haɲ məkə
nəna ɲəyi kəwənəs Amera Nəcempi
ɲa Kanu pəmɔ atem anu! 52 Sayibe
sərə atem anu ɲanato-tərəs-ɛ?
Njanadif anj ɲananunkenə kəcəm
kəder ka Wələmpu nwe nəna
nənasənj ɔɲ a kə andif mə. 53 Nəna
anj nənasətɔ sariye sa Musa nse
mɛleke ma Kanu mənəluku kə mə,
mba nənakətənə fɛ si, nəmənəkərne
fɛ sɔ si.»

Kədifka Etiyen

54 Nte Etiyen ɔɲc-lok-loku mə,
afum akə ɲaɲc-ne moloku maməkə
mə, pənanənkənə kətɛle ɲa haɲ
ɲaɲc-ɲaɲərəne sek nno eyi mə.

55 Mba Amera Nəcempi ɲa Kanu
ɲeɲc-bəc Etiyen dəris. K'engbətne
kəm, k'ənənk nərə da debeki da
Kanu, Yesu pəcəmə kəca kən kətət.

56 K'oloku: «Inənk kəm kəgbite, Wan
ka fum pəcəmə kəca kətət ka Kanu!»

57 Kə afum anj ɲanjkulɛ-kulɛ
pəpən, kə ɲasunɔnɛ ləɲəs, kə ɲawɛtne
fəp fanjan kəkə-bəp Etiyen. 58 Kə
ɲambələs kə haɲ kə ɲawurene kə
dare, kə ɲaɲcacas kə masar. Atəɲne
aka ti ɲanaboc suma saɲan sa kəronj
wətemp dəntəf, nwe anj-we Sol mə.

59 Nte ɲaɲc-cacas kə mə, kə Etiyen
ontola pəc-loku: «Wəbe Yesu,
məbaɲ amera ɲem.» 60 Nte tɔ
kə Etiyen ɛɲcəp suwu, k'ɔɲkulɛ-
kulɛ: «Wəbe, ta məsarsər ɲa kiciya
kanjke!» Nte elip kələku tatəkə mə,
k'engbin kifir.

8

¹ Sol enawosɛ kədif ka Etiyen.

*Sol ɔɲc-tərəs kəlonkanɛ ka alaɲ
Yesu*

Dəsək dadəkə d' anacop kətərəs
kəlonkanɛ ka alaɲ Yesu dəndo
Yerusalem. Kə alaɲ fəp fanjan
ɲasaməsər nde tɔf ya Yude kə
Samari, mənə asom a Yesu. ² Kə
afum alomp aləma ɲawup Etiyen,
kə ɲambok kə bel-bel.

³ Kə Sol nkən eyɛfɛ kətərəs ka
kəlonkanɛ ka alaɲ Yesu, pəc-bere
dəwələ wanjan, pəc-wurene ɲa, pəc-
sumpər arkun kə aran, pəc-bɛr ɲa
dəbili.

*Filip kəcəm kən moloku mətət
atəf ɲa Samari*

⁴ Alaɲ anj ɲanasaməsər mə, ɲaɲc-
cam moloku mətət mofo fəp mme
ɲaɲc-cəpər mə. ⁵ Filip nwe enator
dare da Samari mə, ɛɲc-cam teta ,
nwe Kanu kəyək-yək kəyənə Wəbe
mə. ⁶ Kənay k'afum kətəɲne disre

ḡaḡc-cəḡkəl bel-bel təkə Filip oḡc-
loku mə, nte ḡaḡc-ne kə ḡac-nəḡk
sə meḡbekərə ma Kanu mme oḡc-
yə mə. ⁷ Yəḡk yelec yəḡc-kule-
kule kəwur afum alarəm dəris aka
dare dādəkə. Anataməs atorər kə
afum alarəm akə ḡanafi wəcək mə.
⁸ Kə pəbotu pəpəḡ pəmbərə dare da
Samari.

⁹ Wərkun wəlōma enayi di pac-
we kə Siməḡ. Enawon dare dādəkə,
pəyōne dure, pəc-səḡe aka Samari
cusu kəwos, pəc-wene sə fum
wəpəḡ. ¹⁰ Afum fəp, kəyefe wanfet
haḡ wəbeki ḡanaleləs kə, ḡac-loku:
«Fum wəkawe əyōne fənəntər fa
Kanu, fənəntər fəkə aḡwe «Fəpəḡ»
mə.» ¹¹ ḡanacəme kə darəḡ, bawo
enawon kəwosəs ḡa cusu teta
dureya dən. ¹² Mba nte ḡanalaḡ
moloku ma Filip, nwe eḡc-cam
moloku mətət ma dəbe da Kanu
kə tewe ta Yesu Krist mə, k'əḡḡbət
arkun kə aran dərōmun. ¹³ Kə
Siməḡ nkən yati eləḡ moloku ma
Filip, k'owosə kəḡbət dərōmun.
K'eḡcəme Filip dəntəf tēm fəp. Nte
Siməḡ enəḡk meḡbekərə kə mes
mewey-wey ma Kanu mme meḡc-
yi mə, kə kusu kəwos kə.

¹⁴ Nte asom a Yesu ḡanayi
Yerusalem kə ḡane a aka Samari
ḡawosə toloku ta Kanu mə, kə ḡasom
Piyer kə Saḡ kəkə di. ¹⁵ Nte Piyer
kə Saḡ ḡantor dare da Samari
mə, kə ḡantolane ḡa nte təḡsəḡe
ḡasətə Amera ḡecempi ḡa Kanu
mə, ¹⁶ bawo haḡ tēm tatəkə Amera
ḡecempi ḡenatorər fē nwe o nwe
kərəsna dəndo. Mene kəḡbət
dərōmun ḡbəcərəm kə ḡanasətə
tewe ta Yesu Krist. ¹⁷ Awa Piyer
kə Saḡ ḡandenḡer ḡa waca, kə ḡasətə
Amera ḡecempi ḡa Kanu.

¹⁸ Nte Siməḡ enanəḡk a kədenḡer
kəca ka asom a Yesu ḡbəcərəm
kənasəḡ afum Amera ḡecempi
mə, k'eḡkərə ḡa pəsam pəc-loku:
¹⁹ «Nəsəḡ im ina sə kətam! Nwe o
nwe indedenḡer waca mə, wəkayi
pəsətə Amera ḡecempi ḡa Kanu.»

²⁰ Mba kə Piyer oloku kə: «Kanu
kəsəḡe məlecə kə pəsam pam, bawo
məḡcem-cəmmə kəsətene pi kəpocə
ka Kanu! ²¹ Məna məyō fē daka,
məyō fē tofokəl nno tes tante disre,
bawo abəkəc ḡam ḡolomp fē fər ya
Kanu kirinḡ. ²² Məlüksərne Wəbe
Kanu, məletsene kə, mətola kə
nte təḡsəḡe pəḡaḡneḡ' am məcəm-
cəmmə məlec ma abəkəc ḡam mə, kə
Kanu kəwosə ti-e. ²³ Bawo inəḡk
fə məcəm-cəmmə məlec ma kərəca
məntam əm, kə kətə-lomp kəsekət'
əm.»

²⁴ Kə Siməḡ oloku kə: «Nətolan'
em Kanu Wəbe, nte təḡsəḡe mame
nəloku mə ta tələm o tələm təsət'
em.»

²⁵ Piyer kə Saḡ ḡaḡcam nte
ḡananəḡk kə təkə ḡanane teta Yesu
mə, kə ḡalukus Yerusalem, ḡac-cam
toloku tətət ta Kanu sədare səlarəm
sa Samari.

*Filip kə wərkun wəpəḡ wəka atəf
ḡa Ecopi*

²⁶ Melekə ma Wəbe məlōma
mender nde Filip eyi mə moc-
loku: «Məkə ntende kəca-kətət,
məsolne dəpə deyer-yer nde dəḡyefe
Yerusalem doc-tor Kasa mə.» ²⁷ Kə
Filip eyefe katin, k'entas. Wərkun
wəpəḡ wəka Ecopi enayi pabane kə.
Nkən enatəmpər kəcəmbər-cəmbər
ka daka da Kandas, wəbera wəka
atəf ḡa Ecopi fəp. Enader Yerusalem
kədəkor-koru Kanu. ²⁸ Kəlukus
k'eḡc-nde ndəḡən pənde pəyekseḡe
pən kəroḡ, pəc-karaḡ pəpəḡ buk ba
aḡnabi Esayi. ²⁹ Kə Amera ḡa Kanu
ḡoloku Filip: «Məcəḡne mələtərne
pəyekseḡe mpe.»

³⁰ Kə Filip eyekse kəkə dəndo,
k'ene wəka Ecopi nwe pəc-karaḡ
buk ba aḡnabi Esayi. K'eyif kə:
«Məḡcərə nte məyi kəkaraḡ mə ba?»

³¹ Kə wəEcopi nwe oloku Filip:
«Cəke c' intam ti kəcərə-e, k'intəyō
nwe entəks' em mə?» K'oloku Filip
a pəpəse pənde kə kəsək pəyekseḡe
pən kəroḡ.

³² Moloku ma kitabu mme eḡc-
karaḡ mə menayōne mme:

«K'anjekare ko dakadif pamo ankesiya.

Pamo ankesiya nowut nne nontakulekule wafon waka ni dantaf mo,

enawani fe kusu.

³³ Owose katoro kon banca, k' am-banar ko kanje kon.

An' endetam kalom teta kabanda ka dokom don-e?

Bawo anim kiyi kon doru antaf nane karon.»*

³⁴ Ko warkun wabane nwe eyifne Filip: «Iletsen' am, malok' im: Tes ta ana to sayibe saloku tant-e? Ta nkon wasarka ba, ka fum wacuru?»

³⁵ Ko Filip elek moloku k'onjor damoloku ma kitabu mamako, k'oloku ko toloku totot ta Yesu.

³⁶⁻³⁷ Nte nansasolne doro nac-ko mo, ko nariko nabap domun. Ko warkun wabane oloku: «Domun do dandε: Ak' endeyamεs on kεgbat kem daromun teta Kanu-e?»† ³⁸ Ko Filip oloku a pacambar peyeksene, ko ntanor daromun. ko Filip engbat ko daromun teta Kanu. ³⁹ Nte nampε daromun mo, ko Amera Nεcempi na Wabe Kanu nεmpene Filip. Ti disre, wabane waka Ecopi nwe enanj fe ko so, k'osolne doro don abakε njobotu disre. ⁴⁰ Ko Filip onko pananjne dare da Asot. K'oloku moloku motot ma Kanu sadare fap nse enj-cepεr mo, hanj k'onjo pεbap dare da Sesari.

9

Kanu kanjambar Sol doro dotot (22:3-16; 26:9-20)

¹ Tem tatoko Sol pac-bejεsne kadifat acεpse a Wabe Yesu daron, k'onko ndena wolonne wapon waka kelo kapon ka Kanu. ² Ko Sol ewer wolonne wapon reka teta wolo wa dakatola Kanu da aSuyif nde Damas, nte tansone k'embap di akin akin-e, payone arkun payone aran anje nanjame doro da Yesu daron mo, patam kasumpar na pεkekare

Yerusalem. ³ Doro Sol enayi pac-lotarne dare da Damas, gbancana baboko ko pamot peyefe dakom, ko pasonj pawanjera mpe penakel ko mo. ⁴ K'entempene dantaf. K'ene dim nde denayif ko: «Sol! Sol! T' ake to mantaras em-e?» ⁵ Ko Sol eyif ko, «Wabe, mana an' ofo-e?»

«Ina, Yesu iyone, nwe moyi katoras mo. ⁶ Mba moyefe, maberε dare, anko-lok' em toko pamar moyo mo.» ⁷ Ko arkun anje nanasol ko nkon Sol mo nanjame, ta nantam kalok-oku-e kanese disre, nac-ne dim mba ta nanjanj fum-e. ⁸ Ko Sol eyefe dantaf pamepi far, mba ta enjanj paka o paka-e. K'asumpar ko kεca, k'ambersene ko dare da Damas. ⁹ K'eyi di mata maas ta enjanj-e, ofodi peri, ofomun.

¹⁰ Dando dare da Damas wεcεpse waka Wabe Yesu daron walo ma enayi di pac-we ko Ananias. Ko Wabe oloku ko kananj disre: «Ananias!»

K'owose: «Iyi nno, Wabe!»

¹¹ Ko Wabe Yesu oloku ko: «Mako doro doko anwe «Dolompu» mo, mako maten nde kelo ka Yudas fum wako anwe Sol mo, waka dare da Taras ayone. Bawo ontola Kanu, ¹² ko Kanu kanamentar ko kananj disre fum nwe anwe Ananias mo paberar ko. K'endenar Sol waca, nte tansone ko so kananj mo.»

¹³ Mba Ananias olukse: «Wabe, inene afum alaram nac-lom pεlec mpe fum wakako yo afum am acempi nde Yerusalem mo. ¹⁴ Nno kεfo kanje yati ko alonne aron aSuyif nanawure Sol a padesumpar nwe o nwe ombonj tewe tam mo.»

¹⁵ Mba ko Wabe oloku Ananias: «Mako! Bawo fum wakako paka po mpe inayek-yek kakatene tewe tem nno abe a tafya doru ko aka Yisrayel

* **8:33** Esayi 53:7 † **8:36-37** Yecicεs yoloma anjenar moloku maloma: Ko Filip oloku: «Ko malan abakεc njam fap-e, santam ti.» Ko waEcopi wabane oloku: «Ilanj a Yesu Krist ayone Wan ka Kanu.»

fər kirin mə. ¹⁶ Ina yati in' endementər Sol pəcu y fəp pəkə pəmar pədeceperəne teta tewe tem mə.»

¹⁷ Kə Ananiyas ənkə. Nte embəp kələ kanjka mə, k'embere, k'endenjər Sol waca. K'oloku: «Sol Wənc im, Wəbe Yesu, nwe enawurər əm nde dəpə nde mənəsəlnə məc-der Damas mə, osom im nte tənşən' am sə kənənk, a məlarə sə Amera Nəcempi ɲa Kanu mə.» ¹⁸ Gbənçana babəkə, kə ca yonkəne kə dəfər pəmə wokwok, kə fər yən yentam sə kəc-nənk. Kə Sol eyefe, k'əsətə kəgbət dəromun teta Kanu. ¹⁹ Nte elip kədi yeri mə, k'əsətə sə fənəntər.

Sol kəcam kən toloku ta Kanu dare da Damas

Kə Sol ençepərəne mataka mələma kə acəpse a Wəbe Yesu akə ɲanayi dare da Damas mə. ²⁰ K'eyefe kəcam katina dəwələ wa dəkətola Kanu da aSuyif, pəc-locu a Yesu Wan ka Kanu əyənə. ²¹ Kə pənçiyənə afum fəp anç ɲanç-ne polok-locu pa Sol mə, kə ɲayif: «Bafə nkən nde Yerusalem enç-fan kəmələk anç ɲanç-boñc tewe tantə mə ba? Bafə kəsumpər kənən k'ənaderənə nnə, pəkekərə ɲa nde aloñne apən ɲayi mə ba?» ²² Mba Sol pəc-yə kəyə dəm kətam pəc-sənç aSuyif anç ɲanayi dare da Damas mə kəciyanə, kəc-mentər a Yesu əyənə Krist, wəbe wəyek-yek wəka Kanu.

²³ Nte mataka mələma meñçepər mə, aSuyif anç ɲanayi Damas mə ɲantənne kənim ka Sol. ²⁴ Kə Sol ende pəcərə tetənne tanjan. ASuyif ɲanç-bum dan kə pibi dəkəwur da dare nte tənşənç ɲatam kənim kə mə. ²⁵ Mba pibi papəkə kə acəpse a Wəbe Yesu darən ɲamber kə dəkəsaksaka, kə ɲayokənə kə damba da sarjka sa dare darənç.

Kəyi ka Sol Yerusalem

²⁶ Nte Sol embere Yerusalem mə, k'enşep kənənkələne acəpse a Wəbe Yesu darənç. Mba fəp fənç-nese kə, ta ɲalan a nkən sə əyənə wəçpse wəka

Yesu darənç-ə. ²⁷ Mba kə Barnabas əlek kə, kə ɲançə nde asom a Yesu ɲayi mə. Kə Barnabas ələmə ɲa nte Sol enənənk Wəbe Yesu dəpə, a kə Yesu olok-lokər kə mə, kə nte tewe ta Yesu kənəsənçə kə kəbanşə mə. ²⁸ Sol enç-kə pəc-der kə ɲa dəndo Yerusalem pəc-lok-lokə kəlan disre tewe ta Wəbe Yesu. ²⁹ Sol pəc-lok-locu, pəc-gbəkələne kə afum aKresi, mba, ɲa sə, ɲac-tən kənim kə. ³⁰ Nte awenç alən ɲançərə ti mə, kə ɲasənçə Sol kətor Sesari, k'əlek dəpə k'ənçə dare da Tarəs.

³¹ Kəlonkənə ka alən Yesu a atəf ɲa Yude, atəf ɲa Kalile kə atəf ɲa Samari, ɲa fəp ɲanayi pəforu disre. Alən Yesu ɲançəpəsənə bəkəc, ɲayinə kənese ka Wəbe Kanu disre. Amera Nəcempi ɲa Kanu ɲenç-marəs kəlonkənə ka alən Yesu, ti disre ɲanç-la kələ dəm.

Kətaməs ka Eney

³² Piyer nwe enç-çepər sədare sasəkə fəp mə, enader pətor sə ndena afum acempi anç ɲanandə dare da Lida mə. ³³ K'ənçə pəbər di fum nwe anç-we Eney mə, ta ənçət-ə, pəfəntərə debik meren camət-maas disre. ³⁴ Kə Piyer olocu kə: «Eney, Yesu Krist entaməs əm! Məyefe mənə wəsərka mənəp abik ɲam!» Gbənçana babəkə k'eyefe, k'ençamə. ³⁵ Nte aka Lida kə aka Sarənç fəp ɲanənç kə mə, kə ɲançafəli mərə yanjan nnə Wəbe Yesu eyi mə.

Kəyektə ka Tabita def

³⁶ Wəran wəçpse ka Wəbe Yesu darənç wələma enayi dare da Yope, pəc-we kə Tabita. Kusu kənən disre anç-we kə sə Dorkas, ti təyənə «were». Wəran wəkəkə enç-yə mes mətət məlarəm, kə kəmar. ³⁷ Mata maməkə disre, k'efəntərə docu, k'efi. K'ambike kəbel kən, k'ampənə ki nde dukulə da kələ darenç. ³⁸ Nte acəpse a Wəbe Yesu darənç ɲanə a Piyer eyi Lida nde dələtərnə dare da Yope mə, kə ɲasom arkun mərənç

kəkɔ-lɛtsɛnɛ kɔ: «Ta mawon kəcɛpər nde ndorosu.»

³⁹ Kɔ Piyer eyefe kɔ ŋanjɔ kɔ asom aŋɛ mɛrəŋ. Nte ŋambɛrɛ mɔ, k'ampɛnɛ kɔ nde dukulɔ da kəlɔ dareŋc. K'acəbokərə fəp ŋander ŋabəp kɔ ŋac-bok, ŋac-mentər kɔ səbrumus kɔ yamos nye Dorkas ɛnalompəs nte ɛnayi kɔ ŋa mɔ.

⁴⁰ Kɔ Piyer owurɛnɛ afum fəp nde doru, k'ɛŋcəp suwu, k'ontola Kanu tɛtɔn. Nte elip mɔ, k'ɛŋkafələ nde kəbɛl kəyi mɔ, k'oloku: «Tabita, məyɛfɛ!» Awa kɔ Tabita emɛpi fər, nte ɛnəŋk Piyer mɔ, k'eyɛfɛ, k'ɛndɛ. ⁴¹ Kɔ Piyer əsəŋ kɔ kəca, k'eyɛkti kɔ. K'ewe afum acɛmpɪ kɔ acəbokərə, k'ementər ŋa Tabita pəyi wəyɛŋ. ⁴² Kɔ aka dare da Yope fəp ŋaŋcərə ti, kɔ alarəm ŋaŋcɔp kəlan Wəbɛ Yesu. ⁴³ Kɔ Piyer eyi dare da Yope mataka mɛlarəm, ndena Siməŋ wəlɔma nwe ɛŋc-bəc kata mɔ.

10

Kəwe ka Piyer ndena Kərnɛli

¹ Wərkun wəlɔma ɛnayi Sesari pac-we kɔ Kərnɛli, pəyɔnɛ wəbɛ ka kəgba ka asɔdar tasar tin (100). Kəgba kaŋkɔ k'aŋc-we «Kəgba Itali.»

² Nkɔn kɔ aka kəlɔ kɔn disrɛ fəp ŋaŋc-nɛsɛ Kanu, ŋacəmɛ tɛfan ta ki darəŋ. Kɔ Kərnɛli əŋc-yɔnɛ afum nənɔfər, pəc-tola Kanu tɛm fəp. ³ Dəsək dəlɔma dec dərɔfɔy, k'ɛnəŋk pəsoku pɛs kənəŋk disrɛ, mɛlɛkɛ ma Kanu mɔlɔma mɛbɛrɛ nde kəlɔ kɔn disrɛ, kɔ mɛwɛ kɔ: «Kərnɛli!»

⁴ K'ɛŋgbətnɛ mi, kɔ kənɛsɛ kəyi kɔ, k'eyif mi: «Acəkɛ Wəbɛ?»

Kɔ mɛlɛkɛ maməkɔ mɔlɔku kɔ: «Motola mam kɔ kəyɔnɛ kam afum nənɔfər, mɛs maməkɔ fəp mɛmpɛ nde Kanu fər kirin, kɔ kəŋcɛm-cɛmnɛ mi. ⁵ Məsom ŋə afum dare da Yope ŋakəwen' am fum wəlɔma nwe aŋwɛ Siməŋ mɔ, pac-dɛŋər kɔ tɛwɛ ta «Piyer». ⁶ Nɛna Siməŋ wəlɔma eyi, wəkakɔ wəbɛc kata əfɔ, kəlɔ kɔn kəyi kəba kəsək.»

⁷ Nte mɛlɛkɛ maməkɔ mɛnalok-lokər kɔ mɔ mɛnadelukus, kɔ Kərnɛli ewe amarəs ən mɛrəŋ kɔ wəsɔdar wəcəmɛ mɛfan ma Kanu darəŋ wəlɔma aŋɛ ŋanayi kɔ dəntɔf mɔ. ⁸ Nte Kərnɛli elip kəlɔmər asɔdar ən mɛs məkɔ mɛnacɛpər nkɔn kɔ mɛlɛkɛ dacɔ mɔ, k'osom ŋa Yope.

⁹ Dɔckəsək, nte ŋanayi dəpɔ, a ŋac-lɔtərnɛ dare da Yope mɔ, kɔ Piyer ɛmpɛsɛ akɛr ŋa kəlɔ kɔn kakəron kəkɔ-tola Kanu, tɛnatəŋnɛ daŋ dɛc-bəp. ¹⁰ Kɔ dor dəyɔ kɔ, k'ɛfan kədi yeri. Tɛm təkɔ anayi kəlompəsɛ kɔ yeri mɔ, kɔ kənəŋk kənder kɔ. ¹¹ K'ɛnəŋk kəm kəgbite, paka pəlɔma mɛpɛ pɛnawurɛnɛ kɔ manta məpəŋ mɛmɛ anasumpər mɔŋkubut mənəkɛ mɔ, mɔntɔr haŋ kɔ mɛfəntərə dəntɔf. ¹² Sɛm dokom fəp yɛnayi manta maməkɔ disrɛ, kəyɛfɛ sɛm ya wɛcək mənəkɛ, yelinɛ-linɛ haŋ kəbəp bɛmp ya dareŋc. ¹³ Kɔ dim dəlɔma doloku kɔ: «Piyer, Məyɛfɛ, mədif, məsəm!»

¹⁴ Kɔ Piyer oloku: «Ala Wəbɛ! Təlɔm o təlɔm tɛntasəŋɛ f'ɛm kəsəm paka mɛpɛ sariyɛ səmɔnɛ mɔ.»

¹⁵ Ta mɛrəŋ kɔ dim ndɛ dolok-lokər kɔ sɔ: «Paka mɛpɛ Kanu kəcɛmpəs mɔ, ta məna məyik-yikəs pi.»

¹⁶ Kɔ teyi kəmaas, pəwɔn fɛ k'ampɛnɛ dəkɔm manta maməkɔ mɛnəyɔ sɛm mɔ.

¹⁷ Kɔ tɛdisrɛ ta kənəŋk kaŋkɔ teyi Piyer yama-yama. Tɛm tatəkɔ tɔ asom a Kərnɛli, nte amentər ŋa kəlɔ ka Siməŋ mɔ, kɔ ŋanjɔ ki ndɛ dəkusunka. ¹⁸ Kɔ ŋawɛ, kɔ ŋayif kɔ pəyɔnɛ fɔ kəlɔ kaŋkɔ kɔ Siməŋ nwe andɛŋər tɛwɛ ta «Piyer» mɔ eyi-ɛ.

¹⁹ Nte Piyer eyi kəcɛm-cɛmnɛ tɛdisrɛ ta kənəŋk kɔn mɔ, kɔ Amɛra ŋa Kanu ŋoloku kɔ: «Arkun maas ŋayi ndɛ dabanka ŋac-tɛn əm. ²⁰ Mətor, nəsol nəkɔ kɔ ŋa, ali kənɛsɛ ta kəy' im, bawo In' osom ŋa.»

21 Kò Piyer ontor k'eyif arkun anje: «Ina nàntèn, ta ake tò nànderène nnò-ε?»

22 Kò ñaloku kò: «Kòrneli, wàbè wàka asòdar tasar tin (100), fum wàlompù pàc-nesè Kanu, nwè aSuyif fàp ñaṅcàrè dótót dòn ako ñaloku mes mòn mótót mò, ndòròn Kanu kàsom mèlèkè mosoku, a pàsak su sàdew' am pàkò-càṅkàl' àm nte pàmar málòku kò mò.» 23 Awa kò Piyer embèrè ña dèkèr, k'òsòṅ ña dákàyi.

Dòckòsòk kò Piyer eyèfè, k'òṅkò kò ña. K'awèṅc aláṅ a dare da Yope aláma ñaṅcàmbàr kò. 24 Kò ñambèrè Sesari dòckòsòk, Kòrneli pàc-kar ña, k'èwè akomèné òn aláma nde ndòròn kò anapa òn atót. 25 Kàbèrè ka Piyer, kò Kòrneli òṅkò pàfayné kò, k'èntèmpèné kò wècàk dántóf. K'èṅcàpè kò suwu. 26 Mba kò Piyer eyèkti kò, k'òlòku: «Màyéfè, ina sò fum iyòné.»

27 Ñayi kàlòk-lòku kò Kòrneli, k'embèrè k'embàp afum alarəm ñalòṅkanè. 28 Kò Piyer olòku ña: «Nàṅcàrè a amòné aSuyif kàbòt kò acikàra, kò pàyòné fè ti-ε, pàbèrè ndòròn. Mba Kanu kàmèntàr im a pàmar fè a pakulè fum o fum a eyik-yik, kò pàyòné fè ti-ε, pàmar fè sò a pakulè fum o fum a òsòk fè fòr ya Kanu kirin. 29 It' òsòṅ nte màsom a pakò-w' em mò, k'inder ali ta inçem-cèmnè-ε. Ndekàl iyif àm, T' ake tò mawen' em-ε?»

30 Kò Kòrneli olòku: «Tòsòtò mata manjàlè ic-tòla nnò nderem, dófòy dèndèbàp. K'inàṅk fàr yem kirin wàrkun wàlòma pàbèrè yamos yomotàr-motàr. 31 Kò fum wàkàkò olòku: «Kòrneli, Kanu kàmbàṅ kàtòla kam, k'èṅcèm-cèmnè sò kàyòné kam afum nònòfàr. 32 Màsom fum dare da Yope pakò-wen' am Simòṅ nwè andèṅàr tewe ta «Piyer» mò, nde kàlò ka Simòṅ, wàbàc kata, nwè kàlò kòn kàyi kàba kàsàk mò.» 33 K'isom kàtina fum, kò màna mèsòtò abèkàc ñòtót kàder.

Ndekàl òṅ sàyi fàp fosu Kanu fàr kirin, sàdècàṅkàl molòku mòkò Wàbè osom àm kàlòku mò.»

Moloku ma Piyer ndena Kòrneli

34 Awa kò Piyer èlèk molòku, k'òlòku: «Kàṅcè: Inçàrè òṅ a Kanu kàyi fè kàsàk kin. 35 Mba afum fàp daco màna nwè màṅnesè Kanu, màcàmè pàlompù daràṅ mò, Kanu kàmbàṅ àm. 36 Kanu kànakèné aka Yisrayèl tolòku, pàc-lòku ña molòku mótót mò pàfòru mpè Yesu Krist èṅkèrè afum fàp mò: Nkòn òyòné Wàbè ka afum fàp. 37 Nàna nàṅcàrè tókò teyi Yude fàp mò, Kalile tenacop, nte Saṅ enacam kàgbàt dèromun mò. 38 Kanu kànbòy Yesu wàka Nasaret Amèra Nècèmpi ñòn kò fànòntàr. Nnò o nnò èṅc-cèpàr mò, òṅc-yò pètót, pàc-tamàs afum fàp anje amèra ñèlèc ñòṅc-tòrès mò, bawo Kanu kànyai kò nkòn Yesu.

39 Sàyòné atàṅṅè a mes fàp mme Yesu enayò nde atóf ña aSuyif kò Yerusalem mò. Nkòn nwè ñànanim, ñacàṅ kò dákàtòk mò, 40 mba Kanu kànatimi kò tataka tòn ta maas. Kò kàsòṅ kò kàmèntàrnè, 41 bafò nnò afum fàp ñayi mò, mba nnò atàṅṅè mes anje Kanu kànanunjàné kàyèk-yèk, kò sàna anje sànadì yeri, sàmun kò nkòn nte enayèfè afi daco mò. 42 K'òsòm su kàlòku afum, sàmèntàr a nkòn Yesu, nkòn ò Kanu kàṅcàmbàr kàyòné nwè èndèbòcè afum afi kò ayi wàyèṅ kiti mò. 43 Sayibè-e fàp sànalòku tetòn: Nwè o nwè ègbèkàr kàlàn kòn Yesu mò, èndèsòtò nde Kanu kàyi mò kàṅṅàṅèné ka mes mòn mèlèc teta tewe ta Yesu.»

Atàyòné Suyif ñasòtò Amèra Nècèmpi ña Kanu

44 Molòku mamòkò mò Piyer enayi kàlòku, nte Amèra Nècèmpi ña Kanu ñènatòrèr afum ako ñaṅc-càṅkàl molòku mòn mò. 45 Cusu cànawos aláṅ a Kanu, akàṅc ako ñànader kò Piyer mò,

kənəjk a kəpocə ka Amera Nəcempi kənasaməsər kəbəp hañ acikəra anje nantəyənə aSuyif mə, ⁴⁶ bawo nənç-ne nja kəkor-koru Kanu cusu c' acikəra.

Awa kə Piyer əngbəkəre: ⁴⁷ «Antam kəfatənə kəgbət afum dəromun nno akanje nəsətə Amera Nəcempi pəmə səna mə ba?» ⁴⁸ K'oloku a pagbət akakə dəromun tewə ta Yesu Krist. Kə njaletsənə Piyer kəyi dəndo mataka mələma.

11

Piyer kəsəksər alañ a Yerusalem mes məkə mənəcəpər dare da Yope mə

¹ Asom a Yesu kə awənç anja alañ anje njanayi atəf nja Yude mə njane a acikəra, anje nantəyənə Suyif mə, njawosə toloku ta Kanu. ² Nte Piyer enapə Yerusalem mə, kə afum anje anakənç mə njaɣfə kənal kə, ³ njaç- loku: «Məmbərə ndena afum anje antəkənç mə, kə məndi yeri kə nja, bawo aSuyif njanamənə ti!»

⁴ Awa kə Piyer eyəfə kələmər nja tin tin tin mes məkə mənəcəpər mə: ⁵ «İna, nde dare da Yope inayi, dəsək dadəkə ic-tola Kanu kə kənəjk kənder im. Ti disrə, k'inəjk paka pələma poc-tor powurənə kə manta pasumpər pi monkubut mankələ, kə pontor kəyefə dəkəm hañ nno inayi mə. ⁶ Nte inagbətne pi disrə mə, k'inəjk səm ya wəcək mankələ, səm ya dop, yeliñe-liñe, kə bəmp ya dəkəm. ⁷ K'ine sə dim doc-lok' im: «Məyefə Piyer! Mədif, məsəm.»

⁸ K'iloku: «Ala Wəbəl! Tələm o tələm tentasənə f'em kəber paka pətəcəmp dəkusu, mpə Kanu kəmənə kədi mə.»

⁹ Kə dim ndə dənğbəkəre sə kəyefə dəkəm: «Paka mpə Kanu kənçəmpəs mə, ta məna məlokə pi kətə-cəmp!» ¹⁰ Kə teyi kəmaas, pəwon fə kə ca nyə fəp yolokus sə dəkəm.

¹¹ Gbəñcana babəkə, kə arkun maas anje anasom nde nderem kəyefə dare da Sesari mə, njaner

nəcəmə dəkusənka ka kələ kənəjk sənayı mə. ¹² Kə Amera Nəcempi njolok' im a səsol səkə kə nja, ali inesə fə. Kə awənç asu anja alañ camətətin anje nəcəm' em darən, kə sənjə səbərə ndena Kərnəli. ¹³ Kə Kərnəli oloku su nte enanəjk mələkə nde ndərən, kə moloku kə: «Məsom fum dare da Yope pakə wen' am Simən, wəkə andənər tewə ta «Piyer» mə. ¹⁴ Nwə endelok' əm moloku mme mendeyac' əm, kəbəp aka kələ kam disrə fəp mə.»

¹⁵ İyi kələk-loku, kə Amera Nəcempi nja Kanu ntontorər nja pəmə nte nənatorər səna sə dəkəcop mə. ¹⁶ Awa k'inçəm-cəmne toloku ta Wəbə nte enaloku: «San enagbətə afum domun, mba nənə Amera Nəcempi nja Kanu nja nəndəsətənə kəgbət teta Kanu.» ¹⁷ Kə pəyənə fə kəpocə kin kayi kə njanəsətər Kanu pəmə səna anje səlan Yesu Krist mə-ə, anə inatam kəyənə-ə nte inçəyamsər Kanu mə?»

¹⁸ Nte njane moloku maməkə mə, kə bəkəc yontor nja, kə njançor-koru Kanu, njaç- loku: «Kanu kəsən sə acikəra anje nantəyənə Suyif mə kətam kəsəkpər bəkəc, nte tənçənə nəsətə teəcəpərəne doru nte Kanu kəfan mə!»

Kələnkanə ka alañ Yesu nde dare da Antiyək

¹⁹ Nte andif Etiyən mə, k' ançop kətərəs afum alañ kə tənçənə nja kəsaməsər. Aləma njanəkə atəf nja Fenisi, aləma njaçə Sipər, aləma njaçə hañ Antiyək, njanç-lukse fə nwə o nwə sə toloku ta Kanu mənə aSuyif gbəcərəm. ²⁰ Afum akakə dəcə, aləma njanayi, anje njanader dare da Antiyək kəyefə ka sədare sa Sipər kə Siren mə, njanç-lok-lokər aka kusu ka Kresi, njaç- loku nja toloku tətət ta Wəbə Yesu. ²¹ Kəca ka Wəbə Yesu kənayı alañ akakə kəron. Kə afum alarəm njaçənə alañ, kə njançafəli bəkəc yanən nno Wəbə Yesu eyi mə.

²² Kə moloku maməkə mēmbərə kələnkanə ka alañ Yesu ka

Yerusalem dalaḡəs, k'asom Barnabas Antiyok. ²³ Kəberə kən di, nte enadenəjk pətət kə pəbotu mpe Kanu kənayəne alañ a Antiyok mə, kə pəmbət kə. K'əḡbiḡər ḡa kəḡbəkər ka Wəbe Yesu mera yaḡan fəp kəlaḡ disre. ²⁴ Barnabas fum wətət enayi. Kəlaḡ kənayi kə dəbəkək kə Amera Nəcempi ḡa Kanu ḡeyi kə sə darəḡ. Kə afum alarəm ḡaḡcəme dəpə da Wəbe Yesu darəḡ.

²⁵ Kə Barnabas oḡkə dare da Tarəs kələk Sol. ²⁶ Nte Barnabas enəjk Sol mə, k'əḡkəkəre kə Antiyok. Teren tin camcam, ḡac-təḡne kəlonḡane ka alañ, kə ḡaḡtəkse kənay ka afum. Dəndo Antiyok, difə anacop təkəkəkəkə kəwe acəpse a Wəbe Yesu darəḡ «aka Krist.»*

²⁷ Mata maməkə, kə adəḡk a Kanu aləma ḡantor dare da Antiyok kəyefe Yerusalem. ²⁸ Wəkin enayi ḡa daco pac-we kə Akabus, k'eyefe, kə Amera Nəcempi ḡəsəḡe kə kədəḡk a dor dendeḡi doru fəp. Dor dadəkə dənader deḡi tēm nte Kələd enayəne wəbe ka tōf ya Rom fəp mə. ²⁹ Kə acəpse a Yesu ḡaḡcem-cəmne kəfək teta kəmar ka awəḡc aḡa alañ aḡe ḡanayi atōf ḡa Yude mə, nwe o nwe kə nte enatam kəfək mə. ³⁰ Itə ḡanayə: Kə ḡasom Barnabas kə Sol kəkenə ki abeki aḡe ḡanayi kəlonḡane ka alañ a Yude mə.

12

Kədif ka Sak, kə kəber ka Piyer dābili

¹ Tēm tatəkə tə wəbe wəka atōf Herodu enatəpsər afum alañ aləma waca teta kətərəs kəḡan. ² K'endife Sak wəḡc ka Saḡ dakma. ³ Nte Herodu enanəjk a məyə mən maməkə məḡc-bət aSuyif mə, k'əḡcem-cəmne sə kətəp Piyer waca, nte təḡsəḡe pəcaḡər kə mə. Mataka ma kəsata kəpəḡ ka aSuyif mənayi. Kəsata ka cəcom cətənəḡkəl lebin. ⁴ Nte Herodu

osumpər Piyer, k'ember kə dābili mə, k'əsəḡ cəḡba mənəkəle ca asodar kəbum kən, kəḡba o kəḡba kənayə asodar mənəkəle. Eḡc-cəm-cəmne kəbocər Piyer kiti fər ya afum fəp kirin kə kəsata ka Pak kəḡcepər-ε.

⁵ Aḡc-bum Piyer dābili, mba afum alañ ḡaḡc-tolane kə bel-bel nno Kanu kəyi mə tēm fəp.

Kəwure ka Piyer dābili

⁶ Nte dəsək nde Herodu enacəm-cəmne kəbocər Piyer kiti dəmbəp mə, pibi papəkə, pakote Piyer ḡbekce mēḡḡ, pəfəntərə pəc-dire asodar mēḡḡ daco. Nde dəkumba, asodar ḡanacəme sə dəndo ḡac-bum bili. ⁷ Gbəḡcana babəkə, kə wəsom wəka dareḡc, melekə ma Wəbe, mender, kə pəmot pəsəḡ pəwanḡkəra bili disre. Kə melekə nme mentimi Piyer k'oc-sut-sut kə kəsək, kə moloku kə: «Məyefe katəna!» Kə ḡbekce yonḡəḡe kə dəwaca.

⁸ Kə melekə moloku kə: «Mələk yamos yam, məberne cəfta cam!» Kə Piyer əyə maməkə fəp. Kə melekə moloku kə sə: «Məberne yi, məcəm' em darəḡ!» ⁹ Kə Piyer eḡcəme melekə nme darəḡ. Enacərə fe a kəmar ka melekə kəḡkə a kəḡce kə: kənəḡk ka dareḡc kə nkən enacəm-cəmne. ¹⁰ Nte ḡaḡcepər abum acəkəkəkə kə aka mēḡḡ mə, kə ḡambəp kumba ka fēc nke kənatəfərne dare mə. Kə kumba kəḡḡbite ki sərka fər yaḡan kirin, kə ḡawur, kə ḡasumpər dəpə dələma. Gbəḡcana babəkə, kə melekə mesak Piyer.

¹¹ Nte pəndecəḡe Piyer mə, k'oloku: «ḡcərə oḡ a Wəbe osomna melekə mən, mede mēbaḡ' im waca wa Herodu disre, kə pələc pəkə aSuyif ḡanafaḡ em mə fəp.»

¹² Nte eḡcərə ti oḡ mə, k'əḡkə nde kələ ka Mari, iya wəka Saḡ, nwe aḡc-dəḡər tewe ta «Mark» mə, nde afum alarəm ḡanalonḡane ḡac-tola Kanu mə. ¹³ Nte Piyer

* **11:26** «Kretyen,» ito təkə kusu ka Kresi «kristianos», ito 'mentər cəBaka «awurene a Krist.», pəyənə fe ti-ε, «aka Krist.»

osut-sut kumba ka dəkəberε mō, kō wəyecəra wəlōma pəc-we kō Rodu, əŋcəŋne kəkə-cəŋkəl. ¹⁴ Kō Rodu enepəl dim da Piyer, mba pəbotu disre enġbiti fε kumba. K'eyεkse kəkə-loku afum aŋε njanayi dəkəlō mō a Piyer ender, k'εŋcəme dəkumba.

¹⁵ Kō afum njaloku Rodu: «Məna mantammε fε!» Mba k'εŋgbac a təkō oloku mō itō teyi. Kō njaloku: «Mεleke mən mō!»

¹⁶ Piyer nkən pəc-sut-sut kəsut-sut dəm kumba. Nte njanġbiti kumba kō njanəŋk Piyer mō, kō cusu cəwos nja. ¹⁷ K'olok-lokəre nja kəca a njaçəŋk, k'əlōmər nja nte Wəbe owurε kō dəbili mō. K'oloku: «Nəlōku ti Sak kō awεŋc asu.» K'owur k'əŋkō kəfo kəlōma.

¹⁸ Nte dec dəsək mō, kō pəyama-yama pəpəŋ peyi asodar daco: Ake 'sōtō Piyer-ε, Deke eyi-ε? ¹⁹ Kō Herodu osom a paten Piyer, mba njanəŋk fε kō. K'ombocər asodar akakō njanç-bum Piyer mō kiti, kō Herodu oloku a padif nja. Nte telip mō, kō Piyer eyεfε atəf nja Yude, k'ontor dare da Sesari kəkə-cepərəne di tem təlōma.

Kəfi ka wəbe Herodu

²⁰ Herodu enayi kəyεfərəne kō aka sədare sa Tir kō Sidəŋ. Mba kətəŋne disre aka sədare sasəkō njaner njanbər Herodu. Nte njasεp kəsətər Bəlastus nwe enayəne wətəmpər ka mes ma dukulō dən kəwosε kəyac nja mō, kō njanbola wəbe Herodu pəforu, bawo nde atəf njan difō yanjan yəŋc-sōtō yeri.

²¹ Nte tataka tanjan tətəŋne tēmbəp mō, kō Herodu emberne yamos yən ya dεbe, pənde nde aŋgbəŋcan njan pəc-lok-lokər nja. ²² Tem nte afum fəp njanç-kulε-kulε, a njaç-loku: «Bafō dim da fum dō dandε, mba da kanu dō!» ²³ Gbəŋcana babəkō kō mεleke ma Wəbe mosut kō, bawo enayek-yekəs fε Kanu, kō yet yəŋcəp kəsəm kō, k'efi.

²⁴ Toloku ta Wəbe tənç-sam ŋ kəsam dəm təc-kō kirin.

²⁵ Barnabas kō Sol nte njalip kəkətene kəsom kəŋan nde dare da Yerusalem mō, kō njalukus, njaç-ləkene Saŋ, nwe aŋç-deŋər tewe ta «Mark» mō.

13

Ayek-yek Barnabas kō Sol kəkətene ka moloku ma Kanu

¹ Kələnkanε ka alaŋ Yesy aŋε njanayi dare da Antiyək mō, sayibe-e kō atəkse njanayi nja daco: Barnabas, Siməŋ nwe aŋç-deŋər tewe ta «Wəbi» mō, Lusiyus wəka Siren, Manahen nwe anadusum kəfo kin kō Herodu wəbe wəka topoc tin k'ayer atəf kəmaŋkəle-ε, kō Sol. ² Dəsək dəlōma, nte alaŋ akakō njanç-kor-koru Kanu mō, njaç-sun, kō Aməra Nəcempi nja Kanu njaloku: «Nəcəmbər em kəsək Barnabas kō Sol, teta yebac yəkō inawene nja mō.» ³ Nte alaŋ njalip kəsun kō kətola Kanu mō, kō njanerəŋər Barnabas kō Sol waca, kō njasom nja.

Kəyi ka Barnabas kō Sol nde Sipər

⁴ Nte Aməra Nəcempi nja Kanu njosom Barnabas kō Sol mō, kō njanter atəf nja Selusi, dəndo njanalek abil kō njançali kəkō ka mokuru ma Sipər. ⁵ Nte njanberε Salamin mō, kō njançəp kəlukse toloku ta Kanu nde kəlō ka dəkətola Kanu da aSuyif. Saŋ enayi di pəc-mar nja.

⁶ Nte njançali mokuru han dare da Pafos mō, kō njanbər di fum wəwəŋke wəlōma pəc-wene sayibe, mba ta əyənε si-ε. WəSuyif enayi, pəc-we kō Bar-Yesu. ⁷ Wəwəŋke wəkakō ndena Serkus Polu enayi, nwe enayənε wəkirin wəka sədare sa atəf njanəkō mō. Nkən Serkus Polu wərkun wəcempi domp enayi. K'ender k'ewe Barnabas kō Sol pəc-tən kənene nja toloku ta Kanu. ⁸ Elimas, itō tatəkō «wəwəŋke» kusu kəŋan, enç-gbəkəl moloku ma Barnabas kō Sol, pəc-tən kəkafəli kəlan

ka wəkirin Serkus Polu. ⁹ Mba Sol, nwe anɔ-we sɔ Pol mɔ, Amera Nɛempi nɛyi kɔ darəŋ, k'ɛŋgbətne Elimas. ¹⁰ Kɔ Sol oloku kɔ: «Məna wəkəkɔ mələ mowul kɔ yem mɔ, wəka amera nɛlɛc, wəter pəlompu fəp, məfɔsak kəkafəli-kafəli səpɔ sa Wəbe Kanu nɛ səlomp mɔ ba? ¹¹ Ndekəl kəca ka Wəbe kəy'əm kəron: Wətonəŋk mənɛyɔnɛ! Təm tendebəp, mənɛyɔ ta mənəŋk pəwanɔkəra pa dec-ɛ.»

Gbənɔcana babəkɔ kɔ fɔr yɔyɔ kɔ pafulu kɔ kubump kəwəkərne kɔ. K'eyɛfɛ kanana-nana pəc-tən kəca nke kəŋkɔsumpər kɔ kəsɔlɛ mɔ. ¹² Nte wəkirin ka dɔtɔf ɛnəŋk nte tenacəpər mɔ, k'ɔyɔnɛ wəlan. Mətəkse mme ɛnanenɛ Barnabas kɔ Sol teta Wəbe mɔ mənabɔt kɔ dɛbəkəc.

Pol kɔ Barnabas dare da Antiyək nde Pisidi

¹³ Nte Pol kɔ asol ɔn nɛyɛfɛ dare da Pafɔs mɔ, kɔ nɛyɛkti abɛla kəkɔ ka Perke, nde atɔf nɛ Panɔfili. Kɔ Saŋ Mark ɛŋgbey nɛ, k'olukus Yerusalem. ¹⁴ Kɔ nɛyɛfɛ Perke nɛcəme dɔpɔ danan darəŋ haŋ Antiyək, atɔf nɛ Pisidi. Kɔ nɛŋkɔ kəlɔ ka dəkətola da Kanu da aSuyif dɔsək da kəŋesəm, kɔ nɛandɛ. ¹⁵ Nte alip kəkaranɔ Tawurɛta Musa kɔ Sayibɛ-e mɔ, kɔ abɛ a kəlɔ ka dəkətola da Kanu nde nɛlɔku Barnabas kɔ Pol: «Awɛŋɔ su aŋa, kɔ nəyɔ toloku tɛcəpəse abəkəc nte nənɛfaŋ kəlɔku afum mɔ, nəlɔku ti.»

¹⁶ Kɔ Pol ɛyɛfɛ, k'ondot kəca, k'oloku: «Arkun a Yisrayel, kɔ nənə aləpəs aŋe nənɛnɛse Kanu mɔ, nəcəŋkəl! ¹⁷ Kanu ka afum akanɛ, Kanu ka Yisrayel, kənayək-yək atem asu, kɔ kəsəŋe nɛ kələ tɛm nte nənayɔ decikəra Mísira mɔ, kɔ Kanu kin kəŋkɔ kəwurɛnɛ nɛ atɔf nɛŋkɔ fənəntər fa kəca kən. ¹⁸ Kɔ kələkɛ nɛ mes mɛlɛc manan nde dətɛgbɛre meren wəcɔ manɔkələ (40). ¹⁹ Nte Kanu kənim afum a

cusunɔka camət-mɛrəŋ nde atɔf nɛ Kanahan mɔ, kɔ kəsəŋ atɔf nɛŋkɔ afum ɔn nte tənɔŋe nɛyɔnɛ nɛ kɛ mɔ. ²⁰ Mes maməkɔ fəp mənawon meren masar manɔkələ kɔ wəcɔ kəcamət (450).

Nte tatəkɔ tənɔcəpər mɔ, kɔ Kanu kəsəŋ nɛ aboc kiti, aŋe nənətəmpər dɛbɛ da aka Yisrayel mɔ haŋ kəbəp ka tɛm ta aŋnabi Samiyɛl. ²¹ Kɔ tɛyɛfɛ dənda kɔ aka Yisrayel nɛwɛr Kanu wəbɛ. Kɔ kəsəŋ nɛ Sawul wan ka Kis pəyɔnɛ nɛ wəbɛ meren wəcɔ manɔkələ (40). Fum wəka kusunɔka ka Benyamin ɛnayɔ. ²² Nte Kanu kəfən Sawul mɔ, kɔ kəsəŋ nɛ wəbɛ Dawuda, nwe Kanu kənalokɛ nte mɔ: «Inəŋk Dawuda wan ka Yisay, fum ɔfɔ nwe səwurɛnɛ bəkəc mɔ, inɔcɛm-cɛmnɛ a endeyɔ mɛfaŋ mem fəp.»*

²³ Kəbənda ka dokombəra da nkən Dawuda, difɔ Kanu kənasəŋ kəkɔm ka Yesu Krist kədeyɔnɛ ka nwe endeyac afum a Yisrayel, pəmə nte kənasəŋ ti atem asu temer mɔ. ²⁴ Ta Yesu ɛntader-ɛ, Saŋ ɛnacam kəgbət dərɔmun, nte tənɔŋe afum a Yisrayel fəp nɛsəkprɛ bəkəc yanɔn yɛtɛfərne Kanu mɔ. ²⁵ Nte Saŋ ɛŋc-ləpəs yebəc nyɛ Kanu kənasom kɔ mɔ, ɛŋc-yif: «Pɛcɛm-cɛmnɛ ponu, an' iyɔnɛ-ɛ? Nwe nənɔcɛm-cɛmnɛ a nkən iyɔnɛ mɔ, bafɔ nkən iyɔnɛ de! Mba endeder tadarəŋ tɛm nwe pəntəmar' im yati kəsikələ cɔfta dəwɛcək mɔ.»

²⁶ Awɛŋɔ im aŋa, nənə awut aka dokom da Abraham, kɔ nənə akɔ nənɛnɛse Kanu mɔ, sənə nɔ anakɛrɛ toloku nte tendeyac su mɔ. ²⁷ Mba aka Yerusalem kɔ abɛ aŋan nənacəre fɛ fum nwe Yesu ɛnayɔnɛ mɔ. Nənagbəkəre fɛ sɔ moloku ma sayibɛ-e mme aŋc-karanɔ dɔsək o dɔsək da kəŋesəm mɔ, mba nənader nɛlas moloku maməkɔ nte nənabocər Yesu kiti mɔ. ²⁸ Nənəsɔtɔ fɛ nte o nte təkɔ pənamar a nɛdife Yesu mɔ, mba

* 13:22 I Sam. 15:23

ɲantola Pilat kədif kɔn. ²⁹ Nte ɲalip kəyɔ mes fəp məkɔ anacic tetɔn mɔ, kɔ ɲantore kɔ dəkətək kəpəmpəl, kɔ ɲaɲkɔ ɲaboc kɔ dəkufu. ³⁰ Mba Kanu kəɲayekti kɔ afum afi daco. ³¹ Kɔ Yesu owurər mataka mɛlarəm akɔ ɲanape kɔ nkɔn kəyefe Kalile kəkɔ ka Yerusalem mɔ. ɲa ɲayɔne oɲ aɲe ɲanatəɲne kəyefe ka Yesu afi daco mɔ, ɲa ɲantam sɔ kəlukse ti afum alɔma.

³² Kɔ sənə toloku tətət tatəkɔ tɔ səloku nu: Temer mpe anasəɲ atem asu mɔ, ³³ Kanu kəlasɛ su ti bel-bel, sənə dokomene danjan, kəyekti ka Yesu, pəmɔ təkɔ aɲcic ti Yabura Dawuda ya mɛrəɲ disre mɔ:

«Wan kem məyɔne,
bawo in' okom əm kəyefe məkɔ.»

³⁴ Kanu kənaloku a kəndeyekti kɔ afi daco, nte təɲsəɲe ta oluksərne pəte mɔ. It' enasəɲe pəloku:

«Indesəɲ un memer mosoku mme
inasəɲ Dawuda mɔ,
memer mme məyɔne kaɲce mɔ.»

³⁵ Itɔ Kanu kəlokene kəfo kəlɔma Yabura Dawuda disre:

«Məfodesak Wəsoku wəkam pəte
dəkufu.» †

³⁶ Dawuda nkɔn enabəc tɛfanj ta Kanu detemp dɔn disre, k'ɛfəntərə k'ɛfi, k'awup kɔ nde atem ən kəsək, k'ente dəkufu. ³⁷ Mba fum nwe Kanu kənatimi afi daco mɔ, nkɔn enate fɛ.

³⁸ Awɛɲc im aɲa, nəcərə ti: Teta nkɔn Yesu t' aɲcəme nu kəɲaɲnene ka kiciya, kiciya nke sariye sa Musa sənətɔ-tam kəsəkəs nu mɔ. ³⁹ Ti disre, nwe o nwe omboc kəlanj kɔn nnɔ Yesu eyi mɔ, Kanu kəndesəkəs kɔ. ⁴⁰ Nəkembərne nte təɲsəɲe mes məkɔ sayibe-e ɲaɲcic mɔ ta mɛbəp nu:

⁴¹ «Nəməmən nəna afum aɲe
nəbətər kəfani mɔ!
Nəyi pəciyanɛ disre, nəsolɛ!

Bawo ina kəyɔ k'inder tes tɔlɔma
kiyi konu doru kaɲke disre,
tes nte nəntədelaɲ kɔ fum olok' un
ti-ɛ.»

⁴² Dəkəwur danjan, kɔ afum ɲaletsene ɲa kəder sɔ dəsək da kəɲesəm dəkɔ dender mɔ kədəgbəkərə moloku min mayi.

⁴³ Nte kəɲay kəsəkətene mɔ, aSuyif alarəm kɔ akɔ ɲambərə dine d' aSuyif mɔ ɲaɲcəpse Pol kɔ Barnabas kəlɔk-ɔku kəɲan disre. Kɔ akakɔ ɲasəp kəcəpəs ɲa bəkəc teta kəsumpər kəmar ka Kanu.

⁴⁴ Dəsək da kəɲesəm nde dənacəɲc mɔ, kɔ aka dare fəp ɲalɔɲkanɛ kəkɔ-cəɲkəl toloku ta Wəbɛ. ⁴⁵ Nte aSuyif ɲananəɲk kəɲay ka afum mɔ, kɔ ɲayɔ karaca kəpəɲ. Kɔ ɲayefe kəgbəkəl Pol, ɲac-ləməs kɔ.

⁴⁶ Pol kɔ Barnabas ɲambəɲse kəlɔku ɲa: «Nəna yati pənamar a pacop kəlukse toloku ta Kanu. Mba nte nənabupərə ti, kɔ nənəcem-cemne a pəmar fɛ a nəsɔtɔ kəyi wəyɛɲ ka doru o doru mɔ, ndekəl oɲ sənə səndekafələ səkɔ ndena akɔ ɲantəyɔne aSuyif mɔ. ⁴⁷ Bawo Wəbɛ osom su nte:
«Isəɲ' am kəyɔne pəwanjərə pa tɔf,
nte təsəɲe məkəkərə kəyac ka afum
haɲ nde cəpəc ca doru fəp cəyi
mɔ.»

⁴⁸ Nte afum ɲane ti mɔ, kɔ pəmbət atəyɔne Suyif dəkəkəc. Kɔ ɲaɲkor-koru toloku ta Wəbɛ, aɲe Kanu kənacəmbərə kəyi wəyɛɲ ka doru o doru mɔ, kɔ ɲayɔne alaɲ.

⁴⁹ Kɔ toloku ta Wəbɛ tɛsaməsər dətɔf fəp. ⁵⁰ Mba kɔ aSuyif alɔma ɲaɲgbinjər aran abeki akor-koru Kanu, kɔ abeki a dare, kɔ ɲaɲcop kətərəs Pol kɔ Barnabas teta kəlanj kəɲan kɔ ɲambeləs ɲa dare danjan. ⁵¹ Pol kɔ Barnabas ɲaɲkəɲər ɲa kəbof ka wəcək waɲan, kɔ təyɔne sede sa kəfati kəɲan kəcəɲkəl toloku

† **13:35** Es 55:3 † **13:51** «Kɔ akakɔ ɲaɲkəɲər ɲa kəbof ka wəcək waɲan,» pəmɔ təkɔ Wəbɛ Yesu enaloku ti acəpse ən darəɲ mɔ: a dare o dare dəkɔ ɲaɲkɔ a tawosɛ kəcəɲkəl toloku ta Kanu mɔ, a ɲakəɲər dare dadəkɔ kəbof ka wəcək waɲan. Ti t' enjmentər a ɲanacəpər dare dadəkɔ akɔ antəwosɛ kəcəɲkəl toloku ta Kanu.

ta Kanu, kɔ ɲaŋkɔ Ikoniyon. †
52 Pambɔt acepse a Yesu darəŋ, kɔ
Amerā Nəcempi ɲa Kanu ɲenayi kɔ
ɲa.

14

*Pol kɔ Barnabas nde dare da
Ikoniyon*

¹ Dəndo dare da Ikoniyon, Pol kɔ
Barnabas ɲambere kələ ka dəkətola
da aSuyif. Kɔ ɲaloku moloku mme
menasəŋe aSuyif kɔ aKresi alarəm
kəlan Yesu mə. ² Mba kɔ aSuyif
ayenki səbomp ane ɲamberəs afum
atəyone Suyif mɛr kəter ka awenɔ
anja alan. ³ Ti disre, Pol kɔ Barn-
abas ɲambələse kiyi kəŋan dəndo
dare dadəkɔ. Kɔ ɲalok-loke kəgbekər
mera yaŋan teta Wəbe. Kɔ Wəbe
əsəŋ ɲa fənəntər fəyone mes mɛwɛy-
wɛy kɔ mɛgbekərə, pəc-mentər sɔ
kaŋce ka mes məkɔ Pol kɔ Barn-
abas ɲaŋc-cam teta kəmar ka Wəbe.
⁴ Kɔ kənay ka afum a dare dadəkɔ
ɲayersene. Aloma ɲanayine aSuyif,
aloma ɲayine asom a Yesu. ⁵ Mba,
aSuyif kɔ acikərə kəbər ka abe
anjan ɲanalompəsne kəkɔ-tərəs Pol kɔ
Barnabas kəcacas kəŋan masar haŋ
ɲadif ɲa. ⁶ Nte Pol kɔ Barnabas ɲane
ti mə, kɔ ɲayekse kəkɔ-yacne nde
Listər kɔ Derbe, sədare sa atəf ɲa
Likayoni, kɔ səkəsək sayi. ⁷ Dəndo
sɔ ɲaŋc-cam toloku tətət ta Yesu.

*Pol kɔ Barnabas nde dare da
Listər*

⁸ Fum wələma enayi Listər pəyone
wəbəc, wɛcək wən wənafi. Kəyefe
nte ankom kɔ mə, ali əŋc-kət fe.
Enande, ⁹ pəc-cəŋkəl moloku ma Pol.
Kɔ Pol enɟbətne kɔ. Nte enəŋk a
wəbəc əyɔ kəlan nke kəntam kəyac
kɔ mə, ¹⁰ kɔ Pol oloke kɔ dim
dəpəŋ: «Məyefe! Məcəme wɛcək
wam kəron, məlomp!» Kɔ wərkun
nwe oyokne, k'eyefe k'ənɟcəme kəkət.

¹¹ Kɔ kənay ka afum akako
ɲanəŋk nte Pol əyɔ mə, kɔ afum
kənay ɲampene cəbebe ɲac-loku

cəLikayoni: «Canu cəntəŋkələ afum
kɔ cəntor nnə ndorosu!» ¹² It'
enasəŋe ɲawe Barnabas «Sus»,
ɲawe Pol nkən «Hermes», bawo
Pol nkən enɟ-cəpərəne moloku. *

¹³ Wəlɔŋne ka Sus enakerɛ mura
kɔ yenekəs nde dəkəbere da kələ
ka dəkəlɔŋne nke kəyi nde dare
dəkusu mə. Pənasab kɔ kəlɔŋne mi,
nkən kɔ kənay ka afum nnə Pol kɔ
Barnabas ɲayi mə.

¹⁴ Mba nte asom a Yesu Barnabas
kɔ Pol ɲane ti mə, kɔ ɲawal-wali
yamos yaŋan, kɔ ɲambere afum daco
ɲac-kule-kule: ¹⁵ «Anapa! Ta ake tɔ
nəyone tantɛ-ɛ? Səna sɔ, afum ɲɔ
səyone, palompəs su tin tayi pəmə
nəna. Səlɔk' un toloku tətət nte
təŋsəŋe nəsak mes mɛyama-yama
mamɛ! Nəkafələr Kanu fər nke
kəyi wəyən mə, Kanu nke kəlompəs
kəm, antəf kɔ kəba, kɔ ca yəkɔ yeyi
ki mə fəp. ¹⁶ Dɛtəmp dəkɔ dənacəpər
mə, Kanu kənasosene afum a tɔf ya
doru fəp ɲac-tam kəcəme dəpɔ darəŋ
dəkɔ ɲaŋfaŋ mə. ¹⁷ Ali nte nkən
Kanu kənato-sak kəc-mentər' un
dətət dəməyɔ ma Ki mə, bawo kəŋc-
səŋ un wəcafən, kəŋc-səŋe sɔ yəbɔf
yonu kəkom pəlarəm, kɔ kəŋc-səŋ
un sɔ yeri yelərəm, kɔ kəŋc-las'
un sɔ pəbotu dəbəkəc.» ¹⁸ Ali nte
Pol kɔ Barnabas ɲanaloku moloku
maməkɔ mə, pəcuca pənayi ɲa
kəyamsər ka kənay kəŋkɔ kəlɔŋne
cəna nke ɲanafan kəyone ɲa mə.

¹⁹ Kɔ aSuyif aloma ɲander kəyefe
Antiyək ɲa Pisidi kɔ Ikoniyon mə,
kɔ ɲasəp haŋ kɔ ɲantalər kənay
ka afum akako. Nte tɔ kɔ kənay
ka afum ane ɲayefe kəcacas Pol.
Teləpəs kɔ ɲalinəs kɔ haŋ dare kəsək,
ɲacem-cemne a efi. ²⁰ Mba nte
acepse a Wəbe ɲanadenəŋkər Pol mə,
k'eyefe, k'oluksərne dare. Dəkəsək
kɔ ɲaŋkɔ dare da Derbe, nkən kɔ
Barnabas.

*Kəlukuŋ ka Pol kɔ Barnabas An-
tiyək atəf ɲa Siri*

* **14:12** Dine da aKresi «Sus» enayone wəbe ka canu, kɔ «Hermes» enayone wəpərəne kən moloku.

21 Nte Pol kɔ Barnabas ɲambɔp dare da Derbe kɔ ɲaɲcam dɔndo toloku tɔtɔt ta Yesu. Kɔ ɲasɔtɔ di afum alarɛm aɲe ɲanalan teta Yesu mɔ. Nte tɔ kɔ ɲalek dɔpɔ kɔlukus ka Listar, Ikoniyon kɔ Antiyɔk ɲa Pisidi. 22 Kɔ ɲacɔpɔs acɔpse darɔɲ bɛkɛc, ɲac-gbiɲar ɲa kɔyine kɔlan, ɲac-loku: «Kɔ sɔna, mɛne sɛcepɔrene pɛcuy pɛlarɛm a sɛc-bere nde dɛbe da Kanu deyi mɔ.» 23 Kɔ ɲayek-yekɛ ɲa abeki dɛkɔlonkanɛ fɔp da alan. Nte ɲalip kɛtola Kanu kɔ kɛsuɲ mɔ, Pol kɔ Barnabas ɲasɔɲ ɲa Wɔbe nwe ɲanagbɛkar kɔlan mɔ kɔbɔm kɔɲan. 24 Kɔ ɲaɲcepɔr dɔpɔ da atɔf ɲa Pisidi kɔ ɲambere atɔf ɲa Panfili. 25 Nte ɲalip kɔloku toloku ta Wɔbe dare da Perke mɔ, kɔ ɲantor dare da Atali.

26 Dɔndo Atali, difɔ Pol kɔ Barnabas ɲanalek abil kɔ ɲaɲcali kɛkɔ Antiyɔk ɲa Siri, dare nde anatolane ɲa kɛmar ka Kanu teta yebac nye ɲanalip mɔ. 27 Nte ɲambere mɔ, kɔ ɲalonka alan a Antiyɔk fɔp, kɔ ɲalɔm tɔkɔ Kanu kɔnayɔne ɲa mɔ, kɔ tɔkɔ nkɔn Kanu kɔnasɔɲe atɔyɔne Suyif kɔlan mɔ. 28 Pol kɔ Barnabas ɲawon dɔndo dare dadɔkɔ kɔ acɔpse a Wɔbe Yesu darɔɲ.

15

Kɔbɔpsene ka alan nde Yerusalem

1 Afum alɔma ɲanayefe atɔf ɲa Yude, ɲac-tɔkse awɛɲc aɲa alan nte: Kɔ nɔntɔyɔ pakɔɲc' un pɛmɔ tɔkɔ tɔyɔ tokur ta Musa toloku ti mɔ, Kanu kɛfɔdewose kɔyac nu. 2 Nte Pol kɔ Barnabas ɲaɲgbekɛlene kɔ arkun akakɔ kɔliɲene kɔɲan moloku mɔ, kɔ ɲantɔɲne a nkɔn Pol kɔ Barnabas kɔbɔp ka akin akin arkun akakɔ daco, ɲakɔ Yerusalem kɛkɔ-nɔne moloku mamɔkɔ nɔnɔ asom a Yesu kɔ abeki a kɔlonkanɛ ka alan fɔr kirin. 3 Kɔ kɔlonkanɛ ka alan a Antiyɔk ɲasɔɲ ɲa daka nde pɛnamar a ɲayɔ teta marɛnt mɔ. Nte ɲaɲcepɔr atɔf ɲa Fenisi kɔ atɔf ɲa Samari mɔ, kɔ ɲalɔmɔr ɲa nte

atɔyɔne Suyif ɲaɲkafɛli bɛkɛc yaɲan nɔnɔ Wɔbe eyi mɔ, ɲac-sɔɲe awɛɲc aɲa alan fɔp pɛbotu. 4 Nte ɲambere Yerusalem mɔ, kɔ kɔlonkanɛ ka alan, asom a Yesu, kɔ abeki a kɔlonkanɛ ɲamban ɲa. Nte tɔ Pol kɔ Barnabas ɲalɔm tɔkɔ Kanu kɔnayɔ fɔp kɔ ɲa mɔ.

5 Awa kɔ aFarisi alɔma aɲe ɲanayɔne alan mɔ ɲayefe kɔ ɲaloku: «Pɛmar pakɔɲc atɔyɔne Suyif, pagbiɲar ɲa sɔ kɔlelɛs sariye sa Musa.»

6 Asom a Yesu kɔ abeki a alan aka Yerusalem ɲanabɔpsene kɛkɔ-mɔman ka tes tɔtɔkɔ. 7 Nte kɔgbekɛlene kɔwon ɲa daco mɔ, kɔ Piyer eyefe k'oloku: «Arkun, awɛɲc im aɲa, nɔɲcɔre ti: A pɔwon nte Kanu kɔnayek-yek im nana daco kɛcam ka toloku tɔtɔt ta Yesu, nte tɔɲsɔɲe atɔyɔne Suyif ɲatam kɔne ti kɔ kɔlan ti mɔ. 8 Kanu kɔɲcɔre bɛkɛc ya afum, Ki yati kɔmentɔr a kɔmban atɔyɔne Suyif, bawo kɔsɔɲ ɲa sɔ Amera Nɛcempi pɛmɔ sɔna. 9 Ali kɔgbey kɛfet ɲɲgbey fe su kɔ atɔyɔne Suyif, bawo kɔlan k'ɔsɔkɛse ɲa bɛkɛc. 10 Ndekɔl ɔɲ, ta ake tɔ nɔfan kɔdɔkɔtɔre Kanu-ɛ? Nte nɔfan kɔsarsɔr acɔpse a Yesu tes tocu nte, kɔyefe atem asu harɲ sɔna yati sɛntɔtam kɔsare mɔ. 11 Mba sɔlan a andeyac su kɔmar ka Wɔbe Yesu disre pɛmɔ ɲa atɔyɔne Suyif.»

12 Kɔnay ka afum fɔp ɲanacɔɲk, k'ɔɲcɔɲkɔl ɔɲ moloku ma Barnabas kɔ Pol. Kɔ ɲalɔm mes mɛwey-wey kɔ megbekɔre mme Kanu kɔnasɔɲe ɲa kɔyɔ atɔyɔne Suyif daco mɔ. 13 Nte ɲalip kɔloku mɔ, kɔ Sak endɛɲar: «Awɛɲc im aɲa! Nɛcɔɲkal im! 14 Simɔɲ ɔlɔm nte tɔcɔkɔ-cɔkɔ Kanu kɔnader kɔyek-yek tɔf ya doru fɔp daco, afum aɲe ɲayɔne akɔn mɔ. 15 Itɔ moloku ma sayibe-e mosolne kɔ moloku ma Simɔɲ pɛmɔ nte aɲcic ti mɔ:

16 «Kɔ Wɔbe oloku: «Kɔ tante tenɛpɔr-ɛ, indeder sɔ.

Indeyekti sɔ abal ɲa Dawuda ɲɛ
ɲɛnatempɛnɛ mɔ,
indeyekti samba sa abal ɲaɲɔkɔ,
Indecambɛr ɲi sɔ ɲolomp,

17 nte tɔɲsɔɲɛ afum alɔpɛs ɲatɛn ina
Wɔbɛ mɔ.

Ɛy, dɔtɔf fɔp nyɛ anakornɛ tewe tem
mɔ.»

Wɔbɛ oloku tante, nwe ɔɲɔ mes
mme

18 aɲcɔrɛ tem nte pɛnawon mɔ.»*

19 It' ɔsɔɲɛ nte, ina Sak, ɲɲwosɛ
sɔ a ta patɔrɛs atɔyɔnɛ Suyif aɲɛ
ɲantɛfɛrnɛ nnɔ Kanu kɔyi mɔ.

20 Mba pacice ɲa a ɲakɛmɛrnɛ
pɔtɔ-cɛmp mɛ pɛyɛfɛ nnɔ kɛtola
mɛrɛnka kɔyi mɔ, kɔ dalakɔ,
kɔ kɛsɔm ka sɛm nyɛ antɔfay
mɔ, ɲakɛmɛrnɛ sɔ kɛmun mecir.

21 Kɔyɛfɛ dɛtemp dɔcɔkɔ-cɔkɔ, Musa
ɔyɔ sɛdare fɔp afum aɲɛ ɲaloku
tetɔn mɔ, bawo aɲkarɔɲ Tawureta
tɔn dɔsɔk o dɔsɔk da kɔɲɛsɛm nde
dɔkɛtola Kanu da aSuyif.»

*Areka ɲakɔ anakenɛ alɔɲ atɔyɔnɛ
Suyif mɔ*

22 Asom a Yesu kɔ abeki kɛbɛp
ka kɛlɔɲkanɛ ka alɔɲ Yesu kɔr-kɔr
ɲande ɲamɔmɔn a pɛmar payɛk-yɛk
ɲa dɔcɔ afum alɔma akɔ pɛmar a
pasom Antiyɔk mɔ, kɛbɛrɛnɛ ka Pol
kɔ Barnabas. Ti disrɛ kɔ ɲayɛk-yɛk
afum mɛrɔɲ aɲɛ ɲanatɔmpɛr delel
awɛɲɔ aɲa dɔcɔ mɔ: Yudas wɔkɔ
aɲc-we sɔ Barsabas mɔ, kɔ Silas.
23 Kɔ ɲasom ɲa kɔ areka nyɛ:

«Awɛɲɔ anu, asom a Yesu kɔ abeki
kɔ alɔɲ ɲaɲɔcice nu areka, ɲɔna
awɛɲɔ su aɲa aka Antiyɔk, aka Siri,
aka Silisi aɲɛ ɲantɔyɔnɛ Suyif mɔ:

Sɔyif un! 24 Sɔnɛ a afum asu
alɔma aɲɛ ɲawur nnɔ ndorosu
mɔ, ɲantɔrɛs nu kɔ ɲampɛmpɛ nu
moloku marɲan, mme sɛntɔsom ɲa
mɔ. 25 Nte sɛnenɛnɛ akɔ sɛntɔɲɛ
ti mɔ, itɔ sɛnɔɲk fɔ pɛntɛsɛ sɔyɛk-
yɛk afum, sɛsom ɲa nde nɔyi mɔ,
kɛbɛrɛnɛ ka Barnabas kɔ Pol, aɲɛ
sɛmbɔtɛr mɔ, 26 afum aɲɛ ɲaɲcamɔs
kiyi kɔɲan doru tewe ta Wɔbɛ Yesu

Krist mɔ. 27 Itɔ sɛsom Yudas kɔ Silas
ɲakɔ ɲalok' un nte teyi areka ɲaɲɛ
disrɛ mɔ.

28 Pɛnabas Amera ɲɛcɛmpi kɔ
sɔna sɔ, a pɛntɛsɛ fɛ a sɛnɔɲkɛr
nu mes mɔkɔ nɛntɔtam kɛsɔrɛ
mɔ, mɛnɛ mes mɔkɔ mɛmar
nu kɛsumpɛr mɔ: 29 Ta nɛsom
sɛm nyɛ alɔɲnɛnɛ mɛrɔɲka mɔ,
nɛbɔlɛnɛ mecir kɔ sɛm nyɛ antɔfay
mɔ, nɛbɔlɛnɛ sɔ dalakɔ. Pɛmar
nɛkɛmɛrnɛ mes mamɔkɔ fɔp.
Kanu kɛsɔɲɛ a nɛtamnɛ.»

30 Nte anasak asom aɲɛ mɔ, kɔ
ɲawurnɛ kɔkɔ Antiyɔk. Kɔ ɲaɲkɔ
ɲalɔɲka di alɔɲ, kɔ ɲasɔɲ ɲa areka
ɲaɲɔkɔ. 31 K'ɔɲkarɔɲ ɲi kɔ pɛmbɔt
ɲa, bawo areka ɲaɲɔkɔ ɲɛnacɔpɛs
ɲa bɛkɛc. 32 Yudas kɔ Silas aɲɛ
ɲanayɔnɛ sɔ sayibɛ-e mɔ ɲaɲc-
gbɲɔɲ awɛɲɔ aɲa alɔɲ kɔ ɲacɔpɛs
ɲa sɔ bɛkɛc dɛmoloku mɛlarɛm.

33-34 ɲanayi dɛndo Antiyɔk haɲ, kɔ
awɛɲɔ aɲa alɔɲ ɲatolane ɲa marɛnt
moforu, kɔ afum a Antiyɔk ɲasak
ɲa kɛlukus nde asom aɲa ɲayi mɔ.
35 Mba tem tatɔkɔ Pol kɔ Barnabas
ɲanayi Antiyɔk, kɛbɛrɛnɛ kɔɲan kɔ
afum alarɛm alɔma, ɲac-tɔkɛ, ɲac-
cam sɔ toloku tɔtɔt ta Wɔbɛ.

Pol kɔ Barnabas ɲaɲgbɛyɛnɛ

36 Nte mataka mɔlɔma mɛɲɔcɛpɛr
mɔ, kɔ Pol oloku Barnabas:
«Sɔluksɛrnɛ sɔkɔ-nɔɲk awɛɲɔ su
aɲa sɛdare nɛsɛ sɛnadɔɲk toloku
ta Wɔbɛ mɔ, nte tɔɲsɔɲɛ sɛcɔrɛ nte
ɲayi mɔ, kɔ tɔkɔ ɲasumpɛr toloku
tatɔkɔ mɔ. 37 Barnabas nkɔn ɛɲc-faɲ
kɛkɛnɛnɛ Saɲ, wɔkɔ aɲwe sɔ «Mark»
mɔ. 38 Mba Pol nkɔn ɛnawosɛ
fɛ ti, ɛnacɛm-cɛmɛnɛ a pɛmar fɛ
kɛkɛkɛnɛ Mark, bawo dɛndo Paɲfili
Mark ɛnasak ɲa pɛfati kɛcambɛr ɲa
kɛkɔtɛnɛ ka yɛbɔc yɔkɔ anasom ɲa
mɔ. 39 Kɛgbɛkɛlɛnɛ kɔɲan kɛnayɛɲk
haɲ kɔ tɔsɔɲɛ ɲa kɛgbɛyɛnɛ. Nte tɔ
kɔ Barnabas ɛlɛk Mark kɔ ɲambɛkɛ
debil kɔ ɲaɲɔcali kɔkɔ Sipɛr. 40 Nte
Pol ɛnayɛk-yɛk Silas mɔ, awɛɲɔ aɲa
alɔɲ ɲantolane kɔ, ɲac-tola Wɔbɛ

* 15:18 Amos 9:11-12

a pabum na kamar kon disre, ko nanjo. ⁴¹ Keko kanjan, ko nanjali taf ya Siri ko Silisi, nac-capas alan aka di bakac.

16

Timote enjambor Pol ko Silas

¹ Pol enabere dare da Derbe, k'ojko so Listar. Dando wacpse Yesu daraj walama enayi pac-we ko Timote, kere payone wosuyif nwe enader palan Yesu ma, mba kas payone wakresi. ² Awenc ana alan aka Listar ko Ikoniyon nanatarne kayo kon mes matot. ³ Ko Pol efan kakekare Timote, k'elek ko k'enkejnc teta asuyif ako nanayi ataf nanjo ma, bawo fap fanacare a Timote kas wakresi enayi. ⁴ Sadare nse nanj-capar ma, nanj-lukse moloku mme asom a Yesu ko abeki alan a Yerusalem nanasom na kakotene ma, nte tonjone alan atoyone Suyif nacame mi daraj ma. ⁵ Alonkane alan nac-capas bakac kalan disre, nac-berene kala dasak o dasak.

Pol enasoto kanajk kayefe darenj

⁶ Nte Amara Njempri na Kanu nejyamse Pol ko Silas kaloku toloku totot ta Kanu ataf na Asi ma, ko nanjali ataf na Firiki ko ataf na Kalat. ⁷ Nte nalatene ataf na Misi ma, ko nasap kaka ataf na Bitini, mba Amara na Yesu nenawosene fe na ti. ⁸ Ko nasolne ataf na Misi ko nantor dare da Torowas. ⁹ Pibi disre ko Pol asoto kanajk kayefe ka darenj. Ti disre, waka Masedon pacame ko kasak pac-letsene ko: «Mader Masedon, mamar su!» ¹⁰ Pol enadesoto kanajk kanjo, ko santen katina kaka ka ataf na Masedon, sac-boc ti a Kanu kawe su kaka-cam di toloku totot ta Yesu.

Ludy kalan Wabe Yesu

¹¹ Ko sayefe Torowas ko sayeki abela ko santefarne kaka ka Samotiras, dockosak ko sambere Neyapoli. ¹² Ko sayefe dando, ko sanjo Filipi, dare dopon da ataf na Masedon

dalama nde aka Rom alarem nanande ma. Ko sanaceparene mataka malama dare dadako.

¹³ Dasak da kanjesam ko sawur dare dakusu kanjboko kasak, nde sanacem-cemne kifo nke santam ketola Kanu ma. Ko sände kaloklokak aran ane nanalonkane di ma. ¹⁴ Waran walama enayi na daco pac-we ko Ludy, pac-camas caloto ca kare. Pakom ko dare da Tiyatir. Wajek-yekas Kanu enayi. Pac-canjkal su, ko Wabe enjbiti ko abakac, nte tonjone ko kac-ne bel-bel moloku mme Pol onj-liku ma. ¹⁵ Nte anagbat ko daromun teta Kanu ma, Ludy ko aka kalo kon disre ma, k'ewe su kayi nde ndoran mataka malama, pac-tola: «Ko nanjem-cemne fo ilan Wabe bel-bel-e, nader nno nderem, nayi nno ko sana.» K'elatsene su kayi di.

Kacanar ka Pol ko Silas nde bili ba Filipi

¹⁶ Dasak dalama sac-ko daketola Kanu da asuyif, ko wajecara wacar walama ender papap su, payo nanjo nje nanjone ko kaloku nte tender ma. Wajecara nwe onj-sotone ti abe on pasam pelarem teta kaloku kon mes mme mender ma. ¹⁷ Ko wajecara nwe enjcpse su daraj Pol ko sana, pac-kule-kule: «Afum akanje acar a Kanu nke kayi darenj ma no! Dopa da kayac do nayi kamentar un!» ¹⁸ Nte wajecara oyo mes mamako mata melarem ma, ko talalas Pol dis. K'enkafale, k'oloku nanjo: «Tewe ta Yesu Krist ilok' am, mawur wajecara wakawe daris!» Gbanjana baboko ko nanjo nanjo nowur ko daris.

¹⁹ Nte abe on nanajk fo tosotone tanjan pasam tasolar na ma, ko nasumpar Pol ko Silas, ko nanjekare na nde abanja na dare daco abe a dare for kirin. ²⁰ Ko nanjo namentar na aboc kiti, nac-loku: «Afum akanje payama-yama po nayi kabersene dare dosu. ASuyif no najone, ²¹ ane nayi kacam moyo manjan mme

pəmar fe su kəwose kəyɔ ka mi, səna aŋe səyɔne aka Rom mɔ.»²² Kɔ kənay ka afum ŋayefe kɔ ŋaŋcəme ŋa dəbəkəc. Kɔ aboc kiti a dare dadəkɔ ŋawure ŋa yamos, k'asute ŋa cəŋgban-gban.²³ Nte alip kəsut ŋa pəlarəm mɔ, kɔ ŋamber ŋa dəbili, kɔ abe ŋaloku wəbum bili a pəkemərne ŋa bel-bel.²⁴ Nte wəbum bili ene moloku maməkɔ mɔ, k'ember ŋa nde bili mbe ŋantətam kəwur mɔ, k'ɔŋkotərəne ŋa wəcək məmborŋk ma tək.

²⁵ Cək-cək cəndebəp, Pol kɔ Silas ŋac-tola Kanu, ŋac-leŋəs melen mokor-kore Kanu, kɔ ayi dəbili ŋaŋne sim səŋan.²⁶ Gbəŋcana babəkɔ kɔ antəf ŋeyikce pəpəŋ, kɔ təsəŋe kəlɔ ka bili tantəf kəcekələ. Kɔ cumba fəp cəŋgbite, kɔ gbekce fəp yorŋorŋe.²⁷ Kɔ wəbum bili entime, k'ənəŋk nte cumba ca bili cəŋgbite mɔ, k'owure dakma dən pəc-kɔ kədifne, bawo enacəm-cəmne a afum aŋe amber dəbili mɔ ŋayekse.²⁸ Kɔ Pol ɔŋkule-kule pəpəŋ: «Ta məyɔne pələc, səyi nno fəp fosu!»

²⁹ Kɔ wəbum bili ewe neŋc, k'ember�e katəna-katəna, k'ɔŋkɔ pətəmpene fər ya Pol kɔ Silas kirinŋ, pəc-yikce kənese disre.³⁰ K'owurene ŋa nde doru k'eyif ŋa: «Abe, cəke cɔ pəmar iyɔ nte tendeyac im mɔ-ε?»

³¹ Pol kɔ Silas ŋaloku kɔ: «Məlanŋ Wəbe Yesu, andekɔ-yac əm, mənə kɔ aka kəlɔ kam disre fəp.»³² Kɔ ŋaloku kɔ toloku ta Wəbe, kɔ afum akɔ ŋanayi nde kəlɔ kən mɔ fəp.³³ Pibi papəkɔ kɔ wəbum bili elək ŋa, k'ənkekəre ŋa kəkɔ-yak gbali yaŋan. Wəbum bili kɔ afum ɔn fəp ŋasətɔ gbəŋcana babəkɔ kəgbət dərɔmun teta Kanu.³⁴ K'empene ŋa nde ndərɔn, k'əŋcəmbər amesa, kɔ ŋawoləs kɔ aka kəlɔ kən disre pəbotu pa kəlanŋ kən Kanu.

³⁵ Nte dec dəsək mɔ, kɔ aboc kiti a dare ŋasom afum aŋan aləma kəkɔ-

loku wəbum bili: «Məsak afum akaŋe.»³⁶ Kɔ wəbum bili olukse moloku maməkɔ Pol: «Aboc kiti a dare ŋasom afum nno iyi mɔ, a isak' un. Awa nəwur nəkəne bəkəc yoforu.»

³⁷ Mba kɔ Pol oloku ŋa: «Nte ŋalip ɔŋ kəsut su fər ya afum kirinŋ mɔ, ta aŋkiti su-ε, səna aŋe səyɔne aka Rom mɔ, ŋaber su dəbili. Ndekəl ɔŋ yək-yək yɔ ŋandefanŋ kəsak su ba? Tatəkɔ tətəyi, ŋader ŋa sərka ŋasak su!»

³⁸ Kɔ asɔdar ŋaŋkɔ ŋalukse moloku mme aboc kiti, kɔ ŋanese nte ŋanane a Pol kɔ Silas aRom ŋɔ ŋayɔne mɔ.³⁹ Kɔ aboc kiti a dare ŋander ŋaletseŋe Pol kɔ Silas kəŋaŋne, kɔ ŋasak ŋa. ŋac-loku a ŋawur dare dande.⁴⁰ Nte ŋawur dəbili mɔ, Pol kɔ Silas ŋaŋkɔ ndena Ludy. Kɔ ŋanəŋk awenŋc aŋa alanŋ, kɔ ŋacəpəs ŋa bəkəc. Kɔ ŋasumpər dəpɔ, kɔ ŋaŋkɔ.

17

Pol kɔ Silas nde dare da Tesaloni

¹ Nte ŋaŋcepər Aŋfipoli kɔ Apoloni mɔ, kɔ ŋamberɔ dare da Tesaloni, nde aSuyif ŋanayɔ kəlɔ ka dəkətola Kanu mɔ.² Kɔ Pol ɔŋkɔ pəmə təkɔ ɔŋc-yɔ mɔ, dəsək deŋesəm maas ŋac-gbəkələne dəyeyicəs yecempi kɔ ŋa.³ Pol enŋc-mentər ŋa kəsək pəs dəkɪtabu a pənamar dis dələl Krist, a pədeyefe afi daco. Pol ɔŋc-loku ŋa: «Yesu nwe inŋcamər nu tetən mɔ, nkən ɔyɔne Krist, wəbe nwe Kanu kəyek-yek mɔ.»⁴ Anasəp haŋ kɔ aŋkafəli aləma ŋa daco kɔ ŋalanŋ ti, kɔ ŋaŋcəme moloku ma Pol kɔ Silas darəŋ, kəbəp ka akor-koru Kanu aKresi alarəm, kələkəne sɔ aran abeki aləma.

⁵ Mba kɔ aSuyif aka dare da Tesaloni aləma ŋayɔ kəraca. Kɔ ŋalonŋka afum alək aləma dəpɔ daco, kɔ ŋayekti pəyama-yama dare disre. Kɔ ŋaŋkɔ ŋamepne kəlɔ ka Yason, ŋac-tən Pol kɔ Silas kəkəkəre ŋa kənay ka afum fər kirinŋ.⁶ Nte ŋantəŋəŋk Pol kɔ Silas mɔ, kɔ ŋalinŋəs

Yason kɔ awɛɛɛ aɲa alañ alɔma fɔr ya abɛ a dare kirinj. ɲac-kule: «Afum akanɛ ɲaɲkafɛli-kafɛli doru dandɛ fɔp mɔ, ɲayi oɲ nnɔ, ⁷ kɔ Yason nkɔn ɛmbañ ɲa!» Afum akanɛ fɔp ɲaɲcɛ moloku mme wɔbɛ wɔka tɔf ya Rom fɔp oloku mɔ, ɲac-loku a wɔbɛ wɔlɔma eyi, pac-we kɔ Yesu!» ⁸⁻⁹ It' ɛnasɔɲɛ ɲayɛkti pɔyama-yama kɔnɔy ka afum dacɔ. Ntɛ abɛ a dare ɲane ti mɔ, ɲambañɔr Yason kɔ awɛɛɛ aɲa alañ pɔsam, kɔ ɲasak ɲa.

Pol kɔ Silas nde dare da Bere

¹⁰ Pibi papɔkɔ disrɛ kɔ awɛɛɛ aɲa alañ ɲasak Pol kɔ Silas kɔkɔ dare da Bere. Ntɛ ɲambɛrɛ di mɔ, kɔ ɲaɲkɔ nde kɔlɔ ka dɔkɔtola Kanu da aSuyif. ¹¹ Akakɔ ɲanabɔt mes ɲatas aka Tesaloni, kɔ ɲaɲcɔɲkɔl toloku ta Kanu bel-bel pɔbotu disrɛ. ɲac-kɔkɛ sɔ kitabu bel-bel dɔsɔk o dɔsɔk kɛcɛrɛ kɔ pɔyɔnɛ fɔ moloku min mayi mɔ kɔ tɔkɔ Pol kɔ Silas ɲaɲloku ɲa dɔkɔtola Kanu mɔ. ¹² Kɔ afum alarɛm ɲa dacɔ ɲayɔnɛ alañ, kɔlɛkɛnɛ aran aKresi aɲɛ ɲanabɛk dɔkɛcɛmɛ mɔ, kɔ arkun alarɛm.

¹³ Mba ntɛ aSuyif aka Tesaloni ɲanadecɛrɛ a Bere sɔ Pol eyi kɛcam toloku ta Kanu mɔ, kɔ ɲander sɔ dɔndo kɔdɛyɛkti pɔyama-yama ɲabɛr kɔnɔy ka afum mɛr. ¹⁴ Kɔ awɛɛɛ aɲa alañ ɲambɛlkɛr kɛkɛkɛrɛ Pol kɛca ka dɔkɔba, mba Silas kɔ Timote ɲayi dɔndo Bere. ¹⁵ Afum aɲɛ ɲanasɔlɛ Pol mɔ, ɲanakekɛrɛ kɔ haɲ dare da Atɛn. Dɔkɔlukus danɲan kɔ Pol osom ɲa nde Silas kɔ Timote ɲayi mɔ, a ɲabɛlɔr kɔ katɔna-katɔna.

Pol nde dare da Atɛn

¹⁶ Ntɛ Pol ɛɲc-kar Silas kɔ Timote nde dare da Atɛn mɔ, kɔnɔɲk ka dare dadɔkɔ dɛlarɛ mɛrɔɲka kɔnabɛr-bɛrɛ Pol dɛbɛkɛc. ¹⁷ Pol ɛɲc-gbɛkɛlɛnɛ kɔ aSuyif kɔ alɔma akɔ ɲanader kɛkor-koru nde kɔlɔ ka dɔkɔtola Kanu mɔ, pɛc-gbɛkɛlɛnɛ sɔ dɔsɔk o dɔsɔk kɔ afum akɔ ɲaɲc-yi nde abanɲka ɲa dare mɔ. ¹⁸ Acɛpɛ mɛtɔkɛ ma Epikuru

kɔ ma Seno darɔɲ alɔma ɲander ɲacan kɔ moloku. Alɔma ɲac-loku: «Wɔlɔk-loku ɔfɔ wɔkawe! Cɛke c' ɛfan kɔloku tante?» Akɔ ɲac-loku: «Wɔkawe pɔwureɛnɛ pɔmɔ ntɛ endecam teta canu cɛcɛkɛra mɔ!» ɲanaloku ti bawo toloku tɔtɔt ta Yesu kɔ kɔyɛfɛ kɔn afi dacɔ kɔ Pol oɲc-loku.

¹⁹ Awa kɔ ɲalɛk Pol, kɔ ɲaɲkɛkɛrɛ kɔ tɛpɛsa mɛrɛ aɲc-we Areyɔpakɔ mɔ kɔrɔɲ, kɔ ɲayif Pol: «Mɔloku su kɔtɔkɛ kɔfu kanɲɛ mɔyi kɔloku ta ki mɔ, ²⁰ bawo moloku mame mɔyi kɔloku mɔ, mɔyɔnɛ lɔɲɔs yosu mofu. Sɔfan kɛcɛrɛ tɛdisrɛ ta mi.» ²¹ Awa dɔmɔyɔ ma aka dare da Atɛn kɔ acɛkɛra aɲɛ ɲanayi di mɔ fɔp, ɲaɲc-cɛpɛrɛnɛ di tɛm tanɲan fɔp kɛc-loku, kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ɲac-cɔɲkɔl moloku mofu.

²² Pol pɛcɛmɛ tɛpɛsa ta Areyɔpakɔ kɔrɔɲ, k'oloku: «Arkun a dare da Atɛn, inɔɲk a afum asumpɔr dinɛ bel-bel ɲɔ nɔyɔnɛ. ²³ Ntɛ indenakɔt dare donu mɔ, k'inɔɲk mɛrɔɲka monu, k'inɲkɛcɛ aɲgbip ɲonu ɲɔlɔma pacic ɲi ntɛ: «Ta kanu nkɛ antɔcɛrɛ mɔ.» Awa tɛs tɔkɔ nɔɲkor-koru ta nɔɲcɛrɛ ti mɔ, tɔtɔkɔ yati t' inder kɔlɔk' un.

²⁴ Kanu nkɛ kɔlompɔs doru kɔ daka ndɛ dɔyɔ mɔ fɔp, nkɔn nwe ɔyɔnɛ Wɔbɛ wɔka kɔm kɔ antɔf ɔfɔtam kɔyi kɔlɔ kɔpɔɲ nkɛ alompɔsɛ waca wa fum teta kɔkor-koru kɔn mɔ. ²⁵ Waca wa fum wɔfɔtam kɔmar Kanu kɔyi, pɔmɔ ntɛ kɔɲfanɔr fum tɔlɔm mɔ. Nkɔn ompocɛ afum yeyinɛ yanɲan doru, kɔpɛnɛ kifir kɔ kɔtorɛ, kɔbɔp ka ca yɛlɔpɔs nyɛ fɔp. ²⁶ Dɔfum wɔkin ɔ Kanu kɔwure tɔf ya afum alɔpɔs a doru aɲɛ fɔp, ntɛ tɔɲsɔɲɛ ɲandɛ antɔf fɔp kɔrɔɲ mɔ. Kɔ Kanu kɔnanɲkɛnɛ kɛcɛc cɔlɔɲcɔr ca tɔf yayɔkɔ fɔp. Kɔ kɔlompɔs dɛran kɔ kɔtɔn tɛrɛn o tɛrɛn disrɛ. ²⁷ Kanu kɔnɔyɔ ti ntɛ tɔɲsɔɲɛ ɲatɛn kɔ haɲ ɲanɔɲk kɔ kɔbuma-buma disrɛ mɔ, bawo Kanu kɔmbɔlɛ fɛ nwe o nwe.

28 Nte tɔ nane moloku mame: «Nkɔn ɔsɔŋe su kɔyi doru, nkɔn ɔsɔŋe su kɛcepe, nkɔn ɔsɔŋe su kɔyi tante ayi mɔ.» Itɔ alenɛse anu alɔma ŋaloku:

«Kɛbɛnda ka dokom da Kanu kɔ sɛna sɔ sɔyi.»

29 Kɔ pɔyɔne fɔ kɛbɛnda ka dokom dɔn kɔ sɛna sɔ sɔyi-ɛ, pɛmar fe a pacem-cɛmne a Kanu kɛwurene kɔ kɛma, kɔ gbɛti, kɔ pɔyɔne fe ti-ɛ, tasar mpɛ fum enɛem-cɛmne k'empate decerɛŋ dɔn mɔ. 30 Kanu kɛnacepsɛr fe afum akɔ ŋanayi tɛm nte anatɔcɛre me sɔm, mba kɛfan ɔŋ afum a doru fɛp a ŋasɛkpɛr bɛkɛc. 31 Kɔ Kanu kɛmbɔŋc dɔsɔk ndɛ kɛndekɔ-bocɛ afum a doru fɛp kiti kɛlompɔ mɔ. Kanu kɛnayek-yek fum nwe endekɔ-boc kiti kanɔkɔ mɔ, kanasɔŋe afum fɛp kɛcɛre wɛkayi nte kɛnayekti kɔ afi daco mɔ.»

32 Nte ŋane Pol pɛc-loku teta kɛyefe ka defi mɔ, kɔ alɔma ŋayefe kɛfani kɔ, mba alɔma ŋaloku: «Sɛndesɔ-cɛŋkɛl' ɛm kɛloku ka tatɔkɔ dɔsɔk dɔlɔma.» 33 Kɔ Pol owur ŋa daco, k'ɔŋkɔ. 34 Kɔ afum alɔma ŋasumpɛr moloku mɔn kɔ tɔsɔŋe ŋa kɛyɔne ka alɔŋ Yesu, pɛmɔ Denis wɛka kɛgba ka Areyopako, wɛran wɛlɔma pac-we kɔ Damaris, kɔ afum alɔma.

18

Pol nde dare da Kɔrent

1 Nte tatɔkɔ tenɛpɛr mɔ, kɔ Pol eyefe dare da Aten k'ɔŋkɔ Kɔrent. 2 K'ɔŋkɔ pɛbɛp di wɛSuyif wɛlɔma pac-we kɔ Akila, nwe anakom dare da Pɔnt mɔ, pɛtɛp kɛc-der atɔf ŋa Itali kɔ wɛran kɔn Pirsila, bawo wɛbɛ Kɛlod ɛnaloku a aSuyif fɛp ŋawur Rom. Kɔ Pol ɔŋkɔ pɛbɛp ŋa. 3 Nte tenasurene ŋapaŋne yebac yin yayi mɔ, kɔ eyi ndaranɔn, ŋac-bɛc, ŋac-lompɛs cɛbal. 4 Dɔsɔk da kɛŋesɛm fɛp Pol enɛc-gbɛkɛlɛne kɛlɔ ka dɛkɛtɔla da aSuyif pɛc-sɛp dɛmoloku a aSuyif kɔ aKresi ŋawose kɛcɛme moloku mɔn darɛn.

5 Nte Silas kɔ Timote ŋanator Masedon mɔ, kɔ Pol enɛcɛme ɔŋ gbɛcɛrɛm kɛcam ka toloku tɔtɔt, pɛc-sɔŋe aSuyif kɛlanɔ a Yesu ɔyɔne wɛbɛ nwe Kanu kɛyɛk-yɛk mɔ.

6 Mba nte aSuyif ŋaŋc-gbɛkɛl kɔ ŋac-lɛmsɛne kɔ mɔ, k'ɔŋkɔŋ-kɔŋɛr ŋa yamos yɔn teta kɛyɛnkɛs kɛŋan sɛbomp, k'oloku: «Doru donu deyi nu dɛwaca! Kɔ ina, isɔk ti disre. Ndekɛl ɔŋ, nda atɔyɔne Suyif indekɔ.»

7 Kɔ Pol eyefe di, k'ɔŋkɔ nda Titi Yusutu wɛkor-koru Kanu wɛlɔma, nwe kɛlɔ kɔn kɛnasɔŋkɛrɛne kɔ kɛlɔ ka dɛkɛtɔla da aSuyif mɔ. 8 Krispɔs, wɛbɛ ka kɛlɔ ka dɛkɛtɔla wɛlɔma ɛnalɔŋ teta Wɛbɛ Yesu kɔ aka kɛlɔ kɔn disre fɛp. Kɔ aKɔrent alarɛm aŋe ŋaŋc-cɛŋkɛl mɔ ŋanayɔne alɔŋ, kɔ aŋgbɛt ŋa dɛromun teta Kanu.

9 Pibi disre kɔ Wɛbɛ oloku Pol kɛnɛŋkɛ disre: «Ta mɛnesɛ! Mɛlok-loku, ta mɛcɛŋkɛ de, 10 bawo ina iyi kɔ mɛna! Fum o fum ɔfɔtɛp' ɛm kɛca kɛyɔ 'm tes tɛlɛc, bawo iyɔ afum alarɛm dare dandɛ disre.»

11 Kɔ Pol eyi ŋa daco teren tin kɔ yof camɛt-tin pɛc-tɛkse ŋa toloku ta Kanu.

12 Tɛm tatɔkɔ tɔ Rom dɛnadɛs Kaliyɔŋ kɛyɔne ka wɛbɛ nde atɔf ŋa Akaya. Kɔ aSuyif alɔma ŋantɛŋne kɛyɛfɛrɛne kɔ Pol, kɔ ŋaŋkɛkɛre kɔ dɛŋkiti. 13 Kɔ ŋaloku: «Fum wɛkawɛ, afum ŋ' ɛfan a ŋacɛme dɔpɔ da Kanu darɛŋ, ndɛ dɛŋciyanɛ kɔ ndɛ sariyɛ sɛloku mɔ.»

14 Pol eyefe kɛkɔ-loku, mba Kaliyɔŋ oloku aSuyif: «Pɛc-yɔne a fum endif, kɔ pɔyɔne fe ti, tes tɛlɛc tɔpɔŋ tɔlɔma tɔyɔ-ɛ, k'ɛŋcɛŋkɛl nu, nɛna aSuyif! 15 Mba nte pɔyɔne fɔ dɛmoloku, dɛmewe, kɔ pɔyɔne fe ti, teta sariyɛ sonu nɛna a sɛrka sɔ nɔyi kɛgbɛkɛlɛne mɔ, nɛna ŋɔ tatɔkɔ tɛmɔmɛn. Ina intɔla fe kɛyɔne wɛboc kiti kanɔkɔ.» 16 Kɔ Kaliyɔŋ embelɛs ŋa dɛndo dɛŋkiti. 17 Kɔ aSuyif ŋaŋkɔ ŋantɛp Sɔsten wɛbɛ wɛka kɛlɔ ka dɛkɛtɔla Kanu waca,

kɔ ɲayɛfɛ kɛsut kɔ dɛndo dɛɲkiti, mba Kaliyɔɲ ɛnawɛ fɛ ti ali daka.

Pol olukus Antiyɔk

¹⁸ Kɔ Pol owon dare da Kɔrɛnt mataka mɔlɔma, k'ender pɛlɛmbɛrɛnɛ awɛɲc aɲa alɛɲ, k'ɛlɛk abil kɛkɔ atɔf ɲa Siri, nkɔn, Pirsila kɔ Akila. K'ofonne domp nde dare da Senkɛrɛ kɛmentɛr ka kɛlip ka tes nte ɛnadermɛ teta Kanu mɔ. ¹⁹ Nte ɲambɛrɛ dare da Efesi mɔ, kɔ Pol ɛsak Pirsila kɔ Akila. Kɔ Pol ɔɲkɔ kɛlɔ ka dɛkɛtola da aSuyif kɔ ɲaɲgbɛkɛlɛnɛ kɔ ɲa. ²⁰ Kɔ akakɔ ɲantola kɔ kɛyi ka dɛndo dare dɛɲan kɛrɛsna, mba ɛnawosɛ fɛ. ²¹ K'ɛlɛmbɛrɛnɛ ɲa pɛc-locu: «Indelukus nnɔ ndoronu kɔ Kanu kɛwosɛ-ɛ.» K'ɛlɛk abil dare da Efesi, ²² k'ontor dare da Sesari nde ɛnacɔp mɛrɛnt mɔn mɔ. K'ɛmpɛ kɛrɛs Yerusalem kɛkɔ-yif alɛɲ. Nte elip mɔ, k'ontor dare da Antiyɔk ɲa Siri.

²³ Nte tɛm tɔlɔma tɛɲcɛpɛr mɔ, kɔ Pol ɔɲkɔ k'ɛɲcɛpɛr atɔf ɲa Kalat kɔ Firiki pɛc-cɛpɛs acɛpɛ a Yesu bɛkɛc fɛp.

Apɔlɔs nde sɛdare sa Efesi kɔ Kɔrɛnt

²⁴ WɛSuyif wɛlɔma aɲc-we Apɔlɔs, ɛnader Efesi. Dare da Aleksandɛr* dɔ anakom kɔ, fum wɛcɛrɛ kɛlok-locu ɛnayi, pɛcɛrɛ sɔ kitabu bel-bel. ²⁵ Dɔpɔ da Wɛbɛ dɔ anatɛkɛ kɔ, kɔ kɛsumpɛr ka mes bel-bel, kaɲcɛ k' ɔɲc-lokɛ, pɛc-tɛkɛ teta Yesu, mba mɛnɛ kɛgbɛt dɛromun ka Saɲ gbɛcɛrɛm kɔ ɛnacɛrɛ. ²⁶ K'ɛyɛfɛ kɛlok-lokɛ kɛlɛɲ disrɛ nde kɛlɔ ka dɛkɛtola da aSuyif. Nte Pirsila kɔ Akila ɲane kɔ kɛlok-locu mɔ, kɔ ɲalɛk kɔ ndaraɲan, kɔ ɲambɛrɛnɛ kɔ kɛtɛkɛ kɛcɛrɛ kɛɲkɔ kɛnabut kɔ teta dɔpɔ da Kanu mɔ.

²⁷ Nte Apɔlɔs ɛnacɛm-cɛmnɛ kɛcɛpɛr ka Akaya mɔ, kɔ awɛɲc aɲa alɛɲ ɲaɲgbɛɲɛr kɔ. Kɔ ɲaɲcɛ acɛpɛ a Yesu darɛɲ aɲɛ ɲayi Akaya mɔ

areka, ɲac-locu ɲa kɛbaɲ kɔ bel-bel. Nte ɛmbɛrɛ mɔ, k'ɛntɛsɛ afum aka di, akɔ kɛmar ka Kanu kɛnasɔɲɛ kɛyɔnɛ alɛɲ mɔ. ²⁸ Bawo fɛnɔntɛr fɔ Apɔlɔs ɛɲc-gbɛkɛlɛ aSuyif fɔr ya afum alarɛm kirɛɲ pɛsɔɲɛ ɲa kɛcɛrɛ dɛkitabu a Yesu ɔyɔnɛ wɛbɛ nwe Kanu kɛnayɛk-yɛk mɔ.

19

Pol nde dare da Efesi

¹ Tɛm nte Apɔlɔs ɛnayi Kɔrɛnt mɔ, kɔ Pol nwe ɛnacɛpɛr sɛdare sa kɛrɔɲ mɔ, ontor dare da Efesi. K'ɛmbɛp di acɛpɛ a Wɛbɛ Yesu darɛɲ alɔma. ² K'ɛyif ɲa: «Nɛnasɔtɔ Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu kɛyɛfɛ nte nɛnayɔnɛ alɛɲ Yesu mɔ ba?»

Kɔ ɲalukɛ Pol: «Sɛntane fɛ yati teta Amera Nɛcɛmpi.»

³ Kɔ Pol eyif ɲa sɔ: «Kɔ kɛgbɛt dɛromun kɛrɛ kɔ nɛsɔtɔ-ɛ?»

Kɔ ɲalukɛ Pol: «Kɛgbɛt ka Saɲ.»

⁴ Kɔ Pol oluku: «Kɛgbɛt dɛromun ka Saɲ, kɛsɛkpɛr mɛra yati kɛnayi teta Kanu. Mba Saɲ ɔɲc-locu afum a ɲalaɲ wɛkɔ endeder nkɔn tadarɛɲ mɔ, itɔ tatɔkɔ Yesu.» ⁵ Nte ɲane moloku mamɔkɔ mɔ kɔ ɲasɔtɔ kɛgbɛt dɛromun tewe ta Wɛbɛ Yesu. ⁶ Kɔ Pol endɛɲɛr ɲa waca, kɔ Amera Nɛcɛmpi ɲɛnder ɲa, kɔ ɲayɛfɛ kɛlɔku cusu nɛ ɲantɛcɛrɛ mɔ, ɲac-dɛɲk sɔ moloku mɔtɔt mɛnɛ Kanu kɛnasom ɲa kɛdɛɲk mɔ. ⁷ Arkun akakɔ ɲaɲc-bɛp wɛcɔ kɔ mɛrɛɲ.

⁸ Kɔ Pol ɛmbɛrɛ kɛlɔ ka dɛkɛtola da aSuyif, pɛc-lok-lokɛ di kɛbaɲsɛ disrɛ haɲ yof maas, pɛc-gbɛkɛlɛnɛ, pɛc-sɛp kɛsɔɲɛ afum kɛcɛrɛ mes ma dɛbɛ da Kanu. ⁹ Mba nte ayenki sɛbomp alɔma ɲaɲc-fati kɛlɛɲ mɔ, ɲac-fani dɔpɔ da Wɛbɛ nnɔ kɛnay kɛyi mɔ. Kɔ Pol ɔmbɔlɛ ɲa, k' ɛlɛkɛnɛ acɛpɛ a Yesu darɛɲ alɔma, kɔ ɲawɛnnɛ kɛsɛk, kɔ ɲaɲlok-lokɛrɛnɛ dɔsɔk ɔ dɔsɔk nde dɛkɛtɛkɛ da Tirano. ¹⁰ Tatɔkɔ tɛnawon mɛrɛɲ mɛrɛɲ, kɔ tɔsɔɲɛ aSuyif kɔ aKresi

* 18:24 Aleksandɛr, dare dɔpɔɲ nde Misira nde afum alarɛm a doru fɛp ɲaɲkɔ kɛtɛkɛs mes.

anɛ ɲanayi atɔf ɲa Asi mɔ kɛne toloku ta Wɔbɛ.

Awut a Sefa

¹¹ Kanu kɛɲc-sɔɲɛ waca wa Pol kɛyɔ mes mɛwɛy-wɛy mme menacuca kɛnɛɲk mɔ. ¹² Tenasɔɲɛ pac-bacɛse acuy cɔlotɔ, kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti-ɛ kɛpɔl nkɛ kɛɲgbuɲɛnɛ Pol mɔ, kɔ ayɔ ti-ɛ, docu donɲc-wur wɛkayi, kɔ yɔɲk yeɛc yoc-wur sɔ wɛkayi dɛris.

¹³ Kɔ aSuyif alɔma ɲaɲkɔs-kɔs mofɔ melarɛm, kɔ ɲatubucnɛ Pol kɛbelɛs ka yɔɲk yeɛc nnɔ acuy ɲayi mɔ, ɲac-loku: «Ilɔk' ɛm: Mɛwɛr wacuy wɛkawɛ tewe ta Yesu wɛkɔ Pol ɛɲcam mɔ.» ¹⁴ Wɔlɔɲɛnɛ wɛpɔɲ wɛka aSuyif wɔlɔma ɛnayi pac-we kɔ Sefa. Awut ɔn atɛmp camɔt-mɛrɔɲ ɲa ɲaɲc-yɔ mɔyɔ mamɔkɔ. ¹⁵ Mba kɔ ɲawak kɛbelɛs ɲɔɲk ɲɛɛc-ɛ, ɲi ɲoloku ɲa: «Yesu, ɲɲcɛrɛ kɔ. K'ɲɲnɛpɛl sɔ bel-bel fum nwe Pol ɔyɔnɛ mɔ, mba nɔna, an'ɔ nɔyɔnɛ-ɛ?» ¹⁶ Kɔ fum wɛkɔ ɲɔɲk ɲɛɛc ɲɛnayi mɔ ɛɲgbɔpɛrɛnɛ ɲa kɔyɛfɛrɛnɛ, k'ɛntam ɲa fɛp k'ambɔpɛr-bɔpɛr atɛmp anɛ, kɔ ɲayɛkɛ fɛp faɲan dis fɔs kɔ ɲasak kɛlɔ.

¹⁷ ASuyif kɔ aKresi aka dare da Efesi ɲaɲcɛrɛ toloku tatɔkɔ, kɔ kɛnɛsɛ kɔyi ɲa fɛp, kɔ ɲalɛlɛs ɔɲ tewe ta Wɔbɛ Yesu. ¹⁸ Afum alarɛm anɛ ɲanawɔsɛ kɔlanɲ Yesu mɔ, ɲaɲc-der ɲalɔku fɔr ya afum fɛp kirɲ pɛɛc mɛpɛ ɲaɲc-yɔ mɔ. ¹⁹ Kɔ afum akɔ ɲanayɔnɛ dure mɔ, ɲaɲc-kɛrɛ sɔbuk sɔɲan sa dure kɔ ɲaɲcɔf si fɔr ya afum fɛp kirɲ. Kɔwaya ka sɔbuk sasɔkɔ kɛnabɔp mɛɲcambɛl ma gbeti wul wɛcɔ kɛcamɔt (50.000). ²⁰ Ti disrɛ kɛtam ka toloku ta Wɔbɛ kɛsam kɔ kɛsɔtɔ fɛnɔntɛr.

Pɔyama-yama dare da Efesi

²¹ Ntɛ tɛɲcɛpɛr mɔ kɔ Pol olompɛsɛnɛ kɛkɔ dare da Yerusalem pɛc-cɛpɛrɛnɛ tɔf ya Masedon kɔ Akaya. K'oloku: «K'ɲɲkɔbɛrɛ Yerusalem-ɛ, mɛnɛ idekɔsɔ-mɔmɔn Rom.» ²² Kɔ Pol osom Masedon amar ɔn mɛrɔɲ Timote kɔ Erasto,

mba kɔ nkɔn Pol eyi mataka mɔlɔma atɔf ɲa Asi.

²³ Tɛm tatɔkɔ tɔ pɔyama-yama pɔpɔɲ pɛnayi Efesi tɛta dɔpɔ da kɔlanɲ ka Wɔbɛ Yesu. ²⁴ Wɔgbɛc wɔlɔma ɛnayi di, pac-we kɔ Demeteri, pac-tubucnɛ kɔlompɛs ka wɔlɔ wa tɛrɛɲka mɛpɛ anɲc-we Artemi mɔ. Agbɛc a wɔlɔ wa gbeti wawɔkɔ ɲaɲc-sɔtɔnɛ wi daka delarɛm. ²⁵ Kɔ Demeteri olɔɲka agbɛc kɔ akɔ ɲaɲc-dinɛ yɛbɔc yayɔkɔ mɔ, k'oloku ɲa: «Arkun! Nɛɲcɛrɛ ti bel-bel a yɛbɔc yayɛ y' andinɛ. ²⁶ Mba nɔnɛɲk kɔ nɔnɛ a nnɔ Efesi kɛbɔp ka atɔf ɲa Asi Pol pampɛ ɛsɛp kɛsɔɲɛ afum alarɛm kɔlanɲ hanɲ pɛc-kafɛli ɲa mɛra kɔlɔku a mɛrɛɲka mme waca wa fum wolompɛs mɔ, bafɔ canu cɔ. ²⁷ Moloku mamɔkɔ mentam kɛsɔɲɛ yɛbɔc yosu kɛɛcɛ. Tɔsɔɲɛ sɔ tɛta kɛlɔ ka tɛrɛɲka Artemi tɔyɔ sɔ abɔc. Afɔdɛ sɔ pac-loku a Artemi tɛrɛɲka a kanu kɔ, kanu kɛran nkɛ afum fɛp ɲaɲkor-koru nnɔ atɔf ɲa Asi, kɔ doru kɔr-kɔr mɔ.»

²⁸ Ntɛ afum ɲane moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ mɛtɛɛ mɛɲcɛpɛrɛr ɲa, kɔ ɲayɛfɛ kɛkule-kule: «Artemi kanu ka Efesi kɔyɔnɛ kɔpɔɲ!» ²⁹ Kɔ pɔyama-yama papɔkɔ posumpɛr dare fɛp, kɛtɔɲɛnɛ disrɛ kɔ afum ɲambɔpsɛnɛ abanɲka ɲaɲan ɲɔpɔɲ. Kɔ ɲalɲɔs asol a Pol Kayus kɔ Aristarko, anɛ ɲanayɛfɛ Masedon mɔ, kɔ ɲaɲkɛkɛrɛ. ³⁰ Pol ɛnafanɲ kɛkɔ-mentɛrɛnɛ afum fɔr kirɲ, mba acɛpɛsɛ a Wɔbɛ darɔɲ ɲanawɔsɛnɛ fɛ kɔ ti. ³¹ Abɛ alɔma a atɔf ɲa Asi, anɛ ɲanayɔnɛ anapa a Pol mɔ, ɲanasom afum nnɔ eyi mɔ ɲac-letsɛnɛ kɔ a ta pɛkɔ dɛndɔ abanɲka ɲaɲan ɲɔpɔɲ de!

³² Kɔ pɔyama-yama pɔɲcɔp afum dacɔ, anɛ ɲac-kul-kulɛnɛ ntɛ, akɔ ɲac-kul-kulɛnɛ tɔkɔ. Afum alarɛm ɲa dacɔ ɲanacɛrɛ fɛ ntɛ o ntɛ anabɔpsɛnɛnɛ mɔ. ³³ Kɛnay kanɲkɔ dacɔ kɔ afum alɔma ɲalɔmɛr Aleksandɛr, nwe aSuyif alɔma ɲanacɔɲɔs kɛkɔ-lok-loku fɔr ya

afum kirin mɔ. Kɔ Aleksandər efek kəca, pəfan kəlok-loku pəyacsɛ. ³⁴ Mba nte ɲanadenɛpəl a Aleksandər wəSuyif ɔyɔnɛ mɔ, kɔ fəp fəyefɛ kəkule-kule hanj dec mɛrəŋ: «Artemi kanu ka Efesi kəyɔnɛ kəpəŋ!»

³⁵ Kɔ wəbɛ wəlɔma wəka di entam kətorɛ-torɛ afum bəkəc pəc-loku: «Arkun a Efesi, an' ɔtəcərə a dare da Efesi dətəmpər kəbum ka kəb kəpəŋ ka kanu kosu Artemi kɔ tərəŋka tən mɛpə pontor kəyefɛ dareŋc mɔ-ɛ? ³⁶ Fum ɔfɔtam kəgbəkəl tətəkɔ, pəmar nəndɛ nəcəŋk ta nəbəlkar kəyɔ nte o nte. ³⁷ Nte təsək mɔ, afum anjɛ nəŋkɛrɛ mɔ ɲaləsər fɛ kəbɔ kosu kəpəŋ, ɲaləməs fɛ sɔ kanu kosu Artemi. ³⁸ Kɔ Demeteri kɔ awɛŋc anjə apəŋnɛ ɔn yebac ɲayɔ kəbəkɛnɛ teta fum-ɛ, dəkəboc kiti deyi kɔ aboc kiti ɲayi, dəndo pəmar ɲakɔ ɲabəkɛnɛ! ³⁹ Kɔ nəyɔ sɔ tobəkɛnɛ təlɔma-ɛ, andekɔ-lompəs ti pəmɔ təkɔ sariyɛ səluku ti mɔ ndɛ aboc kiti ɲanlɔŋkanɛ mɔ. ⁴⁰ Nəkəmbərɛnɛ, bawo antam kəbɔŋcɛ su kəsəŋjɛ pəyama-yama pampɛ kəyi, teta mɛs mamɛ mɛŋcɛpər dɛ məkɔ mɔ, bawo ali toloku səfɔtam kəsɔtɔ kəluku nte təsəŋjɛ afum kəbəpsɛnɛ tantɛ mɔ.» Nte wəbɛ elip kəluku tətəkɔ mɔ, k'oloku nwe o nwe kəluku ndɛ ndərɔn.

20

Pol ndɛ tɔfya Macedon kɔ Kresi

¹ Nte pəyama-yama pəsak mɔ, kɔ Pol ɛwɛnɛ acɛpsɛ a Wəbɛ darəŋ, k'ɛŋcəpəs ɲa bəkəc. Nte elip kələmbərɛnɛ ɲa, k'ɔŋkɔ Masedon. ² Nte ɛŋcɛpər atəf ɲaŋəkɔ mɔ, k'ɛŋcəpəs alanj bəkəc dəmɔloku mɛlarəm, k'ender atəf ɲa Kresi. ³ K'eyi di yof maas. Tɛm nte ɛnadefan kəyɛkti abɛla kəkɔ ka atəf ɲa Siri mɔ, k'asəŋjɛ kɔ kəcərə a aSuyif ɲantəŋnɛ kəyɔ kən pələc, k'ɛŋcɛm-ɛmɛnɛ kəlukuɛrɛnɛ sɔ dɔpɔ da atəf ɲa Masedon. ⁴ Afum anjɛ ɲanacəmbər

kɔ mɔ, ɲanayɔnɛ: Sopateri wan ka Purus wəka Bere, Aristarko kɔ Sekondu aka Tɛsaloni, Kayus wəka Dərbɛ, Timote, Tikiko, kɔ Tirofimo aka atəf ɲa Asi. ⁵ Afum akakɔ ɲanayi su kirin kəkɔ, kɔ ɲaŋkɔ ɲakar su Torowas. ⁶ Kɔ sənə nte mataka ma kəsata ka cəcom cətəyɔ lebin mɛŋcɛpər mɔ, kɔ səlɛk abil dare da Filipi. Mata kəcəmət disrɛ kɔ səmbəp ɲa dare da Torowas, ndɛ sənacɛpərənɛ mata camət-mɛrəŋ mɔ.

Kəcɛpər kələpəs ka Paul dare da Torowas

⁷ Tataka təcəkɔ-cəkɔ ta tataka toluksər, kɔ səlɔŋkanɛ kətɛpi ka kəcom. Pol nwe pənamar kəkɔ dəkəkəsək mɔ eyi kəlok-loku ɲa, k'ɔmbəlsɛ moloku hanj cək-cək. ⁸ Səlamp sələrəm sənayi dəndo dukulɔ da dareŋc dətəkɔ sənəlɔŋkanɛ mɔ. ⁹ Wətəmp wəlɔma pac-wɛ kɔ Eyutik ɛnandɛ biŋkəli ba wundɛr kəronj tɛm tətəkɔ Pol ɔŋc-ɔŋc-loku mɔ. Kɔ mɛrɛ mɛŋgbəpərɛnɛ kɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ kəyefɛ dukulɔ dakəronj da maas. Anjələk kɔ, tətəŋnɛ efi. ¹⁰ Kɔ Pol ontɔr, k'ɔŋkɔ pəsipnɛ kɔ, k'ɛlɛk kɔ dəwaca, k'oloku: «Ta pəyi nu yama-yama. Eyi wəyɛŋ!» ¹¹ Nte Pol ɛmpɛ sɔ mɔ, k'ɛntɛpi kəcom kəsəm, k'ɔŋcɔp sɔ moloku mən hanj dəsəka. Nte elip mɔ, k'ɔŋkɔ. ¹² K'anjɛrɛ wətəmp wəkakɔ pəyi wəyɛŋ, kɔ təyɔnɛ tɛcəpsɛ bəkəc təpəŋ.

Marənt kəyefɛ Torowas hanj Mileto

¹³ Sənə, sənənunjɛnɛ kələk abil kəkɔ dare da Asɔs ndɛ Pol ɛnaloku a səndekɔ-lɛk kɔ mɔ, bawo kəroru k'ɛnafan kəkɔ. ¹⁴ Nte ɛnabəp su Asɔs mɔ, kɔ səlɛk kɔ kəkɔ ka Mitilɛn. ¹⁵ Nte səyefɛ kəcəli dəkəba dəndo mɔ, kɔ səmbɛrɛ dəkəkəsək Kiyɔ. Dəkəkəsək damɛrəŋ kɔ sənjbunjɛnɛ Saməs, tataka ta maas kɔ səmbəp Mileto. ¹⁶ Pol ɛnafan kəcɛpər dare da Efesi takəronj ta ɛŋcəmbərəs di-ɛ, nte tənjsəŋjɛ ta owon sɔ Asi

mə. Yerusalem eḅc-belkər kəbəp, kə tentam kəyi-ε, a dəsək da Pantəkət dεc-bəp.

17 Tεm nte enayi Mileto mə, k'osom dare da Efesi kəkə-wenε kə abeki a kəlonkanε ka alanj aka di. 18 Nte ḅander kəwe kən mə, kə Pol oloku ḅa nte: «Nəḅcəre fəp fonu təkə isumpər nu mə, kələk dəsək dəcək-cəkə ndε inčəmbər kəcək atəf ḅa Asi mə. 19 Imḅəce Wəbe kətore ḅanjca disre, ic-bok, ic-tərə, bawo aSuyif ḅaḅc-faḅ kəy' em pələc. 20 Tes o tes tentam kətεse nu iloku nu ti fər ya afum kirinḅ kəkə ḅaḅ dəwəb wonu disre, ali tin imεḅkər fε nu. 21 K'inḅḅinḅər sə aSuyif kə aKresi kəsəkpər bəkəc ḅakafəle nnə Kanu kəyi mə, ḅagbekər Wəbe kosu Yesu kəlanj.

22 Ndekəl oḅ Amera ḅa Kanu ḅesəkət' im, Yerusalem inḅə. Inčəre fε nte tənḅkə-bəp im di mə, 23 mεnε Amera Nεcempi ḅa Kanu ḅoḅlök' im dare o dare nte: A kətərə k'inder, paber' im dəbili. 24 Teta ina, mes ma ina darəḅ meyi, tεfaḅ ta ina təyənε kəkətεnε kəsom nke asom im mə, mes mme Wəbe Yesu olök' im kəyə mə fəp m' ifaḅ kəyə, nte təyənε kəmentər sede sa toloku tətət kə kəmar ka Kanu mə.

25 Ndekəl oḅ intas, inčəre a nəfəsə-nəḅk im, nəna fəp aḅe inacepər kəcəm dεbe da Kanu mə. 26 İlip kəloku nu moloku fəp mme Kanu kənasom im kəloku nu teta kəyac konu mə. Kə nəntəyə oḅ təkə inatəks' on mə, te mi teyi fε sə ti, 27 bawo iloku nu mεfaḅ ma Kanu fəp, ali tin imεḅkər fε nu. 28 Nəkemərne nəna sərka kəbəp ka alanj aḅe ḅayi pəmə yəcəl nye Amera Nεcempi ḅa Kanu ḅəsəḅ nu kəkək mə. Nəkembərne kəlonkanε ka alanj a Kanu, mecir mən yati məsətəne ḅa. 29 Inčəre a k'indekət-ε, afum alεc ḅandetərəs kəlonkanε konu pəmə calma cəwey-wey nce cəmbere cəntədəsak yəcəl mə. 30 K'inčəre a aləma nəna dacə yati ḅandeyεfε

kəloku yem, nte tənḅəḅe acεpse alanj ḅacəme ḅa darəḅ mə. 31 Nəde nəkəmərne, ta nəpələr a meren mme maəs pibi kə daḅ isak fε kəlök' un dəmεḅcər a nəkembərne!

32 Ndekəl oḅ isəḅ nu Kanu kə toloku ta kəḅaḅne kən. Toloku tatəkə tentam kəcəpəs' un bəkəc kə kəsəḅ on ke, nəna aḅe ḅayənε afum ən mə. 33 Inafaḅ fε pəsam, inafaḅ fε kema, inafaḅ fε yamos ya fum. 34 Nəna yati nəḅcəre a waca wem wawε w' imḅəce kətən ka yeri yem kə ya afum aḅe insole mə. 35 İmentər nu a kə mənḅc tatəkə-ε, mεnε nəmar atəyə fənəntər. Məc-cəm-cəmne moloku ma Wəbe Yesu, nkən nwe enaloku: «Kəpocε kəḅcəpər kəsətə.» »

36 Nte Pol elip kəloku moloku maməkə mə, k'εḅcəp suwu kətola Kanu kə ḅa fəp faḅan. 37 Afum fəp kəbok disre ḅanεpsərne Pol dəkilim ḅac-cup kə, 38 nənəfər dεnananḅkanε kəyi ḅa nte Pol enaloku a ḅafəsə-nəḅk kə mə. Nte telip mə, kə ḅaḅcəmbər kə nde dəkətənta.

21

Pol əḅkə Yerusalem

1 Nte səmbaḅərne ḅa mə, kə səyekti abela kəkə ka Kəs. Dəcəkəsək kə sənčepər sə ḅaḅ Rodu, kə səyεfε dəndo kə sənḅkə dare da Patara. 2 Nte səmbəp di abil nḅe ḅeḅc-cali kəba kəkə ka ntende atəf ḅa Fenisi mə, kə səmbəkε ḅi, kə sənčali. 3 Sənadetəfərne Sipər, kə səsak si kəca kəmeriya, kə sənḅkə kəca ka atəf ḅa Siri, kə sənḅkə səpε dare da Tir nde pənamar abil ḅotore ca yəkə ḅenayə disre mə. 4 Nte sənabəp di acεpse a Yesu mə, kə səyi di mata camət-mərəḅ. Kəcəḅəs ka Amera ḅa Kanu disre kə ḅaḅḅinḅər Pol a ta pəpε Yerusalem. 5 Nte kiyi kosu dəndo kənalip mə, kə sənḅkə. Kə alanj fəp ḅaḅcəmbər su, kəyεfε aran kəbəp awut ḅaḅ kə səwur dare disre, kə sənḅkə səcəp suwu dəndo dεḅḅep

kətola Kanu. ⁶Nte sənalembərne ɲa mɔ, kɔ sɛmbɛkɛ debil, kɔ ɲa ɲalukus ndaranjan.

⁷ Kɔ sɛna, kɛlɛpɛs kosu kəkɔt kɔ sɛmbɛkɛ dare da Tir kɛkɔ ka dare da Pətōlemay. Nde sɛnakɔ sɛyif awɛɲc asu aɲa alaj mɔ, kɔ sɛɲɛpɛrɛnɛ di dɔsɔk din. ⁸Dɔckɔsɔk dɔ sɛnayɛfɛ di kɛkɔ dare da Sesari. Dɛndo sɛnabɛrɛ kɛlɔ ka Filip, wɛcam ka toloku tɔtɔt, nwɛ ɛnayɔnɛ wɛkin ka afum camɛt-mɛrɛɲ aɲɛ anayɛk-yɛk Yerusalem mɔ. Kɔ sɛɲɛpɛrɛnɛ dɛndo mata camɛt-mɛrɛɲ. ⁹ Filip ɛnayɔ awut aran maɲkɛlɛ aɲɛ ɲanato-cɛrɛ arkun mɔ, aɲɛ ɲaɲc-dɛɲk moloku mɛnɛ Kanu kɛɲc-mar ɲa kɛcam mɔ.

¹⁰ Nte sɛnayı di matakա melarɛm mɔ, kɔ sayibɛ sɛlɔma sɛntɔr dare da Sesari kɛyɛfɛ ka atɔf ɲa Yude, pac-we kɔ Akabus. ¹¹ Nte ɛɲc-der nɔ sɛyi mɔ, k'ɛlɛk bɛlɛt ba Pol, k'ɔɲkɔtɛnɛ wɛcɛk kɔ waca. K'oloku: «Nɛcɛɲkɛl nte Amera Nɛcɛmpɛ ɲa Kanu ɲoloku mɔ: Fum nwɛ ɔyɔ bɛlɛt bambɛ mɔ, tantɛ tɔ abɛ aSuyif alɔma ɲandekot kɔ Yerusalem, ɲabɛr kɔ atɔyɔnɛ Suyif dɛwaca.»

¹² Nte sɛnɛ toloku tɔtɔkɔ kɔ afum akɔ ɲanayı su kɛsɛk mɔ, kɔ sɛlɛtsɛnɛ Pol ta pɛpɛ Yerusalem. ¹³ Mba kɔ Pol oluksɛ su: «Ta ake tɔ nɛmbokɛ, nɛsɔɲ' em abɛkɛc kɛlɛcɛ-ɛ? Iwosɛ kɛkɔt kem, iwosɛ sɔ kɛfi kem Yerusalem tɛta tɛwɛ ta Wɛbɛ Yesu.» ¹⁴ Nte anasɛp kɔ antɔ-tam Pol dɛmoloku mɔ, kɔ sɛɲcɛ kɔ. Kɔ sɛntɔla: «Kanu kɛsɔɲɛ tɛfan ɲa Wɛbɛ tɛyi!

¹⁵ Nte sɛɲɛpɛrɛnɛ matakա mamɔkɔ dare da Sesari mɔ, kɔ sɛlɔmpɛsɛnɛ, kɔ sɛlɛk dɔpɔ kɛpɛ ka Yerusalem. ¹⁶ Kɔ sɛsɔl kɔ acɛpɛsɛ a Yesu alɔma kɔ sɛnder kɛyɛfɛ ka dare da Sesari. Kɔ ɲaɲkɛkɛrɛ su nda fum wɛlɔma nwɛ pɛnamar sɛyi ndɛrɔn mɔ, pac-we kɔ Manasɔɲ. WɛSipɛr ɛnayɛ, ɛnayɔnɛ wɛcɛpɛsɛ wɛka Yesu darɛɲ kɛyɛfɛ nte pɛnawon mɔ.

Pol ndena Sak

¹⁷ Kɛbɛrɛ kosu Yerusalem, kɔ awɛɲc asu aɲa alaj ɲasɛlɛnɛ su pɛbotu disrɛ. ¹⁸ Dɔckɔsɔk kɔ sɛsɔl kɔ Pol, kɔ sɛɲkɔ ndena Sak. Kɔ abɛki a kɛlɔɲkanɛ ka alaj a Yerusalem fɛp ɲambɛpsɛnɛ dɛndo. ¹⁹ Kɔ Pol ɛfaynɛ ɲa, k'yɛyɛfɛ kɛlɔmɛr ɲa tin tin tin mes fɛp nɛmɛ Kanu kɛnamar kɔ kɛyɔ aSuyif dacɔ mɔ.

²⁰ Nte ɲalip kɛcɛɲkɛl Pol mɔ, kɔ ɲayɛk-yɛkɛs Kanu. Kɔ ɲaloku Pol: «Mɛmɔmɛn, wɛɲc kosu, afum asu wul wɛlarɛm ɲayɔnɛ alaj Yesu ɲasumpɛrɛnɛ sɔ sariyɛ waca mɛrɛɲ. ²¹ Awa aSuyif alɔma ɲacɛm-cɛmmɛ kɛnɛ a kɛtɛksɛ kam disrɛ a mɛlɔku aSuyif aɲɛ ɲayi afum acuru dacɔ mɔ a ɲasak sariyɛ sa Musa: Ta ɲakɛɲc awut, ta ɲacɛmɛ mɔyɔ mokur ma aSuyif darɛɲ. ²² Cɛkɛ c' andeyɔ-ɛ? Bawo ɲaɲkɔnɛ a mɛnder nɔ. ²³ Awa mɔyɔ tɔkɔ sɛndɛlok' ɛm mɔ. Sɛyɔ nɔ arkun maɲkɛlɛ aɲɛ ɲanasɔɲ Kanu temer mɔ. ²⁴ Mɛlɛk ɲa, nɛkɔ kɛlɔ kɛpɛɲ ka Kanu, mɛsɔkɛsnɛ kɔ ɲa. Kɔ mɛwosɛ-ɛ, mɛlɛk kɛwure pɛsam pa kɛway kɛɲan ka kɛlɔɲnɛ, nte tɔɲsɔɲɛ ɲafonnɛ sɛbomp mɔ. Ti disrɛ fɛp fɛndɛtam kɛcɛrɛ a mes mɔkɔ asɔɲɛ ɲa kɛlaj tetam mɔ fɛp mɔyɔnɛ fɛ kɛɲcɛ, a mɛna sɔ yati mɛlɛlɛs tɛta sariyɛ sa Musa. ²⁵ Nte tɔyɔnɛ ta atɔyɔnɛ Suyif aɲɛ ɲayɔnɛ alaj mɔ, sɛnɛɲk fɔ pɛntɛsɛ kɛcɛcɛ ɲa reka kɛbocɛ ɲa tɔɲc: A ta ɲasɔm sɛm nyɛ alɔɲnɛnɛ molom mɔ, ta ɲadi mɛcir, ta ɲasɔm sɛm nyɛ antɔfay mɛra mɔ, ta ɲasumpɛr dalakɔ.»

²⁶ Dɔckɔsɔk kɔ Pol ɛlɛk afum aɲɛ, kɔ ɲaɲcɔp kɛsɔkɛsnɛ, k'ɛmbɛrɛ kɛlɔ kɛpɛɲ ka Kanu disrɛ, k'ɔɲkɔ pɛbɔɲc dɔsɔk ndɛ kɛsɔkɛsnɛ kɛɲan kɛndɛlip mɔ, kɔ dɔsɔk ndɛ andɛlɔɲnɛnɛ nwɛ o nwɛ mɔ.

Kɛsumpɛr ka Pol ndɛ kɛlɔ kɛpɛɲ ka Kanu disrɛ

²⁷ Dɛkɛlɛpɛsɛr da matakա mamɔkɔ camɛt-mɛrɛɲ, nte aSuyif alɔma aɲɛ ɲayɛfɛ atɔf ɲa Asi ɲanɛɲk

Pol kəlo kəpəŋ ka Kanu disre mə, kə ŋampene bəkəc ya afum fəp, kə ŋasumpər kə. ²⁸ Ŋac-kule-kule: «Arkun a Yisrayel, nader nəmar su! Wəkawə entəkse afum fəp kəfo o kəfo təkə təntətesə afum asu, sariye sosu, kə nnə kəfo kəŋkə mə! Ali aKresi embərsene ŋa nnə kəlo kəpəŋ ka Kanu, k'eyik-yikəs kəfo kəsoku kəŋkə!» ²⁹ Ŋanabokene nte bawo təkək-cəkə ŋananəŋk Pol kə Tirofimo wəka Efesi ŋasol dare disre, kə ŋaŋcem-cəmnə a Pol enabərsene kə kəlo kəpəŋ ka Kanu disre.

³⁰ Kə dare məl-məl deyi yama-yama, kə afum ŋayefe waca fəp kə ŋasumpər Pol, kə ŋalinəs kə kəwurene aban̄ka ŋa kəlo kəpəŋ ka Kanu disre, k'əŋcaŋəs cumba katina. ³¹ Nte ŋanayi kəsəp kədif kə mə, k'əŋkə paloku wəbe wəsodar wəRom a pəyama-yama peyi Yerusalem fəp. ³² Gbəŋcana babəkə kə wəbe wəsodar wəpəŋ nwe elək asodar kə abe an̄an aləma kə ŋayekse kəkə di. Nte aSuyif ŋanəŋk asodar aŋe kə abe an̄an mə, kə ŋasak kəsut Pol.

³³ Kə wəbe wəpəŋ wəsodar nwe ŋəcəŋne, k'osumpər Pol, k'osom a pakote kə gbekce mēreŋ. K'eyif fum nwe əyənə mə, kə təkə əyə mə. ³⁴ Kəŋay kəŋkə dacə, aləma ŋac-kule nte, akə ŋac-kule təkə. Nte enader pəyi oŋ ta eŋne tələm o tələm teta pəyama-yama papəkə mə, kə wəbe oloku a pakekəre Pol dəkədire da asodar. ³⁵ Nte Pol embəp dəkusun̄ka mə, kə asodar ŋasipne kə, bawo ŋananesene kə pələc pəkə afum ŋanafan̄ kəyə kə mə. ³⁶ Kəŋay ka afum kənacəme Pol darəŋ, ŋac-kule: «Pamələk kə!»

Pol kəyacne kən dəmoloku

³⁷ Tem nte anadeko-fan̄ kə kəbərsene dəkədire da asodar mə, kə Pol eyif wəbe wəsodar cəKresi: «Aŋwos'em kəlok' əm tes tələma ba?» Kə wəbe eyif kə: «Məŋcəre kəcəp cəKresi ba? ³⁸ Bafə

wəMisira məyənə, wəkə entəp kəc-səŋe pəyama-yama kəyi mə, məkəre adifət afum wul man̄kəle (4000) nde dətəgbere ba?»

³⁹ Kə Pol oloku: «Awəŋ! Ina, wəSuyif iyənə, dare da Tarəs atəf ŋa Silisi an̄kom im, fum wəka dare dəpəŋ de! Intol' am, məwosə ilok-lokər afum.»

⁴⁰ Kə wəbe wəsodar owosə kə ti. Kə Pol empəe k'əŋcamə dəkusun̄ka, k'efek afum kəca. Kə afum fəp ŋaŋcaŋk, k'olok-lokər ŋa cəArame, kusu ka aSuyif aka di.

22

¹ «Awəŋc im an̄a, Abek' em an̄a!» Pol oŋc-loku, «Nəcəŋkəl oŋ moloku mmə iyə mēyacnəne mə.» ² Nte ŋane pəc-cəpər ŋa kusu kəŋan cəArame mə, kə pənan̄kanə kəyə yeŋ.

K'oloku: ³ «WəSuyif iyənə, pakom im dare da Tarəs, atəf ŋa Silisi. Mba nnə dare dandə d'andusum im nnəna Kamaliyel nwe afum fəp ŋaŋcəre mə. Nwe entəks' em bel-bel sariye sa atem asu mə, k'inasumpər sə teta Kanu bel-bel kə abəkəc fəp, pəmə tantə pəyi nəna sə məkə mə. ⁴ K'inatəras afum aləma aŋe ŋanacəme dəpə da Yesu dandə darəŋ mə haŋ kə ŋafi. K'ŋkət aran kə arkun, k'imber ŋa dəbili. ⁵ Wəloŋne wəpəŋ kə abeki a dətəf fəp ŋayənə atəŋne aka ti. Inasətər ŋa reka kəkene afum em aka Damas, nde iŋc-kə kəkə-sumpər alaŋ akə ŋanayi di mə, ikerə ŋa fər ya abe kirin̄ nde Yerusalem pakə-sut.

Pol ələm təcəme tən dəpə dətət

⁶ Dəpə inayi ic-lətərne Damas, dan̄ peŋ, gbəŋcana babəkə, kə pəmot pəpəŋ pəyefe dareŋc kə peŋkel im pəwan̄kəra. ⁷ K'intempene dətəf, k'ine dim nde doŋc-lok' im: «Sol, Sol, ta ake tə məntərs' em-ε?»

⁸ K'iyif: «Wəbe, məna an'əfo-ε?»

K'olok' im: «Ina, Yesu wəka Nasaret iyənə, nwe məna məyi kətərəs mə.» ⁹ Afum aŋe sənasol mə

ɲananɲk pəwanɲkəra papəkə bel-bel, mba ɲanane fɛ dim da nwɛ ɲɛ-c-lok-lokər im mɔ.

¹⁰ K'i'yif kɔ: «Cəke cɔ pəmar iyɔ-ɛ, Wəbɛ?»

Kɔ Wəbɛ olok' im: «Məyɛfɛ, məkɔ dare da Damas, dəndo aɲkɔlok' əm təkɔ pəmar' əm kəyɔ mɔ fəp. ¹¹ Mba nte pəwanɲkəra pa pəmot papəkə penasəɲ' em kətɔ-nəɲk mɔ, afum akɔ sənəsɔl mɔ ɲasumpər im kəca kɔ ɲaɲkəkər' em haɲ kɔ imberɛ Damas.

¹² Mba fum wəbɔma enayi di pac-we kɔ Ananiyas, pəcəmə tɛfaɲ ta Kanu darəɲ pəmə təkɔ sariyɛ səlɔku ti mɔ. Nwɛ aSuyif aɲɛ ɲanandɛ di ɲanacərə kɔ dətɔt amera mɔ. ¹³ Kɔ Ananiyas ender nɲɔ iyi mɔ, k'ɛɲcəm' em kəsək, k'olok' im: «Sol, wɛɲc im, məluksərɛ sɔ kənəɲk.» Gbəɲcana babəkɔ k'inəɲk nkən Ananiyas.

¹⁴ Kɔ Ananiyas olok' im: «Kanu ka atem asu kəsəɲ əm kəcərə ka tɛfaɲ tən, mənəɲk Wəlompɔ, mənɛ sɔ dim dən, ¹⁵ bawo məndəkɔ-yɔnɛ kɔ sedɛ fər ya afum fəp kirin ta nte kɔ nte mənɛ sɔ mɔ. ¹⁶ Ndekəl ɲɛ ta ake tɔ məyi kəwɔnɛ-ɛ? Məyɛfɛ məyɔ pagbət əm dərɔmum teta Kanu, payak' əm kiciya kam kəwe ka Wəbɛ disrɛ.»

Kəsom ka Pol decikəra

¹⁷ Nte ilukus Yerusalem mɔ, ic-tola nde kəlɔ kəpəɲ ka Kanu, kɔ kənəɲk kənder im kəyɛfɛ dareɲc. ¹⁸ Ti disrɛ, k'inəɲk Wəbɛ Yesu, nwɛ ɛnalok' im: «Məkufɛ məwɔr Yerusalem, bawo ɲafɔdewosɛ kənɛ sedɛ səkɔ məsumpər tetem mɔ.»

¹⁹ K'ilokɔ kɔ: «Wəbɛ, ɲaɲcərə a ɲɛ-c-kɔ dəwɔlɔ wa dəkətola da aSuyif, ic-sut, ic-bɛr afum dəbili aɲɛ ɲanalaɲ tetam mɔ. ²⁰ Nte analəɲ mecir ma sedɛ sam Etiyən mɔ, ina wəkawɛ yati inayi di, kɔ mes maɲan məmbət im. In' enaməɲkɛ akakɔ ɲanadif kɔ mɔ yati yamos.»

²¹ Mba kɔ Wəbɛ olok' im: «Məkɔ! Pəbɔlɛ pɔ ina indesom əm, nde atəyɔnɛ Suyif ɲayi mɔ.»

Pol kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom

²² Afum ɲanacəɲkəl kɔ haɲ tɛm nte ɛnalokɔ tolɔku tatəkɔ mɔ, mba ndekəl ɲɛ kɔ ɲampɛnɛ sim ɲac-loku: «Pamələk kɔ! Ta pasak fum pəmə wəkawɛ pəyi doru.»

²³ Kɔ ɲaɲkule-kule, kɔ ɲaɲgbal suma səɲan kɔ ɲaləm kəbof dareɲc. ²⁴ Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom osom asɔdar ən a pəbersɛnɛ kɔ dəkədɪrɛ daɲan. K'olokɔ a pasut Pol nte təɲsəɲɛ pəlɔku-loku, pəcərə tɛ təkɔ əyɔ nte təsəɲɛ afum kəkule-kule tetən mɔ. ²⁵ Nte anakot Pol kəkɔ sut kɔ mɔ, kɔ Pol eyif wəbɛ wəsɔdar wəkɔ enayi di mɔ: «Awos' am kəsut wəkɔm wəRom nwɛ antəkiti mɔ ba?»

²⁶ Nte wəbɛ wəsɔdar nwɛ ɛnɛ tolɔku tatəkɔ mɔ, k'ɔɲkɔ pəyif wəbɛ wəsɔdar wəpəɲ, pəc-loku: «Cəke məndeyɔ-ɛ? Wəkɔm wəRom ɔfɔ.»

²⁷ Kɔ wəbɛ wəpəɲ wəsɔdar wəRom ender k'eyif kɔ: «Məlɔk' im kanɲɛ, wəkɔm wəRom məyɔnɛ ba?»

Kɔ Pol owosɛ: «Ey.»

²⁸ Kɔ wəbɛ wəpəɲ wəsɔdar wəRom nwɛ olɔku sɔ: «Ina, pəsam pɛlarəm p' isətɔnɛ kəyɔnɛ ka wəRom!»

Kɔ Pol olɔku: «Ina, aɲkɔm em ti kəkɔmɛ dəm.»

²⁹ Gbəɲcana babəkɔ, akɔ pənamar ɲasəɲɛ Pol kəlɔk-loku mɔ ɲambɔlɛ, kɔ wəbɛ wəsɔdar ɛnɛsɛ, kəcərə a wəkɔm wəRom yati əsəɲɛ k'əɲkɔt.

Pol nde fər ya aboc kiti kirin

³⁰ Dɔckəsək wəbɛ wəkɔ asɔdar nwɛ pəfaɲ kəcərə tes təkɔ aSuyif akakɔ ɲambɔɲɛ Pol mɔ, k'olokɔ a pasikəlɛ kɔ, k'olokɔ sɔ aləɲnɛ apəɲ kɔ aboc kiti aSuyif fəp kəlɔɲkanɛ. Kɔ wəbɛ ɛɲkɛrɛ Pol k'ɛɲcəmbər kɔ fər yaɲan kirin.

23

Pol kəyacɛnɛ kən nde fər ya aboc kiti kirin

¹ Pol pəgbətɛnɛ aboc kiti aSuyif aɲɛ, k'olokɔ: «Kɔ ina, awɛɲc im aɲa, amera ɲosokɔ pɛs ɲ' ɲɲkɔtɛnɛ fər ya

Kanu kirinj hanj məkə.» ² Ananiyas wəloŋne wəpəŋ oloku akə ŋanayi Pol kəsək mə a ŋafer kə kəca dakança. ³ Kə Pol oloku kə: «Kanu kəndesut' əm, məyənə pəmə damba dete nde aŋcem alom ŋefer mə! Məndə nnə məc-kit' im pəmə təkə sariyə səloku mə, mba məc-loku a pasut em, təkə sariyə səməne mə!»

⁴ Afum akə ŋanayi di mə, ŋaloku: «Wəloŋne wəpəŋ ka Kanu məyi sə kəlməs ba?»

⁵ Kə Pol olukse ŋa: «Awəŋc im aŋa, iŋcərə fe a nkən əyənə wəloŋne wəpəŋ. Itə aŋcic kitabu disre: «Pəmar fe mələməs wəkirinj wəka afum am.»*»

⁶ Nte tenayənə a alonkanə ŋanayi kəsək kin aSadisi kə kəŋkə aFarisi mə. Kə Pol eyefe k'empənə dim dəndo aboc kiti ŋaŋc-yifət kə mə: «Awəŋc im aŋa! Ina sə, wəFarisi iyənə, wan ka aFarisi! K'aŋcəmbər im kəkiti-ε, kəlanj kem a afi ŋandeyefe defi kəsəŋe ti!» ⁷ Nte Pol oloku moloku maməkə mə, kə kəgbəkələne kəyi aFarisi kə aSadisi daco, kə kəgbeyənə kəyi. ⁸ Kə aSadisi ŋaloku a kəyefe defi kəyi fe, məleke meyi fe, yəŋk kə arkifin yeyi fe. aFarisi kəca kəŋan, ŋanalanj a maməkə fəp meyi doru.

⁹ Kə sim səmpə hanj, kə atəkse sariyə kəca ka aFarisi ŋayefe kə ŋambupərə pəpəŋ, ŋac-loku: «Sənəŋk fe nte o nte təc nno fum wəkawə eyi mə! Aŋcərə fe: Tələma ŋəŋk, kə pəyənə fe ti-ε, məleke molok-lokər kə.» ¹⁰ Nte kəgbəkələne kəŋc-cəŋne oŋ kəcəŋne dəm kirinj mə, kə wəbe wəsədar wəpəŋ enesə a ta ŋawatəri-watəri Pol, k'oloku asədar a ŋator ŋakə ŋalək Pol ŋalukse kə nde asədar ŋandire mə.

¹¹ Dəckəsək pibi kə Wəbe Yesu ender Pol kənəŋk disre, k'oloku: «Məbanşə! Təkə mənayən' em sede fər ya aboc kiti nde Yerusalem mə, məne məkə sə məyən' em si Rom.»

Kəsək kədifka Pol

¹² Nte dec dəsək mə, k'aSuyif aləma ŋasək kədif Pol, kə ŋantəŋne kəsəŋenə temer kətə-di yeri, kətə-mun hanj ŋac-lip ti. ¹³ Afum aŋə ŋanasək kədif Pol kəŋkə mə, ŋaŋc-kə hanj ŋacəpər afum wəco məŋkələ. ¹⁴ Kə ŋaŋkə ŋabəp alonŋə apəŋ kə abeki a dətəf kəkə-loku ŋa: «Səsəŋenə temer kətə-di peri ta səntalip kədif Pol-ε. ¹⁵ Nəna oŋ ndəkəl kəbəp ka aboc kiti aSuyif, nəkə nətola wəbe wəsədar pəkere nu Pol pəmə nte nəŋfanj kəməmən tetən bel-bel mə. Səna səŋcəmə səc-kar kədif kən ta entabəp un-ε.»

¹⁶ Nte wan ka wəkire ka Pol ene pac-loku toloku ta kəcərə kə towul pədife pən mə, k'əŋkə nde asədar ŋandire mə, k'emberə k'oloku ti Pol.

¹⁷ Kə Pol ewe wəsədar wəpəŋ wələma k'oloku kə: «Məsələ wətəmp nwe məkenə kə wəbe wəsədar wəRom, bawo efanj kəsəŋe kə kəcərə toloku tələma.» ¹⁸ Kə wəsədar wəkəkə elek kə, kə ŋaŋkə ndena wəbe wəsədar wəRom.

K'oloku kə: «Kelmani Pol ew' em k'olok' im a iker' am wətəmp wəkawə, a efanj kəsəŋ' am kəcərə toloku tələm.»

¹⁹ Kə wəbe wəsədar wəRom os-umpər kə kəca kə ŋawurnə kəsək. K'eyif kə: «Ake toloku tə məyən nte məfanj kələk' im mə-ε?»

²⁰ Kə wətəmp nwe oloku: «ASuyif aləma ŋantəŋne a ŋawer əm alna Pol mətorene ŋa kə ndena aboc kiti aSuyif, pəmə nte ŋaŋfanj kəyifət kə ŋaməmən tetən bel-bel mə. ²¹ Mba məsəp ta ŋatam əm dəmoloku de! Bawo afum wəco məŋkələ kə tələm ŋa daco ŋayi kəcərə Pol towul pədife pən. ŋasəŋenə temer kətə-di yeri, kətə-mun ta ŋantanim kə-ε. Tem tante ŋalip kələmpəsne. Kəwosə kam gbəcərəm kə ŋayi kəkar.»

²² Kə wəbe wəsədar wəRom eməŋkəs wətəmp nwe a ta pələmər

* 23:5 «Pəmar fe mələməs wəkirinj wəka afum am.» Ex. 22:27

sə nwe o nwe toloku tatako oloku ko ma, k'esak ka, k'ɔŋka.

Pol nde for ya wabe Felikas kirin

²³ Ko wabe wasodar waRom ewe asodar on apɔŋ merɔŋ, k'oloku na: «Nalek asodar masar merɔŋ (200), ayeksene fales waco camat-merɔŋ, ko atompɔr mbɔncɔran masar merɔŋ (200), nalompasne kako ka Sesari pibi-ana. ²⁴ Nalompas so fales, nte tɔŋsɔŋe pakene wabe Felikas Pol pɔyi wɔyerɔ ma.»

²⁵ Ko wabe wasodar waRom enɔcice Filikas areka nɔe nɔnaloku nte ma:

²⁶ «Ina, Kolodu Lisiyas, inɔic' am areka nɔŋe mɔna wabe kem Felikas, ic-yif am.

²⁷ Wɔrkun wɔkawɛ, aSuyif aloma nɔlek ko nɔc-ko kanim. Mba alok' im a wɔkom waRom ofo, it' ɔsɔŋ em kader ko asodar em kabɔnɔr na ko. ²⁸ Nte ifaŋ kacere tes nte ambonɔce ko ma, k'intorene ko nde aboc kiti anan nɔyi ma. ²⁹ K'inɔŋk, k'ambonɔce ko tes-e, kɔgbekalene ko nke kɔŋkotarene sariye sɔŋan ma, mba ali tes elasar fe nte pamar padife ko, ko pɔyɔne fe ti-e, paber ko dɔbili ma. ³⁰ Nte alok' im kasek kadif ka wɔrkun wɔkawɛ oŋ ma, ito inken' am ko katina. K'ilokene ambonɔce on tes, nako nɔbokene teton nno mɔna mɔyi ma. Danda ofo lonɔan.»

³¹ K'asodar nɔyo pɔmo tatako wabe kɔŋan enasom na ma. Ko nɔlek Pol ko nɔŋkekere ko pibi disre han Antipatiri. ³² Dɔckosok ko asodar aloma nɔlaksarne nde nɔndire ma, ko nɔsak ayeksene fales nɔkekere ko. ³³ Nte nambere Sesari ma, ko nɔsɔŋ areka nɔŋko Felikas wabe ka dɔtof, ko namentar ko Pol. ³⁴ Nte wabe ka dɔtof elip kɔkaraŋ areka nɔe ma, k'eyif Pol waka atof nɔe nɔyɔne-e. Nte ene a waka Silisi ɔyɔne ma, ³⁵ ko wabe Felikas oloku: «Indecɔŋkɔl am ko abonɔce am tes nɔndeder-e.» K'osom a pacanɔr Pol nde bili bako

benayi nde abanɔka na wabe Herodu ma.

24

Ambonɔce Pol mes

¹ Nte mata kacamat menɔcepɔr ma, ko waloŋne wɔpɔŋ Ananiyas ontor ko abeki a dɔtof aloma ko wɔgbekalene wakin pac-we ko Tertulu. Ko nɔŋko nɔbokene nno wabe waka dɔtof eyi ma teta Pol. ² Ko wabe ka dɔtof osom k'awe Pol, ko Tertulu oŋcɔp moloku man nte: «Wabe, man' ɔsɔŋe nte sayine bakac yoforu ma. Kɔkotene debe kam katot, ko kasakpɔr ka mes mɔloma teta atof nɔsu nɔŋe, bawo manayay ni nte tender ma. ³ Wabe Felikas walelas kosu, sɔŋsɔto pɔtot papoko tem fɔp ko mofɔ fɔp. Sɔŋyek-yekas' am ti. ⁴ Mba nte intofaŋ kɔlekɔr am tem telaram ma, it' intolan' am kacɔŋkɔl su abakac nɔtot disre tem tepic.

⁵ Sɔŋkɔkce a fum wɔkawɛ waberas afum dacɔ ɔyɔne, nkɔn ɔŋsɔŋe aSuyif fɔp kɔgbekalene doru mofɔ fɔp. Wakin nɔ waka kɔgba ka afum a Nasaret ɔyɔne. ⁶⁻⁷ Enafaŋ yati kɔyik-yikas kɔlo kɔpɔŋ ka Kanu, ito sɔnasumpere ko. ⁸ Mɔna Wabe mantam kɔyifat ko, maten kacere ko pɔyɔne fo a toko sambonɔce ko ma kanɔce ko-e.»

⁹ Ko Asuyif ane nɔnɔyi di ma, nambanɔe Tertulu, kac-loku: «Itɔ teyi yati!»

Pol for ya Felikas kirin

¹⁰ Nte wabe ka dɔtof efek Pol kaca a pɔlok-loku ma, ko Pol oloku nte: «Wabe, inɔcere a meren melaram ma mɔyi atof nɔŋe mac-kiti. Kɔlan nɔŋko disre k'indeloken' am kɔyac kem. ¹¹ Tentacepɔr fe mata waco ko merɔŋ nte impɛ dare da Yerusalem kako-kor-koru Kanu, mantam ti kɔyifat. ¹² Ambɔp f'em kɔlo kɔpɔŋ ka Kanu, ambɔp f'em dɔkɔlo ka dɔkatola Kanu da aSuyif, ambɔp f'em dare disre sac-gbekalene ko

fum, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ic-gbinjər afum kəyɛfərənɛ. ¹³ Nafɔtam sɔ kəc-mentər əm kanɟe ka tes təkɔ nɔmbɔɟɛ em mɔ. ¹⁴ Kanɟe intam kəwɔsɛ nnɔ fər yam kirin a Kanu ka atem em k'injkor-koru, k'injɟamɛ dɔpɔ da Wəbɛ darəɲ ndɛ ɲa ɲaɲɟɛm-ɟɛmnɛ a yem yɔ mɔ. Mba ina ilaɲ nte o nte aɲɟic dəkɪtabu Tawureta Musa kɔ Sayibɛ-e mɔ. ¹⁵ Inɟbəkər teta Kanu təlɔma amera, nte ɲa abɔɲɟ' em mes ɲa sɔ ɲaɲɟbəkər mera mɔ: It' ɔyɔnɛ a Kanu kəndeyɛkti afi, alompu kɔ atəlomp. ¹⁶ It' ɔsɔɲɛ nte ina sɔ inɟɛp tɛm fəp kəkɔtɛnɛ amera ɲɔtɔt fər ya Kanu kɔ afum kirin.

¹⁷ Nte meren mɛlarəm mɛɲɟɛpər mɔ, k'inder nnɔ Yerusalɛm kədɛmar afum em, k'ilɔɲɛnɛ sɔ domun. ¹⁸ Kɔ ɲaɲkɔ ɲabəp im ic-səkəsɛnɛ kəlɔ kəpɔɲ ka Kanu disrɛ, bafɔ afum ɲalɔɲkanɛ di, bafɔ pac-ɟbɛkəlɛnɛ. ¹⁹ Mɛnɛ aSuyif a atɔf ɲa Asi alɔma akɔ ɲanayi di mɔ, ɲa ɲɔ pəmar kəder nnɔ məyi mɔ ɲac-bɔɲɟ' em mes, kɔ pəyɔnɛ fɔ a ɲantəmpər em mi-ɛ. ²⁰ Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, afum akanɛ ɲaloku tes tɛlɛɛ nte abɔɟ kiti a kəlɔ kəpɔɲ ka Kanu ɲananəɲk im nte ɲanakit' im mɔ. ²¹ Mɛnɛ pəyɔnɛ toloku təkɔ inalokɛ dim dɔpɔɲ, icɛmɛ ɲa daco mɔ de: «Teta kədɛyɛfɛ defɪ nke ilaɲ mɔ, k'aɲɟɛmbər' im məkɔ kiti nnɔ fər yam kirin-ɛ!»

²² Tɛnabəp paloku Felikəs bel-bel mes ma dɔpɔ da Wəbɛ Yesu, k'olukəsɛ kiti dəsək dɔlɔma, pəɟ-loku: «Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom Lisiyas endɛder-ɛ, indɛməmən tes tonu.» ²³ Kɔ wəbɛ ka dɔtɔf oloku wəsɔdar a pəɟaɲər kɔ, mba ta pəkɔt kɔ, ta pəmɔnɛ sɔ afum ɔn kəmar kɔ mes mɔlɔma.

Pol fər ya Felikəs kɔ Durusil kirin

²⁴ Nte mataka mɔlɔma mɛɲɟɛpər mɔ, Felikəs ɲasol kɔ wəran kən, Durusil, wəSuyif ɛnayi, kɔ ɲander, kɔ ɲasom pakə-we Pol. Kɔ ɲaɲɟəɲkəl kɔ kəlɔku ka kəlaɲ kən Yesu

Krist. ²⁵ Mba nte Pol ɛnatɛfərɛnɛnɛ mɔloku mən teta pəlɔmpu, teta kəsumpərɛnɛ, kɔ kiti nke kəndɛder mɔ, kɔ kənɛsɛ kəyi Felikəs. K'oloku Pol: «Pəntəɲnɛ məkɔ tantɛ. Məkɔ kərəsna. K'indɛsɔtɔ tɛm-ɛ, indɛsɔ w' am.» ²⁶ Felikəs ɛnatɔtama a Pol ɔɲkɔsɔɲ kɔ pəsam. It' ɔɲɟ-soməsɛ tɛm fəp, pakə-wɛnɛ kɔ Pol ɲalokuloku.

²⁷ Kɔ ɲayi ti disrɛ haɲ kɔ meren mɛrəɲ mɛɲɟɛpər, k'asəkpər Felikəs dɛbɛ, k'andəs Pərsiyus Fɛstus. Mba nte Felikəs ɛnafəɲ kəbɔtəs abɛ aSuyif mera mɔ, k'ɛsak Pol dəbili.

25

Awe Pol fər ya wəbɛ wəkə tɔf ya Rom fəp kirin

¹ Kədəs ka Fɛstus dɔɟɔm da dɛbɛ tataka ta maas, k'ɛyɛfɛ dare da Sesari kəkɔ ka Yerusalɛm. ² Aloɲnɛ apɔɲ kɔ afum aɛlɛ a dɔtɔf aSuyif ɲaɲkɔ ɲabokɛnɛ nnɔ eyi mɔ, teta Pol. ³ Kɔ ɲaɲɟbɔɟ ɲac-tola Fɛstus kəmar kəɲan pakɛrɛ Pol Yerusalɛm, mba kɔ ɲalompəs towul mɛpɛ ɲantam kədɪfɛ Pol dɔpɔ mɔ. ⁴ Kɔ Fɛstus oloku ɲa a aɲɟaɲər Pol dare da Sesari, a nkən yati pəmar pəkɔ di mata maməkɔ. ⁵ K'ɛndɛɲər, «Afum acərə kəlɔk-loku aɲɛ ɲayi nu daco mɔ, ɲasol kɔ ina, səkɔ. Kɔ fum wəkəwɛ ɛnaləsər tɛs-ɛ, ɲakɔ ɲalɔm kəbɔkɛnɛ kəɲan dəndo.»

⁶ Fɛstus ɛnacɛpərənɛ fɛ mata camət-maas, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ mata wəɟo Yerusalɛm, k'olukus dare da Sesari. Dɔɟkɔsək k'ɛndɛ dəɲkiti, k'osom a pakɛrɛ Pol. ⁷ Nte Pol endɛr mɔ, kɔ aSuyif aɲɛ ɲanator Yerusalɛm mɔ ɲaɲkɛl kɔ, kɔ ɲambɔɲɟɛ kɔ mes məpɔɲ mɛlarəm, mɛnɛ ɲanatɔ-tam kəsəkəs mɔ.

⁸ Pol ɔɲɟ-loku kəyacɛnɛ kən: «Ali tɛs iləsər fɛ! Inɟiya fɛ sariyɛ sa aSuyif, inɟiya fɛ kəlɔ kəpɔɲ ka Kanu, inɟiya fɛ.»

⁹ Fɛstus, nwe ɛnafəɲ kəbɔtəs aSuyif mera mɔ, eyif Pol: «Məfaɲ

kæpe Yerusalem pakə-kit' əm di fər yem kirinj ba?»

¹⁰ Kə Pol oloku: «Fər ya dənjkiti da Sesar y' injcəme kirinj tantε, difə pəmar pakit' im. Ali tes iləsəre fε aSuyif, pəmə tatəko mənə yati mənçəre ti mə. ¹¹ Kə pəyənε fə injciya, kə pəyənε fə iyə nte o nte pəmar padif'em mə-ε, ifətola a pənaŋnen' em. Mba kə pəyənε fə mes mame ambonç' em məyənε fε kançε-ε, pəmar fε nwe o nwe pəsən im ɲa. Intola ti wəbe wəka tɔf ya Rom fəp pakit' im.»

¹² Awa Fəstus, nte ɲalip kəməmən mes mme kə amar ən mə, k'oloku: «Nte məloku a Sesar məfan a pakit' əm mə, kəkə kə mənder Rom pəkə-kit' əm.»

Pol fər ya Akripa kə Bernis kirinj

¹³ Nte mataka mələm mənçepər mə, kə wəbe Akripa kə wəkire kən Bernis ɲander dare da Sesar, kədeyif Fəstus. ¹⁴ Nte ɲawak di kəwən mə, kə Fəstus ələmər wəbe nwe teta Pol, pəc-loku: «Felikəs enasak fum wələma dəbili. ¹⁵ Nte inakə Yerusalem mə, aloɲne apən kə abeki a dətɔf aSuyif ɲanabokene tetən, ɲac-tola kədif kən.

¹⁶ K'iloku ɲa a aRom ɲafəsən fum kədif ta wəkayi ɲantatefərəne kə abonçε ən mes-ε, pəyacne moloku məkə ambonçε kə mə. ¹⁷ It' əsənε nte ɲatəwən kəderene nno mə. Dəckəsək, k'inde dənjkiti, k'isom a pakere fum wəkakə. ¹⁸ Nte abonçε ən mes ɲander mə, ali tes ɲambonçε fε kə nte inafətəne kə mə. ¹⁹ ɲaŋgbəkələne kəgbəkələne dəm teta dine daɲan, kə teta Yesu wələma, nwe efi mə, mba kə Pol nkən oloku a eyi wəyən. ²⁰ Kə ina, nte intəcəre nte indeloku teta mes ma dine daɲan mə, k'iyif Pol, kə pəyənε oɲwose kəkə Yerusalem pakə-kiti kə dəndo-ε. ²¹ Mba Pol ontola nte efan mə: A wəbe kosu wələl pəkiti kə, it' əsənε nte iloku

a pəcanər kə haɲ ic-tam kəkene kə Sesar wəbe wəka tɔf ya Rom fəp.»

²² Kə Akripa oloku Fəstus: «Ina sə, ifan kəcənəkəl fum wəkawε.» Kə Fəstus oloku: «Alna mənçənəkəl kə.»

²³ Dəckəsək Akripa kə wəkire kən Bernis ɲanderene asos ɲayesne, kə ɲambere nde dukulo dəkə ankiti mə, kə abe apən asədar aRom, kə afum alɛl a dare. Kə Fəstus osom k'ənkerε Pol. ²⁴ Awa kə Fəstus oloku: «Wəbe Akripa, kə nənə fəp fonu aɲe nəyi su daco mə, nənənək fum wəkawε, tetən tə aSuyif alarəm akanε ɲambokene nno iyi mə. Kəyefe Yerusalem haɲ nno, ɲac-kule-kule a pəmar fε pəyi doru. ²⁵ Kə ina, inənək fε nte o nte pəmar a padife kə mə. Mba nte nkən wəsərka ontola a wəbe kosu wələl pəkiti kə mə, it' injcəm-cəmnε kədəkene kə Pol wəkawε. ²⁶ Nte intəyɔ nte o nte tosoku tecicε wəbe kosu wələl teta fum wəkawε mə, it' injkerene kə fər yonu kirinj, pənaŋkane mənə wəbe Akripa, nəyifət kə nte tənşənε isətə təkə indecic mə. ²⁷ Bawo, pəwuren' em kəyi samne, kəsən kelmani pac-kekəre Rom ta məsəkəs kəcic mes məkə ambonçε kə mə-ε.»

26

Pol kəyacne kən nno Akripa eyi mə

¹ Kə Akripa oloku Pol: «Awos' am kəloku-loku tetam.»

Kə Pol ondət kəca kələk moloku kəyacne. ² «Pəmbət im, Wəbe Akripa, kənənəkne məkə ideyacne nno məyi mə mes mme aSuyif ələma ɲambonç em mə. ³ Mənçəre bel-bel mes mokur aɲa ma aSuyif kə kəgbəkələne ka mi. Iletsen' am məcənəkəl im bel-bel.

⁴ ASuyif fəp ɲançərə nte tenayənε teyi tem kəyefe dowut dem mə, dəkəcop nte inayi afum em daco Yerusalem mə. ⁵ ɲançər' em kəyefe nte pənawən mə, ɲantam sə kəbonç ti, bawo fər yaɲan yati ɲanatənne mes kə məyɔ ma doru dem fəp, a

cəFārisi c' inayi, kəgba ka afum akə
 ŋananan̄kanē kəyēnk mes dinē dosu
 mō. ⁶ Məko ayi kəkīt' im, bawo
 iŋgbəkər amera temer nte Kanu
 kənasəŋ atem asu mō. ⁷ Cusun̄ka
 cosu ncē wəco kō mērəŋ cəŋsali tēm
 fəp, dan̄ kō pibi, ŋayō amera kəsōtō
 ka kələkē temer kan̄kō. Wəbē, teta
 kəgbəkər amera kan̄kō kō aSuyif
 ŋamboŋc em mes. ⁸ Teta ake tō
 nəntəfan̄jē kəlan̄ a Kanu kəntam
 kəyēkti fum defi disrē-ε?

⁹ Ina wəkawē yati, inacēm-cēmne
 kəsīmās kō tewe ta Yesu wəNasaret
 səpō fəp. ¹⁰ It' enayō Yerusalem, ina
 wəkawē yati inabər afum acempi
 alarəm dəbili kətam disrē nkē abē
 a aloŋne ŋanasəŋ im mō. Nte ŋan̄c-
 loku kədif kəŋan mō, ina sō iŋc-wose
 ti. ¹¹ Iŋc-kō dəwəlō wa dəkətola
 Kanu da aSuyif fəp, ic-tərəs alan̄,
 iŋc-gbəc ŋa kələmās tewe ta Yesu.
 Pəc-tel' em nno ŋayi mō, iŋc-beləs ŋa
 han̄ sədare səcuru.»

Pol oləm kəkafələ kən amera

¹² «It' enasəŋjē dəsək ndē indekō
 dare da Damas mō, kətam kō kəsom
 ka abē a aloŋne apəŋ. ¹³ Dan̄ dec-fan̄
 kəbər, Wəbē Akripa, k'inəŋk dəndo
 dəpō pəwan̄kəra mpe pənakel im
 kō afum akō sənasol mō. Pəmot
 mpe pənayefē dəkəm mō, poc-mot
 pətās dec. ¹⁴ Kō səntəmpənē fəp
 fosu dəntəf, k'ine dim doc-lok'
 im cəArame: «Sol, Sol, ta ake tō
 məntərəs em-ε? Pəŋcuc' am kəbər
 tefan̄ ta wəbē kam.»

¹⁵ K'iyif: «Wəbē, an' əfō-ε?»

K'oluks' em: «In' əfō Yesu, nwe
 mənā məyi kətərəs mō. ¹⁶ Mba
 məyefē məcəmə wəcək wam kəroŋ.
 Məcəre tes nte təsəŋ' em kəwurər
 əm mō: Iyek-yek əm kəyənē ka
 wəbəc kem, məyənē sō wətəŋne
 mes məkō mənəŋk nno iyi mō
 kō məkō indesə-wurər əm mō.
¹⁷ Indeban̄ əm afum am akan̄jē
 dəwaca kō atəyənē Suyif nda an̄jē
 indesom əm mō, ¹⁸ kəkō-mepi ŋa
 fər. Nte təŋsəŋjē ŋawur dəkəbump
 ŋatəfərnē pəwan̄kəra, ŋawur kətam

ka Sentani ŋayi kətam ka Kanu
 disrē mō. Kō ŋalan̄ im-ε, ŋandesōtō
 kəŋan̄ne ka kiciya kəŋan, ŋasōtō
 dəkəcəmə afum dacō an̄jē ŋayənē aka
 Kanu mō.»

Pol oloku yebəcyən

¹⁹ «Ti disrē, Wəbē Akripa, iyen̄kər
 fē kənəŋk nkē kəŋyefē daren̄c mō
 domp. ²⁰ Mba inacam kərəsna
 afum aka Damas kō aka Yerusalem,
 kəbər ka afum aka atəf ŋa Yude
 fəp han̄ atəyənē Suyif. Iloku ŋa
 kəsəkpər bəkəc ŋakafələ nno Kanu
 kəyi mō, ŋayō məyō mətət mme
 mēŋmentər kəsəkpər kəŋan bəkəc
 mō. ²¹ Tante tənəsəŋjē kō aSuyif
 ŋasumpər im nde kəlō kəpəŋ ka
 Kanu disrē, ŋac-fan̄ kənīm im.
²² Mba kəbum ka Kanu kəsəŋ'
 em kəyi doru han̄ məkō, iŋyənē
 kō wətəŋne mes mme nno awut
 kō abeki ŋayi mō. Ifəloku nte o
 nte sayibē-e kō Musa ŋanatō-loku
 mō, ²³ kəcəre a Krist endekekərə
 pəcucanē, k'əyənē wəyefē wəcəkō-
 cəkō defi-ε, nkən endecam teta
 pəwan̄kəra nno aSuyif kō atəyənē
 Suyif ŋayi mō.»

Pol kəfan̄ kən kəsəŋjē Akripa kəlan̄

²⁴ Nte Pol oŋc-loku moloku mən
 məyacnēne mō, kō Fəstus oŋkulərne:
 «Pol cəpō mətamne fē? Kətəkās kam
 kələrəm kəsəŋ' am kətō-tamne.»

²⁵ Kō Pol oloku: «Daka o daka
 dəyō f'em. Intamne kəŋ, Wəbē
 kem wələl, Fəstus! Moloku ma
 kan̄ce kō molompənē m' iyi kəloku.
²⁶ Wəbē eŋcərə maməkō fəp, it'
 iŋloke mi kəlan̄ disrē fər yən̄ kirin̄.
 Iŋcərə a mən̄cərə mes maməkō fəp,
 bawo mənəcəpər fər ya afum kirin̄.
²⁷ Məlan̄ sayibē-e ba, Wəbē Akripa?
 Iŋcərə bel-bel a məlan̄ ŋa!»

²⁸ Kō Akripa oloku Pol: «Kō
 məsəp kəbərəne pəpic-ε, mən̄səŋ'
 em kəyənē wəlan̄ Krist.»

²⁹ Kō Pol oloku: «Təyənē fə ndekəl
 kō pəyənē fē ti-ε, tekirin̄, intola kō
 Kanu kəwosē-ε, kəyefē mənā han̄
 akō ŋayi kəcəŋkəl im məkō mō, nəyi

pəmə ina, mba ta gbekce yaye yeyi ti de.»

³⁰ Awa wəbɛ ka atəf, wəbɛ ka sədare sələrəm, Bernis, kəbəp ka afum akə njanandɛ kə nja mə fəp nɔyɛfɛ. ³¹ Ntɛ njanɔ-wur mə nɔc-lokɛnɛ: «Fum wəkawɛ ɔyɔ fɛ nte o nte pəmar padifɛ kə, kə pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pabɛr kə dəbili mə.»

³² Kə Akripa nkən oloku Fəstus: «K'antam kəsak fum wəkawɛ pətɔ-yɔnɛ fɔ ewe wəbɛ wəka Rom-ɛ.»

27

Ankəkəre Pol Rom

¹ Ntɛ antənnɛ on a səbɛkɛ debil kəkə ka atəf nja Itali mə, k'asənɔ Pol kə afum aloma akə njanayi dəbili mə wəsədar wəpənɔ wəloma nwe nɔc-we Yuliyus mə. Wəbum ka wəbɛ wəka Rom ɛnəyɔnɛ, k'asom kə kəkəkəs nja. ² Kə səmbɛkɛ dəbil kəyɛfɛ ka dare da Adaramit kəkə ka cəgbɛp ca Asi kə sənjkə səpɛ. Aristarko wəMasedon wəka dare da Tesaloni ɛnayi su daco.

³ Dəckəsək kə səmbɛrɛ Sidənɔ. Yuliyus nwe nɔc-yɔ Pol mes mətət mə, owosɛ kə kəkə ndena anapa on kəkə-tənər nja kəmar kəloma. ⁴ Ntɛ səyɛfɛ dəndo mə, kə səsumpər kəca ka Sipər bawo sənɔc-gbofnɛ afɛf. ⁵ Ntɛ sənɔcali kəba nke mənɔc monɔsut təf ya Silisi kə Panɔfili mə, kə sənjkə sətɔr dare da Mira, atəf nja Lisi. ⁶ Dəndo kə wəbɛ wəsədar ɔsətɔ dəndo abil nɔnɛ njanakə-yɛfɛ dare da Aleksandər kəkə ka Itali mə, k'embɛk su nɔi disrɛ. ⁷ Mataka mɛlarəm disrɛ səkət mɛtɛn dəkəba. Pəcuca disrɛ pə sənadɛbəp Sinidi, mba nte afɛf nɛnatɔ-wosɛ su kəkə pəbəlɛ mə, kə səsumpər agbɛp nja atəf nja Krɛt, kə sənɔcɛpər Salmən. ⁸ Kə sənɔc-gbofnɛ dobo dadəkə pəcuca disrɛ, kə sənjkə səbəp kəfo kanjkə anwe «Cətənta Cətət,» ta pəmbəlɛnɛ di kə dare da Laseya.

⁹ Ntɛ tɛm tɛlarəm tənɔc-ɛpər, akə kəkətɛnɛ abil kənɔc-yɔ kəyɔ dəm

wɛy-wɛy mə, kə mata ma kəsun mənɔcɛpər-ɛ. Kə Pol ɛnɔgbinər nja: ¹⁰ «Anapa, inənjk fɔ kəkət kosu kanjkə kəyɔ wɛy-wɛy. Abil kə yɛcaməs yəkə yeyi nɔi disrɛ mə yendɛlɛɛɛ, sənə anɛ səyi nɔi disrɛ mə yati sətɔrɔ.» ¹¹ Mba wəbɛ wəsədar pəlanɔ wəgbɛk abil kə wəka nɔi, ta ewe moloku ma Pol daka-ɛ. ¹² Ntɛ tɛndɛnɔrɛnɛ ti mə, kətənta kənatesɛ fɛ kəcəpərɛnɛ dɛrənɔ. Kə ayi a abil njanəkə disrɛ alarəm nɔaloku kəyɛfɛ ka di nabelər Fenik, kətənta ka Krɛt nke kanjkənɔkənɛ afɛf nɛdɛrənɔ mə.

Afɛf nɔpənɔ nɔsut dəkəba

¹³ Kə afɛf nɛpɛc nɛyɛfɛ kəwur kəca-kətət, kə njanɔcɛm-ɛmɛnɛ a nantam kəyɔ tɛfanɔ tanan. Kə nɔyɛkti abɛla njanan kə nɔsolnɛ dobo da Krɛt, nɔagbɛrɛnɛ di. ¹⁴ Pəwon fɛ kə afɛf nɔpənɔ nɔkə nɔc-we «ɛrakilənɔ» mə nɔowur kəyɛfɛ ka mərɔ ma dare. ¹⁵ Kə afɛf njanəkə nɛyɛfɛ kəcɛrɛnɛnɛ abil ta antam sɔ kəcəmə afɛf njanəkə kirinɔ-ɛ, kə səsaknɛ kə nɛnjkəkəre su ndɛ nɛnafanɔ mə. ¹⁶ Səyi kəcəpər mokuru mɛfɛt məloma tantəf, mɛmɛ nɔc-we Koda mə, kə səntam pəcuca disrɛ kəcəmbərəs abil. ¹⁷ Ntɛ səlɛnɔrɛnɛ nɔi mə, kə anɛ nɔayi kəbəc abil disrɛ mə njanɔkɛtɛ nɔi bənda yəkə yɛnəyɔnɛ yɛmɛnjkərnɛ mə, nɔc-nɛsɛ kəkə-lonɛ agbɛp nja atəf nja Siriti, bawo kɛrɛrɛ ka asənɔc kəyi di. Kə njanɔc-bal anka, mba afɛf nɔsolɛ nja. ¹⁸ Ntɛ afɛf nɛnananɔkanɛ kəyikəs su mə, dəckəsək kə njanɔc-baləs yɛcaməs yəloma dəkəba. ¹⁹ Tataka ta maas, kə abəc a debil nɔsumpər gbalanɔi ba abil dəwaca wanjan kə njanɔc-bal yi dəkəba. ²⁰ Mataka mɛlarəm disrɛ dɛc kə cəs yonɔc-wur fɛ, afɛf nɛc-bɛk on kəbɛk dəm, tɛləpəs kə səwure mɛra kəyi sɔ doru.

²¹ Njanadi fɛ yeri kəyɛfɛ nte pənawon mə. Itɔ kə Pol ɛyɛfɛ k'ɛnɔcəmə nja daco, k'oloku: «Anapa, pəc-yɔnɛ fɔ nəcənjkəl im ta nəyɛfɛ Krɛt nəyɛkti abɛla-ɛ, nadenabumɛnɛ pəcuɔ pampɛ pəsətɔ su, kə ca nyɛ

yosolær su mǎ. ²² Mba ndekäl oṅ, intola a aṅcǎpǎs nu bǎkǎc, bawo ali fum ǎfǎfi nu daccǎ, mǎne abil ṅendelece. ²³ Itǎ nnǎ pibi mǎleke mǎlǎma ma Kanu nke iyǎne wǎkǎn kǎ nke iṅkor-koru mǎ, mowurǎrn' em. ²⁴ Kǎ molok' im: «Ta mǎnese, Pol! Mǎne mǎcǎme fǎr ya wǎbe ka tǎf ya Rom fǎp kirinṅ, tetam tǎ Kanu kǎsake akanṅe nǎyi abil ṅanṅe disre mǎ fǎp kǎyi doru.» ²⁵ Nǎcǎpǎsne bǎkǎc arkun, bawo ilanṅ tǎkǎ Kanu kǎlǎlokun' em mǎ tendeyi. ²⁶ Mba mǎne pakǎ-loṅṅe mokuru mǎlǎma.»

²⁷ Pibi pa wǎco kǎ maṅkǎle p' anakǎ pǎfǎcǎrene su kǎba ka Adiriya. Pibi daccǎ kǎ akǎtene abil ṅanṅcǎre a alǎtǎrne antǎf ṅowosu. ²⁸ Kǎ ṅantǎre paka pelel pakotǎr pi kǎbǎnda, kǎ ṅanǎṅk fǎ putukum pǎmbǎp mǎtǎr wǎco maas kǎ camǎt-tin. Kǎ ṅanṅcǎṅne kirinṅ kǎ ṅawak sǎ, kǎ ṅanǎṅk fǎ pǎtukum pǎmbǎp mǎtǎr wǎco mǎrǎṅ kǎ camǎt-mǎrǎṅ. ²⁹ Nte ṅanesene abil kǎcǎṅǎrene masar mǎ, itǎ ṅanagbale aṅka maṅkǎle tadarǎṅ, kǎ ṅande ṅac-kar pǎwanṅkǎra, mba pǎc-won ṅa. ³⁰ Mba nte abǎc a debil ṅanafanṅ kǎyeksǎr abil mǎ, kǎ ṅantǎre agbanṅke, ṅac-liku a ṅakǎ ṅagbal aṅka tekirinṅ ta abil. ³¹ Kǎ Pol oloku wǎbe wǎsǎdar kǎ asǎdar, «Kǎ afum akanṅe ṅantǎyi debil-ε, nǎfǎtam kǎyi doru.» ³² Kǎ asǎdar ṅanṅcopu bǎnda ya agbanṅke, kǎ ṅasak ṅi kǎ ṅentǎmpene.

³³ ṅayi kǎkar dec kǎsǎk, kǎ Pol ewene fǎp fosu kǎkǎ-di yeri, k'oloku: «Mǎkǎ tataka ta wǎco kǎ maṅkǎle nte nǎyi kǎkar, ta nǎndi yeri mǎ. ³⁴ Intola nu oṅ kǎdi yeri, bawo pǎmar nǎdi yi nte tǎṅsǎṅe nǎyacne mǎ. Ali wǎkin nu daccǎ, kǎfon kǎn da dǎromp kǎfǎ-sǎlær kǎ!» ³⁵ Nte Pol elip kǎloku tatǎkǎ mǎ, k'elek kǎcom k'eyek-yekǎs Kanu fǎr ya afum fǎp kirinṅ, k'entepi ki, k'eyefe ki kǎsǎm. ³⁶ Kǎ fǎp fǎṅcǎp bǎkǎc kǎ ṅayefe kǎsǎm cǎcom. ³⁷ Sǎnayi afum masar mǎrǎṅ wǎco

camǎt-mǎrǎṅ kǎ camǎt-tin (276) akǎ ṅanayi abil ṅanṅkǎ disre mǎ. ³⁸ Nte fǎp fǎnembǎre mǎ, kǎ ṅanṅbal mǎlǎ mǎlǎpǎs dǎkǎba nte tǎṅsǎṅe abil ṅeḅereṅe kǎfoy mǎ.

Kǎloṅṅe ka abil

³⁹ Nte dec dǎsǎk mǎ, abǎc a debil ṅananǎpǎl fe antǎf, mba ṅananǎṅk kǎereṅe, kǎ ṅanṅcem-cǎmne kǎcǎṅǎs abil hanṅ ṅabǎp ki. ⁴⁰ Kǎ ṅasikǎli aṅka kǎ yontǎr dǎkǎba, kǎ ṅasikǎlene sǎ bǎnda ya yas nye aṅc-gbǎke abil mǎ. Kǎ ṅayekti abela abil dǎkǎro, kǎ afef ṅelek ṅa, kǎ ṅanṅcǎṅs abil kǎca ka dǎkereṅe. ⁴¹ Mba kǎ ṅanṅkǎ ṅapǎt kǎereṅe acir mǎrǎṅ daccǎ, kǎ kǎro ka abil kǎmǎtne dǎsǎṅc, ṅentam fe sǎ kǎcǎṅne kirinṅ. Kǎ yam yǎpǎṅ yen-der yosut abil ṅanṅan kǎ ṅelǎsǎr ṅi tadarǎṅ.

⁴² Kǎ asǎdar ṅanṅcem-cǎmne kǎdif ka kelmani-e, ta wǎlǎma pǎṅerǎṅ pǎyeksǎr ṅa. ⁴³ Mba wǎbe wǎsǎdar nwe ṅnacem-cǎmne kǎmar Pol ta efi dǎkǎba mǎ, eyamǎsǎr asǎdar kǎyǎ ka tǎfanṅ tanṅan, k'oloku akǎ ṅanacǎre kǎṅerǎṅ mǎ ṅanunṅkene kǎtor dǎkǎba ṅanṅerǎṅ nte tǎṅsǎṅe ṅape kare mǎ. ⁴⁴ Afum alǎpǎs akǎ ṅandelek cǎbam kǎ cǎpom cǎ abil ṅanṅerǎṅ ṅabǎp ṅa dǎndo kare. Kǎ afum fǎp ṅampe kare, ali wǎkin tes tenasǎtǎ fe.

28

Pol eyi Malit

¹ Nte sǎmpǎe ta tǎlǎm o tǎlǎm tǎsǎtǎ fum mǎ, k'aloku su a mokuru mamǎkǎ m' aṅwe Malit. ² Kǎ afum aka di ṅasumpǎr su bel-bel. Kǎ ṅanṅkekǎre su kǎkǎ-saye nǎṅc nde ṅanacǎl teta wǎcafǎn wǎkǎ ṅnacǎp kǎtuf mǎ, kǎ kǎfe. ³ Pol ṅnawǎtǎs yanṅan yǎlǎma nye ṅnayi kǎcǎl dǎnǎṅc mǎ, mba teta pǎwon, kǎ dǎf dowur yanṅan disre kǎ dǎndǎtǎrne kǎ dǎkǎca. ⁴ Nte aka atǎf ṅanṅkǎ ṅanǎṅk dǎf dǎdǎtǎrne Pol dǎkǎca mǎ, kǎ ṅalokene: «Fum wǎkawǎ tǎlǎma wǎdif afum ǎyǎne, bawo entǎp kǎc-cafe dǎkǎba, mba Pǎlompu powose

fe nkɔn kɛyi doru.» ⁵ Mba kɔ Pol ewes abok nɛɛ dɛnɛɛ, ali ta pɛɛɛ kɔ-ɛ. ⁶ Afum akakɔ ɲac-kar a pɛɛkɔ-kɛf kɔ dɛnda abok ɲadɛtɛrɛnɛ mɔ, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ pɛtɛmpɛnɛ pɛfi. Ntɛ ɲaɲkar kɔ pɛwɔn ta ɲaɲɲaɲk tɔlɔm o tɔlɔm tɔsɔtɔ kɔ mɔ, kɔ ɲasɛkpɛr tɛcɛm-cɛmɲɛ taɲan, kɔ ɲaloku a kanu kɔ ɔyɔnɛ.

⁷ Kɛfo kanɲkɔ kɛsɛk antɔf ɲɔpɔɲ ɲɛnayi di ɲa fum wɛbɛki wɛpɔɲ wɛka mokuru mamɔkɔ wɛlɔma, pac-we kɔ Pubiliyu. Nkɔn ɛnasɔɲ su dɛkɛyi dɔtɔt mata maas. ⁸ Papa ka Pubiliyu ɛnafɛntɛrɛ ta ɛntamɲɛ-ɛ, fiba kɔ kupur yeyi kɔ. Kɔ Pol ɛmberɛr kɔ, k'ɔntola Kanu, pɛc-dɛɲɛr kɔ waca, k'ɛntamɛs kɔ. ⁹ Ti disrɛ kɔ acu aka mokuru alɛpɛs akɔ ɲander sɔ, kɔ ɲa sɔ ɲantamɲɛ. ¹⁰ Kɔ aka dare ɲalɛlɛs su bel-bel, ntɛ sɛndeyɛfɛ kɛkɔ mɔ, k'asɔɲ su ca yɔkɔ pɛnamar su kɛyɔ mɔ fɛp.

Pol kɛbɛp kɔn Rom

¹¹ Ntɛ sɛɲcɛpɛrɛnɛ yof maas mɔ, kɔ sɛsɔtɔ abil nɛɛ ɲeyɛfɛ dare da Aleksandɛr, kɔ ɲɛɲcɛpɛrɛnɛ dɛrɛɲ mokuru ma Malit. Abil ɲaɲkɔ ɲ' aɲc-we «Diyɔskur.» ¹² Ntɛ sɛmbɛrɛ dare da Sirakus mɔ, kɔ sɛyi di mata maas. ¹³ Kɔ sɛyɛfɛ dɛndo, sɛsolɲɛ agbɛp kɔ sɛɲkɔ sɛsɛmpɛr dare da Resiyo. Kɔ afɛf ɲa kɛcɛkɛtɔt ɲeyɛfɛ dɛckɔsɔk, mata mɛrɛɲ disrɛ kɔ sɛmbɛp dare da Pusɔl. ¹⁴ Difɔ sɛnabɛp awɛɲc su aɲa alɛɲ akɔ ɲanatola su kɛyi di mata camɛt-mɛrɛɲ mɔ. Tɔkɔt tante tɔ sɛnakɔt kɛbɛrɛ dare da Rom. ¹⁵ Awɛɲc su aɲa alɛɲ a dare da Rom aɲɛ ɲanane te tosu mɔ, ɲander kɛfayɲɛ su haɲ ndɛ makit ma Apiyus, kɔ ndɛ aɲc-we Dɛkɛyikiya Maas mɔ. Ntɛ Pol ɛɲɛɲk ɲa mɔ, k'eyɛk-yekɛs Kanu, k'ɛmberɛnɛ sɔ kɛcɛp abɛkɛc. ¹⁶ Ntɛ sɛmbɛrɛ Rom mɔ, k'awosɛ Pol kɛyi taciɲa kɔ wɛsɔdar wɛkɔ oɲc-bum kɔ mɔ.

Pol kɛcam kɔn toloku tɔtɔt ta Kanu Rom

¹⁷ Ntɛ mata maas mɛɲcɛpɛr mɔ, kɔ Pol ewe afum alɛl aSuyif aɲɛ ɲanayi Rom mɔ. Ntɛ ɲambɛpɛsɛnɛ mɔ, k'oloku ɲa: «Awɛɲc im aɲa, ali tes ilɛsɛrɛ fɛ afum asu, ali tes ilɛsɛr fɛ ta mes mosu mokur ma atɛm asu, mba ɲanasumpɛr im ndɛ Yerusalem kɔ ɲambɛr im aRom dɛwaca. ¹⁸ Ntɛ ayifɛt im mɔ, abɛ akakɔ ɲanafɛɲ kɛsak im, bawo ɲananɛɲk fɛ ntɛ o ntɛ pɛmar padif' em mɔ. ¹⁹ Mba aSuyif ɲawosɛ fɛ. It' ɛnasɔɲ' em kɛwɛ kiti ka wɛbɛ ka tɔf ya Rom fɛp ta ifaɲ kɛbɔɲcɛ afum em tes-ɛ. ²⁰ Tes tɛtɔkɔ tɔsɔɲɛ ntɛ ifaɲ kɛɲaɲkɛ nu, isɔɲɛ nu ti kɛcɛrɛ mɔ, bawo tɛta kɛgbɛkɛr amera ka afum a Yisrayel kɛsɔɲɛ ntɛ ambɛr im gbɛkɛcɛ yayɛ mɔ.»

²¹ Kɔ afum alɛl a Rom ɲaloku kɔ: «Ali areka ɲɛfɛt ɲin sɛsɔtɔ fɛ kɛyɛfɛ atɔf ɲa Yude tetam. Ali awɛɲc su aɲa wɛkin ender fɛ pɛloku su pɛlɛc pam. ²² Mba sɛfaɲ fɔ sɛn' am kɛlɔk-loku mɛna yati tɔkɔ mɛɲcɛm-cɛmɲɛ mɔ, bawo sɛɲcɛrɛ a kɛgbɛkɛlɛnɛ kɛyi mofɔ fɛp tɛta kɛgba nɛɛ mɛyi mɔ.»

²³ Kɔ ɲambɔc tataka, kɔ ntɛ dɔsɔk dadɔkɔ dɛmbɛp mɔ alarɛm ɲander nda Pol kɛcɛɲkɛl kɔ. Kɔ Pol ɛɲc-mɛntɛr ɲa kɛsɔk pɛs kitabu disrɛ mes ma dɛbɛ da Kanu fɛp, kɛyɛfɛ sariyɛ sa Musa kɛbɛp yɛcicɛs ya Sayibɛ-e. Kɛyɛfɛ bɛt-bɛt haɲ dɔfɔy kɔ Pol ɛɲc-sɛp kɛsɔɲɛ ɲa kɛlanɲ tɛta Yesu. ²⁴ K'ɛɲkafɛli afum alɔma kɛlanɲ tɔkɔ oɲc-loku mɔ, mba alɔma ɲanalɛɲ fɛ ti. ²⁵ Ntɛ afum ɲaɲc-sakɛtɛnɛ kɛgbɛkɛlɛnɛ disrɛ dɛndo oɲc-lok-loku mɔ, kɔ Pol endɛɲɛr ntɛ gbɛcɛrɛm: «Amera ɲɛcɛmpi ɲa Kanu ɲɛnalok-lokɛr atɛm anu bel-bel, dɛyɛcicɛs yɛcɛmpi ya aɲnabi Esayi,

²⁶ ntɛ t' ɛnaloku:
«Mɛkɔ nnɔ afum akanɛ ɲayi mɔ,
mɛloku:

Nɛndewon kɛcɛɲkɛl, mba
nɛfɔdɛnɛ!

Nəndewon kəgbətne, mba
 nəfədenəjk! ²⁷ Bawo bəkəc
 ya afum akanje yəfətam kəne,
 nantaj ləjəs, kə namerə fər.
 Nac-nese kənəjkə fər yañan,
 nac-nese kənene ləjəs yañan.
 Nac-nese kəcərene mes bəkəc yañan.
 Nac-nese kəluksərn' em nte tənəje
 itaməs ɲa mə.»

²⁸⁻²⁹ Nəcəre a kəñajne ka Kanu
 kəjkə atəyəne Suyif ɲ' anakere ki,
 ɲa ɲandecəjkəl ki.»

³⁰ Kə Pol eyi kələ kəjkə əjə-səj
 kəway mə meren merəj, difə akə
 ɲajə-faj kənəjk kə mə fəp ɲajə-bəp
 kə. ³¹ Pol pəc-cam debe da Kanu,
 pəc-təksə afum teta Wəbe Yesu Krist
 kəlan fəp disre, ali tes ta ayamsər
 kə-ε.

Sak An'ɔ Sak ɔyɔn-ε, t'ake tɔ pɛmar pakaraŋεnε areka ŋɔn-ε?

Areka ŋɛfɛt ŋaŋε ŋɔyɔnε yecicɛs a moloku ma Kanu, nŋε alañ a Krist ŋambɔtɛr kɛkaraŋ doru dandɛ fɛp mɔ. Wɛnc ka Yesu, Sak, ɛnacicɛs ŋi nte tɔŋsɔŋε alañ aka Krist ŋacɛpɛs bɛkɛc yaŋaŋ, ali tɔyɔnε a ŋanayi dɛpɛcucɛ. AKresi ŋaŋkule «Sak», aHebɛru ŋa ŋakule «Yakuba». Tewe tin tayi tɔ.

Sak ɛnayɔnε wɛbeki wɛlɛl acɔkɔ-cɔkɔ a kɛlɔŋkanε ka alañ nde Yerusalɛm dacɔ. Dɛndo Yerusalɛm Sak ɛnayi, nte kɛbɛpsɛnε kɛpɔŋ ka abeki kɛnacɛpɛr mɔ. K'ɛmar Paul kɔ Barnabas kɛsɔtɔ ka moloku kɔ mɔkɔt mɔtɔt nte ŋanagbɛkɛlɛnε kɔ aSuyif alɔma teta kɛkɛnc ka atɔyɔnε Suyif mɔ. Antam kɛnɛŋk mes mamɔkɔ nde buk ba Yɛbɛc ya Asom a Yesu disrɛ, sapitɛr 15.

Nnɔ areka ŋaŋε disrɛ, Sak ɛnacɔŋɛs alañ a Yesu nte tɔŋsɔŋε ŋamɛntɛr kɛlɔŋ kɛŋaŋ kɛtɔt dɛmɔyɔ mɔtɔt mɔ. ɛnatɛksɛ alañ tɔkɔ pɛmar ŋatam kɛsumpɛr kɛlɔŋ kɛtɔt kɔ dine dosoku nde Kanu kɛmbɔtɛr mɔ.

Sak ɛnaloku alañ a ŋakɛmbɛrɛnε kɛbɔtɛr ka mes ma doru, k'ɔlɔm tin tin tin tɔkɔ tɔyɔnε kɛbɔtɛr ka Kanu kɔ kɛbɔtɛr ka afum alɔma mɔ.

Itɔ areka ŋa Sak nŋε ŋeyɛŋkɛs alañ bɛkɛc hanj mata mosu mamɛ ayi mɔ.

Sak

Kɛyif

¹ Ina Sak, wɛcar ka Kanu kɔ Mariki Yesu Krist, incicɛ nu areka ŋaŋε nɔna afum a Kanu cusuŋka wɛcɔ kɔ mɛrɛŋ (12) aŋε ŋasamsɛr doru mɔ, iŋyif nu!

Kɛlɔŋ kɔ kɛcɛrɛ

² Awɛnc'im anja alañ, kɔ nɛncɛpɛrɛnε pucuca pɔlɔm-ε, nɛcɛm-cɛmɛnε pi pɛbɔtu disrɛ, ³ bawo nɛncɛrɛ kɔ kɛlɔŋ kɛŋcɛp kɛwakɛs fɛr kirin-ε, kɛŋsɔŋ kɛkar kɛbol-bolu. ⁴ Mba pɛmar kɛkar konu kɛbol-bolu kɛŋkɔ kɛtesɛ, kɛlɛpsɛr sɔ, nte tɔsɔŋε nu kɛbɛk kɛbɛk dɛm ta nte o nte tɔŋbut kɛlɔŋ konu mɔ. ⁵ Mba kɔ afum alɔma ŋayi nu dacɔ aŋε kɛcɛrɛ kɛkɔt kɛmbut mɔ-ε, pɛmar ŋa ŋatola ki Kanu, endesɔŋ ŋa ki. Bawo Kanu kɛmpocɛ afum fɛp abɛkɛc ŋɔtɔt ta kɛnal'ɛm-ε. ⁶ Mba mɛnε mɔtola Kanu kɛlɔŋ disrɛ ta kɛlɔŋ kam kɛmbut-ε! Bawo mɛna nŋε mɛntolɛnε kɛnesɛrɛnε disrɛ mɔ, mɔyi pɛmɔ yam ya dɛkɛba, nŋε afɛf ŋeyɛyɛkti ŋɛwɛn kɛsɛk mɔ. ⁷ Ta fum wɛkakɔ pɛcɛm-cɛmɛnε kɛsɔtɛr paka mɛrɛ o mɛrɛ yopocɛ yɔn dacɔ, ⁸ bawo fum wɛkakɔ ɛntɛmpɛr fɛ tɔyɔ tin, ɔfɔcɛrɛ dɛpɔ nde o nde oŋsumpɛr dɔyɔkɔt yɔn mɔ.

Wɛka daka kɔ wɛtɔyɔ daka

⁹ Pɛmar wɛnc kosu wɛlɔŋ wɛtɔyɔ daka pɛpus, bawo Kanu kɛndɛpɛnε kɔ. ¹⁰ Pɛmar wɛka daka pɛpus, bawo Kanu kɛndɛtɔrɛ dɛkɛcɛmɛ dɔn, endekɔ-cɛpɛr pɛmɔ pɛlɛŋk pa dɛkulum. ¹¹ Kɔ dec dowur-ε, nne yowon yowosɛs yika, yɛlɛŋk ya yi yɛtɛmpɛnε, detes da yi dɔsɔlɛ. Itɔ pɛyi sɔ wɛka daka, ɔŋsɔlɛ dɛmosumpɛr-sumpɛr mɔn.

Pucuca kɔ mɛwakɛs

¹² Pɛbɔt fum nŋε ɛmbɛr mɛwakɛs mɔ! K'ancɛrɛ kɔ dɛkɛcɛmɛ dɔtɔt-ε, ɔŋkɔ-sɔtɔ kɛway kɛtɔt ka kiyi kɔn doru nke Mariki ɛnasɔŋ temer kɛsɔŋ afum aŋε ŋambɔtɛr kɔ mɔ. ¹³ Ta nŋε o nŋε pɛwakɛs pɛlɛc mɛrɛ mɛfanj mɔn mɛndɛlinjɛrɛnε kɔ mɛc-pɛnε kɔ abɛkɛc a pɛlɔku: «Kanu kɛwak kɛsɔŋ'em kɛciya,» bawo afɔtam kɛsɔŋε Kanu kɛciya, kɔ nkɔn Kanu kɛfɔsɔŋε fum o fum kɛbɛrɛ kiciya disrɛ. ¹⁴ Mba nŋε o nŋε mɛfanj mɔn mɛlɛc mɛŋlinjɛrɛnε

kə kəwakəs kəyɔ tes tɛlɛc, mɛc-pɛnɛ kə abəkac. ¹⁵ Kə mɛfanj mɛlɛc mɛmbɛkəs-ɛ, mokom kiciya, kiciya kəbɛkəs kəkom defi. ¹⁶ Awɛnc'im aŋa aŋɛ imbətər mə, ta nəwosɛ a pətɪŋkər un, ¹⁷ bawo kəpocɛ kətət kə kətəŋnɛ nke o nke darenc kəŋyɛfɛ. Kanu Kas nke kəlompəs yomotər-motər ya darenc mə, otore ki, nkən Kanu nke kəntəsəkpər ali kəməpər ka fər mə. ¹⁸ Bawo tatəkə t'ɛnafan ti k'ɔŋkome su sɔ ta mɛrəŋ toloku ta kance, nte təŋsəŋɛ payəne yɛbanəs yɔcəkə-cəkə ya yolompəs yən daco mə.

Mɛnɛ fum wətət pəyɔ məyɔ mətət!

¹⁹ Nəcərə tantɛ bel-bel awɛnc'im aŋa: Pəmar nwe o nwe pəcɛlək kəcəŋkəl, ta pəbɛlkər kəlɔk-loku, pəc-won kətɛlɛ kə, ²⁰ bawo mɛtɛlɛ məfəsəŋ kəlomp fər ya Kanu kirin. ²¹ Nəlɪŋnɛ pəyik-yik fəp kə mes mɛlɛc fəp mɛnɛ nəc-yɔ mə, nəbanɛ waca mɛrəŋ toloku nte anatəp nu. Toloku nte tentam kəyac kəyi konu doru mə. ²² Nəcəmə toloku darəŋ, ta nəyɔnɛ acəŋkəl gbəcərəm aŋɛ ŋantɪŋkərne mə! ²³ Nwe o nwe edecəŋkəl toloku ta əŋkət ti mə, owurɛnɛ fum nwe endeməmənne kəro demem mə. ²⁴ K'ɛlip kəməmənne bel-bel-ɛ, pəkə, pəpələrne katəna alulu* ŋən təkə ŋeyina mə. ²⁵ Məna nwe məŋkəkɛ sariyɛ sətəŋnɛ sətət nɛsɛ səsikli afum mə, məsumpər si bel-bel, bafɔ məyənɛ wəcəŋkəl ka si gbəcərəm nwe empələr mə de, mba wəcəŋkəl nwe encəmə mes məyɔ mətət ma si darəŋ bel-bel mə. Pəbət fum nwe encəmə si darəŋ mə. ²⁶ Kə fum encəm-cəmne kəyənɛ wəka dɪnɛ ta ɛŋkɛmbərne kəlɔku-loku-ɛ, abəkac ŋən ŋeyi kənempəs, dɪnɛ dən dəsək fɛ. ²⁷ Dɪnɛ dosoku ndɛ dəntəyɔ ali tɛbɛlək ta pəbir-bir ndɛ fər ya Kanu Papa kosu kirin mə dəyənɛ nte: Nəgbəkərə awut aŋɛ akərə kə akas aŋa ŋafi mə, kə aran aŋɛ

awos aŋa ŋafi mə dəpucuca paŋan. Nəkɛmbərne mes mɛlɛc ma doru fəp.

2

Ta nəcəmənɛ fum

¹ Awɛnc'im aŋa, kə nəlanj Mariki kosu Yesu Krist nwe debeki dən dəmbɛk mə-ɛ, ta nəcəmənɛ afum! ² Kə fum ɛmbɛrɛ ndɛ kəlɔ ka dəkətola donu Kanu pəbərne kurundɛ ka kɛma dətɛlər pəbərne yamos yətət, wəlɔma wətəyɔ daka sɔ pəbɛrɛ pəbərne yamos yɛlɛc-ɛ, ³ nəŋkafəli fər nnə wəbərne yamos yətət eyi mə. Nəlɔku kə: «Məna, məndɛ nnə dəcəm dətət ndɛ!» Mba nəloku wətəyɔ daka: «Məna, məcəmə ndɛ», kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ, nəloku kə: «Məndɛ ndɛ dətɛgbɛkəlɛ pəkə.» ⁴ Kə nəyɔ tatəkə-ɛ, bafɔ nəmbocnɛ tatəkə kiti ba? Pəmar fɛ nu kəyɔ ti! ⁵ Nəcəŋkəl awɛnc'im aŋa aŋɛ imbətər mə: Kanu kəyɛk-yɛk atəyɔ daka doru dandɛ nte ŋantam kəbɛk kəlanj mə, ŋasətə kɛ ka dəbɛ da Kanu nke ɛnasəŋ temer kəsəŋ aŋɛ ŋambətər kə mə. ⁶ Mba nəna, nəfər-fərəs atəyɔ daka! Bafɔ aka daka akakə ŋantərəs un, bafɔ ŋa ŋaŋkɛkərə nu dəbɛ kəkə-caŋər nu ba? ⁷ Bafɔ ŋa ŋaŋlɔməs tewɛ tətət ta Mariki ba? ⁸ Kə pəyənɛ a nəcəmə sariyɛ sa abɛ darəŋ pəmɔ təkə yecicəs yosoku yoloku ti mə: Məbətər wɛnc əm pəmɔ məna sərka-ɛ! Kə nəyɔ nte, nəyɔ bel-bel. ⁹ Mba kə nəncəmənɛ afum-ɛ, nənciya tɛm tatəkə, sariyɛ səmar kəsumpər un aciya, bawo məlɛləs fɛ si. ¹⁰ Kə fum encəmə sariyɛ fəp darəŋ mba pəciya toloku tin gboŋ ta si-ɛ, sariyɛ səmar kəsumpər'əm bawo məlɛləs fɛ si fəp. ¹¹ Bawo nwe ɛnaloku: «Ta məsumpər dalakə!» mə, ɛnaloku sɔ: «Ta mədif fum!» Ti disɛ, kə məsak kəsumpər dalakə mba mədif fum-ɛ, pəmar sariyɛ səsumpər'əm, bawo məlɛləs fɛ si. ¹² Pəmar nəlok-loku kə nəyɔ pəmɔ afum aŋɛ

* 1:24 «Alulu» = «andulu»

an̄kə-kitinē sariyē nse səsəŋ afum akakə kəsikələ mə. ¹³ Afədəkə-yəne nənəfər fum nwe əntəyəne akə nənəfər mə, bawo nənəfər dətam kiti.

Kəlan̄ kə məyo

¹⁴ Ake dəkəcəmə də tatəkə dəyo-ε, awenc'im an̄a, fum kəc-loku: «İlan̄» mba k'əntə kəc-mentər ti dəməyo mətət-ε? Kəlan̄ kan̄kə kəntam kəyəc kə ba? ¹⁵ Kə wenc'am wərkun kə pəyəne fē ti, wenc'am wəran pəyi ta əyo yamos, ta əyo yeri yən ya dəsək-ε, ¹⁶ mba kə nələmbərne ŋa: «Kanu kəsölē nu! Kanu kəsəŋ nu yamos yətət! Kanu kəsəŋ nu yeri yelərəm!» ta nəsəŋ ŋa ca yəkə yombut ŋa mə-ε, ake dəkəcəmə də təyo-ε? ¹⁷ Itə kəlan̄ nke kəntəmentərne dāmes məyo mətət mə kəlan̄ kəfi kə kəyəne. ¹⁸ Mba fum wələma pələku: «Məna məyo kəlan̄, kə ina iyə mes məyo mətət.» Ina ic-yif ŋa: «Məmentər'im cəke cə kəlan̄ kəntam kəyi ta mes məyo mətət meyi-ε. Kə pəyəne ina-ε, dāmes məyo mətət mem in̄mentər kəlan̄.» ¹⁹ Məna məlan̄ a Kanu kin kə. Məyo ti bel-bel. Itə yəŋk yelan̄ sə, mba yeyi kəyikcəne kənesē. ²⁰ Məntamne fē ba? Məfan̄ kəcərə, a kəlan̄ nke kəntəsöl kə mes məyo mətət mə kəyo fē dəkəcəmə ba? ²¹ Ak'enasəŋe Kanu kələm bəmba bosu Abraham wələmpu-ε? Teta mes mən məyo, bawo enasəŋ wan kən Siyaka nde den̄gbip teta kələŋne. ²² Mənəŋk kəlan̄ kən kə mes mən məyo mətət mənasumpərəne: Dāmes məyo mətət kəlan̄ kəŋmentərne kənaləpsər teta təyo tən tətət təkə əyo mə. ²³ Tante tə yecicəs yenalare, kəc-loku: «Abraham enalan̄ Kanu, kə Kanu kələm kə wələmpu teta kəlan̄ kən.» K'awe kə wanapa ka Kanu. ²⁴ Nənəŋk ti oŋ, Kanu kəfənəŋk dolompu da fum teta kəlan̄ kən gbəcərəm, mba kəməmən sə mes mən məyo mətət. ²⁵ It'enayi sə

teta Rahabu wəran wəyama-yama, bafə dāmes mən məyo mətət Kanu kənaləm kə wələmpu, nte wəran nwe enaban̄ asom aka Yisrayel mə, k'ən̄kafələ k'ementər ŋa dəpə dələma mə ba? ²⁶ Itə pəyi sə dis nde dəntəsöl kə ni mə defi, kəlan̄ nke kəntəsöl kə mes məyo mətət mə kəfi.

3

Kəcəmbər temer

¹ Awenc'im an̄a, ta nəwosē kələ kəyəne ka atəkse, bawo səna an̄e səntəkse mə, andekə-bocē su kiti nke kəndekə-yəŋk kətəs ka afum alpəs akə mə. ² Anciya fəp fosu məyo məlarəm. Kə fum əntə kəc-ciya dətəkə oŋloku mə, fum wələmpu əfə, nwe entam kəcəmbər dis dən fəp təkə en̄fan̄ mə. ³ An̄gbəməs fələs fēc dəcusu nte tən̄səŋe yēcəmə tefan̄ tosu darəŋ mə, antam kəsölē dis dayi fəp. ⁴ Nəcəm-cəmne sə cibil cəpəŋ: Kə afef ŋəpəŋ ŋewen ci-ε, ŋas ŋefet ŋen̄kafəli ŋi, wəgbək pəkəkəre ŋi nno o nno en̄fan̄ mə. ⁵ Temer sə, paka pefet pə pəyəne dərīs, mba pəntam kəpus kəyəne ka paka pəkə pəŋsəŋe mes məpəŋ kəyefē mə. Nəcəm-cəmne nenc dəfēt nde dentam kəcəf kulum kəpəŋ mə! ⁶ Temer ta fum sə nenc də! Paka pələc pə mpe peyi su dərīs mə, pi penyik-yikəs dis dosu fəp. Pi pendikəc nenc da yahanəma kəyi kosu doru fəp. ⁷ Fum entam kəcəmbər sēm ya doru tefan̄ tən: Sēm ya dop fəp, bəmp, yeliŋe-liŋe kə sēm ya dəkəba. Ayi kəcəmbər sēm ya doru fəp tefan̄ ta fum, k'encəmbər yi tefan̄ tən. ⁸ Mba fum əfətam kəcəmbər temer tefan̄ tən: Paka pələc pə kə peyi kəkafələ-kafələ tem fəp, pələre məkəl* tēp mme meŋdif mə. ⁹ Pi pə sən̄kor-kore nwe əyəne Mariki kə Papa mə, mba sə pi pə səntolanē pələc afum an̄e Kanu kələmpəs ŋawurēne kə nkən mə. ¹⁰ Moloku

* 3:8 məkəl = məkən

ma kəkor-koru kə ma kətolanə awenc'im anja pələc kusu kin kanjke kə moŋwur. Awenc'im anja, pəmar fə teyi tatəkə de! ¹¹ Kələmp kin kəfəsəŋ domun dobotu kə dodokət. ¹² Awenc'im anja, akomp ŋeyi nŋe ŋoŋkom məntambənc mə ba? Kə pəyənə fə ti, alembəra ŋoŋkom comp ba? Kələmp ka domun dodokət kəfətam kəsəŋ domun dobotu.

Kəcərə nke kəyefe darenc mə

¹³ Fum eyi nu daco nwe encem-cemne kəsək domp, pəyə sə kəcərə kəkət mə ba? Pəmar wəkako pəmentər ti dəmes mən mətət mosumpər, pəbətə mi amera kə kəcərə kəkət. ¹⁴ Mba kə nəntəmpər bəkək yelare kəraca kədokət kə amera ŋa kələkne-ε, nəsak kəpuse kəcərə konu mes, nəc-yemsene kance. ¹⁵ Kəcərə kəkət kanjko bafə darenc kəyefe, mba nno dantəf kanjko kəyefe dəkəcem-cemne ka fum kə ka yəŋk. ¹⁶ Bawo nno o nno kəraca kə amera ŋa kələkne ŋeŋyi mə, pəyama-yama kə məyə melec fəp meŋyi di. ¹⁷ Mba kəcərə kəkət nke kəyefe darenc mə, kənuŋkene kə kəncemp, kə tēyefe dənda kə kəyə pəforu, dərənc, kəcəŋkəl moloku ma afum, kəla nənəfər kə məyə mətət, kəfəyer fum, kəfətsənsər fum kəbət. ¹⁸ Pəmə fum nwe əmbəf meŋgben mətət dantəf k'əsətə yetel yətət mə, atən pəforu aŋe ŋambəf pəforu disre mə, ŋandesətə yetel ya dolompu.

4

Kəbətər ka ca ya doru

¹ ¹ Deke kəwan kəlarəm kə deke kəgbeklene kəlarəm kəyefe nu daco-ε, kə pəntəyənə dəmefəŋ melec mme moŋsutene dis donu fəp disre mə? ² Nəfaŋ ta nəsətə-ε. Nədif fum, kə nəyənə afum kəraca, mba nəfətam kəsətə nte o nte. Nəberene kəcəp kəlarəm kə kəwan kəlarəm, mba nəyə fə, bawo nəntola fə Kanu. ³ Nəntola Kanu

ta nəsətə-ε, bawo bəkək yeləc yə nəntolanə, nte təŋsəŋe nətam kəsətə kələsər-ləsər teta mēfaŋ monu mə. ⁴ Asumpər dalakə! Nəncərə fə a kəyənə wanapa ka doru dandə kəyənə wəterene ka Kanu ba? Məna nwe məŋfaŋ kəyənə wanapa ka pələc pa doru mə, məsəŋene kəyənə ka wəterene ka Kanu. ⁵ Yecicəs yosoku yolok-loku fə samne, kəc-loku: «Efaŋ haŋ kə amera nŋe enaber su mə ŋembas kə.» ⁶ Mba kəmar ka kəbət amera nke əsəŋ su mə kəmbək, itə Yecicəs yoloku: «Kanu kəntəfərne alekne, mba atələkne ŋə Kanu kəŋsəŋ kəmar ka kəbət kən amera.» ⁷ Itə pəmar nəyi Kanu darəŋ, kə nəyənəkər ŋəŋk ŋeləc səbomp-ε, ŋeŋyekəsər nu pəbələ. ⁸ Nələtərne Kanu, ki sə kəŋlətərne nu. Nəsəkəsne waca nəna aciya! Məsəkəsne abəkək məna nwe o nwe məntətməpər pəcem-cemne pin mə! ⁹ Nəŋaŋne telər kəyi konu pucuca, nəndə kəbal ka pi, nəbok! Kəsel konu kəsəkpər kəyənə nu kəbok ka kəbal, pəbotu ponu pəyənə nu kəmənəne. ¹⁰ Nətore banca nno Mariki eyi mə, k'endepene nu.

Ta məyemsene wənc əm wəlan

¹¹ Awenc'im anja, ta nəyemsene! Nwe enyemsene wənc, kə pəyənə fə ti-ε, pəkiti kə mə, sariye s'eyi kəyemsene, sariye s'eyi kəkiti. Kə məŋkiti sariye, ta məyənə fum nwe encəme si darəŋ mə-ε, wəboc kiti ka si məyənə. ¹² Bawo Kanu sona kəsəŋ su sariye, ki kəntam kəboc kiti. Kanu sona kəntam kəyac, kə pəyənə fə ti-ε, kəmələk. An'ə məna məyənə oŋ-ε, məna nwe məŋkiti wəndə kam mə?

Ta mələkne

¹³ Nəcəŋkəl'im, ndəkəl oŋ nəna aŋe nəŋloku: «Məkə kə pəyənə fə ti alna dare nde də səŋkə, səko-cəpərəne di teren tin, səŋko-caməs, səsətə pəsam pələrəm.» ¹⁴ Ta nəncərə təkə doru donu deŋyi nu alna mə! Doru donu dowurəne kibi nke kəntuf tēm tepic kəsəkə sə mə.

15 Mba nte tɔ pɛmar nɛloku: «Kɔ Mariki efan ti-ε, sɛɲyi doru, sɛyɔ nte kɔ pɛyɔnε fε ti-ε tɔkɔ.» 16 Mba nɛyek-yekasne kɔ nɛlom. Kɛlom fɛp mes mɛlɛc mɔ kɛyɔnε. 17 Kɔ fum encɛrε tɔkɔ anyɔ pɛtɔt ta ɔɲyɔ pi-ε, wɛkako ɔyɔ tes tɛlɛc.

5

Kɛberɲε ka aka daka

1 Nɛkɛl ɔɲ nɛcɛɲkɛl'im, nɛna aka daka! Nɛbok nɛsɛɲε-sɛɲε teta pɛcuɔ mpɛ pendebɛp nu mɔ! 2 Daka donu dente, yet yɔsɔm yamos yonu. 3 Kɛma konu kɔ gbeti bonu yosumpɛr mɛrka. Mɛrka mmɛ mɛɲkɔ-yɔnε sede nɛε sɛndekɔ-sumpɛr nu kiti mɔ, mɛrka mɛc-sɔm dis donu pɛmɔ nɛnc mɔ. Mataka mɛlpɛs mame nɛwɛtɛs daka. 4 Nɛnɛɲk! Kɛway nke nɛnagbɔk abɛcε anu dale mɔ, kɛɲkule. Kɛbokenε ka atel anu kɛɲkɔ kɛberε Mariki ma asɔdar a dɛrɛnc dɛlɛɲɛs. 5 Nɛnɛcɛpɛrɛnε doru donu kɛsɔtɔ daka dɛlarɛm disrε kɔ nɛɲcɛpɛrɛr tɛfan tonu. Bɛkɛc yonu yɛnanɛmbɛrε pɛmɔ nte asɛɲɛs pɛcɔl yeri pɛtɛf teta dɔsɔk ndε aɲkɔ-fay pi mɔ. 6 Nɛnaboc kiti nɛsɔɲε padif fum wɛlompu, nwe ɔntɔgbɛkɛl nu mɔ.

Kɛkar kɔ kɛtola

7 Nɛɲaɲnε nɛkar awɛnc'im aɲa alan, haɲ Mariki pɛc-der. Nɛnɛɲk tɔkɔ wɛbifti dale eɲkar yetel yɔtɔt ya antɔf mɔ: Encɛrε a mɛnε wɛcafɛn ka mɔlɔfε kɔ wɛka dɛrɛɲ dɛlpɛs pɛtuf kɛrɛsna. 8 Nɛna sɔ, nɛɲaɲnε nɛkar, nɛyɛɲk bɛkɛc, bawo kɛder ka Mariki kɛlɔtɛrnε. 9 Ta nɛbokɛrɛnε, awɛnc'im aɲa alan, nte tɔɲsɔɲε ta Mariki eɲkiti nu mɔ. Wɛkiti ɔlɔtɛrnε, pɛmbɔlε fε sɔ pɛberε!

10 Awɛnc'im aɲa alan, nɛcɛm-cɛmnε sayibε-e aɲε ɲanalok-loke tewe ta Mariki mɔ. Nɛtubucnε kɛkar kɛbol-bolu ka aɲε ɲanabɛr pucuca mɔ. 11 Nɛnɛɲk tɔkɔ sɛntam kɛloku a pɛmbɔt aɲε ɲanabɛr pucuca mɔ. Nɛnane pac-loku kɛkar kɛbol-bolu ka Yobu, nɛncɛrε tɔkɔ Mariki εnɛyɔnε kɔ tɛlpɛs mɔ. Mariki εla nɛnɔfɛr k'ɔmbɔt amera. 12 Pɛnanɲkanε, awɛnc'im aɲa, ta nɛdɛrme dɛrɛnc, ta nɛdɛrme antɔf, ta nɛdɛrɛm kɛdɛrɛm nke o nke. Mba «Ey» ɲonu ɲɔyɔnε «Ey», «Ala» ɲonu ɲɔyɔnε «Ala», nte tɔɲsɔɲε ta nɛntɛmpɛnε kiti dɛntɔf mɔ. 13 Fum eyi nu dacɔ nwe eyi pɛcuca mɔ ba? Pɛmar pɛtola Kanu. Fum eyi pɛbotu nu dacɔ ba? Pɛlɛɲɛs kɛkor-koru. 14 Fum wɛtɔtamnε eyi nu dacɔ ba? Pɛmar fum wɛkako pɛwe abeki a kɛlɔɲkanε ka alan, ɲatola Kanu tetɔn, ɲabɔy kɔ moro mɛpic dɛromp tewe ta Mariki. 15 Kɔ fum ontola Kanu kɔ kɛlan-ε, kɛtola kɔn kɛndɛsɔɲε wɛtɔtamnε kɛtamnε. Mariki εɲyɛkti kɔ pɛcɛmbɛr, k'εnɛyɔ mes mɛlɛc-ε, Kanu kɛndɛɲaɲnɛnε kɔ mi. 16 Nɛsɔksɛrɛnε kiciya konu, nɛtolanɛnε, nte tɔɲsɔɲε nɛtamnε mɔ. Kɛtola ka fum wɛlompu kɛyɔ fɛnɔntɛr nfe fɛntam kɛsɛkpɛr mes mɔ. 17 Eli fum εnɛyɔ pɛmɔ sɛna. Pɛc-tola pɛyɛɲki fɛp wɛcafɛn kɛtɔder, kɔ wɛcafɛn ɔntɔtuf haɲ meren maas kɔ yof camɛt-tin. 18 Kɔ Eli ontola sɔ Kanu, kɔ wɛcafɛn ontuf sɔ, kɔ antɔf ɲɔsɔɲ sɔ yokom. 19 Awɛnc'im aɲa, kɔ wɛkin εɲɲbaymε kance-ε, wɛlɔma εntam kɛlɛɲɛrnε kɔ pɛsolnɛnε kɔ dɛpɔ da kance. 20 Wɛkako pɛcɛrε nte: Nwe ɔɲsolnɛnε wɛciya dɛpɔ da Kanu mɔ, endeyac kɔ defi, pɛkufun mes mɛlɛc mɛlarɛm.